

ཀྱི་ན་ག་དོ་སྣོད་གནད་བསྟུ་ས།

ཚོམ་སྒྲིག་པ། ལ་འབྲོང་བཀའ་ཉིས་རྒྱ་མཚོ།

བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་དབར་འགྲེམས་བྱས།

Published by **Tibetan Parliamentary and Policy Research Centre**
H-10, 2nd Floor, Lajpat Nagar - III, New Delhi - 110 024

Printed at Vee Enn Print-O-Pac #011-66605040

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form by any electric or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without permission from the publisher, except by reviewer who may quote brief passages in review.

©TPPRC, New Delhi

First Edition : 2008

པར་སྐྱུན་ཆེད་བརྗོད།

འཕྲུལ་ཚོད་བྱ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་སོ་སོའི་ཁ་གཏད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགོ་ལུགས།
འགོ་འཁྲིད་པ་དང་ཁོང་ཚོའི་བསམ་སློབ་འཁྲུང་སོ། བློ་མཁས་ཀྱི་སློབ་གཞི་དང་སྲིད་བྱུས་འཛིན་སྤངས་བཅས་པ་ཤེས་
རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ལག་ཆ་ཡིན།

བཅན་གྱི་ལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁ་གཏད་ཀྱི་ནག་སྒོར་ལྟ་སློབ་དང་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཅུང་ཤས་ཡིན་པས། བོད་
ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ད་ཐེངས་དེབ་གཟུགས་འདི་ནང་ཀྱི་ནག་སྒོར་དོ་སྲོད་ཙམ་ལས་
གཞན་དོན་མེ་རིའི་ཐོག་ཀྱི་ཆེ་གཏིང་ཟབ་སྐྱུབ་ཀྱི་འབད་བརྩོན་ལུས་མེད། སྤྱི་ཞབས་བཀྲིས་ཀྱི་མཚོ་ལགས་ལ་འབོད་
བསྐྱུལ་ལུས་པ་ལྟར་ཀྱི་ནག་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་ལག་དེབ་འདི་དུས་ཐོག་ཟེན་པར་ཐུགས་རྗེ་ལུ་རྒྱ་ལྷོ་ཡིན། ཀྱི་ཆེའི་གྲོག་པ་པོར་
ཕན་ཐོག་ཡོང་བའི་མེ་བ་དང་བཅས་བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ངེས་སྟོན་པ་
སྤྱི་འཐུས་སེན་པ་ཚེ་རིང་གིས་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༥ ལ།

ཚུམ་སྐྱིད་པའི་སྐད་ཆ།

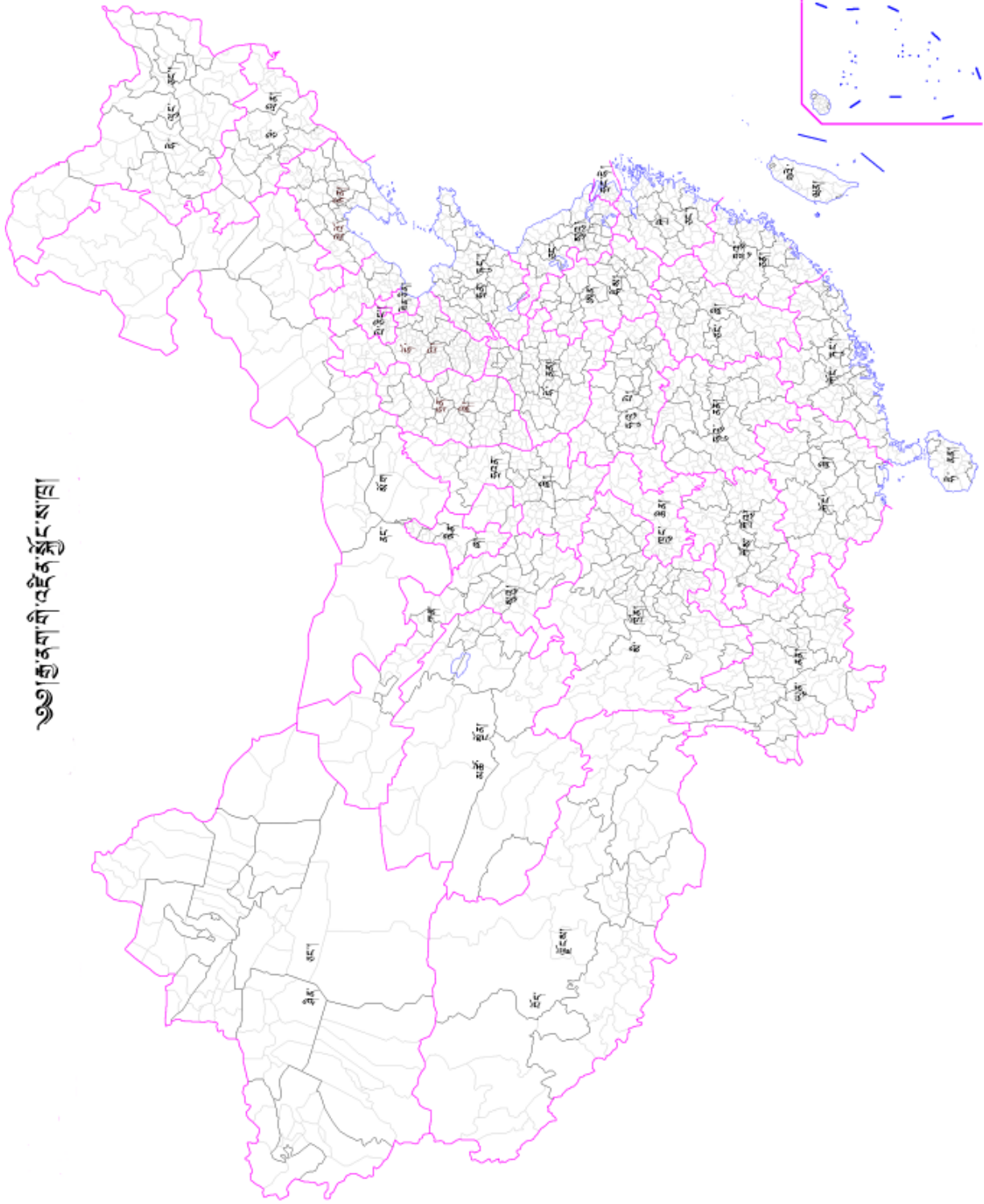
དཔེ་ལོ་སྐྱོད་དུ། བོད་ཀྱི་ཕྱོད་ཚོགས་དང་སྤྱི་དུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཁུར་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ལ་མོལ་བསྐྱར་གྱིས། རྒྱ་ནག་སྐོར་གྱི་ལག་དེབ་བཟ། རྒྱ་ནག་སྐྱིད་བཤད་ཅིག་འབྲི་རྒྱུ་ལོ་ཕྱི་ལོ་དེ་དུས་ཤིང་། སྤྱི་ལྔ་པ་བར་དུ་སྤྱི་དྲི་ལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དུས་བཅད་ལས་འཆར་མཐུག་མ་བསྐྱིལ་བར། དུས་ཚོད་འཕར་འགྲངས་བཀའ་འཁོལ་ལུ་དགོས་ཐུག་པ་དང་། རངས་དགོང་གི་དུས་ཚོད་ཀྱང་རྩོགས་རྒྱ་ལེད་པའི་ལས་ཀ་ཅག་ཅིག་ནང་ཐིམ་སྟེ། དཔུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་འཚོལ་སྤྱད་ཅམ་ལས། རྒྱ་ཐིག་ཀྱང་འདེབས་ཐུབ་ལེད།

སྤྱི་ལྔ་པ་པའི་ནང་། རྒྱ་གཞིག་རིང་ཚོབ་གསེང་དགོངས་པ་ལུས་ཏེ། ས་བཅད་སྐྱིད་སྐབས། ལག་དེབ་བཟ་སྐྱིད་བཤད་ཅིག་གིས་པས། ཡན་ལག་ཉིང་ལག་མང་དག་ཅིག་ཚང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ལེ་ཚོན་བར་བསྐྱིད་མཚེ། དེབ་ཅན་སྤྱིད་ཚེ་བ་ཞིག་ཡོང་དེས་སྐབས། ང་ལ་ལས་ཚོགས་ཚེ་བའི་ཚོད་ཀྱི་དགོ་མཚན་ཞིག་མཚོང་དགོན་ཞིང་། ལྷོག་མཁན་གྱི་སྐོར་བ་འདྲིན་ཐུབ་མིན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཆེ། དེའི་ནང་སྐྱུ་ཞབས་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་ལ་བསྐྱར་དུ་གོ་བསྐྱར་གྱིས། བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སྐྱབ་ཞེས་སྐྱེས་ཚེར་རྒྱ་ནག་གི་གནད་དོན་གལ་ཆེའི་སྐོར་དོ་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེབ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་བརྒྱུང་བས། ལྷོག་མཁན་གྱི་རིམ་པ་དོ་འཕྲོད་དེ། གཙོ་གནད་ལེ་ཚོན་ནམས་གྲང་བསྐྱིད་མ་ཡིན།

འདིར་གྲུབ་པའི་ལེ་ཚོན་དེ་དག་ལས་གཞན། ང་རང་ལ་རྒྱ་ས་ཕྱོང་ཕན་བུ་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་འཁུར་པའི་སྤྱི་དུས་ཞེས་པའི་ལུ་ཞིག་ཤོག་སྟེ་ཁ་ཤས་བྱིས་ཀྱང་། ལས་ཤུད་ཀྱི་མྱང་དོར་སྐྱིག་གཞི་དང་མཐུན་མིན་ཚོད་མི་ཐིག་པས། ཕྱིར་འཐེན་བྱས། དེ་བཞིན་དམག་དོན་གྱི་ལུ་ཞིག་བྱིས་ན་བསམས་ཏེ་རྒྱ་ཆ་བསམས་ཡོད་ཀྱང་། དུས་ཚོད་ཀྱིས་གཏུགས་ཏེ་ཚར་མ་སོང་།

དེབ་འདིའི་ཡིག་ཆ་མལ་ཆེ་བ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ལ་མཐུད་བྱ་རྒྱུ་འཚོལ་བཤེར་གྱིས་རག་སོན་བྱུང་བ་དང་། ད་རྒྱུའི་ནང་ཚོམ་པ་ཤེའི་མིང་ཡོད་པའམ་མིང་ཚབ་བྱིས་པ་དང་། ངས་ལུང་འདྲིན་སྐབས་བརྗེད་པའམ། ལུང་མ་དངས་པ་དེ་རིགས་ནི་ང་ལ་དགོ་ཅན་ལྟ་བུའི་དྲིན་ཆེན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཡོན་སྐོར་མཁན་སྐྱུ་ཞབས་སྤྱིན་པ་ཚེ་རིང་དང་བོད་ཀྱི་ཕྱོད་ཚོགས་དང་སྤྱི་དུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ནི་དེབ་འདི་གྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། ཕྱོགས་ཤོ་སྐོར་ཞིག་གིས་དེབ་འདིའི་རགས་ཟིན་ལ་ལུ་དག་དང་བསམ་རྩེ་གལ་ཆེན་བདོན་པ་དང་། སྐྱུ་ཞབས་བཀའ་གིས་དོན་འགྲུབ་ལགས་ཀྱིས་དེབ་ཀྱི་རྒྱབ་ཤུས་འགོད་བྱས་པ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལུ་བཞིན་ཡོད། ཤ་འགྲོང་བཀའ་གིས་རྒྱ་མཚོར་འབོད་པས་བོད་རྒྱལ་ཡོ་འགྲུལ་རབ་གནས་ས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ ལྷ་།༡༠ ཚེས་༢༠ ཉིན།

ଭୌଗୋଳିକ ଅବସ୍ଥିତି

དཀར་ཆག

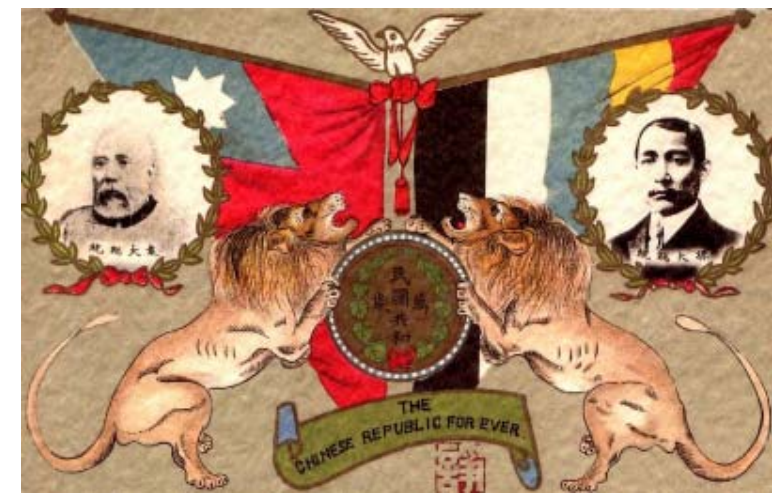
ཕྱམག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བྱང་པ་བས།	༡
མའོ་ཅི་ཏུང་གི་དུས་སྐབས།	༡༡
ཏིན་ཞའོ་མེན་གྱི་དུས་པ་བས།	༥༤
ཏིན་ཞའོ་མེན་གྱི་གྲིབ་གཟུགས་འོག་གི་མི་རབས་གསུམ་པའི་མགོ་བྲིད། ཅང་ཅི་མིན།	༤༤
མི་རབས་བཞི་པའི་མགོ་བྲིད་རྒྱུ་ཅིན་ཐའོ།	༧༧
ཕྱམག་གི་ཚབ་སྲིད།	༡༡༤
ཕྱམག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་དེའི་སྐྱིད་འཛུགས་བྱུང་སྐབས།	༡༣༧
ཕྱམག་གི་སྤྱི་འབྲེལ།	༡༣༩
ཕྱམག་གི་དཔལ་འབྱོར།	༡༤༧
ཕྱམག་གི་སློབ་གསོ།	༡༥༧
ཕྱམག་གི་ཚོས་ལུགས།	༡༤༧
གངས་རྒྱུ་མི་ཤིགས་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་རྒྱུ།	༡༧༤

འབྲེལ་བྱས་པའི་དམག་དབུང་གིས་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་སྡོམ་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་གུན་གུང་དབུང་འཇུག་བྱས་ཤིང་། ཟླ་༥ ཚེས་
 ༡༡ ཉིན། མན་ཏུ་གཞུང་གིས་ཀྱང་དམག་འཐབ་གྱི་བྱུང་བསྐྱེད་དང་མཉམ་དུ། སྤྱི་ཚུལ་བསོ་གསོད་མཁམ་ལ་དུལ་སྲང་ལྟ་
 བཅུ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་བསོ་གསོད་མཁམ་ལ་དུལ་སྲང་བཞི་བཅུ། སྤྱི་ཚུལ་བའི་སྤྱི་གྲུ་གསོད་མཁམ་ལ་དུལ་སྲང་སྤུལ་ཅུ་གཟིགས་
 གསོལ་སྤོད་རྒྱའི་རྩ་ཚིག་བཀའ་ལ། མཉམ་འབྲེལ་དམག་གིས་
 ཟླ་༥ ཚེས་༡༤ ཉིན་ཐེན་ཅིན་བཟུང་བ་དང་། ཟླ་༦ ཚེས་
 ༡༥ ཉིན་ཐེན་ཅིན་བཟུང་། རྒྱལ་མོ་ཚོ་ཞི་དང་མོ་བྱང་གི་རྒྱ་
 ལོར་ནམས་ཞི་ཨན་དུ་བྲོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོའི་ཟླ་༤
 ཚེས་༥ ཉིན། བཅོན་ཤེད་གྱིས་མན་ཏུ་གཞུང་གིས་དུལ་
 སྲང་དུང་སྲུང་༩༥ གུན་གསལ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་‘ལྷགས་
 སྲང་ཚིངས་ཡིག’བཞག།

ལོ་དེ་ནས་བཟུང་། སུན་གུང་ཅན་གྱིས་མགོ་འཁྲིད་དེ་
 པའི་གསར་བཞེ་ཚོགས་པས་(གེ་མིང་དང་།) གྲེན་ལངས་གྱི་
 ལས་འགུལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུན་དུ་སྤེལ་བ་དང་། གྲེན་ལངས་པས་ཉེས་ཐེངས་བཅུ་དྲུང་བའི་རྗེས་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ ཟླ་༡ ནང་།
 གུང་དུ་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་བཅུགས། སུན་གུང་ཅན་གྱིས་གོང་མཁའི་ལས་དབབ་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་འོག་ འཕམ་མེལ་
 སྤོད་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་དགོངས་ལུ་གནང་། ཟླ་༦ ཚེས་༡༣ ཉིན། མན་ཏུ་རྒྱལ་རབས་མཐུག་བསྐྱེལ་བའི་བསྐྱེད་གསལ་གཏམ་

སྲང་གུང་ཅན་གྱིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་འཕམ་མེལ་སྤོད་གཞུང་།
 འཕམ་མེལ་སྤོད་གཞུང་གི་(གེ་མིང་དང་།) གྲེན་ལངས་གྱི་
 ལས་འགུལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུན་དུ་སྤེལ་བ་དང་། གྲེན་ལངས་པས་ཉེས་ཐེངས་བཅུ་དྲུང་བའི་རྗེས་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ ཟླ་༡ ནང་།
 གུང་དུ་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་བཅུགས། སུན་གུང་ཅན་གྱིས་གོང་མཁའི་ལས་དབབ་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་འོག་ འཕམ་མེལ་
 སྤོད་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་དགོངས་ལུ་གནང་། ཟླ་༦ ཚེས་༡༣ ཉིན། མན་ཏུ་རྒྱལ་རབས་མཐུག་བསྐྱེལ་བའི་བསྐྱེད་གསལ་གཏམ་

ཡོན་མི་ཁོ་དང་སུན་གུང་ཅན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དུས་རིམ།

སྤེལ། དེ་མ་ཐག་མན་ཏུ་འོངས་སུ་ཞིང་
 ཚེན་༡༣ ཡོད་པའི་ཁྲོད་ནས་༡༥ ཚམ་
 རང་བཅོན་ཡིན་པའི་བྱུང་བསྐྱེད་བྱས།
 མན་ཏུ་འོག་འཛོན་གྱི་བ་ཡོན་མི་ཁོ་སྤོད་
 འཛིན་དུ་བསྐྱོས་རྗེས་གོང་མཁའི་ལས་འགུལ་
 བསྐྱེད་གསལ་གཏམ་ཐེངས་ཐེངས་སྤོད་པར་།
 སུང་གུང་ཅན་གྱིས་དོ་རྒོལ་ལས་འགུལ་
 མཚམས་མཚང་པར་སྤེལ། ༡༩༡༦ ལོར།
 ཡོན་མི་ཁོ་དང་མཁའི་ཁོ་ལ་འཁོད་ནས་ཉིན་

དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༢༠ ལོའི་ཟླ་༩ ནང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲང་ཁབ་སློབ་འཛུགས་ཀྱིས་ཞེ་གཞོན་ལྷན་གྱི་Victoria Voitinsky རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་འཛུགས་རྒྱུར་ཚེད་གཏོང་བུས། དེས་པེ་ཅིན་དུ་ལི་ཏ་གྲོ་དང་། ཅང་ཉི་ཅུ་ཁྱིན་དུ་ཞི་ཏུ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱིས། ཟླ་༡ ནང་ཅང་ཉི་ཅོད་ཁྱིན་དུ་མི་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་‘གྲང་གོ་གྲང་ཁབ་ཏང་’ (རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ།) བཙུགས། ཁྱིན་དུ་ཞི་ཏུ་ཚོགས་གཙོར་བདམས། ཉི་ཏོང་གི་མོད་ཁྱིན་ཞོག་གྲོ་དང་ཅང་ཉི་ཅོད་མི་ཏེ་མོད་ཁྱིན་པའི་སྤྱི་ རྒྱ་ནག་གི་མོད་ཁྱིན་ ཁབ་དུ་མར་ཡན་ལག་སློབ་འཛུགས་ བཙུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡ ཟླ་༥ ཚེས་

包惠僧 陈独秀 陈公博 李达 李大钊

༡༩ ཉིན། རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲང་ཁབ་སློབ་ འཛུགས་ཀྱི་མཐུན་འགྲུབ་འོག་ ཚོགས་ མི་༥༥ ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ནག་དམར་ ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་

李汉俊 刘仁静 张国焘 周佛海 陈潭秋

ཐོངས་དང་པོ་ཅང་ཉི་ཅུ་ཚོགས། རྒྱ་ནག་ གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་འདི་ རང་ལོན་ལ། ཚོགས་འདུ་སྐྱེ་མ་དེར་ ‘ཅང་ཉི་ཅུ་ཁབ་ཏང་རིང་ལུགས་ཚོགས་ རྒྱུང་’ ཞེས་འབོད།

邓恩铭 董必武 何叔衡 毛泽东 王尽美

རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༢༥ ཟླ་༥ ནང་འཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་ཐོངས་གཉིས་པའི་སྤྱིང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ ཚོགས་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲང་ཁབ་སློབ་འཛུགས་སུ་འཛུལ་ཞུགས་དང་། སྤུ་ལན་གྱི་ལམ་སློན་ངོས་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་མོད་ཚོད་བཞག་ རྒྱ་ནག་གི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པར་བཏང་འདོན་ཡོང་ཆེད། སྤྱི་ལོ་༡༩༢༦ ནང་༡༩༢༥ ལོ་བར། སྤུ་ལན་དབྱུང་དམར་ཤོག་ ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གསར་བརྗེའི་སྐོར་ལ་ཚོགས་འདུ་ཐོངས་༡༩༢༦ ཚོགས་པ་དང་། མོད་ཚོད་༥༡༩ ཙམ་བཞག་ཡོད།

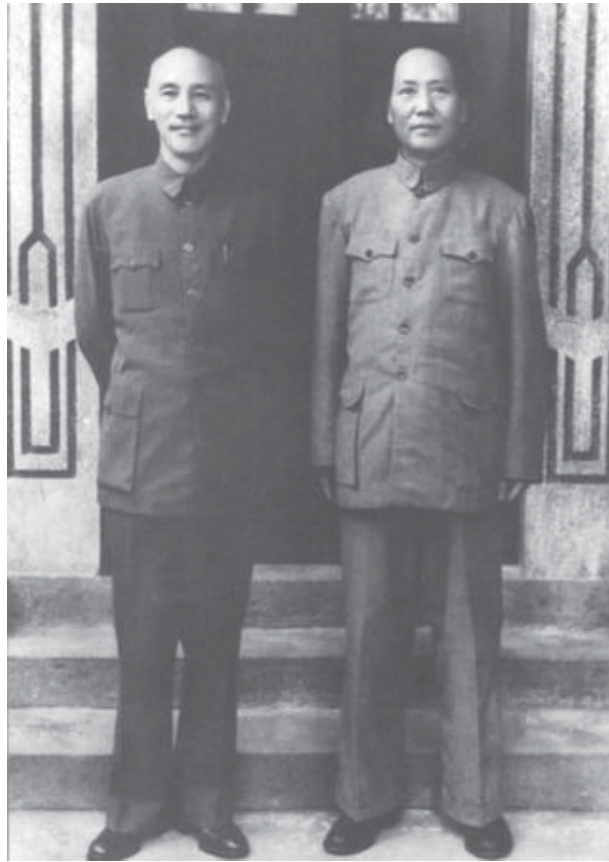
གོ་གྲང་མཉམ་འབྲེལ་ཐངས་དང་པོ།

༡༩༣༩ ལོའི་ལོ་རྒྱུས་དུ། གོ་མིན་ཏང་འདི་‘ལེ་ཉིན་ནང་བཞེན་གྱི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་’ཞེས་འཇུགས་རྒྱུ་རྫོ་མོས་
 ཡོད་མཁན་གྱི་སྲུང་གྲང་ཉན་གྱིས་སྤྱུ་ལན་སྐྱ་ཚབ་མཉམ་ཉང་ཉེ་རུ་འདོམས་ཏེ། ལྷན་པོ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་
 རྒྱུ་ཕྱོགས་སློང་གོས་བསྐྱར་བྱས་པ་དང་། གྲང་ཁན་ཏང་ལ་མཐུན་གཤིབ་རྒྱུ་ཕྱོགས་གྱི་བསྐྱེད་པ་གཏམ་སྟེལ། ལྷལ་སྤྱིའི་གྲང་
 ཁན་གྱིས་སློང་སློན་པ་ཆེད་གཏོང་གིས། སྤྱུ་ལན་ནང་བཞེན་གོ་མིན་ཏང་བཅོས་སྒྲིག་རྒྱུ་ཕྱོགས་གོས་བསྐྱར་བྱས། ༡༩༣༩
 ལོར་སྤྱུ་ལན་གྲང་ཉན་གྱིས་གོ་མིན་ཏང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་ཐངས་དང་པོའི་རྒྱུ་ལན་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། གྲང་
 ཁན་ཏང་ལ་གྲུ་བཤངས་བྱ་རྒྱུའི་སྲིད་ཇུས་བཏོན་པ་དང་། གྲང་ཁན་ཏང་གི་ཚོགས་མི་ནམས་སྟེར་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་གོ་མིན་ཏང་
 བར་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་དུ་བཅུག། ཚོགས་ཐོག་དུ་ཡི་ཏུ་ཡོད་དང་མཉེ་ཅེ་དུང་མོགས་དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་བཅུ་ཙམ་གོ་མིན་ཏང་
 དབུས་རྒྱུན་ལས་རྩོན་ཚོགས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། ཚོན་ཚེན་གྱི་ཤོ་གནས་གྲང་དུ་མ་ཞེས་སྟེ། ༡༩༣༥ ལོའི་དབྱིད་
 ཀར། སྲུང་གྲང་ཉན་ལེ་ཅིན་དུ་འདས། ༡༩༣༦ ལོར། གོ་མིན་ཏང་ནང་ཁྲུལ་དུ་ཚབ་སྲིད་ལངས་ཕྱོགས་ཐད་ཚོད་སྐྱོང་གིས་
 དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་དང་། ཅང་ཅེ་མི་ཡིས་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་སྤྱིའི་ཤོ་གནས་བཟུང་སྟེ། འབྲི་རྒྱུ་རྒྱུད་གྱི་དམག་ཤེད་
 ཙན་འདུལ་འདོམས་གྱི་དམག་འཁྲུག་བསྐྱངས་པས་སྟེར་གྱི་གྲགས་པ་རྒྱས། གོ་མིན་ཏང་གི་ནང་ཁྲུལ་དུ་གྲང་ཁན་ཏང་གིས་སྟོག་
 ཇུས་གཤོམ་གྱི་ཡོད་ལུགས་གྱི་ཚོད་སྐྱོང་བྱུང་བ་དང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་དུམ་ནན་མོགས་སུ་ས་ཞིང་བཅོས་བསྐྱར་གྱིས་ཞིང་
 བདག་ལ་འཐབ་ཚོད་དང་ཁྲུག་སྒྲོར་གྱི་དོན་རྒྱུན་བསྐྱངས་པར། གོ་མིན་ཏང་གི་ས་གནས་ལས་ཀྱི་ཚོས་བཟོད་སྟོམ་ཀྱི་དམག་
 མེད་སྟབས། དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཆེག་སྟོང་ཙམ་བསད། ༡༩༣༧ ལོར་ཉང་ཉེ་དང་སྤྱུ་ལན་མོགས་ནས་
 གྲང་དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་གཙང་མེལ་གྱི་རྒྱུད་སྟོར་སྟེལ་བས། གོ་གྲང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མང་གཞི་ཐོར་ཞེས་ཏུ་སོང་། ཟླ་ལྔ་ ཚེས་
 ༡༩ ཉིན། གྲང་ཁན་ཏང་གིས་ཏང་ཡོན་ནམས་གོ་མིན་ཏང་ལས་སྤྱིར་འཐེན་རྒྱུ་དཔོས་པའི་གསལ་བསྐྱེད་སྟེལ་བ་དང་། གོ་
 མིན་ཏང་གིས་གྲང་ཟླ་ལྔ་ ཚེས་༡༥ ཉིན་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་དཔུང་ནང་ལས་གནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པའི་གྲང་ཁན་ཏང་
 ཡོན་ཚོས་དམར་ཤོག་ནས་རྩ་དཔོངས་ཞུ་དཔོས་པའི་གསལ་བསྐྱེད་སྟེལ། གོ་གྲང་མཉམ་འབྲེལ་དང་པོ་དེ་མཇུག་བསྒྲིལ།

༡༩༣༨ ལོར་གྲོ་ལུ་ཨིན་ལེ་མོགས་གྱིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་གྲང་གོ་བཟོ་ཞིང་དམར་དམག་གིས་ནན་ཁང་ནས་དུག་པོས་
 བྱིན་ལངས་བྱས་པ་དེར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་པར་ཐོག་དང་པོར་རང་ཉིད་གྱི་དམག་དཔུང་ཡོད་པར་གྱུར།
 (ལྷན་པོ་གི་དམག་བཅུགས་དུས་ཚེན་ཟླ་༥ ཚེས་༡ ལ་ཆ་འདོན་རྒྱུ་པའང་རྒྱ་མཚན་འདིས་ཡིན།) ཟླ་༥ ཚེས་༧ ཉིན།

འབྲུག་དཔལ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱུང་ཁྲིམ་གྱི་བཀོད་བྱུས་འོག་ནས་ཁོ་རྒྱུ་རྩ་དྲུག་ཚོགས་ཚེན་ཞིག་བསྐྲུན་ཏེ། ས་
ཞིང་བཅོས་བསྐྱར་དང་། དགུ་ལྷན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་དབང་འཕྲོག་ལེན་གྱི་རྒྱུ་རྩའི་སྤྱི་དུས་གཏན་འབེབས་བྱས། ཚེས་ད
ནས་བརྒྱུད་གོ་མིན་ཏང་གིས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ཡོན་འཛིན་བརྒྱུད་ཁྲིམས་གཙོད་གྱི་དམག་ཚུགས་པ་དང་། ཚེས་༡༤ ཉིན་ཅང་ཅི་ཅི་
ཕྱི་ནང་གི་གཞོན་ལྷན་འོག་སྤྱི་དུས་ལས་འབྲུག་ལྷན་པོ་ལྷན་པ་དང་། ཚེས་༡༤ ཉིན་ཅང་ཅི་ཅི་
ལངས་སྐུལ་སློང་བྱས་པ་དང་། ཟླ་༡༣ རན་ཡེ་ཐེན་སོགས་ཀྱིས་ཀོང་ཀོང་ལུ་རྩ་དྲུག་པོའི་གྲིན་ལངས་བྱས། དེ་བཞིན་༡༩༥༡
ལོའི་ཟླ་༡༡ རན་། ཅང་ཞེ་མོ་ཅིན་ཏུ་དཔལ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ས་གནས་སྤྱི་དབང་ཐོག་ལ་བྱུང་བུ་སོ་ཐེ་ Soviet སྤྱི་མཐུན་
རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པའང་བཅུ་གས།

༡༩༥༠ ལོའི་༡༣ རན་༡༩༥༡ ཟླ་༡༠ ཟླ་༡༠ བར། གོ་མིན་ཏང་གིས་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྟེན་
གཞིར་བསྐྱོར་བཅོམ་ཐངས་ལྷན་བྱས་ཤིང་། དཔལ་དམར་གིས་བསྐྱོར་བཅོམ་ཐོག་ལ་བཞེར་འཕོག་རྒྱུ་པ་དང་། ཐངས་ལྷན་

ཁྲུང་ཚིན་ཏུ་ཕྱོས་མེལ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཅང་ཅི་ཅི་དང་མའོ་ཅོ་ཏུང་།

བའི་སྐབས་བཀོད་འདོམས་ཏག་ཏག་ལ་བྱུང་བར་ཕལ་ཉེས་
སྤྱི་ཕྱི་ནེ་བྱོས་བྱོལ་མི་གྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་། ༡༩༥༤ ལོའི་
ཟླ་༡༠ རན་བརྒྱུད་། དཔལ་དམར་རྣམས་ལེ་དབར་ཉེས་
ཁྲི་ལྷན་ཏོག་རྒྱུད་བསྐྱོད་ཀྱི་དམག་ཚུགས་པ་ ༡༩༥༥ ལོའི་
ཅུན་དུ་ཚོགས་འདུའི་སྤྱིང་། མའོ་ཅོ་ཏུང་ལ་དཔལ་དམར་ཤོག་
གི་དབང་ཆ་ཐོབ། དཔལ་དམར་རྣམས་ཅང་ཞེ་དང་ཀོས་
ཀོང་། སི་ཁྲོན། (མདོ་ཁབས་གཉེས་ཀྱི་ས་ཐོག་ཏུ་སྐབས་ཉེ་འཕྲོག་བཅོམ་
གྱི་སྐྱོད་དན་ཚབས་ཆེ་བརྩམས་ཡོད་ཚུ་ལ་མའོ་ཅོ་ཏུང་གིས་ཨ་རིའི་གསར་འགོད་པ་
སི་ནོ་ལ་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད།) ཀན་སྤྱུའུ་ རྩམ་ཞི་བཅས་བརྒྱུད་
དེ། མཐར་ཐུག་ཞི་བྱུང་རྒྱུ་དུ་ལི་ཏུ་གི་ཏན་གྱི་དམག་དཔུང་
དང་བསྐྱོད་ཏེ། རྩམ་ཀན་ཉིན་རྟེན་གཞི་བཅུ་གས་པ་
དང་། རྒྱུད་བསྐྱོད་ཀྱི་མཐའ་འབྲས་སྤྱི་དཔལ་དམར་བརྒྱུད་
ཁྲི་དུག་སློང་སྐྱུག་ཅམ་ནས་ཁྲི་གཅིག་ཡས་མས་ལས་སྐྱུག་
མེད། དེ་ལྟར་གོ་གྲུང་མཉམ་འབྲེལ་ཐངས་དང་ཕོ་ཞི་དཔལ་
ཤོག་ཚོགས་པ་ནད་དེ་ཕལ་ཉེས་སྤྱི་ཕྱི་ནེ་མཇུག་བསྐྱིལ།

རི་འགོག་དམག་འབྲུག་དང་གོ་གྲང་མཉམ་འབྲེལ་གཉིས་པ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༧ རང་། ཉི་ཉོང་(རྒྱ་ནག་གིས་ཉི་ཉོང་ལ་འཛིན་ཟེར།)གིས་རྒྱ་ནག་གར་བྱང་གི་ས་ཆ་བཙན་བརྒྱུད་བྱས། ༡༩༩༤ ལོ་མཇུག་དུ། གོ་གྲང་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཉི་ཉོང་འགོག་རྒྱུར་གྲོས་མཐུན་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ཟླ་༥ ཚེས་༥ ཉིན། ཉི་ཉོང་དང་རྒྱ་ནག་དབར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དམག་འཐབ་མགོ་རྒྱགས། གོ་གྲང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་རིམ་ཐོག་མར། ཡན་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྲིད་གཞུང་དེ་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གི་ཐད་གཏོགས་ཡན་ལག་ལས་ཁྲུང་ས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། དམར་དམག་གི་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་སྡེ་ཨང་བརྒྱད་པར་(པ་ལུ་འུ་ཅུན།) མིང་བསྐྱར་བྱས། རྒྱ་བརྒྱུད་རྗེས་རང་སར་འཇུག་དམག་རྒྱག་མ་འཛུགས་ཀྱི་འཇུག་དམག་ཏུ་ཁག་བརྒྱད་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་གོ་མིན་གསར་བརྗེ་དམག་དཔུང་སྐྱམ་དམག་གསར་བཙུགས་ཅུན་ཤོག་བཞི་བ་(ཞིན་སི་ཅུན།) ཞེས་པར་བཙོན་སྤྱི་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ཟླ་༥ རང་ཉམ་ཅན་ཞི་ལོ་ཐོན་དུ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་ཉི་ཉོང་ལ་འགོག་རྒྱུ་འཐབ་རྒྱུ་ལ་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་ཚོགས་འདུའི་སྟེང་། མའོ་ཅོ་ཏུང་གིས་དམར་དམག་གི་གཞི་རྒྱུ་ལས་འགན་ལེན། རྟེན་གཞི་གསར་འཇུགས་དང་། མཐུན་གྲོགས་དམག་གི་གཡུ་ལ་འཐབ་ལ་མཉམ་འབྲུག་བྱས་ཏེ། དམར་དམག་ཉར་གསོ་བ་དང་རྒྱ་བརྒྱུད་བྱ་རྒྱུ་ཞེས་དང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་འདིས་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་གཞུག་འཇུགས་སྟེང་རང་རྒྱགས་བརྒྱུད་སྟེ། གོ་མིན་ཏང་ལ་ཚད་མཐོ་བའི་དོགས་ཚོན་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་དོན་གསར་འདོན་བྱས་ཡོད།

ཅང་ཅེ་མི་ཡིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་ལོ་བརྒྱུད་གྱི་རི་འགོག་དམག་འབྲུག་གོང་། གཡུ་ལ་འཐབ་ཆེ་བ་༡༡ དང་། རྒྱ་བརྒྱུད་སྐྱམ་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཉི་ཉོང་འགོག་རྒྱུ་ལ་གྱི་དུས་རིམ་ནང་། གོ་གྲང་དབར་མཉམ་འབྲེལ་ཡིན་བཞིན་དུ་ནང་འབྲུག་གྲང་ཐངས་དུ་མར་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་ལས་སྐད་གསུངས་ཆེ་ཤོས་ནི་༡༩༩༡ ལོར་བྱང་བའི་མན་ནན་དུས་འགྲུར་ཡིན། ཞིན་སི་ཅུན་དང་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་དཔུང་གཉིས་ཅང་སྤུ་སྟོ་རྒྱུ་ནས་འབྲི་རྒྱུ་འབྲེལ་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱུད་སྐྱབས། དམག་དཔུང་གི་བཀའ་རྒྱ་ཁས་ལེན་མིན་གྱི་ཚོད་གཞི་དེ་ཆེར་སོང་སྟེ། གོ་མིན་ཏང་གིས་ཞིན་སི་ཅུན་དམག་དཔུང་དགུ་སྟོང་ལས་བདུན་སྟོང་ཙམ་གཏོར་པམ་བཏང་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ཟླ་༥ ཚེས་༥ ཉིན། ཨ་རིས་ཉི་ཉོང་གི་ནི་རོ་ཤེ་མར་རྒྱལ་སྐྱམ་མཚོན་ཆ་(མ་རྒྱལ་འབར་མ་དེ་ལ།) དང་པོ་གཡུག་སྟེ། ཉི་ཉོང་པས་ཉེས་སུ་འགོ་རྒྱུར་གཏན་འབེབས་བ་དང་། ཚེས་༥ ཉིན་སྤུ་ལན་གྱིས་གྲང་ཉི་ཉོང་ལ་དམག་འབྲུག་གི་བྱུང་བརྒྱགས་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་གི་གར་བྱང་ས་ཐོག་དུ་སྐྱབས། ཚེས་༡༥ ཉིན་ཉི་ཉོང་གིས་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་

ནས་མགོ་བཏགས་ལུས། འཛམ་གླིང་དམག་ཚེན་གཉིས་པ་མཇུག་བསྒྲིལ། གོ་མིན་ཏང་རྒྱལ་ཁོངས་མཁམ་མཐུན་ཤོགས་རྒྱལ་
ཁབ་གྲིལ་འོངས་སུ་ཚུད་དེ། ཉི་ཉོང་གི་ལག་ནས་ཐའེ་མཚན་གྱི་བདག་དབང་རྗེས་ལེན་བྱས། ཅང་ཅེ་མི་ཡིས་མའོ་ཅོ་ཏང་དང་མཉམ་
དུ་སྤྲུལ་སུ་ཤོས་ཚིངས་གཉིས་ཙམ་བཞག་གྲང་། གོ་བྱུང་གཉིས་ཀས་ཉི་ཉོང་གི་ལག་ནས་ཐོབ་པའི་ས་གནས་ཁབ་ཏུ་སྤིང་གཞུང་
འཇུགས་ཕྱོགས་ལག་གང་སྤྲོ་བཅུད་དེ་ནང་འཇུག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་། ཨ་རིའི་རྒྱལ་དོན་བྱུང་ཆེ་ཚོར་རྒྱུ། ཀའ་ལེའ། མར་ཤལ་
George Catlett Marshall གྱི་བར་འདུམ་འོག་ མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྤིང་གཞུང་འཇུགས་རྒྱུར་ནང་མོལ་མོས་མཐུན་བྱུང་ཡང་།
དངོས་སུ་དབང་ཆ་བཤོ་འབྲེམས་བྱུང་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་བསྐྱོད་བྱུང་ཕྱོགས་ཐད་གོ་མིན་ཏང་གིས་རང་ཤེད་བཙོང་ལུགས་
ཚོད་གྲོང་བྱུང་སྟེ། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འཆར་སྤྲོད་དེ་སྐད་ཅིག་གི་རིང་ལ་ཡལ་བར་ལགས་སུ་སྤྲིན།

༡༩༤༤ ལོའི་ཟླ་༦ ནང་། གོ་མིན་ཏང་གིས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཉེན་གཞིར་སློབ་དུ་འཇབ་ཚོལ་བྱས་ཤིང་།
ཕྱོགས་གཉིས་ནས་དོན་རྒྱུན་སྡོད་མཁམ་སུ་ཡིན་ཁབ་དགྱི་བྱུང་ཞོར་དུ་གོ་བྱུང་གཉིས་ནང་འཇུག་གི་མགོ་ཚུགས། ཨ་རིས་གོ་
མིན་ཏང་ལ་དམག་དོན་གྱི་རྩོམ་སྐུལ་མཚམས་འདོག་བྱས་པས། གོ་མིན་ཏང་ཉམས་སྲུང་གྱི་ཐུར་ལམ་དུ་དོད། ལོ་མཇུག་ཏུ་
གོ་མིན་ཏང་གིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་སྤིང་དོན་ཚོགས་པ་ཁབ་ཅིག་གིས་ཁྲིམས་བཟེའི་ཚོགས་ཚེན་བསྐྱེད་སྤྲོད་ཏེ། རྒྱ་ནག་མི་མེད་རྒྱལ་
ཁབ་གྲི་ཅུ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་དང་། སྤིང་འདོན་འོས་འདེམས་བྱས་པར། བྱུང་ཁབ་ཏང་གིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོ་རྒོལ་བྱས་
པས། གོ་བྱུང་གཉིས་ཐད་དེ་དག་རྒྱར་གྱུར།

རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ནང་འཇུག་གི་རྒྱུན་པས་དེུལ་ཡོར་འབྲེམས་ཐལ་ཤོར་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་དེུལ་ཡོར་གྱི་རྒྱུག་
སྟོལ་མྱེད་ནས་འདིག་ལ་ཉེ་བའི་གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ ཟླ་༧ ནས་བཟུང་། བྱུང་ཁབ་ཏང་གིས་སྟོབ་
མའི་རམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྟོར་ལས་འགུལ་ལ་སྐྱུལ་སྟོང་དང་། མི་མེམས་འགུག་ཐབས་གྱི་དེུལ་བསྐྱུགས། མོ་ལུལ་འབོར་ཆེན་བཏང་
ནས་དམག་དོན་གསང་གནས་ལོན་ཐབས། ཤོང་གསེབ་གྱིས་ཤོང་ཁྲེར་བསྐྱོར་བསྐྱེལ་སོགས་གྱི་འཐབ་རྒྱས་སྤྱད་དེ་གོ་མིན་ཏང་
ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཕར་རྒོལ་བྱུང་མགོ་བརྩམས། ༡༩༤༩ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༠ ཉིན། བྱུང་ཁབ་ཏང་གིས་བོ་མི་
དམངས་བཙེའ་འབྲོལ་དམག་གི་མིང་ཐོག་ནས། ‘ཅང་ཅེ་མི་པམ་པར་རྒྱུབས། རྒྱལ་ཡོངས་བཙེའ་འབྲོལ་གཏོང་’ཞེས་སོགས་
གྱི་འཕོད་ཚིག་བསྐྱུགས། ཅང་མ་འགོར་བར། བཙེའ་འབྲོལ་དམག་གིས་རྒྱལ་པམ་ཐག་གཅོད་གྱི་གཡུལ་བཤམས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ཟླ་༩ ཚེས་༡༦ ནས་ཟླ་༡༡ ཚེས་༦ བར། ལིན་པའོ་ཡིས་སྤེལ་འཁྲིད་པའི་བཙེའ་འབྲོལ་དམག་
ཤར་བྱང་ཐང་འཐབ་དམག་དཔུང་གིས་རྒྱ་ནག་ཤར་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་དཔུང་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས་ཏེ། ཉིན་གུངས་
༥༦ རིང་གོ་མིན་ཏང་གི་དཔོན་དམག་ཁྲི་༤༧་པ་ གཏོར་པམ་བཏང་བ་དང་། བཙེའ་འབྲོལ་དམག་ཁྲི་༤༩ བསད་མས་བྱས།
ཤར་བྱང་གི་ཞིང་ཆེན་གསུམ་པོ་བརྒྱུད། དེར་ལོའོ་མིན་གཡུལ་འབྲེད་ཟེར་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ཟླ་༡༡ ཚེས་༦ ནས་

༡༩༤༧ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ བར། ལི་ན་པའོ་ཡིས་སྡེ་འབྲིང་པའི་གོང་གསལ་དམག་དཔུང་དེས་གོ་མིན་ཏང་ལ་ཕར་ཚོལ་བྱས་ཏེ།
 ཉིན་གྲངས་༤༤ སིང་མི་ཁྲི་༥༣༡ ལྷག་གཏོར་ཕམ་བཏང་བ་དང་། པེ་ཅིང་དང་ཐེན་ཅིན་སོགས་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་ས་ཁུལ་རྒྱ་ཚུན་
 ཞིག་བཅད་བརྒྱུད་བྱས། བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ཁྲི་༡༩ བསད་མས་ཤོར། དེར་ཕིན་ཅིན་གཡུལ་འགྲུབ་ཟེར། ལེ་ཏུ་པོ་ཁྲིན་
 དང་ཏིན་ཞའོ་མེན་གྱིས་སྡེ་འབྲིང་པའི་དུ་དུང་ཐང་འཐབ་དམག་དཔུང་དང་། བྱུང་ཡོན་ཐང་འཐབ་དམག་དཔུང་གིས་སྡེ་ལོ་༡༩༤༧
 ཟླ་༡༡ ཚེས་༥ ནས་༡༩༤༧ ཟླ་༡ ཚེས་༡༩ བར་རྩན་དུང་སྡེ་རྒྱུད་དང་། ཅང་སྤུལ་དང་ཨན་ཏོས་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་གོ་མིན་ཏང་
 གི་དཔོན་དམག་ཁྲི་༥༥༥ གཏོར་ཕམ་བཏང་བ་དང་། བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ཁྲི་༡༡༤ བསད་མས་བྱས། འདི་ནི་ནང་འཁྲུག་
 ཁྲོད་གཞི་ཁྲོན་ཆེ་ཤོས་དང་། གཏུག་རྒྱ་བ་ཆེ་ཤོས་གྱི་དམག་འཐབ་ཅིག་ཡིན་ལ། དེར་ཏེ་ཏེ་གཡུལ་འཁྲུག་ཟེར། དམག་
 འཐབ་ཆེ་ཁག་འདི་གསུམ་བརྒྱུད། བྱུང་ཁྲན་ཏང་གིས་འབྲི་རྒྱུ་ལི་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་ས་སྡེ་ཕམ་མོ་ཆེ་བདག་དུ་བརྒྱུད། གོ་
 མིན་ཏང་གི་དམག་དཔུང་རི་ལུག་པ་ལྟར་ཕམ།

༡༩༤༧ ལེ་འེ་ལྷ་དང་པོར། ཅང་ཅེ་མི་སྲིད་ཁྲི་ལས་བབས། ལི་ཚུང་རིན་གྱིས་སྲིད་འཛིན་ལས་ཚབ་གྱི་མིང་ཐོག་ནས།
 འབྲི་རྒྱུ་ལི་སྡེ་བྱང་གི་ས་ཁོངས་བཤོ་བཤའ་བརྒྱབ་སྡེ་འཛིན་སྲོད་བྱ་རྒྱུ་ལི་གོས་མགོ་བཏོན་པར་བྱུང་ཁྲན་གིས་ཁས་མ་སྐྱངས་པ་དང་།
 ཟླ་༤ ནང་། མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་འབྲི་རྒྱ་བཀལ་ཏེ་དཔུང་བཏེག་ ཚེས་༡༡ ཉིན་ནན་ཅིན་རྒྱུངས། གོ་མིན་ཏང་
 གིས་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་རབས་དེ་མཇུག་བརྒྱུ་ལ། །

༡༩༣༠ ནང་། ནང་ཟེང་དང་བཤེས་སྡོག་གས་གྱིས་ཕན་པའི་ཟི་ཁྲོན་གྱི་མི་སྡོད་ཞིག

མའོ་ཙི་ཏུང་གི་དུས་སྐབས།

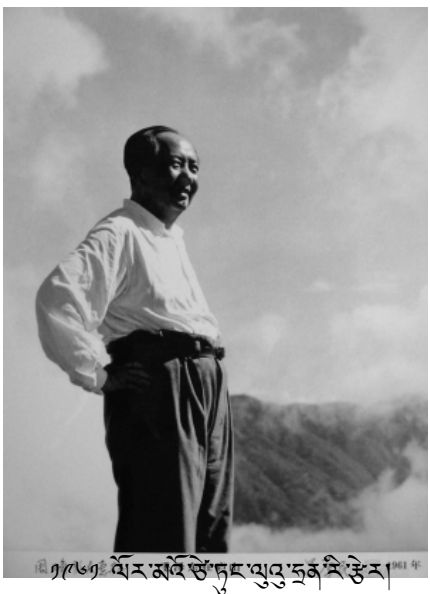
༡༩༤༩ ཟླ་༡༩༥༤

མའོ་ཙི་ཏུང་ལ་སྐྱབས་པའི་ཡིན་ཏན་གྱི་ཆེ་བའི་རྟགས་མཚན་རིགས་ནི་མི་འདུག་ཅིང་། གཟུགས་པོ་ཡང་བདེ་
 ཐང་གི་ཉམས་ཆེར་མེད་པ་རྒྱན་དུ་ཐང་ཆད་པ་ལྟ་བུ་དབུགས་འབྱིན་རྒྱབ་སྐབས་སོར་སོར་གྱི་སྐྱ་བཙས་དྲག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞིག་
 འདུག། སྐབས་ཤིག་སྤོང་གོས་ཀྱི་ཕུ་བྱང་གི་ཚེ་རལ་བ་ཞིག་གྱོན་པ་མཐོང་སོང་། དེ་བཞིན་གྱོན་ལྟམ་ཡང་ཚེ་འཕྲིད་ནམ་
 ཡང་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག། བྱེད་སྤོང་ནི་དལ་བུ་ཡིན་པ་དང་། ལྟག་པར་དུ་སྐྱོང་མོལ་བྱེད་སྐྱབས་ཞེ་གི་ཉམ་ཏུ་དལ་བུའི་
 ཐོག་ཚིག་ཉུང་དུ་དང་། རོན་གསལ་པོ། འཚོམས་པོར་རྫོང་མཁན་ལྟོས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། སྐྱོང་མོལ་
 བྱེད་རིང་ཐ་མག་མང་པོ་འཐེན་གྱི་འདུག། སྐྱོང་མོལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་སེམ་མི་གཞན་ལ་སེམས་འགྲུལ་གཏོང་བྱུང་པ་དང་། བྱམས་
 ཞེན་ཆེ་མདོག་གི་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་གྱི་འདུག། ཁྱོད་གིས་གང་བཟོད་རྣམས་ཁྱོད་རང་ནས་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དང་། ཁྱོད་གི་
 བསམ་ཚུལ་ནང་གང་ཡོད་རྣམས་དེས་པར་སྐྱབ་བྱུང་གྱི་རེད་སྟེ་མའོ་ཙི་ཏུང་གི་ཆེས་ཆེས་བྱེད་གྱི་འདུག།

ཡགོང་ས་མཚོག་གི་མངའ་དོན་ཀྱི་ཡུལ་དང་དོས་ཀྱི་མི་མང་། ༡༩༥༡༡༥

ཁྱོད་གིས་རིག་གནས་གསར་བཅའ་ཆེན་པོའི་ནང་ནོར་འཁྲུལ་ཚབས་
 ཆེན་བཟོས་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་གི་སྐྱེ་ཆེ་ཉི་ལ་བོར་བལྟས་ན། ཁྱོད་གིས་རྒྱ་
 རག་གི་གསར་བཅའ་ལ་བཞག་པའི་བྱས་རྗེས་དེ་ཁྱོད་གི་བྱེད་འཛོལ་ལས་ཏ་
 ཅང་ཆེ་བ་ཡོད། ཁྱོད་གི་བྱས་རྗེས་ཨང་དང་པོ་ཡིན་ལ། རོར་འཁྲུལ་ཨང་
 གཉིས་པ་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་གནད་
 རོན་ཁས་ལེན་ཀྱི་གོ་ས་ཚོད། ༡༩༥༡༡༦

༡༩༥༡ ལོར་མའོ་ཙི་ཏུང་གི་ཡུལ་དང་དོས་ཀྱི་མི་མང་།

མའོ་ཙོ་ཏུང་།

མའོ་ཙོ་ཏུང་(༡༨༩༡༡༡༣༧ ནས་ ༡༩༢༦༡༩༧) རི་རྒྱ་ནག་དུ་ལུ་ནམ་ཞིང་ཆེན་ཞང་ཐན་གྱི་མི་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་། གུང་གོ་མི་དམངས་བཅོངས་འགྲོལ་དམག་གུང་ཏུ་མི་དམངས་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁུན་གྱི་མགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོའི་གསལ་ཡིན་ཤོག་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་དང་འཕེལ་བྱས་པ་མ་ཟད། བྱེད་རྒྱས་གསལ་ཆེན་བཏོན་ནས་ཞེན་མེའི་སྲིད་དབང་འཕྲོག་ལེན་བྱེད་ཚོགས་འདུའི་རྗེས།) ཡིན། ༡༩༤༧ གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྲི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྲི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དུ་བསྐྱར་ཆེད། ས་གོ་ལུ་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ལོ། རིག་གནས་འདོམས་བྱེད་མཁུན་ཡིན་པ་དང་། ལས་འགུལ་དེ་དག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་མི་འཕོར་ཕོན་ཆེན་དུས་མིན་འཆི་ལམ་དུ་བརྒྱུད་པ་མ་ཟད། གུང་ས་ཉུང་མི་རིགས་ཁབ་དང་རྒྱ་རིགས་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་ལ་ཚབས་ཆེའི་གཏོར་སྐྱོན་བཏང་ཡོད། མའོ་ཙོ་ཏུང་ཞི་འཇམ་གྱིང་གི་དབུ་ཁྲིད་འདས་པའི་ཁྲོད་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེད་མཐའ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བའི་ཚོད་གཞི་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་རྒྱ་ནག་དང་འཇམ་གྱིང་ལ་ཐུགས་སྐྱེན་གཏོང་བའི་འཛུགས་མཁུན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

རང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་སྐབས་ལ་ཡུལ་དུ་ལུ་ནམ་དུ།

ཞིང་། ༡༩༣༡ ནས་ ༡༩༣༢ བར་དམར་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་མའོ་ཏུ་ལ་སྐབས་སུ་མཉམ་ཞུགས་ཡོད། ༡༩༣༢ ནས་ ༡༩༤༧ བར། རྒྱ་དམག་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། མཐར་རྒྱ་ནག་སྐྱམ་མཁུན་མགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོའི་གསལ་(ཅུང་དབྱི་རྗེས། རྒྱ་ནག་དེ་སྲི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དུ་བསྐྱར་ཆེད། ཏང་ཕྱི་ནང་ཞིང་བཅོས་བསྐྱར་དང་། གསལ་སྤྱད་ལ་འོ་གསར་བརྗེ་ཚོགས་ཐད་ཀར་སྐུལ་སྐྱོད་དང་བོད་

རང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་སྐབས་(༡༩༠༢ ལོ།) ལོ་དབྱི་ཞིུ་ཟེར་བཞིག་མནའ་མར་བསུས་ཀྱང་། ལོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བཞུལ་ནད་གྱིས་མྱོངས་འདུག མའོ་རང་ཉིད་གྱིས་བུད་མེད་དེ་བཟང་ལྷ་ཡིན་པའི་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་ནའང་། གཉེན་ཚང་དེར་

མའོ་དང་དབྱུང་ཁའི་ཉོས།

春秋战国 www.cqzg.cn

མའོ་དང་ཉོ་ཙི་ཏུང་།

མའོ་དང་ཅང་ཆིན།

ལོ་དེའི་རྩོན་ཁར། དུམ་ཤིན་རྫོང་གསར་བརྗེ་ལྷན་ཁྲིུ་
ཀྲུའུ་ཞི་ཉོ་མིན་ཤེའོ་ཡི་སྲིད་མོ་ཉོ་ཙི་ཏུང་དང་མཉམ་དུ་ཁྲིུ་ཐབ་
བརྗེད། (དེ་དུས་དབྱུང་ཁའི་ཉོས་དང་བཟའ་ཚང་ཐོར་མིད། 1930
ལོར་གོ་མིང་ཏང་གིས་སྲོག་ཐོག་དུ་བཏང་།)

1930 ལོར། ལིན་ཤེའོ་ཡིས་ 'དར་དམར་ག་དུས'
བར་དུ་སྐྱེད་ལུག་བཅའ་ཐོར་བའི་ལན་དུ། 'མེ་སྟག་གིས་སྲུང་སྐྱོང་ས'
སྲོག་ཐུབ་'ཅེས་པའི་འཕྲིན་ལན་བཏང་བ་དང་། ཐོང་གསེབ་ཀྱིས་
ཐོང་ཁྲིུར་བསྐོར་བསྐྱེལ་བྱེད་དགོས་པའི་འཐབ་རྒྱས་བཏོན། ཀྲུའུ་
ཉོ་ཙི་ཏུང་བཀོད་འདོམས་པ་དང་། མའོ་ཆབ་སྲིད་ལྷན་ཁྲིུའི་ལྷན་པའི་
དམར་དམག་གིས། གོ་མིན་ཏང་གི་གཙོ་བླ་གསུམ་དམག་དབྱུང་གིས་
བསྐོར་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་སྤེལ་སྲིད་སྲིད་གསུམ་གྱིས་པའི་འེ་བཞིན་མར་
བསྐོག།

1931 ཟླ་11 པར། མཉམ་མན་ཚོགས་འདུའི་སྐྱེད་།
ཀྲུང་དབྱུང་ཅུས་ཀྱི་ཞང་དབྱིན་སོགས་ཀྱིས་མའོ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་ཀྱང་།
ཟླ་དེར་དུ་འཚོགས་པའི་ཀྲུང་དུ་སོ་སྐུལ་ཐེངས་དང་པོའི་རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་ཆེན་སྐྱེད་། དབྱུས་རྒྱན་ལས་སྟོན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོར་
འདེམས་སྐོན་བྱུང་ཡོད།

1932 ཟླ་10 ཚེས་10 ཉིན། གོ་མིན་ཏང་གིས་
གཏོར་ཚོལ་ཚབས་ཆེ་ཐེབས་པའི་དབྱུས་དམར་ཤོག་དང་དམར་དམག་
གི་གཙོ་བླ་གསུམ་དམག་དབྱུང་བརྒྱུད་ཁྲིུའུ་ག་སྐྱོང་ལྷན་ཁྲིུའི་ཉོ་ཙི་ཏུང་ས་
བྲོས་བྱོལ་འགོ་མགོ་ཚུགས་པ་དང་། མའོ་ཡིས་དེ་ལ་རྒྱུང་བསྐྱོད་
ཅེས་མིང་བཏགས།

1934 ཟླ་1 ཚེས་14 རས་12 པར་ཚོགས་པའི་
ཚུང་དབྱི་ཚོགས་འདུའི་སྐྱེད་། ཀྲུང་དབྱུང་ཆབ་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་

ལས་དང་། དམར་དམག་གི་མགོ་བྱེད་གསུམ་གྱི་གསུམ་སྤྱོད་དེ། ཉང་དང་དམག་གི་དབང་ཚའི་ཙེ་མོར་སྐྱེ་བས།

གོ་གྲངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་རི་འཕོག་དམག་འཁྲུག་གྱེད་སྐབས། རང་ཁོངས་དམག་དཔུང་གིས་རི་ཁུལ་དུ་འཇམ་དམག་
རྒྱལ་དགོས་པའི་བཀོད་མངགས་བྱས་པ་དང་། ༡༩༤༠ ལོར། གང་མགོ་གསུམ་ཅི་ཕྱུར་གྱིས་གོ་རིམ་ཡོད་པ་དང་འཆར་གཞི་
ལྡན་པའི་སྒོ་ནས། ང་ཚོས་ཚོད་འདྲིན་གྱེད་ཐུབ་པའི་ས་ཁོངས་ཡོད་ཚད་ང་ཚོས་ལག་དུ་ལེན་ཐབས་གྱེད་དགོས་པ་དང་། རང་
རྒྱལ་ས་རང་བདག་གི་སྒོ་ནས་དམག་དཔུང་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། སྲིད་དབང་འདུགས་དགོས་པའི་ལམ་སྒོ་ནས་སྐྱབས། ① ཉི་
ཉོང་མགོ་འདོགས་གྱེད་སྐབས། དམར་དམག་གི་གངས་འཕོར་དང་དཔུང་ཕྱགས་ཐད་གོ་མིན་ཉང་ལ་ཐད་ཀར་གདོང་གཏུགས་
གྱི་སྒོ་བས་ཕྱགས་ལྡན་ཡོད།

༡༩༤༡ ལོའི་ཟླ་༩ པར། མའེ་ཡིས་ཡན་ཅན་དག་ཐེར་གྱི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་དེ། ཉང་ནང་གི་ལྷ་བ་མི་མཐུན་པ་
འདྲིན་མཁན་ནམས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མཐར་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྐྱིལ་འདུགས་དང་བསམ་སྒོ་ཡོད་
ཚད་མའེ་ཡི་དར་ཚའི་འོག་དུ་བཅུག།

༡༩༤༢ ཟླ་༦ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཚོགས་པའི་དམར་ཤོག་སྐབས་བདུན་པའི་ཚོགས་འདུ་དང་ལོའི་སྐྱེད་། དབུས་
འབྲས་མི་སྣ་ཚོགས་གྱི་ཀུའུ་ཞི་དང་། དབུས་ཆབ་སྲིད་ཅུས་གྱི་ཀུའུ་ཞི། དབུས་རྒྱུ་ཅི་ཁུའུ་ཡི་རྒྱུ་ཅི་བཅས་སུ་བདམས་པ་
དང་། ཟླ་༡༠ རང་ཁུང་ཚིན་དུ་གོ་གྲངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གོ་ས་ཚིངས་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད། ༡༩༤༡ ལོའི་ཟླ་༩ པར། རྩམ་
ཞི་བྱང་རྒྱུད་ནས་མ་རྒྱུ་བཀལ་དེ་རྒྱ་ནག་ནང་སར་སྐྱོགས། ༡༩༤༡ ལོ་མཇུག་ནས་༡༩༤༩ ལོ་མགོ་བར། གཡུལ་འཐབ་ཚེན་
པོ་གསུམ་བརྒྱུད་གོ་མིན་ཉང་པས་པར་བརྒྱལ། ༡༩༤༩ ལོར་གོ་མིན་ཉང་གིས་འབྲི་རྒྱ་སྒོ་བྱང་གཉིས་སུ་འདྲིན་སྐྱོང་བཀོ་བཤའ་
རྒྱལ་རྒྱུའི་འདུན་བཀོད་པ་ཁས་ལེན་པར། འབྲི་རྒྱ་སྒོ་རྒྱུད་དཔུང་བཀོད།

༡༩༤༩ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡ ཚེས་༡༠ ཉིན་ཀུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་མགོ་རྒྱགས་པའི་ཁྲུབ་
བསྐྱེགས་བྱས་དེ། མའེ་ཙེ་རྟུང་གི་དུས་རབས་ཁ་སྐྱེས། །

སྲིད་གྲོས་ཚོགས་འདུ་དང་པོ།

༡༩༤༧ ལོའི་ཟླ་༧ ཚེས་༡༧ ནས་ཚེས་༡༠ བར། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཚབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་

དང་པོའི་རྒྱས་འདོམས་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཅིན་ཏུ་བསྐོངས། མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས་འགོ་བཙའི་ལྷོ་ལོང་གི་བཞི་ཚེའི་གཅིག་ཟེན་པའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་དཔལ་བུ་ལྷན་པར་ལངས་ཟེན་པའི་བྱུང་བ་བསྐྱབས་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཚབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་འདུའི་མཐུན་མཐུན་ཚུ་འདྲིན་ཞེས་པ་འབྲུལ་སེལ་ཚུ་བྲིས་ཀྱི་དོ་བོར་གཏན་འབེབས་བྱས། ② ཚོགས་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྲིད་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གི་

དབུས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་འདེམས་བསྐོས་བྱས་པ་དང་། མའོ་ཙོ་ཏུང་དབུས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཀྲུ་ཞིར་བདམས། ཀྲུ་ཏེ་སོགས་ཀྲུ་ཞི་གཞོན་པ་དུག་བདམས། རྒྱལ་ས་པོ་ཅིན་དང་། རྒྱལ་སྐུ། ལྷན་ལྷའི་དར་དམར་ནི་རྒྱལ་དར་བཅས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས།

༡༩༤༧ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡ ནིན། དབུས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོ་པོ་ཅིན་ཏུ་བསྐོངས་ཏེ། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྲིད་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གི་དབུས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དངོས་སུ་བཅུགས་པའི་བྱུང་བ་བསྐྱབས་བྱས། མའོ་ཙོ་ཏུང་མི་དམངས་གསར་བཞེ་དམག་དོན་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུ་ཞི་དང་། ཀྲུ་ཏེ་མི་དམངས་བཅེངས་འགོལ་དམག་གི་སྲིད་བྱོན་འདོམས་པ། ཀྲུ་ཞི་ལེ་རྒྱལ་སྲིད་སྲིད་བྱོན་པའི་སྲིད་གྲོན་དང་སྲིད་གྲོན་ཆེན་གཅིག་ལྷོགས་བཅས་ལ་བསྐོས་བཞག་བྱས། ནིན་དེའི་ཕྱི་རྒྱ་ཚུ་ཚོད་༩ རྗེད། མང་ཚོགས་དང་དམག་མི་འབྲུམ་གསུམ་ཅམ་གནམ་བདེ་སྐོ་མོ་ཆེ་ཐང་ཆེན་ཏུ་འདོམས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་བཅུགས་པའི་མང་སྐོ་འཚོགས། མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྲིད་མཐུན་དབུས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་བྱོན་གསུང་སྐུངས་བྱས་པ་དང་། ཀྲུ་ཏེ་ཡིས་མི་དམངས་བཅེངས་འགོལ་དམག་སྲིད་བྱོན་པའི་བཀའ་རྒྱ་སྐོག་སྐུངས་བྱས་ཏེ། ལོ་ལྷན་ཏང་གི་བྱུལ་ལྷན་དམག་མི་གང་མཁོ་གསུ་ཚུ་གཏོར་དང་། དུད་ཐག་ཚོད་མེད་པའི་(བོད་དང་ཐའེ་ལྷན་) རྒྱལ་ཁོངས་གང་མཁོ་གསུ་བཅེངས་འགོལ་གཏོར་རྒྱའི་བཀོད་བྱུང་བསྐྱབས།

བཅུགས་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གསར་པ་འདི་ཚེས་༡ ནིན་སྐུ་ལམ་གཞུང་གིས་དོས་ལེན་ཡོད་པའི་བྱུང་བ་བསྐྱབས་བྱས་པ་དང་། ཚེས་༥ ནིན་མན་ཚུན་གཞུང་ཚབ་གཏོར་དེས་བྱས།

དྲལ་ཆར་རྒྱུང་འཕྲོ་བའི་བྱི་ཁྱུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ།

༡༽ ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད།

༡) མི་འགོག་ཁྲོའོ་རོགས། ༡༩༥༠ ན་མ་ལ་༩ པར།

༡༩༥༠ ལེ་འི་ཟླ་༦ ཚེས་༡༥ ཉིན། བྱང་ཀོ་རི་ཡའི་(རྒྱ་སྐད་དུ་ཨ་རི་ལ་མི་གོ་དང་བྱང་ཀོ་རི་ཡར་ཁྲོའོ་ཞེན།) དམག་དཔུང་བྱང་གི་འབྲེད་ཐིག་ཨང་ཚད་༡༥ ས་ཐིག་བརྒྱལ་ཏེ། ལྷོ་ཀོ་རི་ཡའི་ས་ཁོངས་སུ་དཔུང་འཇུག་བྱས་པ་དང་། ཉིན་གསུམ་རྗེས་ཉན་ཁྲིན་(Seoul) བརྒྱུད། ཨ་རིའི་སྤྱི་འདུན་གྱིས་ཉི་ཉོང་དུ་བཅའ་སྡོད་ཨ་རིའི་ལྷོ་གཞིངས་དམག་སྡེ་ཨང་བདུན་པ་ལྷོ་ཀོ་རི་ཡར་རོགས་སྐྱོར་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་། ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༩ ཉིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐིན་ཏེ་ཏེ་ཡིས་མགོ་འབྲིད་པའི་‘རྒྱ་ནག་མི་དམངས་དང་གྲངས་དམག་སྤྱི་གཞུང་གསུམ་ཏེ། གསང་བའི་སྒོ་ནས་ཡ་ལུ་ལུ་(Yalu River) གཙང་པོ་བརྒྱལ། ཉིན་དེར། ཨ་རིའི་དམག་གིས་ཐིན་རང་(Pyongyang) བརྒྱུད་བཏང་། ལྷོ་ཀོ་རི་ཡའི་དམག་ཡ་ལུ་ལུ་ཙང་གཙང་པོའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་བཏེག། ཨ་རིའི་གནམ་དམག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་ཏན་ཏུང་གོང་བྲིས་གཏོར་བཅོམ་བྱས། ཚེས་༡༥ ཉིན། རྒྱ་དམག་གིས་ལྷན་ཅིན་བརྒྱུད་པས། ‘མི་འགོག་ཁྲོའོ་རོགས་’ཀྱི་གཡུལ་འབྲེད་མགོ་རྒྱུགས། ཟླ་༡༣ ཚེས་༥ ཉིན། ཐིན་རང་བརྒྱུད་དུ་རྒྱ་དམག་དང་བྱང་ཀོ་རི་ཡའི་དམག་གིས་བརྒྱུད། ༡༩༥༡ ལེ་འི་ཟླ་༥ པར། ཨ་རིས་གཙོས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅོ་ལྔ་འཇུག་འབྲེལ་དམག་དཔུང་ཨང་ཚད་༡༥ ས་ཐིག་བརྒྱལ་ཏེ་གཡུལ་བཞུགས་པས། རྒྱ་དམག་ལ་བསད་མས་ཆབས་ཆེན་བཅོས། ༡༩༥༡ ལེ་འི་ཟླ་༡ པར། ཨ་རྒྱ་སྤྱོད་གསུམ་གཉིས་ཀྱིས་‘ཀོ་རི་ཡའི་དམག་འཐབ་མཚམས་’འཛོག་སྐྱོར་གྱི་གོས་མཐུན་ལ་མིང་ཉགས་བཏོད།

གཡུལ་འཐབ་འདི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་དྲལ་པའི་གཏོང་གཏུགས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་མའེ་ཙཱ་ཏུང་གི་བྱ་མའོ་ཨན་དབྱིན་ཐེ་བའི་རྒྱ་དམག་བརྒྱུད་འབུམ་སུམ་ཁྲི་ཙམ་ཤི་གོད་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ལྷོ་བས་ཆེན་ཨ་རིས་སྤྱི་འབྲེད་པའི་མཉམ་འབྲེལ་དམག་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་ཚར་བཅད་པས། བཅུགས་མ་ཐག་པའི་དམར་ཤོག་གི་སྤྱི་གཞུང་འདི་

ཀྱུ་སྤྱི་ལོ་སློང་དཔལ་དང་དཔུང་གི་གྲགས་པ་འཕེལ་ཡོད་པ་ལ་ཟུང། དམར་ཤོག་གི་རྩོམ་གྲས་པར་འབོད་པའི་ར་ཤི་ཡམས་ (སྤྱུ་ལེན) རྒྱན་གཤེན་བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དཔུང་ཁག་གི་བཅོམ་འདྲུ་ལ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་རོ་རྒོལ་གྱི་དམ་འཛུགས་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་རྫོང་མགུ་སྟེ། རྗེས་ཀྱི་མནའ་འབྲེལ་ལ་སྤང་གཞི་བཅུ་གས་པ་དང་། ༡༩༥༣ ལོ་ནས་བཟུང། སྤྱུ་ལེན་གྱིས་རྒྱན་གཤེན་གཏེར་ཁ་སྤོག་འདོན་དང་བཞུ་སྤྱངས། རྒྱ་སྟོན་གའ་ལྟུང་ཆས་བཅོས་སྐྱོན། ལྷགས་ལམ། ཀྱུ་སྤྱུང་དུག་ཆས་བཅོས་སྐྱོན་སོགས་བཅོ་ལས་དང་ཚོན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་གཙོ་གནད་འདྲུ་གས་སྐྱོན་ནམས་གངས་༡༥ ཅམ་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྦྲོམ་རིགས་སྐྱོར་བྱས་ཡོད། (༡༩༦༠ ལོར་སྤྱུ་ལེན་གྱིས་རིགས་སྐྱོར་མི་སྡེ་ཡོད་རྗེས་སྤྱིར་འབྲེན་བྱས།) དེ་བཞིན་དུ་ཨ་རིའི་དམག་ཤྱགས་ཐའེ་མཚན་མཚོ་འགག་དུ་སློབ་པས་ཏེ། ཅང་ཅེ་མི་ཡིས་བཟུང་བའི་ཐའེ་མཚན་དེ་ཨ་རིའི་སྤྱང་སྐྱོབ་འོག་དུ་བཅུག་པ་དང་། ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༡༣ པར། ཨ་རི་དང་ཐའེ་མཚན་དབར་ཕྱན་མོང་འགོག་སྤྱང་གི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་ཡོད།

༡) ‘བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་འགྲོལ།’

༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༢ ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་འབྲི་ཆུའི་ཤར་རྒྱུད་མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ས་སྤེ་པལ་མོ་ཆེ་ ‘བཅེངས་འགྲོལ’ བཏང་ཟེན་པའི་སྤང་གཞིའི་སློང་། ③ ཆབ་མདོ་གཤུལ་འབྲུག་མགོ་རྒྱགས། ཚེས་༡༩ ཉིན་བོད་ཀྱི་གཙོ་བྱས་དམག་དཔུང་པམ་ཉེས་སུ་བཏང་སྟེ། མདོ་སྤྱི་དཔོན་སོགས་དེ་ལས་ནམས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། བཅེངས་འགྲོལ་དམག་ཆབ་མདོར་འབྱོར། ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༢ ཉིན། ལམོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་བོད་རྫོངས་ལུགས་གཉིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ཟླ་༡༣ ཚེས་༡༢ ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་མི་དམངས་བཅེངས་འགྲོལ་ལྷུ་ཡོན་རྩུན་ཁང་དངོས་སུ་བཅུ་གས། ༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༡༩ ཉིན། ང་ལོད་དུ་བཞུགས་ཀྱི་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚབ་ནམས་པས་རྒྱ་དཔོན་ཚོའི་འཛིགས་སྐུལ་མ་བཅོད་པར། གཞུང་གིས་མངགས་དན་བྱས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཚད་ལས་བཟུང་བའི་སློབ་སྦྲོམ་གྱི་དཔུང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་འགྲོལ་འབྲུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་ཟེར་བར་པེ་ཅིན་དུ་མིང་རྟགས་བཏོན།

༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༦ ཉིན་རྒྱ་དམག་གི་སར་འབྱོར། བོད་ཀྱི་ས་སྤེ་པལ་མོ་ཆེ་རྒྱན་གཤེན་གི་མངའ་འོངས་སུ་བཅུག

༡) བསམ་བཞེད་འོག་པ་དྲག་གཞོན་གྱི་ལས་འགུལ། ༡༩༥༠ ར་ས་༥༡ བར།
༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༧ བར། ས་ཞིང་བོཅས་བསྐྱར་དང་

མའོ་ཅོ་ཏུང་གི་འོག་པ་དྲག་གཞོན་གྱི་དམངས་འཐབ་བདེ་སྐྱབ་པ་དང་འགྲུབ་སྟེན། རྒྱལ་
སྲིད་སྲིད་བྱུང་བ་དང་དང་ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་‘བསམ་
བཞེད་འོག་པ་དྲག་གཞོན་གྱི་འཕྲུབ་སྟེན’ བརྒྱད་བསྐྱབས་
བྱས་པ་དང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༡༠ བར། རྒྱ་ནག་དབུས་དམག་འོག་
ཚོགས་པས་འཕེལ་སོ་སོའི་འབྲུག་མི་སྡེ་ཚོགས་ཀྱིས་‘དྲག་གཞོན་
དང་གྲུབ་པ་ལྟར་བྱུང་བའི་འབྲུག་གི་དྲག་གཞོན་པའི་སྲིད་ཅུས་ལག་བརྒྱར་
བྱས་ཏེ། ཟླ་དེའི་ནང་ལས་འགུལ་མཐུག་བསྐྱེལ། ལས་འགུལ་
འདི་ལོ་མེད་ཏུང་གི་སྡོམ་སྲུག་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་
འཇགས་ལ་གཞོན་པའི་སྡོམ་སྲུག་སྐྱབ་པ་ཆེ་བ་ཅེས་ད་བཟོས་ཏེ་སྤྲོད་པ་བྱས་པའི་བརྟན་སྲིད་བྱུང་སྟེ།

༢) ས་ཞིང་བོཅས་བསྐྱར་གྱི་ལས་འགུལ། ༡༩༥༠ ར་ས་༥༣ བར།
༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༩ བར། གྲུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ས་ཞིང་བོཅས་བསྐྱར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲུབ་
བསྐྱབས་བྱས་ཏེ། ས་ཞིང་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་སྲུང་མོང་ལ་དབང་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཟླ་༥ བར། ས་གནས་སོ་
སོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་སྲུང་མོང་གི་སྲིད་ཅུས་ལྟར་‘ས་ཞིང་བོཅས་བསྐྱར་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་’ ཟེར་བ་༡༥༥༡༠ ལྷག་གོང་གསེབ་ལ་ཁབ་དུ་ས་
ཞིང་བོཅས་བསྐྱར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤྱི་འཕེལ་བྱེད་བྱེད་བྱུང་། ལས་འགུལ་དེའི་ནང་ཁྲུག་སྲུང་ཡོད་མཁན་གྱི་ཞིང་བདག་ཚིག་འབྲུག་
སྐྱབ་པ་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་དང་། ཞིང་བདག་དང་ཞིང་ལུག་བརྒྱུད་ཁྲིམ་ཏེ་བདུས་མིན་རྒྱུ་ལམ་དུ་བྱུང་། ༡༩༥༣ ལོའི་དགུ་ཚེས་
ཁ་བར་དུ། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གནས་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་སྲུང་མོང་གི་ལས་འགུལ་མཐུག་
བསྐྱེལ་ཞིང་། ས་ཞིང་མེད་པའི་ཉུང་ལྔ་ལས་མེད་པའི་ཞིང་པ་དུང་ལུག་གསུམ་ཚེས་ལ་ས་ཞིང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཐོན་
སྤྱོད་རྒྱ་ཆ་གཞན་དག་བཟོ་འབྲེལ་བྱས། (༡༩༥༤ ལོར་མི་དམངས་གྲུང་ཚེ་འཕྲུགས་གཞིར་སྐབས་འདི་དག་ཚང་མ་སྤྱིར་
བསྐྱབས།)

༥) གསུམ་ཚོལ་དང་། ལྷ་ཚོལ་ལས་འགུལ། ༡༩༥༡ ན་མ་༥༣ བར།

གསུམ་ཚོལ་ནི་‘སློབ་ཚལ་དོ་ཚོལ་དང་།

རྒྱ་བོལ་ལ་དོ་ཚོལ། དཔོན་དམར་འིང་ལུགས་ལ་
དོ་ཚོལ་’བཅས་ལ་བཟེ་ཞིང་། ༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་
༡༣ ན་མ་མགོ་བརྩམས་ཏེ། རུལ་སྲུངས་ཀྱི་
ལས་བྱེད་མང་དག་ཅིག་སློབ་གྲོགས་ལ་བཏང་། ལོ་
རྒྱུ་མཚན་ ‘སློབ་རྩོད་ལེན་ལ་དོ་ཚོལ་དང་།
ཁལ་རིགས་སྤྱང་གཡོལ་ལ་དོ་ཚོལ། རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་རྒྱ་ཚོར་རྒྱ་འབྲེལ་ལ་དོ་ཚོལ། རྒྱ་ཚུ་རྒྱ་འཕྲི་
སྤྱ་བཅོས་ལ་དོ་ཚོལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྲོར་གསང་གནས་རྒྱ་འབྲེལ་ལ་དོ་ཚོལ་’བཅས་ལྷ་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་ལས་

ལས་
བྱེད་ནམས་རེ་སྤྲུག་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་མ་རྩ་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ལོག་རྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བར་དོས་བརྩུང་བས། ལྷ་ཚོལ་གྱི་དམིགས་
གཏན་གཅོད་ཀྱི་མ་རྩ་ཅན་ཡིན་ལ། འབྲོར་སྤུང་ཅན་དང་དེའི་ནང་མི་མང་དག་ཅིག་ལས་འགུལ་འདིས་འཆི་ལམ་དུ་བསྐྱེལ་ཡོད།

༦) བསྐྱར་བཀོད་ཆེན་པོ་གསུམ། ༡༩༥༡ ན་མ་༥༤ བར།

ཞིང་ལས་དང་ལག་ཤེས། བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ལ་‘སྤྱི་ཚོགས་འིང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱར་བཀོད་’ལུས་ཏེ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
ཡོངས་འཆར་འགོད་དཔལ་འབྲོར་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་འབྲིད་པ་ཞིག་རྟེ། ‘ཞིང་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འིང་ལུགས་བསྐྱར་བཀོད་’དམ་
‘ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་’དེས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་པ་བྱིས་དུད་བརྒྱ་ཆའི་༩༤།༩ མཉམ་ལས་ཁང་དུ་བཅུག་
པ་དང་། ‘ལག་ཤེས་ལས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འིང་ལུགས་བསྐྱར་བཀོད་’ཀྱིས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ལག་ཤེས་ལས་རིགས་གཉེར་
ལའན་བརྒྱ་ཆའི་༩༠ ཡན་མཉམ་ལས་ཁང་དུ་བཅུད། ‘མ་རྩ་འིང་ལུགས་བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འིང་ལུགས་བསྐྱར་
བཀོད་’ཚོད། ‘ཞི་བའི་རྒྱ་ཉེ་’ཡི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ། བཟུ་གཞིག་བྱེད་ལའན་ནམས་རང་སློབ་པས་རང་སློབ་ལ་གྱི་རལ་རྩོལ་བར་
བསྐྱར་བཞིག་ཡིན། ༡༩༥༤ ལོར་བསྐྱར་བཀོད་ཆེན་པོ་གསུམ་མཚུགས་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་
འབྲོར་ཐོན་འཕོར་དེ་བཟོ་ལས་སྤྱི་ལོ་ཐོན་འབབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་༩༠ ཡན་བཟོ་ཡོད་པ་དང་། ལུང་ཁྲན་འིང་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྲོར་
མ་ཚོན་རྟགས་སུ་བསྐྱང་བའི་འཆར་འགོད་དཔལ་འབྲོར་དོས་སུ་གྲུབ་པས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྲོར་ཡོངས་རྒྱུ་བྱེད་གཞུང་

གི་དོ་དམ་འོག་ཏུ་བརྒྱུག་པ་དང་། ཐན་ཚོང་ཐོག་གི་ཐོན་ཚད་ཀྱང་གཞུང་གི་འཆར་འགོད་ནང་དུ་བཅད། རྩིས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོར་སོ་སོར་བདག་དབང་མེད་པ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་ཆ་ཡོད་སེལ་སྒྲིབ་བར་བདག་གི་ཡོད།

༡) བསམ་སྒོ་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ལས་འགུལ། ༡༩༥༡ ན་མ་ལ་༦ བར།

འདི་ནི་དེ་ལྟར་ལོ་ལོ་མཚན་ཏུ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་ནང་ཁུལ་ལ་“ཀུན་སྦྱོང་དག་ཐེར་ལས་འགུལ”་ཟེར་བ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱར་སྒོས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མི་འདྲ་ས་ནི་ཐེངས་འདིའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡུལ་གྱིས་ཡོན་ཙན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མཐོ་སྤོང་འགག་ཏུ་ཡོད་པའི་རང་དབང་གི་བསམ་སྒོ་འདྲིམ་མཁན་དག་གི་དང་ལས་བྱེད་ཚོར་འབྱོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱི་བསམ་སྒོ་ལྡན་ཡུགས་སྦྱོན་དུ་བརྒྱུད་ན། དེ་དག་ལ་སྦྱོན་བརྒྱུད་དང་རང་སྦྱོན་རང་བརྒྱུན་རྒྱུན་མཐུན་བྱེད་དུ་བརྒྱུག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བྱེད་ཐབས་འདི་བརྒྱུད་དེ་མར་ལེ་རིང་ཡུགས་དང་མའོ་ཅོ་རྒྱུ་གི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྩིས་ཀྱི་བསམ་སྒོ་དོར་དུ་བརྒྱུག་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཡིན།

༢) མེ་ཏོག་མཉམ་བཞེད་དང་། གཡམས་ལྗུང་ཡངོ་ཞོ་ལ།

༡༩༥༦ ལོའི་ཟླ་༣ བར་སྤུལ་ལན་གྱི་སྤྱི་དཔྱད་ཉི་ཤོ་ཆིམ་ཡིས་སི་ཏེ་ཡིན་གྱི་བྱས་རྗེས་ལ་སྦྱོན་འདོན་བྱས་པ་དེའི་བྱགས་རྒྱན་འོག་ ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན་མའོ་ཅོ་རྒྱུ་གིས་“མེ་ཏོག་མཉམ་བཞེད་དང་མཁས་བརྒྱུ་འགན་སྲུང་”སྤེལ་རྒྱུའི་གྲོས་མགོ་བཏོན་པར། དབུས་ཆབ་སྲིད་རྩལ་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱོར་བྱས། འཕོད་ཚོགས་འདི་སྤྱིར་བཏང་ཚན་རིག་དང་རིག་གནས་ལས་དོན་གྱི་བྱེད་སྒྲིགས་གིས་ཡིན་ཡང་། དམར་ཤོག་དང་སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་གཞན་དག་གིས་དབུས་གཞུང་ལ་བཞད་རྒྱ་གཏམ་རྒྱ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་བས། མའོ་ཅོ་རྒྱུ་སྐྱེད་བཞེད་སྤོངས་ཐངས་གཅིག་གིས་ལས་འགུལ་འདི་དོར་བོར་འགྱུར་བ་བཏང་ན། “ཁ་སྐོར་མི་རྒྱུགས་པ་”མང་པོ་ཞིག་ཁྲིམས་སྲུན་དུ་བརྒྱུད་སྤོངས་ལས་འགུལ་མགོ་རྒྱུགས་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས། མའོ་ཡིས་དེའི་ཐད་གཏམ་སྐྱེད་བྱེད་སྐབས་ལྷུལ་བྱི་ཡོགས་སུ་ཡོད་དུ་བརྒྱུག་ན་མ་གཏོགས་གཏན་བྱས་ནས་

འདྲིན་མཐུ། ང་ཚོས་མི་དམངས་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཐོན་ནས་རྒྱུ་ཚོར་རྒྱུ་ཏུ་བཅུག་ཚུགས་པར་སླེང་རྒྱུ་གཏོང་དྲུ་བཅུག་ནས་ཁོ་ཚོར་
 སློང་སློབ་སྦྱོར་རྒྱུ་ལྟར། དེ་ནས་མི་དམངས་ལ་གསལ་བོར་བསྟར་བཅུག་ན། མི་དམངས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོ་དོ་ཤེས་གྱི་རེད། ང་
 ཚོས་གཅིག་བཅོམ་གཅིག་འདུས། གཅིག་བཅུང་གཅིག་འདུས། བྱོང་བྱེད་ནང་ནས་འདུས། བྱོང་གསེབ་ནས་བཅུང་བ་ཡིན་ན།
 བྱུང་བ་དེ་ལོ་རེད། གཅིག་སློང་བ་ཡིན་ན། གྲལ་རིམ་སོ་སོ་ཕྱིར་མངོན་པ་དང་། གཏོང་རིམ་དེ་མ་ཡང་སློན་གྱི་རེད། དམར་
 ཤོག་ཚོགས་པས་སློང་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱང་འགོར་མེད་མོད། བསམ་ཚུལ་དང་ཚོར་འཁྲུལ། བཀའ་ཉེས་དབང་རྟགས་
 ཁྲི་སྤུམ་ཚུ་སྟུག་བྱུང་བ་རེད། དེས་ན་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་སློང་སྟེགས་ལས་འབབ་དགོས་པ་རེད་དམ། མའོ་ཙཱ་ཏུང་ཡང་བརྒྱུར་
 ཅིན་ཀང་རི་བོར་བསྐྱོད་དགོས་སམ་ཞེས་ལས་འགྲུལ་འདི་ལེ་དམིགས་ཡུལ་དོ་མ་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

༡༩༥༧ ལོའི་ཟླ་༦ ཚེས་༥ ཉིན། མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚོགས་པར་སླེང་“འདི་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་”ཟེར་བའི་ཆེད་གཏམ་
 ཞེག་སྟེལ་ཏེ། གཡས་སྤྱང་ཕྱོགས་ཁག་ལ་དོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚོད་དངོས་སུ་བསྐྱེད་སམ་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཏང་ཡོན་
 འབྲུམ་བརྒྱུད་སྟུག་དང་། ལས་བྱེད་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་ས་ལ་གཉིས་དང་དགྲུ་འབྲུམ་སྟུག་གཡས་སྤྱང་དུ་བཀའ། འཐབ་ཚོད་
 བྱེད་ཐེངས་འདིས་“མི་དམངས་ནང་ཁྲུལ་གྱི་འགལ་བ་”དེ་“དགྲ་དང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགལ་བ་”ལ་ཅིས་ཡོད།

ཁ༽ རྒྱ་གཅིག་དགྲུ་སློབ་མའི་ལས་འགྲུལ།

མའོ་ཙཱ་ཏུང་འཚན་ལས་འགྲུལ་སྟེལ་བཞེན་པའི་ལུས། བེ་ཅིན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་སྦྱོར་ཚོས་སློབ་གྲུབ་ཅན་ཡིག་
 ཆེན་ཚོགས་པར་སྐུར་འབྲེམས་བྱས་ཏེ། ༡༩༥༧ ཟླ་༥ ཚེས་༡༩ ཉིན་བོ་དུ་ཞོ་ཟེ་ཟེར་བའི་ཚོགས་པ་བཅུགས་པ་དང་། ཐང་
 ཆེན་ཞེས་པའི་དུས་དེ་བཅིག་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས། ཐེན་ཅིན་སོགས་བྱོང་བྱེད་ཁག་གི་སློབ་སྦྱོར་ལམ་ཚུན་དོ་གཏུགས་གྱིས་དོ་རྒོལ་
 ལས་འགྲུལ་བསྐྱེད་སྟེ། སློབ་མ་ཚོས་“མི་དམངས་ཀྱི་མགོན་སྐུབས་ཆེན་མོ་”དང་“དུས་གཏན་དུ་མའོ་ཙཱ་ཏུང་གི་རྗེས་དྲུ་འབྲུས་”
 “ཟེར་བའོགས་མི་སླེར་ལ་མཚོད་བཀའ་བྱེད་མི་འོས་པ་དང་། དམངས་གཙོ་ནི་མི་དམངས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བདག་པ་ལས་དེར་
 ‘འབྱོར་རྒྱན་གྲལ་རིམ་གྱི་དམངས་གཙོ་’དང་‘འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་དམངས་གཙོ་’ཞེས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་མི་རིགས། གྲལ་རིམ་
 ཏུ་ཅང་བཤད་དུགས་ན་མིའི་ཀུན་སྡོད་བརྒྱུགས་ཉེན་ཡོད་ཅེས་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གཞུ་གྲལ་རིམ་གསར་བ་ཞེག་བྱུང་ཡོད་པ་
 དང་། གྲལ་རིམ་འདིས་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་ཆ་དང་དེ་བལོ་འབྲེམས་ཀྱི་དམིགས་བསམ་ལ་དབང་ཆ་སླེར་བདག་བྱས་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་
 འདོད་འདུན་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད། ཟླ་༦ ཚེས་༥ ཉིན། མའོ་ཙཱ་ཏུང་གཡས་སྤྱང་ཕྱོགས་ཁག་ལ་དོ་རྒོལ་”གྱི་འཐབ་ཚོད་
 བསྐྱེད་སྟེ། སློབ་སྦྱོར་གི་དོ་རྒོལ་ལས་འགྲུལ་དག་གཞོན་བྱས། སློབ་སྦྱོར་གི་འགོ་བྱིད་བཅོན་བཅུག་དང་དཔལ་ཚོལ་བརྒྱུར་
 བལོད་འོག་འཆི་འདས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དམར་གསོད་བཏང་བའང་བྱུང་འདུག འདི་ནི་རྒྱ་གཞུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་

བཅུ་གསུམ་ཚུ་ན་གྱི་དམངས་གཙའི་ལས་འགུལ་ཐེངས་གསུམ་གྱི་བའོ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། གཉེས་པ་ནི་༡༩༢༤ ལོར་པེ་ཅིན་དུ་
བྱུང་བའི་དམངས་གཙའི་རྒྱུ་གྱུང་གི་ལས་འགུལ་དང་། ༡༩༤༩ ལོར་དུག་བཞི་གནས་བདེ་སློ་མོ་ཆེའི་དོན་རྒྱུན་ཞི་ཐེངས་
གསུམ་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། ④

ག༽ ཁང་བྱེད་དང་མའོ་ཡི་གཡུལ་འགྲེད།

༡༩༥༥ ལོར། མའོ་ཡིས་ཁང་བྱེད་སྒྲོན་ཐོག་ལ་གཞོན་འཆོ་བཟོ་བཞེན་ཡོད་པ་ཐོས་འགྲུལ། ‘གཞོན་པ་བཞི’སྟེ།
ཙོ་ཙོ་དང་། ཁང་བྱེད། སྤང་ནག དུག་སྤང་བཅས་རྩ་མེད་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་། ས་གནས་སོ་སོ་ནས་ཕྱགས་མ་
བར་སྤང་དུ་འཕྱར་དགྲུག་དང་། ལྷགས་ཀྱི་སྤོད་ཅུང་དགོས། བཟོ་གྲུ་དང་རྒྱུ་ལོ་ཆེ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུང་སྤོ་ཆེ་ཤོས་
བསྒྲུགས་ཏེ། ཁང་བྱེད་སྤྲུག་པའམ་ཨ་ཐང་ཆད་དེ་ཤི་ཏུ་བཅུག

༡༩༥༢ ལོའི་ཟླ་༡༠ རང་། ‘ལོ་༡༣ རང་ཙོ་ཙོ་དང་། ཁང་བྱེད། སྤང་ནག དུག་སྤང་གཞི་རྩའི་སྤོད་རྩ་མེད་གཏོང་
དགོས། ཁང་བྱེད་གསོད་པ་ནི་སྤོན་ཐོག་སྤང་སྤོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས། རྒྱུང་བྱིར་དང་ཤིང་ནགས་ཁུལ་གྱི་ཁང་བྱེད་རྩ་མེད་མ་
བཏང་ཡང་ཆོག་’ཅེས་བཀའ་རྒྱུར་

འགྲུར་བཏང་། དེ་ནི་༡༩༥༤ ལོར་
གནའ་བོའི་རར་མན་གྱི་པ་རུ་ཤི་ཡ་
Prussia རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་
འབངས་མི་ཚོ་ཁང་བྱེད་གསོད་རྒྱུར་སྤུལ་
སྤོང་བྱས་ཏེ། ཁང་བྱེད་བདེ་སྤོང་
མཚམས། ས་གནས་སོ་སོའི་སིལ་རར་
འབྲུ་སྤོན་གྱིས་ཁེངས་པས། རྒྱལ་པོས་
ས་གནས་གཞན་ནས་ཁང་བྱེད་འགུག་

ཐབས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མའོ་ཡིས་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། འོན་ཀྱང་བཀའ་དེ་གྲོང་
ཁྱིམ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལག་ལེན་བསྟར་མེད། ཅུང་ཏེ་གྲོང་ཁྱིམ་ཉིན་གསུམ་ལ་ཁང་བྱེད་གསོད་པའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཏེ།
ཁང་བྱེད་ཁྱི་བརྒྱུད་སྤྲུག་བསད་པ་དང་། བྱི་ཚང་ཉིས་འབྲུམ་དུག་ཁྱི་སྤྲུག་བསྤོགས། ལས་འགུལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ཉིན་གཉིས་
རིང་ཁང་བྱེད་ལྷ་འབྲུམ་དགྲུ་ཁྱི་སྤྲུག་བསད། ལས་འགུལ་འདི་སྤེལ་ནས་ལོ་ལྷ་ཅོམ་གྱི་རྒྱུས་ཏེ། ༡༩༦༠ ལོའི་ཟླ་༩ པར།

མའོ་ཙི་ལཱ་ལོ་ལྷན་ཁག་གི་མི་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བ་དང་། དེའི་ཚབ་དུ་‘ཅི་ཅི’དང་། འདྲི་ཤིག་རྒྱུ་ལྷན་ཁག་གི་དུས་རྒྱུ་ཚེ་
མེད་གཏོང་དགོས་’ཞེས་བསྐྱར་བཙམ་བུས།

ང་། དར་དམར་ཆེན་པོ་གསུམ།

༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་༥ རང་། མའོ་ཙི་ལཱ་ལོ་ལྷན་ཁག་གི་ཡའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ནུས་པ་དོར་ཏེ། ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་ཐོངས་གཉིས་
པའི་ནང་དར་དམར་ཆེན་པོ་གསུམ་(སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་འཛུགས་སྐྱུ་ན། བཟོ་ཞིང་ཐོན་སྐྱེད་མཚོང་ས་བསྐྱོད་
ཆེན་མོ། མི་དམངས་ཀྱང་རྩེ།)གྱི་ལས་འགུལ་བསྐྱར་ས།

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་འཛུགས་སྐྱུ་ནའི་མའོ་ཙི་ལཱ་ལོ་ལྷན་ཁག་གི་མའོ་ཙི་ལཱ་ལོ་ལྷན་ཁག་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་འཛུགས་སྐྱུ་ན་ལིན་’ཞེས་ཆབ་སྲིད་ལས་བསྐྱོམས་སུ་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་དེ་ལ་བསྐྱབས་ལིག་ཆའི་
ནང་‘མཐོག་གསལ་ཚད་ནི་སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྲོག་ལིན་’ཞེས་ཅུད་སྤྱོད་གསུངས། ཟླ་༥ པའི་ལོ་ཉེ་དྲུག་རྗེས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་འཛུགས་སྐྱུ་ན་ལིན་ལ་བཟོ་ཞིང་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཚད་མཐོ་པོ་སྒོར་ཞེས་གཏན་འབེབས་བུས་ཏེ། དུས་བྱུང་ནང་ཐོན་འབབ་
གང་མཐོག་གསལ་མཐོར་འདེགས་གཏོང་བ་ལྷན་ལྷན་དུ་བྱུང་བ་བཅས་ཏེ། རྒྱལ་
ཡོངས་སུ་‘དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་རྗོ་ལྷན་ཁག་གི་སྤྱོད་སྐྱུ་དང་། ‘མོང་
གསེབ་མི་དམངས་ཀྱང་རྩེ་ཅན་’གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ།

བཟོ་ཞིང་ཐོན་སྐྱེད་མཚོང་ས་བསྐྱོད་ཆེན་མོས་‘རྗོ་ལྷན་ཁག་གི་
སྐྱུ་དང་ས་བུས་ཏེ། ‘ལོ་བཅོ་ལྔའི་ནང་དཀྱིན་ལན་ལས་བཞུལ་ཏེ་ཙམ་
རིའི་རྗེས་ཟིན་དགོས་’པའི་སྐྱུ་ལ་སྒོར་དང་། ༡༩༥༥ ལོའི་རྗོ་ལྷན་ཁག་
ཀྱི་ཐོན་འབབ་༡༩༥༥ ལོ་ལས་ལྷག་གཉིས་སྤར་བྱུང་བ་བཏོན། ཞིང་པ་བྱེ་བུ་དག་ཅི་ལྷན་ཁག་གི་སྤྱོད་སྐྱུ་དང་། ཞིང་ལས་
ཐོན་སྐྱེད་བར་མཚམས་ཚད་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་རིགས་
ལས་བུལ་པའི་དོན་ཆས་ཡོངས་རྗོ་ལྷན་ཁག་གི་སྤྱོད་སྐྱུ་དང་། བཟོ་ཞིང་ཐོན་སྐྱེད་
ཏེ། བཟོ་ཞིང་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལྷན་ཁག་གི་སྤྱོད་སྐྱུ་དང་།

དམིགས་ཚད་མཐོ་དྲུགས་པ་དང་། རང་རྣམས་གང་དྲན་གྱི་བཀོད་འདོམས། ཐོན་འབབ་ཀྱི་གྲངས་ཐོ་ཉུང་སྒྲོགས་སོགས་ལས་ཀྱི་
ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་རྩོད་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་།

གོང་གསེབ་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་ ༩ ནང་། འིན་ཏུ་ཚོགས་འདུའི་སྐྱེད་།
‘གཞི་རྒྱ་རྒྱུ་བའི་ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཁང་འོས་འཚོམ་གྱི་སྐོར་མཉམ་ལས་ཁང་ཆེ་བའི་ནང་ཟླ་བསྐྱེད་ལ་གཏོར་རྒྱུའི་ཐད་ཀྱི་བསམ་
འཚར་’གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ལེ་ཏེ་ཉེ་ཚོགས་འདུའི་སྐྱེད་མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅི་གྲུབ་ཁབ་རིང་
ལུགས་ལ་བར་བཅུལ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་འདུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཡག་ཤོས་ཡིན་པའི་དོས་འདོད་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་‘མི་དམངས་
ཀྱང་ཉེ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་’སྟེ་ལ།

མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅི་ནང་། ཞིང་པ་ནམས་ཚོ་རྒྱུ་དྲུ་བཅུག་པ་དང་། ཚོ་རྒྱུ་ཁ་ཤས་བརྒྱུས་ནས་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་རྒྱུ་།
ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་རྒྱུ་ཁ་ཤས་རུ་བ་ནས་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་རྒྱུ་། ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་ཏེ་མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅི་གྲུབ་པར་བྱས། ལས་
འགུལ་དེས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཉམ་ལས་ཁང་རྒྱུ་བ་བདུན་འབུམ་བཞི་བེ་ལྷག་མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅི་ཉིས་བེ་ལྷག་སྐྱོར་ཅོམ་ལ་
ཟླ་བསྐྱེད་ལ་བྱང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལོ་རེར་མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅི་མོ་མོར་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཚད་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་
པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་གས་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཅིག་གྲུར་དང་ཉེ་ཚོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱུར་ལ་དབང་བའི་ཅད་དོས་ཡོད་ཚད་
མིང་པར་བཅོས་པས། མོ་ཐོག་དང་སྐོར་སྒྲུགས། ཞིང་ལས་ཡོ་བྱད། འགྲིམ་འབྲུལ་ཡོ་ཆས། སི་ལམ། རྒྱུར་ར། འབྲིམ་བྱ་
སོགས་ཡོངས་རྒྱ་རྒྱུ་གཞུང་བཞེས་བྱང་སྟེ། བཟའ་བདུང་དང་འབྲུལ་ལོ་མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅི་ནས་བཤོ་འབྲེམས་བྱེད་པ་དང་།
མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཅི་སྒྲིག་འདུགས་དམག་དོན་ཅན་དྲུ་བརྒྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཐོག་དང་བརྒྱ་ཐོག་ བཅུ་ཐོག་སོགས་སུ་བཤོས་པ་མ་ཟད།
ལས་ཀ་རྒྱ་གས་གོལ་གྱི་སྐབས་སོ་སོར་དམག་སྡུ་གྲུར་ནས་འགོ་གི་ཡོད། ཀྱང་ཉེ་ཅི་བྱེད་སྐོར་གྲུལ་འབབ་ཅན་ཏེ། ཞོགས་པར་
མགོ་བྱིད་ཀྱིས་ལངས་བར་བྱང་འབྲུལ། ཞིང་པ་ཚང་མ་ས་གནས་གཅིག་དྲུ་འདོམས་ཏེ། བྲལ་བརྒྱུར་སྒྲིག་བཞེས་ལས་ཀར་
བརྒྱུད་པ་དང་། ཞིང་ཚོགས་སུ་བཟའ་བདུང་དང་དལ་གསོ་བྱེད་ལ། ལྷོ་བརྒྱུའི་ལས་བྲེལ་སྐབས་སུ་འབྲིམ་དུ་མ་ལོག་པར་ཞིང་
ཚོགས་སུ་ཉལ་བའང་ཡོད།

དར་དམར་གསུམ་གྱི་ལྷན་གྲུབ་འབྲས་ལྷོ་བརྒྱུའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ལོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་བྱེད་པའི་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་
དར་ལོ་གསུམ་གྱི་རང་བྱུང་གཞན་འཚོ་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་ཞེས་འཕོད་ཀྱི་ཡོད། དུས་ལུན་དེའི་རིང་འབྲོན་བརྒྱུལ་མི་ཅི་ཅོམ་
རྒྱུན་འདས་བྱུང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ༡༩༩༣ ལོར་དཔར་སྐྱབས་བྱས་པའི་‘གོང་མ་གསར་པ་ཚོ། མའོ་དང་ཉིན་དུས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་
ནག་’ཅེས་པའི་ནང་། རྒྱ་ནག་སྐྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཤིག་གིས་ཟ་འབྲུལ་ལག་དབབ་གཞིར་བརྒྱུད་ཚོད་དཔག་
བྱས་ན་མི་བྱེ་བ་གསུམ་ལྷོགས་ཤི་ཐེབས་ཡོད་སྐོར་གསལ་བ་དང་། སྤིད་ལྷོ་རྒྱུར་བ་གའོ་ཅི་དབྱེད་གིས་བྱེ་བ་བཞེད་ས་ལ་གསུམ་

ནས་བྱེ་བ་བཞི་དང་ས་ཡ་དུག་བར་སྒོ་གསལ་གྱི་ཐེ་བས་ལུགས་བརྗོད་ཡོད། ཏོང་ཀོང་སློ་འབྲེད་དུས་དེ་བུ་གྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ཅིན་ཏོས་ཀྱིས་
 བྱེ་བ་བཞི་དང་བཞི་འབྲེད་ནས་བྱེ་བ་བཞི་དང་ས་ཡ་གསུམ་ཆེ་ག་འབྲེད་དགུ་ཁྱིམ་བར་ཚོད་དཔག་བྱས་ཡོད་ལ། ཚའོ་ཏུ་ཙོ་ཙིས་
 བརྒྱུ་མེད་པའི་‘ལུ་གུ་ཆེན་མོ། ༡༩༥༩ ནས་༡༩༦༡ བར་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་མི་འཕོང་’ཞེས་པའི་ནང་དུས་མིན་འཆི་རྒྱུ་བྱུང་བའི་
 མི་འཕོང་བྱེ་བ་གསུམ་དང་ས་ཡ་གཉིས་བཞི་འབྲེད་ལྟེན་བརྒྱུད་སློང་གི་ཚོད་ཅིས་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་ལུ་གུ་ཆེན་མོའི་ཡིག་ཆ་གསལ།
 ༡༩༥༩ ནས་༡༩༦༡ ལོ་ཞེས་པའི་སྒྲོན་སྒྲིང་དུ། ‘མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས་སྐུ་ལ་སློང་བྱས་པའི་མཚོང་ས་བསྐྱོད་ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་
 ཁྲོད། རྒྱ་ནག་ཏུ་འཛིག་ཏེ་ནེན་མཚོང་དཀོན་པའི་ལུ་གུ་ཆེན་མོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ཐེ་མ་ཐོ་དོ་དམ་སྡེ་ཁག་གི་མི་འཕོང་གི་འདས་ཀྱི་
 སྒོམ་རྩིས་གྲངས་ཐོ་ལས་བརྒྱན་པ་ལྟར་ན། དུས་མིན་རྒྱུ་འདས་སུ་གྱུར་པའི་མི་འཕོང་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བ་
 བྱུང་ཡོད། ⑤ ཅེས་གསལ་ལ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་ནི་༡༩༥༥ ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་མའོ་ཡི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀུའུ་ཞིའི་གོ་གནས་ཤོར་བ་དང་། དེའི་
 ཚབ་ཏུ་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༩ རང་སྐབས་གཉིས་པའི་མི་དམངས་འབྲེས་མི་ཚོགས་ཆེན་ནས་ཡིུ་ཅུའོ་ཆེ་འདེམས་བསྐོས་བྱས། (༡༩༦༥
 ལོའི་ཟླ་༡༠ བར།) ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༢ པའི་ལུ་ཏུ་ཅུན་ཚོགས་འདུའི་སློང་དམག་དཔོན་མིན་ཏེ་ཏོས་ཀྱིས་དར་དམར་
 གསུམ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྷུ་ཡིག་འབྲུག་ཅན་ཞིག་སྟེ། བུང་ཅེ་གཏོད་ས་གཅོ་བོ་མའོ་མ་ཡིན་པར། སྐབས་དེར་དཔལ་
 འབྱོར་ལས་དོན་གཅོ་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་ཡིུ་ཅུའོ་ཆེ་དང་ཁོའི་ཕྱོགས་གཏོགས་བཅས་པས་མཚོང་ས་བསྐྱོད་ཆེན་པོའི་‘འབྱོར་ལུ་གུ་
 རི་མ་གྱི་སྒྲོ་མཚོང་ས་རང་བཞིན་’ལ་འགན་ཁུར་དགོས་ཚུ་ལ་བརྒྱན་ཡོད་ནའང་། ཏང་ནང་ཁུལ་གྱི་སྒྲོན་བརྗོད་བྱེད་པའི་ཁུལ་གསལ་

ལ་གཞིགས་ཏེ། མའོ་ཡིས་‘མིན་ཏེ་ཏོས་ཏང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་རུ་ཚོགས་’ཞེས་པའི་
 བག་ཉེས་བརྒྱུགས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱང་སྒྲོན་ཆེན་དང་དམག་ལུ་ཀུའུ་ཞི་གཞན་པའི་གོ་གནས་
 མཐ་སྡེ་བཟང་བཅོན་དུ་བཀག མིན་ལ་རྒྱལ་སྤྱང་བྱེད་མཁན་ཚོ་‘གཡས་ལྷུང་སྐབས་
 འཚོལ་རིང་ལུགས་པ་’ཞེས་པར་བཅད།

༡༩༦༣ ལོའི་ཟླ་༡ རང་ཚུགས་པའི་མི་བདུན་སྟོང་གི་ཚོགས་ཆེན་སློང་།

མའོ་ཡིས་དབྱུང་གཞུང་གིས་‘རང་ཤེད་རིང་ལུགས་དང་མང་ཚོགས་དང་ཁ་བྱལ་བའི་
 ’ནོར་འཁྲུལ་ངོས་ལེན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཡིུ་ཅུའོ་ཆེ་ཡིས་རང་ཉིད་འགན་འཁུའི་
 དཔོན་རིགས་གཅོ་བོ་མིན་པའི་བྱེད་བབ་ལ་བསམ་ཞིབ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར། འདས་
 པའི་ཆག་སྒྲོ་དེ་དག་ནི་‘བཅུ་ཆའི་གསུམ་རང་བྱུང་གནོད་འཚོ་དང་། བཅུ་ཆའི་བདུན་
 མིའི་ནོར་འཚོལ་ལས་བྱུང་’ལུགས་བཤད། ཤོད་སྟངས་འདི་ནི་ཡིུ་ཡིས་མའོ་ལ་

ཐད་ཀར་འགྲན་སྐྱོད་གི་བརྗོད་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བཅི། ཚོགས་འདུའི་རྗེས། ཡི་ཏུ་མཉེ་ཆེ་དང་ཉིན་ཞལ་མེན་ལ་བཅོས་བསྐྱུར་དབང་ཆ་
 ལྡན་དེ། ‘རང་གསུམ་འགན་གཙང་གཅིག་’གི་སྲིད་རྒྱུས་ལག་བསྟར་བྱས།^⑥ འདིས་དཔལ་འབྱོར་ལེགས་བཅོས་བྱེད་ཐུབ་
 ཡོད་ཀྱང་། མའོ་དང་ཁོའི་རྗེས་འབྲངས་ཚོའི་སྐོར་ལ་བབས་པར། ༡༩༥༥ ནས་ཡི་ཏུ་ཉིན་ཤོག་ཁག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མགོ་
 ཚུགས་ཏེ། འོ་རྗེས་མའོ་རིག་གནས་གསར་བརྗོད་ལྗོན་མགོ་བསྐྱེད་སྤྱོད།

ང་། ལྷི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ལས་འགྲུལ།

༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༩ ནང་། ཤེ་ཅིན་དུ་ཚུགས་པའི་ལྷང་ལུང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་བའི་སྟེང་།
 མའོ་ཡིས་‘གྲལ་རིམ་འཐབ་ཅོད་ཚུགས་དུ་འཛིན་དགོས་’པ་དང་། ‘དེང་སང་མི་ལ་ལམ་ཕག་ཤ་རྒྱ་ལ་གསུམ་དང་། ཐམག་
 ལྷམ་རྒྱུང་ཁ་ཤས་ཤིག་སྤྱད་དེ་རིན་ལྡན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ལྷི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་ན། གཞི་ནས་བཟོ་བཅོས་རིང་
 ལུགས་སློན་འགོ་བྱེད་ཐུབ་’ཅེས་ལྷི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་དགོས་པའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་བསྟན་པ་
 དང་། ལོ་མཇུག་ཏུ། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ལྷི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་མགོ་ཚུགས། དེར་ནང་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། བོང་ཁྱེད་དུ་ཐོན་འབབ་ལེར་རྒྱས་དང་རྒྱ་ཆ་བཞི་ཆ་གསལ་དམིགས་པའི་‘སློབ་ཟུང་དོ་ཚོལ་དང་། རྒྱུ་ཐོས་ལ་དོ་ཚོལ།
 དཔོན་པོ་རིང་ལུགས་ལ་དོ་ཚོལ་’དང་། ‘སློབ་རིན་སྟོན་ལེན་ལ་དོ་ཚོལ་དང་། རྒྱལ་རིགས་སྐྱུང་ཆད་(རྒྱལ་སྐྱུང་རྒྱལ་ཆད་
)ལ་དོ་ཚོལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོར་རྒྱ་འབྱེད་ལ་དོ་ཚོལ། རྒྱ་ཆ་རྒྱ་འཕྲི་སྐྱོ་བཅོས་ལ་དོ་ཚོལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གསར་
 གནས་རྒྱ་ཁྱེད་ལ་དོ་ཚོལ་’བཅས་

‘གསུམ་ཚོལ་ལྷ་ཚོལ་’ཀྱི་ལས་འགྲུལ་
 དང་། བོང་གསེབ་ཏུ། ‘ཚིས་ཁྲ་གཙང་
 བཤེར་དང་། མཛོད་ཁང་གཙང་བཤེར།
 རྒྱུ་ཚོར་གཙང་བཤེར། ལས་ཀའི་སྐྱར་
 བྱངས་གཙང་བཤེར་’བཅས་‘གཙང་
 བཤེར་རྒྱུང་བ་བཞི་’ཡི་ལས་འགྲུལ་
 ལྡེལ། ༡༩༥༩ ལོར་དབུས་གཞུང་
 ནས་ས་གནས་རིམ་བཤོ་ཤོའི་ལས་
 ཁུངས་ཁག་དུ་ལས་དོན་ཏུ་ཁག་འབོར་

ཚེ་བཏང་རྟེ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་བས། ཐོག་མའི་དམིགས་བྱ་ཤོད་བྱིས་དང་ཤོད་གསེབ་
 ཀྱི་དན་རུལ་པ་ཡིན་པ་དང་། ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་གིས་ས་གནས་གཞུང་གི་རྒྱུག་འདུགས་ཀྱི་དབང་ཆ་འཕྲོག་སྟེ། ས་བདག་དང་ཞིང་
 ལུགས་གསར་བརྗེ་དོ་རྒྱུ་ལ་གཡམ་སྤྱང་བ། མི་དན་བཅས་‘ནག་པོ་རིགས་ལུ’ཁ་གཏད་དུ་བཞག་པ་མ་ཟད། འཐབ་ཚོད་
 དང་། གཙང་རྒྱུད་། རྫོག་བཤེར། ལྷ་མོ་གཡོག་པ། ཉེས་ཆད་གཅོད་པ་སོགས་ཐོག་མར་སློབ་གསོ་གཏོང་རྒྱུ་འོ་འཆར་གཞི་
 ལས་ལྷོག་པའི་གྲལ་རིམ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་དུ་བསྒྲུབ། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་༡ ནང་། དབུས་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱིས་
 གཙང་བཤེར་བཞི་དེ་‘ཆབ་སྲིད་གཙང་བཤེར་དང་། དཔལ་འབྱོར་གཙང་བཤེར། རྒྱུག་འདུགས་གཙང་བཤེར། བསམ་སློབ་གཙང་
 བཤེར་’བཅས་སུ་བསྒྲུབ་བཅོས་བྱས་ཏེ། ‘ཏང་ནང་ཁུལ་གྱི་མ་ཚུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་སློབ་མཁན་དབང་འདོན་ཤོག་ཁག་’ (མི་ཏུ་
 ཉིང་ཤོག་ཁག) དག་ཐེར་བྱེད་དགོས་པའི་སྒྲུལ་སློབ་བྱས།

ཨ་ལགས་ཚ་ལུས་བསྟན་འདོན་དཔལ་འབར་གྱིས་བརྒྱུ་མས་པའི་‘དའི་མ་ལུལ་གྱི་ཡང་བའི་ལོ་རྒྱུས་’ཞེས་པའི་ནང་། ༡༩༥༦
 ལོའི་ཟླ་༥ པར་སྤྱི་བུང་བཀའ་ཁྲིལ་དུ་‘རྩིང་བཞི་ཚ་གཏོར་’བྱེད་དུ་འབྱོར་ཏེ། ཉིན་གཅིག་ལ་དགོན་པའི་མཐའ་སློབ་གྱི་མ་
 རིའི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་ཚོད་སྤྱག་ཡོད་པ་ཚང་མ་ཚ་གཏོར་བཏང་བ་དང་། ལྷ་ཁང་དང་གྲུ་ཤག་གཏོར་བུལ་དུ་ཞིང་ཁ་བཟོས། ཀྱི་རྩོད་
 གྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་བཞག་རར་བསྒྲུབ། རྒྱ་གསུང་ལུགས་རྟེན་དང་དེ་དག་གི་རིན་པོ་ཆའི་ཕ་རྒྱན་ནམས་རྒྱ་ནག་དུ་བྱིས། ཀུན་
 མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་སྤྱི་སྤྱུལ་དང་དགོ་བཤེས་མང་དག་ཅིག་ལ་འཐབ་ཚོད་དང་ཉེས་རྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་བཏང་བ་དང་།
 ཤོག་ལྷ་གཡོགས་ཏེ་ཁོམ་སློབ་དུ་བྱིད་རྗེས། འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གསར་བརྗེའི་གྱིན་ལོག་ཤོག་ཁག་ལ་ཅིས་སྤྱད་དོ་དམ་བྱེད་དུ་
 བཅུག དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་དག་ཅིག་མནར་གཅོད་བཟོད་ཐབས་བྱས་ཏེ་རང་གི་རྒྱུག་དགོས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་སློབ་ཞིག་ཚོམ་
 པ་པོས་དཔེ་མཚོན་དུ་བྱངས་འདུག (ཞིབ་པར་མཁྱེན་འདོད་ན་དེ་བའི་ཤོག་ཏོས་༡༠༩ ནས་༡༡༤ པར་གཟིགས།)

གཉིས་པ། རིག་གནས་གསར་བེད་ཆེན་པོ།

རིག་གནས་གསར་བེད་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་དང་རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཟེ། རྒྱ་ནག་ནང་ལས་འགུལ་འདིའི་ངོ་བོའི་ཐད་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་ནི། ༡། ཏང་གི་འགོ་བྱིན་གཙོ་བོས་གནས་བབ་ལ་ཚོད་
 དཔག་བྱེད་ནོར་བུ་དབང་གིས། འོས་འཚམ་མ་ཡིན་པའི་དུས་སུ། འོས་འཚམ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ་སྐྱེལ་སྲིལ་བྱས་
 པའི་ནོར་ལུལ་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་དང་། ༢། འཕྲོར་མེད་གྲུལ་རིམ་སྲིད་དབང་སྐྱེད་འཛིན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་འོག་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་དང་མ་ཚུ་རིང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་རྒྱུན་མཐུན་པ་ཞིག་ ༣། མའེ་ཙཱ་ཏུང་དང་ཡི་ཏུ་
 ཟུང་ཆེ་གཉིས་དབང་གྱི་དབང་ཆའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ ༤། མའེ་ཙཱ་ཏུང་གིས་སོ་སོའི་དམིགས་ལུལ་འགྲུབ་ཆེད་སྲིལ་བའི་རིག་
 གནས་གསར་བེད་ཞིག་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་སོ་སོའི་དམིགས་ལུལ་འགྲུབ་ཆེད་རང་འགུལ་གྱིས་ལྷགས་པའི་རིག་གནས་གསར་
 བེད་ཟེ། དུས་ཚོད་གཞིར་བརྒྱུད་རིག་གནས་གསར་བེད་དུས་རིམ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བཤོས་བྱས་པ་བཅས་ལྟ་སྤངས་ཁག་བཞི་ཙམ་
 ཡོད། ⑦ འདི་ནི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་འཛིན་སྤངས་གཞི་ལ་བཞག་ཟེ་རིག་གནས་གསར་བེད་ལ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་
 བརྒྱུད་ཞིབ་བྱས་པའི་སྡེ་ཚོགས་ཅིག་ཡིན་ལ། ལས་འགུལ་འདིའི་དུས་ལུན་དགར་སྤངས་ཐད། ༡༩༦༡ ལོའི་ཟླ་༤ ཚེས་༡༥
 ཉིན། གྲུང་གུང་སྐབས་༡༡ པའི་ཚང་འཛོམས་གོས་ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པའི་སྡེད་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་གྲུང་གུང་གྲུང་དབྱུང་
 གིས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་ཚུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་དོན་འགའི་གོས་ཚོད་ཅེས་པའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། ༡། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་
 ༡༩༦༧ ལོའི་ཟླ་༤ བར་དམར་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དགུ་བ་འཚོགས་པའི་བར། ༢། ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དགུ་བ་ནས་
 ༡༩༦༩ ལོའི་ཟླ་༤ བར་དམར་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་བ་འཚོགས་པའི་བར། ༣། ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་བ་ནས་

༡༩༧༥ ལེ་འི་ཟླ་༡༠ བར་བཅས་དྲུས་རིམ་གསུམ་དུ་བཀར་ཡོད་པ་དང་། ཇམ་རིའི་རྒྱ་ནག་ཉམས་ཞེ་བ་པ་གྲགས་ཅན་དོན་མཁེ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུགས་ལྷན་པའི་‘རྒྱ་བསམ་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་གསར་བཞེ’ ⑧ ཞེས་པའི་ནང་། རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོ་༡༩༥༥ ལེ་འི་ལོ་མཇུག་ནས་༡༩༥༩ ལེ་འི་ཟླ་བཞི་བའི་བར་ལོ་གསུམ་དང་སྤྱིད་ཀ་ཚམ་དུ་རྒྱུན་མཐུན་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་ཡང་ལོ་གསུམ་དང་སྤྱིད་ཀ་དེ། ༡༡ ༡༩༥༥ ལེ་འི་ལོ་མཇུག་ནས་༡༩༥༦ ལེ་འི་དབྱར་ཀ་བར་‘གསྐྱིག་གི་དྲུས་རིམ’ ངང་། ༡༡ ༡༩༥༦ ལེ་འི་ཟླ་༥ ནས་ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་བར་དམར་སྤྱང་དམག་གིས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་བའི་དྲུས་རིམ། ༡༡ ༡༩༥༧ ལེ་འི་ཟླ་༡ ནས་༡༩༥༨ ལེ་འི་ལོ་དཀྱིལ་བར་དབང་ཚོད་དང་དྲག་འཐབ། ༥༡ ༡༩༥༨ ལེ་འི་དབྱར་ཀ་ནས་༡༩༥༩ ལེ་འི་ཟླ་༩ བར་དམར་ཚོགས་དང་སྤྱིད་གཞུང་གི་དབང་ཆའི་སྡེ་ཚོན་བསྐྱར་བཅུགས་བཅས་དྲུས་རིམ་ཁག་བཞིར་དབྱེ་བཤོས་བྱས་ཡོད། འདི་ནི་གོང་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་ཐད་དོན་ཚན་བཞིར་དབྱེ་བའི་དོན་ཚན་མཐའ་མ་མའོ་ཡི་རིག་གསར་ཞེས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གསར་བཅས་ཁག་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྤངས་དེ་དང་ཅུང་མཐུན་ཆ་ཡོད་པ་དང་། དྲུས་རིམ་དགར་སྤངས་འདིའི་ཐད་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་མང་པོས་རྩ་རྒྱུ་ལ་མི་མཐུན་པ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། ཚུམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དེབ་རིགས་གཞན་དུ་འདེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ཡོད་པ་ལུངས་དངས་ནས་སྐྱོན་འདོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་དོ་རྒྱུ་ཡིས། ༡༡ ༡༩༥༦ ལེ་འི་ཟླ་༥ ནས་ལོ་དེའི་ཟླ་༥༡ བར། ཉང་ཨུའི་འགོ་ཁྲིད་འོག་གི་དགག་རྒྱལ་དྲུས་རིམ། ༡༡ ༡༩༥༦ ལེ་འི་ཟླ་༡༠ ནས་༡༩༥༨ ལེ་འི་ཟླ་དགུ་བ་བར། མང་ཚོགས་རང་བཞིན་གྱི་གྲིན་ལོག་དང་། དབང་ཆ་འཕྲོག་ཚོད། སྤྱོད་ཀ་ཡོངས་ནས་ནང་འགྲུག་གི་དྲུས་རིམ། ༡༡ ༡༩༥༨ ལེ་འི་ཟླ་༩ ནས་༡༩༥༩ ལེ་འི་ཟླ་༩ བར། གསར་བཞེ་ཨུ་རྒྱན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་གི་འཐབ་དགག་བཅས་གསུམ་གྱི་དྲུས་རིམ། ༥༡ ༡༩༥༩ ལེ་འི་ཟླ་༩ ནས་༡༩༥༦ ལེ་འི་ཟླ་བཅུ་བ་བར། གཡོན་རྒྱུང་ཡོ་བསྐྱང་དང་གཡམས་རྒྱུང་ལ་དགག་རྒྱལ་དག་ཐེར་དང་དག་ཐེར་ལ་ངོ་རྒྱལ་ཡང་སྐོར་བསྐྱར་སྐོར་དུ་བྱུང་སྟེ། ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་ཕམ་པར་བརྒྱབ་’པའི་བར་བཅས་དྲུས་རིམ་ཁག་བཞིར་བཤོས་ཡོད།

འདིར་༡༩༥༦ ལེ་འི་ཟླ་༥ ཚེས་༡༦ ཉིན་‘ལྷ་གཅིག་དུག་བདེ་ཐོ’བཏང་བ་ནས་༡༩༥༦ ཟླ་༡༠ བར་རིག་གསར་ལ་ཚད་མཐོའི་གདེང་འཛོག་བྱས་པ་དྲུས་རིམ་དང་པོ་དང་། ༡༩༥༩ ཟླ་༩ ནས་༡༩༥༩ ཟླ་༥ བར་དམར་ཤོག་ཚོགས་ཆེན་དགུ་བ་ནས་བཅུ་བའི་བར་དྲུས་རིམ་གཉིས་ལ། ༡༩༥༩ ཟླ་༥ ནས་༡༩༥༦ ལེ་འི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༦ ཉིན་མི་བཞི་ཤོག་ཁག་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པའི་བར་དྲུས་རིམ་གསུམ་སྟེ། དེའི་རྗེས་དུ་གོ་རྒྱུན་གྱི་བར་བརྒྱལ་དྲུས་རིམ་དེ་ལོ་ཚོན་རྗེས་མ་དང་མི་འདྲེས་པའི་ཆེད་དུ་གཞུག་ལ་བསྐྱུན་ཡོད།

རིག་གསར་གསར་བཞེ་སྤོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐོར་མའོ་ཡི་བཤད་སྤངས་རྣམས་ན། “སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ནི་རྒྱན་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དྲུས་རིམ་ཞེས་ཡིན་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དྲུས་རིམ་འདིའི་ནང་། བྲལ་རིམ་དང་། བྲལ་རིམ་འགལ་ཟླ།

གཡུ་མེས་འཐབ་ཚོད་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མ་ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་གནས་ཡོད་པ་དང་། མ་ཅུ་རིང་ལུགས་རོ་ལངས་རྒྱལ་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་གནས་ཡོད་ལ། བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་མགོ་དྲིལ་སློབ་པ་དང་བཅོམ་འདྲེན་གྱི་འཇིགས་སྐྱུ་ལ་གནས་ཡོད་”པའི་“གནས་སྐབས་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་བཅོམ་ཡོད། འཕྲོར་མེད་གཡུ་མེས་མི་མ་སྲིད་དཔང་སྐར་འཛིན་ལོག་ལུ་མཐུང་གསལ་བཞེ་བྱེད་དགོས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་གྱི་ཡོད།

མའོ་ཡིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་དོན་ཚེན་གཉིས་བསྐྱབས་པ་ལས་གཅིག་ནི་གོ་མིན་ཏང་པས་པར་བརྒྱབ་པ་དང་། གཉིས་ནི་རིག་གནས་གསལ་བཞེ་ཚེན་པོ་བསྐྱབས་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད།

སྐྱེ་སྐྱེས། ཉེ་མོས་གནས་དབྱུང་།

༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༤ པར། མའོ་ཡིས་ལས་བྱེད་ཚོས་སྐད་ཆ་དང་པོ་བཤད་ཐོད་ཀྱི་མེད་པའི་སྐྱེད་ལུགས་ཤོར་དུ། ཉེ་མོས་ནང་བཞིན་‘བདེན་པ་བདེན་ལྟ་བུ་དང་། དང་གཏམ་ལྟ་ཐོད་’པའི་སྤྱིར་སྣོད་ལས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་གལ་ཆེ་བའི་སྐྱེད་ལྟུང་བྱས། ཉེ་མོས་ནི་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཅུ་ཆེན་ལ་དང་གཏམ་ལྟ་ཐོད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གོང་མས་གནས་དབྱུང་གིས་བཅོམ་དུ་བཅུག་པ་ཞིག་ཡིན། ལོ་དེའི་ཟླ་༦ བར། པེ་ཅིང་གོང་ཁྲིར་གྱི་སྤྱི་ཁྲབ་གཞོན་པ་མུ་ཉན་གྱིས་‘ཉེ་མོས་ཀྱིས་གོང་མར་གཤེད་མོད་’ཟེར་བའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་ཏེ། མའོ་ཡི་དང་གཏམ་བཤད་དགོས་པའི་སྐྱེད་ལྟུང་དེའི་ལ་བསྐྱབས་བྱས། ཟླ་༧ པའི་ནང་ལུ་ཉན་ཚོགས་འདུའི་སྤྱིར་མིན་ཏེ་ཉེ་མོས་ཀྱིས་དབྱུང་གཞུང་གི་ནོར་འཁྲུལ་སྲིད་དུས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དབྱུང་པར། མའོ་ཡིས་མིན་གནས་དབྱུང་བཏང་། ཟླ་༩ བར་མུ་ཉན་ཉན་གྱིས་ལུ་མཐུང་‘ཉེ་མོས་སྐྱེད་པ་’ཞེས་པའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་བ་མ་ཟད། ༡༩༦༠ ལོའི་ལོ་མཇུག་‘ཉེ་མོས་གནས་དབྱུང་’ཞེས་པའི་རྒྱུས་གར་འབྲེལ་གཞུང་བརྒྱུ་ལས་ཏེ། ༡༩༦༡ ལོའི་ལོ་སྟོན་དུ་པེ་ཅིང་ནས་འབྲེལ་སྟོན་བྱེད་མགོ་རྒྱགས། ༡༩༦༣ ལོར་མའོ་ཡི་བཟའ་ཟླ་ཅང་ཆེན་། ཉེ་མོས་གནས་དབྱུང་’ལ་དགག་པ་རྒྱལ་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་བསྟན།

༡༩༦༤ ལོའི་ཟླ་༧ པར། བྱུང་བྱུང་དབྱུང་གཞུང་གིས་མིན་གྱིན་གྱིས་ཚོགས་གཙོ་བྱས་པའི་‘རིག་གནས་གསལ་བཞེ་མི་ལུའི་ཚོགས་ཚུང་’བཅུགས་ཏེ། རིག་གནས་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་གསོ། གསལ་འགྲུལ། རྒྱ་རྒྱལ། དཔར་སྐྱུན་བཅས་ལས་རིགས་ལུའི་ལས་དོན་ལ་གཙོ་སྦྱོར་བྱེད་དུ་བཅུག། ༡༩༦༥ ལོའི་ཟླ་༡༡ པར། ཅང་ཉེ་གོང་ཁྲིར་གྱི་མིན་ཉེ་མོས་ཚོགས་པར་སྤྱིང་། ‘གསལ་དུ་བརྒྱུ་ལས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲེལ་གཞུང་ཉེ་མོས་གནས་དབྱུང་ལ་དབྱུང་བ་’ཟེར་བའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་ཐོན་པ་དང་། དེ་ནི་མི་བཞི་ལོག་ཁག་གི་གཞུང་ལུགས་སྐྱེད་ལྟུང་ལུའི་ལོ་སྟོན་ལོན་གྱིས་ཟེན་གྱིས་བཏང་བ་པ་དང་། ཅང་ཆེན་དང་གཏམ་ལྟ་ཐོད་ཚོམ་ཚོམ་གཉིས་

མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཏེ་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན། ཚེས་ཡིག་དེར་ལྷུ་ཉན་གྱི་‘ཉེ་རོས་གནས་དབྱུང་’ནི་ཕྱི་ཉེ་ཉོས་ལ་དག་འདྲུང་
 ཚོད་སློབ་གྲུས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ‘ཉར་ལ་དོ་ཚོལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་དོ་ཚོལ་གྱི་དུག་རྩ་ཚེན་པོ་ཞིག་རེད་’ཅས་
 བཏོན་ཡོད། དེའི་ཐད་མའོ་ཡིས། ‘ཉེ་རོས་གནས་དབྱུང་གི་གནད་དོན་ནི་གནས་དབྱུང་རེད། བོད་མ་ཅཱ་ཚེན་གྱིས་ཉེ་རོས་
 གནས་དབྱུང་བཏང་བ་རེད། ༡༩༥༩ ལོར་ང་ཚོས་ཕྱི་ཉེ་ཉོས་གནས་དབྱུང་བཏང་བ་རེད། ཕྱི་ཉེ་ཉོས་ནི་ཉེ་རོས་རེད་
 ’ཅས་བརྗོད་ཡོད། དེ་ལྟར་ན། མའོ་ཙོ་རྒྱུང་ཁོ་རང་བོད་མ་ཅཱ་ཚེན་ནང་བཞིན་ལྷན་ལེད་ཅིག་ཡིན་ཚུ་ལ་བྱགས་གྱིས་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་མིན་ནམ།

༡༩༥༥ ཟླ་༤ ཚེས་༡༠ ཉིན། མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་དང་དར་དམར་དྲུས་དེབ་སྒྲེང་། ‘ཉེ་རོས་གྱིས་
 བོད་མར་གཤེད་མོད་དང་ཉེ་རོས་གནས་དབྱུང་གི་དོ་ལོག་དོན་དངོས་’དང་། ‘ཉེ་རོས་གྱིས་བོད་མར་གཤེད་མོད་དང་ཉེ་རོས་གནས་
 དབྱུང་ནི་ཉར་ལ་དོ་ཚོལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་དོ་ཚོལ་གྱི་དུག་རྩ་ཚེན་མོ་རེད་’ཅས་པའི་ཚེས་ཡིག་སྒྲིལ་སྤྱི་ལ་ཉེ། རིག་
 གནས་གསར་བརྗོད་ཚེན་པོ་བསྐྱེད་སྤྱི་ཉེ་རོས་མཚན་དང་པོ་ཐོན།

༡༧) རིག་གནས་གསར་བརྗོད་ཉེ་རོས་རིམ་དང་པོ། (༡༩༥༥ ན་མ་༥༡ བར།)

༡) ལྷ་གཅིག་དུག་བརྗོད་ཐོ།

༡༩༥༥ ཟླ་༥ ཚེས་༡༥ ཉིན། དབྱུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་གྱིས་‘ཀྱུང་གོ་ཀྱུང་ཁྲན་ཉར་དབྱུས་འཇུག་མི་ལྷན་ཚོགས་གྱི་
 བརྗོད་ཐོ་ཞེས་པ་ཞིག་གོས་འཇུག་བྱུང་བ་དང་། མའོ་ཙོ་རྒྱུང་ཚོགས་བཅར་བྱས་ལེད། བརྗོད་ཐོ་ཟིན་གྱིས་ཉི་ཁང་ཉིན་དང་ཁྲིན་པ་
 ཉར་གཉིས་གྱིས་བཏབ་པ་དང་། མའོ་ཡིས་བཟོ་བཅོས་བྱས། བརྗོད་ཐོ་ནང་། ༡) ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་རིག་གནས་གསར་བརྗོད་
 མི་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་ཕྱིན་གྱིན་གྱིས་ལྷུ་ཉན་དང་ཕྱི་ཉེ་ཉོས། ཉེ་རོས་གནས་དབྱུང་དང་ལྷུ་ཉན་ཚོགས་འདུའི་
 བར་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་ལུགས་གྱི་‘ཟླ་གཉིས་པའི་གོས་གཞི་’ཟེར་བ་ཞིག་བཏོན་པ་དེ་སྤྱིར་བཏགས་དང་འབྲེལ། མི་ལྷན་ཚོགས་
 ཚུང་ནི་‘སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་གསར་བརྗོད་མཐུན་འབྲེལ་སྤྱི་ཚུར་དོ་ཚོལ་དང་། མའོ་ཀྱུང་ཞེས་གཙོས་པའི་ཉར་ཀྱུང་དབྱུང་
 གི་རིག་གནས་གསར་བརྗོད་ལམ་སྤྱོད་ལ་དོ་ཚོལ། ལ་རྩ་རིང་ལུགས་གྱི་གཡས་སྤྱོད་ལམ་འབྲེལ་སྤྱི་ཚུར་བྱས་ཏེ། ལ་རྩ་རིང་
 ལུགས་རོ་ལངས་རྒྱལ་རྒྱུ་སྤྱི་ཚུར་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་ལུགས་ལོད་ལུགས་དང་། ༢) ‘རིག་གནས་གསར་བརྗོད་མི་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་
 ’སྤྱིར་བཏགས་བྱས་ཏེ། དེའི་ཚབ་དུ་ཚབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱན་ལས་ཁང་གི་གཞུང་འོག་དུ་གཏོགས་པའི་‘ཀྱུང་དབྱུང་རིག་གནས་གསར་
 བརྗོད་ཚོགས་ཚུང་’བཅུགས་པ་དང་། རྒྱན་ལུགས་ལོད་ལས་སུ་དེའི་རྗེས་སློབ་བྱས་ཏེ་‘རིག་གསར་ཚོགས་ཚུང་’གཅིག་འཕྲོར་གཉིས་
 མཐུན་དུ་བཅུགས།

བདེ་ཐོ་དེ་འོ་ནང་དྲུང་། ‘ཉང་ནང་དང་། མིང་གཞུང་ནང་། དམག་དཔུང་ནང་། རིག་གནས་གི་སྡེ་ཁག་ནང་བཅས་
པར་སེམ་འཕྲུལ་བྱེད་མཁན་ལ་རྩ་རིང་ལུགས་གི་འབྲུག་ཚབ་མི་སྡེ་དེ་དག་ནི་གསར་བཞེད་དོ་རྗེས་གི་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་སྒོར་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བོ་སྐབས་རྒྱུ་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ཚོས་སྲིད་དབང་འཕྲོག་ཚོད་བྱས་ཏེ། འཕྲོར་མེད་གྲུལ་རིམ་སྲིད་དབང་སྒྲིབ་
འཛིན་དེ་ལ་རྩ་རིང་ལུགས་གི་སྲིད་དབང་སྒྲིབ་འཛིན་དུ་བསྐྱུར་ཚུལ་བྱེད། མི་འདི་དག་ལས་སྒོར་ཞིག་དང་ཚོས་དོ་ཚད་ཡོད་ལ། ཁ་
ལས་དྲུང་དོ་ཚོད་མེད། ལ་ལར་དང་ཚོས་ལས་གནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཏེ། ད་ཚོ་འོ་རྒྱུད་འཛིན་པར་གསོ་སྐྱོད་བྱས་ཡོད། དཔེར་
ན། ཁུའུ་ལྷོ་ཆེས་ལྷ་ལྷོ་མི་ཡོད། ཁོ་ཚོ་དང་ཚོ་འོ་ཉེ་འབྲེས་སུ་ཡོད་པས། རིམ་པ་སོ་སོའི་ཉང་ལྷན་པེས་པར་དུ་འདིའི་ཐད་དོ་རྒྱར་
གཟུགས་བྱེད་དགོས།’ ཞེས་དང་། ‘འཕྲོར་མེད་གྲུལ་རིམ་རིག་གནས་གསར་བཞེད་དེ་དར་ཆེན་མཐོན་པོར་བསྐྱེད་སྲིད་ཏེ། ཉང་
ལ་དོ་རྗེས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་དོ་རྗེས་བྱེད་མཁན་‘རིག་གཞུང་གི་དབང་གྲགས་ཅན་’ཟེར་བ་དེ་དག་གི་འཕྲོར་ལྷན་གྲུལ་
རིམ་གི་ཡོག་སྐྱོད་ལམ་ཕྱོགས་ཐེར་འདོན་མཐིལ་ཕྱིན་བྱས་ཏེ། རིག་གཞུང་དང་། རྒྱུ་ལྷན་གསོ། གསར་འགྲུར། རྒྱུ་རྩལ་
དཔར་སྐྱེད་བཅས་ལས་རིགས་གི་འཕྲོར་ལྷན་གྲུལ་རིམ་ཡོག་སྐྱོད་བསམ་སྒྲོར་དགག་རྒྱག་མཐིལ་ཕྱིན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རིག་
གནས་གི་བྱུང་ཁོངས་འདི་དག་གི་མགོ་བྱིད་དབང་ཆ་འཕྲོག་ལེན་བྱེད་དགོས།’ ཞེས་སོགས་བཀོད་ཡོད།

སྐབས་དེར་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་སེམས་སུ་འདི་ནི་མའོ་ཡིས་རྒྱན་གསུམ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཚོད་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ། རྒྱན་གསུམ་
གི་སྤྱི་ཚོགས་སྤོང་པ་རྩ་གཏོར་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་གསར་པ་ཞིག་འཕྲུགས་རྒྱུའི་འབད་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་བ་འབྲུལ་ཡོད་པོད། དེར་
སང་དེ་ནི་མའོ་ཡིས་རིག་གནས་གསར་བཞེད་ཁ་ལ་འཕྲེར་ནས་དབང་ཚོད་གི་འབྲུལ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་
དོས་འཛིན་བྱེད་གི་ཡོད། དབང་ཚའི་ཐད་མའོ་ལ་ནམ་ཉེས་ཡོད་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། རྒྱ་གུང་ཁྲུན་གི་དོ་རྗེས་བཅུ་བའི་སྤྱུ་ལན་
(ར་ཤི་ཡ།) གི་སྲིད་དབང་སྒྲིབ་གཙོད་པ་སི་ཏ་ཡིན་ཤི་རྗེས། ཁུའུ་ལྷོ་ཆེས་ཡིས་སི་ཏ་ཡིན་གི་དན་མཚང་ཆ་ཚང་བཏོན་པའི་བྱེད་
བབ་དེས་མའོ་ལ་སྒོ་དོགས་བསྐྱེད་སྲིད་པ་དང་། ཡི་འུ་རྩེ་ཆེ་འདི་གང་ནས་བསྐྱེད་ཀྱང་རྒྱན་གསུམ་གི་ཁུའུ་ལྷོ་ཆེས་ཞིག་ལ་གཏོགས་འཕྲོ་
ས་མེད་པར་ཐག་བཅད་པས་རྗེས་གི་ཆུ་སྒོ་དེ་དག་ཡོད་བ་ཞིག་ཡིན།

༡) ཀྱུང་དབྱེད་རིག་གནས་གསར་བཞེད་ཚོགས་ཚུང་། ༡༩༥༥ ལོ་ལྷོ་ལོ་བར།

ཚོགས་ཚུང་འདི་རྒྱ་ལ ཚོས་༡༨ ཉིན་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་ཚོགས་གཙོ་བོ་བྱིན་པོ་ཏ་དང་། ཅང་ཆེན་དང་ཀྱང་ཁྲུན་
ཆའོ་སོགས་ཚོགས་གཞིན་དུ་བསྐྱོད། ཚོགས་ཚུང་འདིས་རིམ་གྱིས་ཀྱུང་དབྱེད་ཆབ་སྲིད་ཅུས་དང་ཀྱུང་དབྱེད་རྩ་ལྷན་ཅི་ལྷན་ཅི་
མེད་དུ་བཏང་སྟེ། དེ་དག་གི་དབང་ཆ་བདག་གིར་བཟུང་། ཚོགས་ཚུང་འདིས་‘ཡོད་ཚད་ལས་པར་བརྒྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཡོངས་
ནས་ནང་འབྲུག་སྐྱོད་’རྒྱུའི་སྐུ་ལ་སྐྱོད་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་ལ་ཡོངས་སུ་‘འཕྲོར་ལྷན་གྲུལ་རིམ་གི་ཡོག་སྐྱོད་ལམ་ཕྱོགས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་

དཔོན་པོ་ཚོ་ལྟར་ལྟར་བྱ་བ་བྱུང་བ་དང་། མཇུང་ཅི་གཏོང་ས་གཙོ་བོ་ཡི་འུ་ལྷོ་ཅི་དང་ཏིང་ཞའོ་ཡི་ན་གཉིས་ཡིན། དེར་
 མཇུང་ལོ་ལྔ་ནས་ཉ་པ་བར་གྱི་སློབ་ཤུག་ལས་ལྷུང་བའི་དམར་ལྷུང་དམག་གིས་སློལ་གཏུགས་ཆེན་མོ་ཟེར་བས་རྒྱལ་ཡོངས་
 ལྷུང་ལྷུག་ཟེར་བསྐྱབས་ཏེ། ⑩ ས་གནས་སོ་སོའི་ཏང་གི་སློབ་ཤུག་དང་སྲིད་གཞུང་རྒྱུས་མེད་དུ་བཏང་། ༡༩༥༩ ལོའི་
 ཟླ་ལྔ་པར། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་དང་རང་སྲོད་སྲོང་ལྔ་པར་ནང་གསར་བརྗེ་ལྷན་ལྷན་ཁང་བཙུགས་ཟེར་ཡོད།

༡༩༥༩ ལོར་ཀྲུང་གྲུང་སྐབས་དགུ་བའི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་དབྱུང་ཆབ་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་མི་འགྲོར་ལྷུང་བ་བཏང་སྟེ། ‘ཀྲུང་
 དབྱུང་རིག་གསར་’གྱི་མཐོ་ཁྲིད་ལྟེ་བོ་ཆབ་སྲིད་རྒྱུས་སུ་འདེམས་བསྐོས་བྱས་པས། ‘ཀྲུང་དབྱུང་རིག་གསར་’རང་བཞིན་གྱིས་ཡལ་
 རྒྱུང་ས་སུ་གྲུར། རྗེས་སུ་གོང་འཁོད་མི་ལྔ་ནས་ཅང་ཆེན་དང་། ཀྲང་ལྷན་ཆའོ། ཡའོ་ལྷན་ལོན་གསུམ་ལ་ཁྲིམས་ཆད་སོགས་
 དང་། ཁྲིན་པོ་ཏ་དང་ཁང་ཚིན་གཉིས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་ཡོད།

༡) བཀོད་འདོམས་ཁང་ལ་མེ་སྐྱོན་གསལ་ལེན།

༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་ལྔ་པ་ཚེས་༡༥ ཉིན། དེ་ཅིན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་ལས་བདུན་གྱིས་དེ་ཅིན་སློབ་ཆེན་དང་། དེ་ཅིན་
 བྱོང་ཁྲུང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་ཡིག་ཆེན་ཚགས་པར་ཐོག་མ་དེ་བཏོན་པ་དང་། མའོ་ཡིས་དེ་ནི་‘རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མར་ལེ་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་ཡིག་ཆེན་ཚགས་པར་ཟེངས་དང་པོ་རེད།’ ཚུམ་ཡིག་དེ་ཞིན་དུ་གསར་ཁང་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚགས་དེབ་ཁག་དུ་ཆ་
 ཚང་འགོད་སྟེ་ལྷུང་དཔོན་

པའི་བཀའ་བཏང་། སྐབས་
 དེར་དམར་ལྷུང་དམག་གིས་
 སློབ་གྲུའི་དགེ་ཆེན་དང་མཐོ་
 ཁྲིད་ལ་འཐབ་ཚོད་བྱས་ཏེ།
 སློབ་གྲུའི་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་སློབ་
 གཉིས་མཚམས་ཆད་པའི་
 གནས་སྐབས་བཅོས་སྐྱིག་
 ཆེད། ཡི་འུ་ཏིན་གཉིས་ཀྱིས་
 བཞི་རིམ་དུ་ལས་དོན་རུ་
 ཁག་འཁོར་ཆེན་བཏང་བ་དེ་

དག་གིས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཏང་གི་རྒྱུག་འདུགས་དང་མཉམ་ཅུབ་གྱིས་སློབ་མ་མཚན་པས། མའོ་ཡིས་ཡི་ཏུ་རྩེ་མིང་དང་ཉིན་ཞེ་ལོ་
ཕིན་ནི་‘འབྲོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་གསར་བཞེང་འོག་པའི་བཞོན་འདོམས་ཁང་’ ཡིན་པ་དང་། སང་ཉིད་ནི་‘འབྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་
གསར་བཞེང་བཞོན་འདོམས་ཁང་’ ཡིན་ལུགས་བརྒྱུགས། ཟླ་༡ ཚེས་༥ ཉིན། མའོ་ཡིས་‘བཞོན་འདོམས་ཁང་’ལ་མི་སྲོགས་
འཕེན། དེའི་ཡིག་ཆེན་ཚགས་པར་ཞིག་ཟེར་བའི་ཚེ་མ་ཡིག་ཅིག་སྟེ་ཡོད། མི་ལ་ལ་‘འོག་སློབ་གྱི་འབྲོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་གྱི་
ལངས་སྲོགས་ལུ་བརྟེན། འབྲོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་གྱི་དབང་སྐོར་འདོན་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཚེས་ལྷུང་ལྷུང་གྱི་འབྲོར་མེད་
གྲལ་རིམ་གྱི་རིག་གནས་གསར་བཞེང་ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་གཞོན་འདོམས་བྱེད་ཅིས་ཡོད་’ ཅེས་བཞེད་བརྒྱུགས།

ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན། དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་‘ཀྲུང་གོ་གྲང་ཁྲན་ཏང་དབུས་འབྲུས་མི་རྒྱུན་ཚོགས་གྱི་འབྲོར་
མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་རིག་གནས་གསར་བཞེང་ཆེན་པོའི་ཐད་གྱི་གཏན་འབེབས་’ (དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག) གྲོས་འཆམ་བརྒྱུད་བརྒྱུགས་བྱས་
པ་དང་། དེའི་ནང་‘ལག་པ་སློབ་ནས་མང་ཚོགས་སྐུལ་སློབ་’ དང་། ‘མང་ཚོགས་རྣམས་ལས་འགུལ་ཁྲོད་སོ་སོས་སོ་སོར་སློབ་
གསོ་སློབ་དུ་འདུག་དགོས།’ རིག་གནས་གསར་བཞེང་དམིགས་ལུ་ཡོད། ‘མ་རྩ་རིང་ལུགས་གྱི་ལམ་ལ་འགོ་མཁན་དབང་
འདོན་སྲོགས་ཁག་འཐབ་ནས་བརྟེན་པ་དགོས་པ་དང་། འབྲོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་གྱི་འོག་སློབ་པའི་རིག་གཞུང་དབང་གྲགས་ཅན་ལ་
སློབ་བཞེད། འབྲོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་དང་བཅུ་གཞོག་གྲལ་རིམ་གྱི་འདུ་ཤེས་འདོན་སྤྲོད་ལོད་ཚད་ལ་སློབ་བཞེད། སློབ་གསོ་
བཅོས་བསྐྱར་དང་། རིག་རྩལ་བཅོས་བསྐྱར་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་དཔལ་འབྲོར་མང་གཞི་དང་མི་འཚམ་པའི་སྣང་གི་བཞོན་
པ་ཡོད་ཚད་བཅོས་བསྐྱར་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་ལམ་ལུགས་སྲ་བརྟན་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐྱོན་ཐབས་བྱེད་དགོས་’ ཞེས་
བཞོན་ཡོད།

ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་གྱི་ཚོགས་འདུའི་སློབ་ཡི་ཏུ་ཉིན་གཉིས་ལ་སློབ་བཞེད་དང་སྒྲུགས། ཟླ་༡ ཚེས་༡༣ ཉིན་
མི་འགོ་བཅོས་སྒྲིག་གིས་རྒྱུན་ལས་མི་༡༡ ལས་ཡི་ཏུ་རྩེ་མིང་རིམ་ཨང་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་པར་ཕབ། ཡི་ཏུ་ཡི་ཚབ་ཏུ་
ཡིན་པའོ་བསྐྱོར་ཏེ། མའོ་ཡི་བྱུལ་རྒྱུན་འདོན་མཁན་ཡིན་པའོ་ཡིན་ཤག་གི་ནམ་པ་བརྟན།

མའོ་དང་ཡིན་པའོ་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་‘མ་རྩ་རིང་ལུགས་གྱི་ལམ་ལ་འགོ་མཁན་’ལ་རྒྱུང་རིག་གཏོང་ཆེད། དམར་སྐྱུང་
དམག་སྐུལ་སློབ་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཏང་གི་དབང་འདོན་པར་ཚོལ་རྒྱུད་བྱས་པས། ས་གནས་འགའ་
ཤས་སུ་ཤོག་ཁག་མི་འདྲ་བའི་དམར་སྐྱུང་དམག་དབང་འབྲུག་འདོད་བྱུང་སྟེ། མའོ་ཡིས་ཀྲུང་ཁ་ལོ་བརྒྱུར་མ་རྒྱུབ་པ་ཆགས་ཤིང་།
མཐར་ཇུ་རྒྱག་ནས་དམག་དབང་དབང་དུ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་གཏོང་ཀ་མེད་ཆགས།

༤) ཡི་ཏུ་རྩོམ་གཞི་མ་ཕམ་པར་བརྒྱུ་བཤམ།

ཡི་ཏུ་རྩོམ་ཆེ་ཡིས་དར་དམར་ཆེན་པོ་གསུམ་མོགས་མའོ་ཡི་སྲིད་རྒྱུ་ལ་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་འཆང་སྐབས། རིག་གསར་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མ་རྩུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགོ་ལེགས་དབང་འདོན་པ་ཆེ་ཤོས་'ཀྱི་ཉེས་པ་བཀའ་ཉེ། ༡༩༦༦ ལོར་

ཡི་ཏུ་རྩོམ་ཆེ་དང་བཟའ་རྒྱུ་བཤམ་པ་མཆོད་ཤོད་མེ།

ཡུང་གུང་ཡུང་དབྱང་(དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ།) ཡུ་ཏུ་ཞི་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཕབ་པ་དང་། ༡༩༦༢ ལོ་ནས་བརྒྱུང་གུང་ནན་ཉེ་རུ་ཡོད་པའི་རང་ཤག་དུ་བཟང་བཅོན་ལ་བཀག་༡༩༦༤ ལོའི་ཟླ་༡༠ པར། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་འདོན་ལས་ཐོག་པའི་གོ་མིང་ཡོད་པའི་ལེགས་ཡི་ཏུ་རྩོམ་ཆེ་ལ་'ངོ་ལོག་པ། རང་རུལ་པ། བཟོ་རྒྱུན་'བཅས་ཀྱི་ཉེས་པ་བཅུ་གསུམ་ཉེ། ① ཉང་ལྷི་ནང་གི་ལས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ལྷིང་བསྐྱེད་དང་། དུས་གཞན་དུ་ཉང་ཁོངས་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་། ཟླ་ལོ་༡༩༦༢ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༢ ཉིན་ཁའེ་རྫོན་དུ་བཏང་བ་དང་། ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༣ ཉིན་གྱི་ཚེས་༡༣ ཉིན་བམ་པོ་བསྐྱེད་པ། དུས་ཁང་གི་ཐོག་གཞུང་དུ་ཕེ་ལེགས་ཀྱི་མིང་། ཡི་ཏུ་མེ་ཉོང་། ལས་གནས། ལས་མེད་ཅེས་བྲིས་ཡོད།

༡༩༦༦ ལོར་དམར་སྲུང་དམག་གིས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་

ཡོངས་སུ་སྲུང་དུ་གསུམ་མདའ་དུ་གྲུག་གྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། ཉིན་འཁོར་མིན་གྱིས་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་གཤམ་སྲུང་སྲོང་ཆེད། རྫོང་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་ཁབ་དུ་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་བཏང་སྟེ་རམ་སྟོན་ཁོམ་སྟོར་དང་ཡིག་ཆེན་ཚོགས་པར་སྐྱུར་འབྲེམས་འགོག་ཐབས་བྱས་ཀྱང་། མའོ་ཡིས་དེ་མ་ཐག་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་བྱིར་བསྐྱེད་བྱས། ༡༩༦༢ ལོའི་ལོ་སྟོན་དུ། མང་དུང་མུན་གྱིས་སྟེ་འབྲིང་དེ། 'ཉང་ཉེ་བཟོ་བའི་གསར་བཞེ་གྲུན་ལོག་སྲི་བྱུང་བའོ་དེ་འདོམས་ཁང་'ཟེར་བས་ཉང་ཉེ་གོང་གྲིང་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཆ་འཕྲོག་ དེར་'ཟླ་དང་པོའི་རྒྱུང་འཚུབ་'ཟེར། ཟླ་༣ རང་། རྒྱ་ནག་གི་དམག་གི་གོ་ཐོབ་མཐོ་ཤོས་ཡོད་པའི་ཡོན་ཚུའེ་གཉེས་དང་སྲིད་ཚོན་གཞོན་པ་ལྟ་ཡིས་ཡིན་པའོ་དང་ཅང་ཆེན་གྱི་བྱེད་སྐྱེད་སྟོར་མ་བབས་པར་སྟོན་བརྗོད་བྱུགས་ཆེ་བྱས་པས། མའོ་ཡིས་དེར་'ཟླ་གཉེས་པའི་རྒྱུ་བསམ་གྱིན་ལོག་'ཅེས་དམར་འབེབས་བྱས། དེར་མཐུད། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ངོ་ལོག་པ་འཕྱུ་བརྒྱུང་གི་ལས་

འགྲུལ་དང་། གསལ་བའི་རྒྱུན་བརྟེན་ཆེན་མོའི་ལས་འགྲུལ། གལ་ཇི་ལ་དཔྱད་མེ་གཙང་བཤེར་བཅས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་སྟེ་ལ། ཟླ་
༡ ཟླ་མཇུག་ཏུ་དྲིང་ལོའི་མིན་གྱི་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུ་ཅིའི་གོ་གནས་མེད་པར་བཟོས།

དམར་སྤྱང་དམག་གིས་དེ་ཉིན་ནི་“གལ་ཇི་ལ་འཐབ་ཚོད་ཡལ་འཇགས་སྐྱབ་པའི་”འཇུག་ཚབ་དང་། མའོ་ཅོ་ཏུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་
བྱེད་མཁན། འཚོ་བའི་ཀུན་སྤོང་རུ་ལ་སྤྱངས་(Bridge)ཏེ་མི་ཅིང་དགའ་བ།) སོགས་ཉེས་པ་བཅུགས། ཟླ་༡ བར་། དམར་
སྤྱང་དམག་དེ་ཉིན་གྱི་སྤོང་ཤག་ཏུ་བསྐྱོད་དེ་དྲག་པོའི་འཐབ་ཚོད་བཏང་། དེ་ཉིན་གྱི་ཕུ་བོ་དེ་ཉིན་རྒྱུ་མིན་ལྷན་སྐྱེས་རང་གི་བརྒྱུ་བ་དང་།
བུ་ཆེ་བ་དེ་ཉིན་རྒྱུ་སྤྱང་ཁང་ཅེས་བཞིའི་སྤོང་ནས་མཚོངས་ཏེ་སྤོང་པ་མཚན་གྱི་ལུས་སྤོང་ལ་སྐྱེས་ཏུ་གྱུར། ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༩ དེ་ཉིན་
བྱིས་ཚང་གྲང་ནན་ཏེ་ནས་སྟོན། ཟླ་༡༠ བར་དེ་ཉིན་གྱི་དྲིང་ལོའི་གོ་གནས་ཡོད་ཚད་མེད་པར་བཟོས། འོན་ཀྱང་ལི་ཏུ་ལཱ་ལོ་
ཆེ་དང་མི་འདྲ་བར་དམར་ཤོག་ཚོགས་མིའི་ཐོབ་ཐང་རང་སོར་བཞག། ༡༩༦༩ ལོའི་ཟླ་༡༠ བར་ཅང་ཞི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནན་ཁྲུང་དུ་
བརྒྱུ་བ་ཏེ། ཀྱང་དམག་གི་སྤོང་བ་གྲུ་ཞིག་ཏུ་བཟང་བཅོམ་ལ་བཅུག། ༡༩༧༠ ལོར་བཟང་ཟླ་དང་མཉམ་ཏུ་འདྲུང་འཐེན་འཁོར་ལོ་
བཟོ་གྲར་ངལ་རྩོལ་བྱེད་དུ་བརྒྱུངས།

༥) དམར་སྤྱང་དམག

དམར་སྤྱང་དམག་ཅས་པ་ནི་མའོ་ཅོ་ཏུང་གི་དམར་མདོག་སྤྱང་སྤོང་གི་དམག་མི་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དམར་མདོག་
ནི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་ལས་གསལ་བའི་ལོ་ལོ་ཆེན་འདི་ཐོག་མར་བེད་སྤོང་གཏོང་མཁན་ཆེན་ཏུ་སྤོང་ཆེན་གྱི་རྩུར་གཏོགས་སྤོང་
འབྲིང་གི་སྤོང་མ་གྲང་བྱིན་གྱི་ཟེར་བས་ཡིག་ཆེན་ཚོགས་པར་ནང་བཏོད་ཐོན་བྱུང་བ་ལས་དར་བྱུང་སྤོང་བ་དང་། སྤོང་སྤོང་བ་
ཚོས་ཡིག་ཆེན་ཚོགས་པར་སྤྱང་འགྲུལ་སྤྱངས། ཚང་མས་དམར་སྤྱང་དམག་ཅས་མིང་འགོད་བྱེད་གྱིན་ཡོད།

ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན། མའོ་ཅོ་ཏུང་གིས་ཆེན་ཏུ་སྤོང་བཞེས་གྱི་རྩུར་གཏོགས་སྤོང་འབྲིང་ལ་ཡི་གེ་བསྐྱར་ཏེ། “ལོག་
སྤོང་པར་གྱིན་ལོག་བྱེད་པ་ནི་ལུགས་མཐུན་ཡིན་”ཞེས་བརྟན་བརྒྱུགས་བྱས། དེར་མཐུན། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྤོང་གྲུ་ཆེ་
འབྲིང་ཐམས་ཅད་“སྤོང་མཚོན་པ་བཞག་ནས་གསལ་བའི་བྱེད་”པའི་རྒྱུང་འཚུབ་ཡངས་པ་དང་། སྤོང་མ་ཚོས་རང་རང་ས་ནས་དམག་
འཐབ་རུ་ཁག་འདྲ་མིན་བཅུགས་ཏེ། རུ་ཁག་གི་མིང་ལ་མའོ་ཡི་སྤྱན་ཚིག་དང་སྤྱངས་དེའི་དོན་རྒྱུན་ཆེ་ཁག་སོགས་སྤོང་གསལ་གྱི་གྲུ་
བཏགས་ཡོད། ཁོ་ཚོས་ཡིག་ཆེན་ཚོགས་པར་འབྲི་བ་དང་། སྤོང་གྲུའི་དགོ་ལས་ལ་འཐབ་ཚོད། རྒྱལ་ཡོངས་སྤོང་བསྐྱོད་
འབྲེལ་གཏུགས། ཉིན་རྒྱག་པར་བྱོལ་སྤོང་བྱེད་པ་དང་། དམོན་པ་དང་སྤྱུ་ཁང་། རིག་དེས་དང་གནའ་རྫས་གཏོར་བཅོམ་
ཚོས་པ་པོ་དང་། རྫོག་བརྟན་འབྲེལ་སྤོང་པ། ལོ་རྒྱུ་བ། དཔུས་གཞུང་གི་མགོ་བྱིད། ཚོས་ལུགས་མི་སྤྱི་ ལུས་རྩལ་པ་སོགས་
རྩན་གྲགས་ཅན་གྱི་མི་སྤྱི་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཐབ་ཚོད་དང་བྱིས་བཤེར་བྱས་པ་དང་། “ལོག་སྤོང་གི་རིག་གཞུང་མཁས་དབང་”དེ་

དག་དང་། ལས་རིགས་འདྲ་
 མིན་གྱི་མི་ཚོར་ཡང་བག་ཚེ་
 མིད་པར་གཅར་རྟུང་དང་།
 བརྟམ་དཔོན་ཨར་གཏད་གྱིས་
 མནར་སྐྱེ་བས་བཏང་བ་ཁོ་ན་
 ཉིས་འབྲུམ་ཙམ་ཟིན་ཡོད།
 པེ་ཅིན་ཕོང་ཁྲིར་གྱི་རྒྱ་བུ་ཅི་ལི་
 ལུའེ་རྒྱུན་གྱིས་པེ་ཅིན་དུ་དམར་
 རྒྱང་དམག་གིས་གཅར་རྟུང་
 བཏང་སྟེ་མི་བསད་པའི་སྐོར་
 མའོ་ལ་ཡར་ལྷོ་བྱེད་སྐབས།
 མའོ་ཡིས་རྟུང་ན་བརྟུང་བ་
 རེད། མི་བཟང་པོས་བཟང་
 པོ་བརྟུང་ན་མོ་འཛོལ་བྱུང་བ་

གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་དུ་བོད་ཀྱི་དམར་རྒྱང་དམག་གི་མནར་སྐྱེལ་ཚོགས་འདུ།

རེད། མི་བཟང་པོས་དཔལ་བརྟུང་ན་སྐྱུག་གྲོང་རེད། མི་དན་པས་བཟང་པོ་བརྟུང་ན། མི་བཟང་པོའི་གཟི་བརྗིད་རེད་ཅེས་ལམ་
 རྩོན་བྱས་ཡོད་པ་དང་།^⑫ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ཉིན་རྟོག་པ་བཏང་ནས་གསར་བརྗེ་སློབ་མའི་ལས་འགུལ་དྲག་གཞོན་གྱི་དཔ་
 འགོག་སྒྲོམ་ནན་ཏན་གྱི་དགོས་པའི་བཀའ་བྱ་བ་བཏང་ཡོད། སྐབས་དེ་ཉིད་དུ། བཟོ་བ་དང་ཞིང་པ། དམག་དོན་སློབ་གྲུ་ལི་
 རྩོབ་ལ། ལས་བྱེད། རིག་རྩལ་སྡེ་ཁག་གི་མི་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དམར་རྒྱང་དམག་གི་མཚོན་གྱི་དཔུང་རྟགས་དམར་པོ་འདོགས་
 དཀྱི་བྱས་ཡོད།

སྐྱེལ་གཏུགས་ཆེན་མོ། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་བཟུང་། དམར་རྒྱང་དམག་གིས་སློབ་མའི་དོ་སློབ་ལག་ཁྲིར་
 བརྟུང་ནས། འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་སྐྱོན་གང་ཡང་སློབ་མི་དགོས་པར་བྱ་ནག་བྱུང་ཡོད་པས་སུ་ཕན་ཚུན་སྐོར་བསྐྱོད་འབྲེལ་གཏུགས་
 བྱས་ཤིང་། ཁོ་ཚོའི་བཟང་བཏུང་ཉལ་འཆག་གི་སྡེ་ལེན་ཆ་ཚང་དབྱུས་གཞུང་དང་འབབ་ཚེགས་གར་འཁེལ་གྱི་གཞུང་གི་ལས་
 འཁུར་ཁག་ནས་འགན་ལེན་གྱི་དགོས་པ། ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ བར། མའོ་ཚེ་རྟུང་གིས་སྡེ་རྒྱུས་ཐེངས་བརྒྱད་ཙམ་ལ་བྱུང་ཡོད་པས་

གནས་གང་ས་ནས་ཡོང་བའི་དམར་སྲུང་དམག་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་གསུམ་སྟོག་ལ་བྱུག་འབྲུད་བྱས། ལས་འགུལ་འདིའི་ནང་
རྒྱན་གཤི་སྟོགས་ལམ་མ་ལག་གིས་དམར་སྲུང་དམག་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་གཅིག་སྟོག་དཔོར་སྐྱེལ་བྱས་སྐབས། བཞོན་ཤུགས་
མི་བཟང་པའི་གནས་སྐྱངས་དབྱུས་གཞུང་ལ་སྟུན་གསན་ལྟུང་པར། མའོ་ཡིས་གཞི་ནས་‘ས་གནས་དེ་ག་རང་ནས་གསར་བརྗེ’
བྱེད་དགོས་’པའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་དགོས་བྱུང་།

ཀུན་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་དེའི་སྐོར་གསར་འགོད་པའི་མཐོང་ཐོས་གཞིར་བཞག་གིས་གོད་པ་ལྟར་ན། ༡༩༤༤
ལོའི་ཟླ་༧ ནས་བཟུང་། པེ་ཅིང་དང་། རྩེན་ཞི། རྟུང་པ། རྩེད་ཉེ། ཀམ་སྲུང་། ཞན་ཡང་། བྱིན་ཏུ་སོགས་གྱི་སྐོར་བསྐྱུག་
བསྐྱོམས་༧༧༠༠ ལྷག་ཙམ་‘དམར་སྲུང་དམག་’གི་མིང་ཐོག་ནས་བོད་དྲུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་བྱེད་དྲུ་རིམ་འབྱོར་བྱུང་ཡོད་
པ་དང་། ཁོ་ཚོས་བོད་ནང་དུ།

༡། བྱི་དང་ཞེམ་བུ་མཐོང་ཚད་བསད་པ། ཁང་ཐོག་གི་སྟུ་བཅུགས་ནམས་གཏོར་བ། རྩེད་གྱི་མེ་ཏོག་ཡོད་རིགས་ཚང་མ་མེད་
པར་བཅོས་པ། རྩོད་དང་རྩེན་ལྷུང་གི་ནག་ཚི་ཚང་མ་བསྐྱུལ་འཕྲིམ་བྱས་པ།

༢། རྒྱལ་བ་པམ་ཆེན་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་པར་རྩིག་གཤོམ་སྐྱུག་མཚོད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་མེད་པར་བཅོས་ཤུལ་མའོ་ཙོ་རྟུང་གི་འདྲ་
པར་བཅོན་དབང་གིས་འཛོག་ཏུ་བཅུག་པ་མ་ཟད། རྩེད་པོན་མི་དྲག་ཚོར་སྐྱོན་བརྗོད་སྐྱོ་ཚོགས་བྲིས་པའི་ཤོག་ལྷ་གཡོགས་ཏེ་ཁྲོམ་
སྐོར་དང་། མི་མང་འདུ་འཛོམས་སར་རང་སྐྱོན་རང་བརྗོད་བྱེད་དྲུ་བཅུག་པ།

༣། བཅུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་ཆེ་ཁག་ལ་སྟུ་འདྲེ་གཏོན་བཞེགས་གཙང་འབྲུག་ཅིས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་ཉེན་གསུམ་གཏོར་
བཅོམ་དང་རྒྱན་དུ་དཔོར་འདྲེན་བྱས་ཐོག་ དེ་དག་མཐོན་ཁང་དང་སྐྱོད་གནས། ལས་ཁུངས་སོགས་སྐྱབས་སྐྱོར་

༤། བོད་མི་འབོར་ཆེན་ཞིག་ལ་འཐབ་འཛིང་བཏང་ཐོག་ བྲལ་རིམ་མཐོ་བའི་སྐུ་གྲས་མོ་སེའི་མ་མར་དགག་པ་རྒྱག་ཏུ་བཅུག་པ་
དང་། མི་ཚང་ཆེ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོར་འཐབ་འཛིང་གི་མིང་ཐོག་ནས་མི་བཅུ་རེས་བཅོན་གཡེམ་བྱས་ཏེ་ནད་པ་བཅོས་པ།

༥། རྩོད་སྐྱོན་གཏུ་ཤིང་གཅོད་སྲུ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་བུ་མོ་ཚོར་བཅོན་གཡེམ་བྱས་པས་མ་ཚིམས་པར། རྩོན་ཆས་བཤུས་
ཏེ་དམར་མེད་མར་ཁྲོམ་སྐོར་དུ་འཁྲིད་པ་དང་། འཐབ་འཛིང་བཏང་བ།

༦། ནག་རྒྱ་ཁུལ་དུ་འབྲོག་པའི་སྐྱེ་འབྲེག་ཏུ་བཅུག་པ་དང་འཐབ་འཛིང་ཁྲོམ་སྐོར་བྱས་པས་མ་ཚོད། འབྲོག་བདག་སོ་སོ་ནམས་
འབྲུགས་པའི་སྤོང་དམར་མེད་མར་ཉིན་བྱེད་ཙམ་བཞག་སྟེ། ཁུལ་དེའི་མི་ཚང་མ་བསྐོངས་ནས་བཞུ་བཅུག་པ་དང་། ས་ཀམ་
ཤེས་རབ་དང་དེའི་བུ་མོ་ཆེ་རིང་མཚོ་མོ་གཉིས་འབྲུག་པའི་སྤོང་དུ་སྐྱོད་རྒྱག་དགོས་པའི་བཅོན་བཀའ་བཏང་བ།

ལ། རྒྱུ་ཁར་གྲུལ་རིམ་མཐོ་བའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཚོ་གསུམ་བསྐོངས་དང་། ཁྲོམ་སྒོར། ཉིན་མཚན་མང་པོར་རྒྱུ་མའེ་ཙོ་ཏུང་གསུམ་ཏེ་
 བཞག་ཐོག་ ཁ་འགས་སྒོར་དུ་འབྲིད་དེ་བཅོན་གཡེམ་བྱས་པ། ཉི་མ་མཚན་མཐོ་ལ་བཅོན་གཡེམ་བྱས་པ་ལས་ནད་གཙོང་
 བཟོས་པ།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱི་དང་གཞིས་ཀ་ཅེ། པ་སྐྱམ་བཅས་སྤུའང་འཐབ་འདྲིང་དང་བཅོན་གཡེམ་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་མང་བྱུང་
 འདུག་པའི་གནས་ཚུལ་ཚོམ་པ་པོས་དོན་ཚན་བཅུར་དབྱེ་ནས་བཀོད་འདུག།

དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁར་དང་དཔོན་པ། གཞིས་ཀ་ མྱིང་ག་ མྱ་བྱང་། ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་རྐྱེད་ལྡན་པའི་ས་གནས་
 མོགས་གྱི་མིང་ཆ་ཚང་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་གསར་བཟུང་དེ་དགོས་འདུན་མཚོན་པའི་མིང་དོན་གྱི་མིང་གསར་བཏགས་པ་དང་། བོད་
 པ་རྣམས་གྱི་སྤར་ཡོད་བོད་མིང་བཅོན་ཤེད་གྱིས་རྒྱ་མིང་དུ་བསྐྱར་དུ་བཅུག་ཡོད།^⑬

རི་ཁུལ་དང་གྲོང་གསེབ་དུ་བསྐྱོད་པ། ཡི་ཏུ་ཉིན་
 གཉིས་པམ་པར་བརྒྱབ་རྗེས། སྐབས་བབས་གྱི་དམིགས་
 འཆར་བྱུབ་ཟེན་པ་དང་། རྒྱ་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་དམར་
 སྤྱང་དམག་དེ་དག་མའེ་ཙོ་ཏུང་འདྲིན་འོག་དུ་འང་
 གནས་གྱི་མེད་པས། དམར་སྤྱང་དམག་གྱི་བསྐྱེད་
 གྱིས། ‘ན་གཞོན་ཤེས་ཡོན་ཙན་ཙན་གྲོང་གསེབ་དུ་བསྐྱོད་
 དཔོན་’པའི་ལས་འགུལ་བསྐྱར་སྤེལ། ༡༩༦༧ ལོའི་
 ༣༡་ཉ་ ཚེས་༡༡ ཉིན། མི་དམངས་ཉིན་འཛི་
 ཚགས་པར་སྤྱང་‘ང་ཚོར་ཡང་ལག་པ་གཉིས་ཡོད། ཡོང་
 བྱིར་ནས་དགོར་ཟས་མི་ཟ་’ཞེས་པའི་ཆེད་ཚོམ་སྤེལ་
 བ་དང་། མའེ་ཙོ་ཏུང་ཆ་ལྷུང་བྱངས་ཏེ། ‘ན་གཞོན་
 ཤེས་ཡོན་ཙན་ཙན་གྲོང་གསེབ་དུ་སོང་ནས། ཞིང་དབུལ་
 ཞིང་འབྲིད་འོག་མའེ་ཙོ་ཏུང་གསོ་བསྐྱར་མ་དང་ལེན་བྱ་
 རྒྱ་ཏ་ཅང་གཡེམ་ཆེ། ཡོང་བྱིར་ནད་གི་ལས་བྱེད་དང་
 མི་གཞན་དག་ལ་གོ་བསྐྱོན་བྱས་ཏེ། མོ་སོའི་དམའ་

到农村去
 到达疆去
 到祖国最需要的地方去

འབྲིང་དང་མཐོ་འབྲིང་། རྫོང་གྲུ་ཆེན་མོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་སྤྱད་ཁྲོད་གསེབ་དུ་སྐྱེལ་དགོས་པའི་སྐྱེལ་སྐྱོང་གྲེད་དགོས། ས་གནས་སོ་སོའི་ཁྲོད་གསེབ་གྱི་སྐོ་མཐུན་ཚོས་ཁོ་ཚོར་དགའ་བསུ་གྲེད་དགོས།’ ‘ཁྲོད་གསེབ་ནི་ཡང་ས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། དེར་འཛོལ་ཐང་སྐོན་ས་ཡོད།’ ཅེས་སོགས་བཀོད་ཡོད།

༡༩༥༤ ལོར། དམར་འབྲིང་དང་མཐོ་འབྲིང་གི་སྐོ་བ་མ་གྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་རྒྱ་ག་ཅེས་བཅའ་ཤེད་གྱིས་ཁྲོད་གསེབ་དུ་བསྐྱེལ་བ་དང་། དེས་ཁྲོད་ཁྲུང་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་གཅིག་ཟིན། དེ་ལྟར་ཁྲོད་ཁྲུང་དུ་གནས་སྡོད་གྲེད་མཐུན་གྱིས་ཚང་པལ་མོ་ཆེར་ལས་འགུལ་འདིའི་བྱ་གསུ་གྱུན་མ་བེབས་པ་མེད་ཅེས་བཤད་ཚོགས། རྫོང་མ་དེ་དག་ཁྲོད་གསེབ་དུ་བསྐྱེལ་བས། དམར་སྐྱུང་དམག་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་དབང་ཆའི་གར་སྟེགས་ནས་བབས་པ་དང་། དམར་སྐྱུང་དམག་གི་མགོ་ཁྲིད་པལ་ཆེ་བའི་མགོ་ཐོག་དུ་ཆག་སྒོ་སྐྱུང་སྟེ། སྐོར་ཞིག་ལ་དུས་བཀག་གི་མཚན་ཆད་ཀྱང་ཕོག་ཡོད།

༦) ཉོང་ཁྲིན། ལྷོ་མའེ་གྲུན་ལངས། ཟླ་ལིང་གི་༡༡༤ ཉོན་རྒྱུན།

རིག་གསར་གྱི་དུས་ཟེང་ཁྲོད། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་མར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གཞུང་ལ་དོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ཁ་ཤས་

ཤིག་འབྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་རྗེ་བསོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཉོང་ཁྲིན་ཞེས་པ་ནི། ལྷོ་བ་དབང་འདི་གས་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་ཡང་སྤྱིད་དང་མགོ་ཡོག་དགའ་ལྷན་རྒྱུ་ལོ། (ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།) ཟམ་ཚོ་བཀྲ་ཤིས། གདོད་ལུ་ཨ་ལགས་སོགས་གྱིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་བོད་རིགས་ཚོས། རྒྱ་མི་བོད་ནས་མར་རྒྱུག་དགོས་ཞེས་སོགས་གྱི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཏེ། རྒྱ་ནག་བཅོངས་འགྲོལ་དམག་དང་དམངས་དམག་ལ་དུག་པོའི་དོ་རྒོལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྐོར་རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། རྗེ་བ་ལུ་ཡ་དུ། ༡༩༥༤ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༧ ཉིན། རྗེ་བ་དང་། མཛོད་དགོ། ཀའོ་ཤིག་ ལུང་རྒྱ་སོགས་རྫོང་དུ་མར་ཚོགས་གྱི་རྩ་འཛུགས་གཉིས་དབར་ཁྲབ་ཁོངས་རྩུང་རྒྱ་ཆེ་ལ། མི་འབོར་རྩུང་མང་བའི་དུག་འཐབ་བྱུང་བ་དང་། ཟློན་ཞིང་ཆེན་གསར་བརྗེ་ལྷུ་སྐྱུང་དང་། ཁྲིན་དུ་དམག་ཁུལ་ཁང་ལས་དོན་ཚོར་རྒྱུང་གིས་ཀྱང་དབྱང་དམག་ལྷུ་དང་། ལྷོ་བ་དབང་རིག་

ཞིང་ཆེན་གསར་བརྗེ་ལྷུ་སྐྱུང་དང་། ཁྲིན་དུ་དམག་ཁུལ་ཁང་ལས་དོན་ཚོར་རྒྱུང་གིས་ཀྱང་དབྱང་དམག་ལྷུ་དང་། ལྷོ་བ་དབང་རིག་

གསར་ཚོ་རྒྱུང་ལ་སྒྲུན་སེང་ཞུས་ཏེ། མཚན་བཀོད་མཛུབ་སྟོན་ཐོབ་པ་བརྒྱད། མང་ཚོ་གས་ཀྱི་རྩ་འཛུགས་འདི་དག་ལོ་ག་སྟོན་རྩ་འཛུགས་ཡིན་པར་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། ས་ཁུལ་འདི་དག་གི་ཤོག་ཁག་དབར་གྱི་བྲག་འཐབ་དེ་གསར་བྱུང་བྱེད་འཁྲུག་ཡིན་པར་གཏན་འབེབས་གྱིས། དྲག་པོས་ཞོད་འཇགས་གཏོང་རྒྱུའི་ཐག་བཅད།¹⁴ ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་གཏན་དོན་འདི་ཤིན་

བསམ་མྱིངས་དོན་ཤུགས་ལོ་ (དབུས་) དང་པ་མ་གཉིས་ལ་འཐབ་རྩོད་གཏོང་བཞིན་པ།

ཏུ་མའོ་ན་རྒྱུང་དུ་མྱིས་
པ་ཅོམ་ལས། འགྲུ་
ལོ་ག་གི་ལོ་རྒྱུ་ས་
གཏན་པོ་གཡུ་རྩེའི་
བསངས་དུད་ཅེས་
པར། ‘༡༩༦༥
ལོར་མདོ་སྐད་གྱིར་བ་
ཁུལ་དང་། འགྲུ་
ལོ་ག་གི་རྫོང་འགའ་
གཙོས་ (ཀན་རྩོ་
) ས་ཁུལ་བཅས་ནས་
མི་ཁྲི་བཅུ་ལྷག་ཤོང་
ཁྲིར་དམར་པོ་འི་
¹⁵ ‘ཏུང་འཁྲིན་
'ཚོ་གས་པར་ཞུགས་
ནས་གྲང་ཁྲན་ཏང་གི་

འོག་ལ་སྟོན་འདོད་མེད་པའི་རྩམ་སྟོན་ཁྲིམ་སྐོར་རབས་དང་རིམ་པར་བྱས།¹⁶ ཞེས་དང་། ‘ལོ་གཉིས་རིང་ལ་ (༡༩༦༩ ཟླ་
༡༠ བར་ཡམ།) རྒྱ་དམག་གིས་མི་མང་དམར་གསོད་བྱས་པ་ཁྲི་མི་གྲངས་༦༠༠ ཟེན་པ་དང་། བཙོན་ཁང་ནང་བཅུག་པའི་
མི་གྲངས་ཁྲི་ན་༩༠༠༠ ལྷག་ཡིན་པ་རེད།’¹⁷ ཅེས་བཀོད་པར་གཞིགས་ན་དེ་ནི་མང་ཚོ་གས་ཤོག་ཁག་དབར་གྱི་བྲག་འཐབ་
ཅིག་ཡིན་མིན་དང་། རོ་ལོ་ག་གི་དུས་ཡུན་ཅི་ཅོམ་རིང་མིན་དང་གཞི་རྒྱ་ཅི་ཅོམ་ཆེ་མིན་རོབ་ཅོམ་མཐོང་བྱུག།

ཆར་པ་སྟེ། མི་༡༧༤ བསམ་པ་དང་། མི་༡༠༤ མས། དོན་རྒྱུན་འདི་ནི་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་དབུས་དམག་དོན་ལུ་ལྷན་གྱི་
 གུལ་ཞི་གཞན་པ་ལེ་ཅན་དབྱིན་ལ་བཀའ་ལློལ་ཞུས་ཐོབ་ཀྱིས་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་༡༤ ཉིན། གྲོ་
 ཡུང་རྒྱ་ཡིས་མཚོ་སྒོན་མི་རིགས་དག་ཐོན་སྐྱོད་གྲུབ་ཀྱི་གསར་བཞེད་དག་སྒོ་བ་༡༡ དྲག་གཞོན་བསམ་མཁུ་བྱས་འདུག དེའི་སྐོར་
 རྒྱུས་ཡོད་ཅིག་ལ་དྲི་བརྒྱབ་བྱས་པར། སྐབས་དེར་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གྱི་བོད་རིགས་སློབ་མ་བྱ་མོ་གཅིག་དང་བུ་གཉིས་བཅས་
 གསུམ་བསམ་འདུག་པ་དང་། གསུམ་གསོ་སེའི་ཉལ་ཁང་དུ་བསམ་དྲན།

༧༡) རིག་གནས་གསར་བཞེད་དུས་རིམ་གཉིས་པ།

༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༤ ནས་༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་༥ བར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་དགུ་བཅས་བཅུ་བ་
 ཚུགས་པའི་དུས་རིམ་འདིའི་ནང་།²¹ ཚོགས་ཆེན་དགུ་བའི་ཉང་གི་སྒྲིག་གཞིར་‘སློ་མཐུན་ཡིན་པའོ་ནི་སློ་མཐུན་མའོ་ཅོ་ཏུང་’
 གི་སླིང་ཉེ་བའི་འཐབ་ཤོགས་དང་ཤུལ་རྒྱན་སྐྱོང་མཁུ་ཡིན་’ཞེས་གཏན་འབབས་བྱས་པ་ནས། ༡༩༥༡ ལོར་མའོ་གསོད་རྩིས་
 གྱི་སྐོག་འཆར་སྤྱི་ཁྱོད་གྱིས་སློག་མགོ་མ་ཐོན་པ་དང་། དེར་མཐུད། གོ་ཏུ་ཨིན་ལེ་ཡིས་གཙོ་སྐྱོང་འོག་ཆབ་སླིད་དང་དཔལ་འབྱོར།

ཡིན་པའོ་(གཡོན་) དང་མའོ་ཅོ་ཏུང་།

སྤྱི་འབྲེལ་སོགས་ལྷན་འབྲེས་ཅུང་མངོན་
 སྐབས། ཅང་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་གོ་ཏུ་
 ལ་སྒྲིན་འདོགས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་ཏུ་བཏང་
 བ་དང་། མའོ་ཡང་ནག་མེའི་ཁད་བང་
 དུ་སོང་སྟེ། གཡོན་ཐལ་གྱི་སྤྱི་དུས་
 ལུ་མཐུད་ལག་བསྟར་བྱས།

༡) དགུ་གཅིག་གསུམ་
 གྱི་དོན་རྒྱུན། ཡིན་པའོ་པམ་བྱོས།
 ཡིན་པའོ་ནི་དམག་འཐབ་ལ་
 མཁུ་ཤིང་། གཡུལ་འབྲུག་གི་བྱས་

རྗེས་ཡོད་མཁུ་ཞིག་ཡིན་པར། ལུས་སློབས་ཞན་ལ། སྐྱེས་པའི་ལྷན་ཡུང་འགོ་བས་བྱེད་དུ་རྒྱ་ལྷ་འབྲལ་མེད་ཤོན་པས།
 གཟུགས་བྱད་ཆེ་བའི་མའོ་ཡི་འབྲིས་སུ་ཉ་ཅང་མངོན་རྒྱུད་ཡིན། ཁོ་པར་མགོ་བྲིད་གྱི་ཟེལ་ཤུགས་གང་ཡང་མེད་ནའང་། གཡོ་
 རྒྱ་ཆེ་ལ། ལྷག་པར་ནང་དགུག་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཆ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེ། ཁོས་ཅང་ཆེན་དང་མཉམ་དུ་ཡི་ཏུ་ཉིན་པམ་པར་བརྒྱབ་སྟེ།

གཞིའི་ཙཱ་གནད་དཔང་ཉམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོངས་བསྐྱབས་བྱས། ‘ཙཱ་གནད་’དེའི་ནང་། མའེ་ཙཱ་ཏུང་ནི་གོང་མ་ཚི་མི་ཉོང་ལས་
 ཀྱང་གདུག་རྒྱུ་བ་ཆེ་བའི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གདུག་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཁོ་ཚོའི་དམིགས་ལུ་ལ་ནི་‘སྤྱི་
 ཚོགས་རིང་ལུ་གསལ་ཁ་ལ་འབྱེད་བའི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འདྲིན་གྱི་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་མགོ་ཉིང་སློབ་གྲུ་’ཡིན་ཚུལ་མང་ཚོགས་
 གྱི་མཐོང་ཚོས་སུ་གྱུར་སྐབས། མང་ཚོགས་ཕན་ཚུན་དབར་བསམ་མཐོང་བརྗེ་རེས་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་འོག ‘༥༥’
 ལས་གཞིའི་ཙཱ་གནད་’ཀྱིས་རྒྱལ་གྲོགས་སྐུལ་ས་ཚེན་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསམ་མཐོང་བརྗེ་རེས་གྱི་བྱེད་རྒྱུས་ཐོན་ཡོད། ‘ཙཱ་གནད་
 ’དེ་རྒྱ་བྱུང་དུ་སྤེལ་རྫོགས་བྱས་པས། རྒྱ་ནག་གི་མི་རབས་གཞོན་པ་ཚོའི་སེམས་སུ་‘དམངས་གཙོ་’དང་‘རང་དབང་’གི་ས་བོན་
 བཏབ་ཡོད།²⁴

༡) ‘གཅིག་རྒྱུང་གསུམ་ཚོལ་’གྱི་ལས་འགུལ།

ལྷན་ཁྲིམས་ ༡༧༥༠ ལོའི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན། གྲུང་གུང་གྲུང་དབྱེད་གིས་‘གསར་བརྗེ་དང་འོ་ལོག་པས་གཏོར་བའི་གཞི་བྱ་’
 རྫོང་ལ་རྒྱུད་རྗེས་གཏོར་བའི་རྫོང་གྱི་མཚུངས་སྟོན་’ཞེས་པ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན། ཀྲོ་འུ་ཨིན་ལའེ་ཡིས་‘རྒྱས་སློབ་’
 རྒྱུད་ཚོས་ལ་དང་ཚོལ་ཐད་གྱི་བརྗོད་ཞེས་པ་དང་། ‘སློབ་ཟུ་འབྱེད་’དང་། མགོ་བདེ་སྐབས་ཚོང་ལ་དང་ཚོལ་སློབ་གྱི་མཚུངས་
 རྫོན་’ཟེར་བའི་ཡིག་ཆ་མའེ་ཙཱ་ཏུང་ལ་ཞིབ་བཞེད་བྱེད་དུ་སྤྲོད་ཏེ། ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཉིན། གྲུང་དབྱེད་ནས་ཡིག་ཆ་འདི་གཉིས་
 དུས་མཉམ་དུ་བཀའ་སྤྱོད་སྐབས། ཡིག་ཆ་དེ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་མིང་ལ་གཅིག་ཚོལ་གསུམ་རྒྱུད་ཟེར།²⁵ ལས་འགུལ་འདིའི་དམིགས་
 བཏབ་ཞི། གསར་བརྗེ་དང་ཚོལ་པ་ཡོངས་ལ་རྒྱུད་རྗེས་དང་། སློབ་ཟུ་འབྱེད་ལ་དང་ཚོལ། མགོ་བདེ་སྐབས་ཚོང་ལ་དང་ཚོལ།
 རྒྱས་སློབ་རྒྱུད་ཚོས་ལ་དང་ཚོལ་བུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གཞུང་གི་སེམས་པ་མོ་མོའི་ཙཱ་གནད་ཀྱིས་སྤྲེལ་བྱེད་ཏེ། ཚབ་སྲིད་ལས་
 འགུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤེལ་བ་ཞིག་ཡིན་སྐབས། མི་མང་དག་ཅིག་ལ་སློབ་གསུངས་དང་། དུས་བཀའ་བཙུན་འཇུག་ ཚབ་སྲིད་གྱི་
 དབང་ཆ་འཕྲོག་པ་སོགས་གྱི་ཆད་པ་སོགས་ཡོད། ཨ་མདོ་རྩ་བ་ལྷན་དུ་འདིའི་ཁར་དུང་གཏོང་འབྲུག་གཅིག་སྟེ། གཤམ་སྐབས་གྱི་
 བུལ་རིམ་དག་པོ་གཏོང་འབྲུག་ཟེར་བ་ཞིག་བསྐྱེད་འདུག་པ་ནི།²⁶ རྐབས་དེར་རྩ་བ་ལྷན་དུ་རྒྱ་གཞུང་ལོ་དང་ཚོལ་གྱི་ཉོང་བྲིན་གྱིན་
 ལངས་བྱུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

༢) ཉིན་འཁོའི་མིན་རོ་ལངས་ཐེངས་གཉིས་ལ།

༡༧༥༣ ལོའི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༦ ཉིན། ཉིན་གྱིས་ཙང་ཚིན་བརྒྱུད་མའེ་ཙཱ་ཏུང་ལ་ལས་ཀ་བྱས་ཚོགས་པའི་སྤྱན་ལྷུ་ཞིག་
 ལུལ་བར། མའེ་ལ་ལེན་པའོ་ཤི་རྗེས་ལུལ་འདྲིན་མཁན་སློབ་བྱུང་ཅིག་རྗེས་ཀྱི་མིང་པའི་སྐབས་དང་འབེལ་ནས་དེ་དོན་ཁས་བླངས་
 བྱིང་། ཉིན་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་བྱུང་ཁང་གི་སྲིད་སློབ་གཞོན་པར་བསྐྱོད། དེའི་རྗེས་དབུས་དམར་འོག་ཚོགས་པའི་འབྲུས་མི་དང་། གྲུང་
 གྲུང་གྲུང་དབྱེད་དམག་དོན་སྟོན་ཚོགས་གྱི་གྲུའི་ཞི་གཞོན་པར་བདམས་ཏེ། དབང་ཆའི་ལྷེ་བར་སྤྲེལ་བ། ༡༧༥༤ ལོའི་ཟླ་ ༤

ནང་། ཉིན་ཞེ་མེད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུན་ལ་ཞུགས་ཏེ། མའོ་ཡི་‘འདྲ་མཚུངས་གསུམ་’ཀྱི་སྒྲུབ་ལ་དོམ་སྒྲོགས་བྱས།²⁷ ལྷ་ལ་ རྗེས་ནས་ཀྲོའུ་ཡི་སྐྱེད་ནང་རྗེ་ཐུར་ཕྱིན་ཏེ། ཉིན་གྱིས་སྲིད་སྐྱོན་གཞོན་པ་དང་པོའི་མིང་ཐོག་ནས་དེའི་ཚབ་བྱས།

གོ། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཚེན་པོའི་དུས་རིམ་གསུམ་པ།

དུས་རིམ་འདིའི་མཚོན་རྟགས་གཙོ་བོ་ནི། 1979 ལོའི་ལྷ་པོ་ནང་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཚུན་ཐེངས་བརྒྱུ་པའི་སྐྱེད་། ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’ཚབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱུན་ལས་སྲུབ་དམས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་1976 ལྷ་པོ་ཚེས་6 ཉིན་འདྲིན་བརྒྱུད་བྱས་པའི་བར་ཏེ། ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’ནི་རིག་གསར་གྱི་དུས་སྤྱད་དུ་མའོ་ཡི་བསམ་སྐྱོད་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁུག་གི་ཚབ་སྲིད་ཤོག་ཁག་ཅིག་ཡིན་ལ། ཁོ་ཚོའི་འབོད་ཚིག་ནི་‘སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་ལས་མ་བྱུང་རུང་། མ་ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་དགོས་པ་མེད་’ཟེར་གྱི་ཡོད།

1) ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’གྲུབ་སྟངས།

ཡིན་པའོ་ཤི་རྗེས། དེ་ཅིན་ནས་མའོ་ལ་ལྷུལ་རྒྱུན་སྐྱོད་མཁུག་གྲོར་འབབ་པ་ཞིག་མ་རྙེད་པས། 1979 ལོའི་ལྷ་པོ་

ནང་སང་ཉོང་ཐུན་ཅང་ཉེ་ནས་པེ་ཅིང་དུ་གནས་སྐྱོད་པ་བཏང་བ་དང་། 1979 ལོའི་ཚོགས་ཚུན་སྐབས་10 སྐྱེད་། སང་ཉོང་ཐུན་ཐད་ཀར་དབུས་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་ཨང་གཉིས་པར་བསྐོས་ཏེ། མིང་རིམ་ཀྲོའུ་ཞིན་ལེ་ཡི་གཞུག་དུ་བཞག་པས། མའོ་ཡི་ལྷུལ་རྒྱུན་སྐྱོད་མཁུག་ཡིན་པའི་རྟགས་གསལ་འབོར་མངོན། སང་དང་མའོ་ཡི་བཟའ་ལྷ་ཅང་ཚེན། ཀྲང་ལུན་ཚེད། ཡའོ་ཐུན་ཡོན་བཞི་དབུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱུས་ལས་ནང་ཤོག་ཁག་གཅིག་དུ་གྱིལ་བས། ཁོ་ཚོར་‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’ཟེར་ཞིང་། དོན་ལ་ཁོ་ཚོའི་ཕ་རྒན་མའོ་ཅི་ཏུང་ཡིན་པས། ‘མི་སྒྲུབ་ཤོག་ཁག་’ཀྱང་ཟེར་གྱི་ཡོད།²⁸

1979 ལོའི་ལྷ་པོ་ནང་། ཅང་ཚེན་དང་ཡའོ་ཐུན་ཡོན་གྱི་ཐད་ཀའི་བཀོད་འདོམས་འོག་ ‘པེ་ཅིང་སྐྱོབ་ཚེན་དང་། ཚེན་དུ་སྐྱོབ་ཚེན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚེན་མའོ་ཚོགས་རྒྱུང་’ཟེར་བའི་མིང་ཐོག་ནས་

རྒྱ་ནག་གི་སྐོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྐྱོན་མཚང་ཐེར་འདོན་ལ་དམིགས་

On October 6, 1976, Hua Guofeng and the Peking military commander Wang Dongxing had the Gang of Four arrested. They are depicted here at their trial in 1981.

པའི་རྩོམ་ཡིག་སྤེལ་མཐོག་ཚུགས་པ་དང་། སྤྲེལ་སྤྱི་དུས་དེའི་ལོ་ལྷན་པའི་མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚོགས་པར། པེ་ཅིན་ཉིན་རེའི་ཚོགས་པར་སོགས་སུ་རྩོམ་ཡིག་༣༠༠ ལྟག་སྤེལ།

༡) ‘ཡིན་དགག་ཁྲུང་དགག་’གི་ལས་འགུལ།

‘མི་བཞི་ཤོག་ཁབ་’གིས་རྒྱའི་སྤྱི་ལྷན་རིག་གནས་ལ་སློན་བརྗོད་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་དེའི་མཐོ་རྒྱ་བསམ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༤ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༡ རན་མཐོག་ཚུགས་པ་དང་། མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚོགས་པར་དང་། དར་དམར་དུས་དེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟར་དམག་གི་ཚོགས་པར་སོགས་སུ་དུས་གཅིག་དུ་སྤྱི་ལོའི་ལོ་གསར་གྱི་དབྱུང་གཏམ་སྤེལ་བའི་ནང་། ‘སུ་མཐུང་ཁྲུང་དགག་སྤྱི་ལོའི་ལོ་གསར་གྱི་དབྱུང་གཏམ་སྤེལ་བའི་ནང་། ‘ཉུ་གྱི་བསམ་སློབ་སློན་བརྗོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་།’ ‘ཁྲུང་དགག་ནི་ཡིན་དགག་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན།’ཞེས་དང་། དེ་ནས་དམག་དབྱུང་དང་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་གི་ཐང་གཏོགས་ལས་ཁྲུང་ས་ནས་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཐོག་ཚུགས།

དོན་དོ་མར་ལས་འགུལ་འདིའི་དམིགས་འབེན་གཙོ་བོ་ཀྱོང་ཨིན་ལེ་དང་ཉིན་ཞའོ་མིན་གཉིས་ཡིན་མོད། མའོ་ལ་འདི་གཉིས་གོ་གནས་པར་རྒྱའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅིག་རྒྱུ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ ལོའི་ཟླ་དྲུག་ལ་འཚོགས་པའི་སྐབས་བཞི་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འབྲུག་ཚོགས་ཚེན་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་འཚོགས་དང་། ཉིན་སོགས་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་གཞིན་པར་བསྐྱོད། ཟླ་༣ རན་ཀྱོང་ཡི་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་མའོ་ལ་ཚོགས་ཚེན་ཞུས་པ་བརྒྱུད། ཉིན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་གི་ལས་དོན་གཙོ་སློང་བྱས། ཅང་མ་ཤོར་པར། མའོ་དང་སྤྱི་གས་གཏོགས་ཚོས་‘འབྱོར་མེད་གཤམ་རིམ་སྤྱི་དབང་སྐྱོར་འདོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་’ལ་སློབ་སློབ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐབས་སློབ་བྱས་པ་དང་། ཟླ་༥ ཚེས་༡༤ ཉིན། མའོ་ཡིས་རྒྱ་ནག་གི་གནའ་རྩོམ་གསལ་ཅན་བཞིའི་གས་‘རྒྱ་དོགས་གཏམ་རྒྱུད་’འདིའི་སྤྱི་དོན་མཐོག་འདོགས་རེད། ‘སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་གྱི་བྱིས་པའི་བཞི་བྱས་ཏེ། མི་མང་ཚང་མར་མཐོག་འདོགས་ཤོག་ཁབ་དོ་ཤེས་སུ་འཕུག་དགོས། ‘རྒྱ་དོགས་གཏམ་རྒྱུད་’ཀྱིས་དཔོན་པོ་ལ་དོ་སྐོལ་བྱེད་པ་ལས་ཤོང་མར་དོ་སྐོལ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཁྲོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བརྒྱུད་དང་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་གས་སུ་བཀའ། སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་མཐོག་འདོགས་པར་བཞོ་བཅོས་རིང་ལུགས་བྱས་པ་རེད་’ཅེས་བཤད་པས། ཡོ་ལྷན་ཡོན་གྱི་ཉིན་དེ་རང་ལ་གཏམ་བཤད་དེའི་སྤྱི་དོན་ལ་སློབ་སློབ་བྱེད་དགོས་ལུགས་མའོ་རང་ལ་ཡིག་ཐོག་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་དོགས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་དགག་པའི་ལས་འགུལ་དེ་ནི་‘མི་བཞི་ཤོག་ཁབ་’སྐབས་ཤིག་རིང་དལ་ཅག་གི་ཡོད་པ་བསྐྱར་ཡངས་ཀྱི་མཚམས་ཤིག་དུ་བརྗོད། ཟླ་༡༡ རན་མའོ་ཡི་བྱ་མའོ་ཡོན་ཞེན་(སྐབས་དེར་མའོ་ཡི་འབྲེལ་མཐུན་པ་ཟེར་བའི་གོ་གནས་ཁྲུང་ཡོད།) གྱིས་ཉིན་ཞའོ་མིན་གྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྗོད་ལ་དགག་མོས་བྱེད་ཀྱི་མེད་ལུགས་ཐེངས་འགར་ཞུས་འབྲས་སུ། མའོ་ཡིས་ཆབ་སྤྱི་ཅུས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་བསྐྱོངས་ཏེ། ཉིན་ལ་སློན་བརྗོད་བྱས་པ་དང་། ཉིན་གྱི་མཐོག་བྱིས་འོག་རིག་གསར་ལ་གདོང་འདོག་དབྱུང་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ལེ་བྱེད་དགོས་ལུགས་ཨར་ལ་གཏད་ཀྱང་། ཉིན་

གྲིས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པས། ཉིན་ལ་དགག་རྒྱལ་གྱི་ཚོམ་ཡིག་རབས་དང་རིམ་པར་སྤེལ་བ་དང་། རྒྱ་ལོ་༡༩༧༤ ཟླ་༡ རན་མའོ་ཡིས་དོས་སུ་“ཉིན་དགག་དང་། གཡས་ལྷུང་ཁ་ལོག་གི་རྒྱུང་ཡན་ལ་ཚོམ་ལན་སློབ་”པའི་ལས་འགུལ་སྤེལ།

༡) བཞི་ལྷ་གནམ་བདེ་སྐོ་མོའི་དོན་རྒྱུན།

༡༩༧༤ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༥ ཉིན། གོ་ཏུ་ཨིན་ལེ་ཤི། དེ་ཅིང་དང་ནན་ཅིང་མོ་གས་ནས་མང་ཚོགས་རང་འགྲུལ་གྲིས་ལྷུང་གི་བྱེད་སྐོ་བརྩམས། ཟླ་༡ རན་“ཉིན་དགག་དང་། གཡས་ལྷུང་ཁ་ལོག་གི་རྒྱུང་ཡན་ལ་ཚོམ་ལན་སློབ་”པ་དང་མཉམ་དུ། ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’གས་ཤོག་ཁག་གཞན་སྤྲུལ་གྱི་ཚོད་མ་ཐིག་པ་དང་། མིང་གྲགས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མའོ་ཡི་མ་ཡུལ་དུ་ཅན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྩེ་ཅི་དང་པོ་དུ་གོ་རྒྱུན་སྤྱི་དམངས་ཚབ་དུ་བསྐོས། ཟླ་༡ དཀྱིལ་སྤྲད་ནས་བཟུང་གོ་ཏུ་ལ་ལྷུང་ན་ལུ་བའི་བྱེད་སྐོ་རིམ་བསྟུན་དུ་ཐོན་པ་དང་། ཟླ་༤ ཚེས་༤ ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྲོལ་པ་མེས་དུར་མཚོད་གྱི་ཉིན་མོ་དང་སྐབས་འཁེལ་ཏེ། དེ་ཅིང་གི་མང་ཚོགས་གནམ་བདེ་སྐོ་མོ་ཆེ་ཐང་ཆེན་དུ་འདུས་ཤིང་། གོ་ཏུ་ལ་གྲས་པ་མཚོན་པའི་ལྷུང་ན་ལུ་ཆོག་སྤྲུང་འགྲེམས་དང་། མེ་ཏོག་སྤྲང་བ་འབྲུལ་གཤོམ། མི་ཁ་ཤས་གྲིས་‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་། རིམ་པས་མཚང་འདོན་ཚོམ་ཡིག་གྱུང་ཐོན། ཟླ་༤ ཚེས་༥ ཉིན། ཐང་ཆེན་དུ་མི་ས་ཡ་གཉིས་ལྷག་འདོམས་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་མི་

དམངས་དཔལ་འབྲེ་དུན་གསའི་དོ་རིང་གཡས་གཤོན་གྱི་མེ་ཏོག་སྤྲང་བ་བསྐྱུས་པས། མང་ཚོགས་རང་ལངས་ཉི་རྒྱུངས་འཁོར་དང་ཁང་པ་མེར་བསྐྱེགས་དང་། ཉིན་ཉོག་པ་དང་དམག་མི། དམངས་དམག་སོགས་གྲིས་དྲག་གཞོན་བྱས། དགོང་མོ་དེར་ཐང་ཆེན་ནས་སྤྱིར་འཐེན་མ་བྱས་པའི་མི་༣༠༠ ལྷག་བཀག་བསྐྱེལ་བྱས། འདིར་‘གནམ་བདེ་སྐོ་མོ་ཆེའི་དོན་རྒྱུན་དང་པོ་’ཡང་ཟེར་ཞིང་། ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’དང་རང་

གི་བྱ་ཡིས་ལུ་ལོག་གི་དབང་དུ་སྤྱིན་ཏེ། ཉལ་སར་ལུས་པའི་མའོ་ཡིས་དེ་ནི་“གསར་བརྗོད་ལོག་གི་བྱ་སྤྱོད་”ཅིག་ཡིན་པའི་སྐོམ་ཆོག་བཤོད། ༡༩༧༥ ལོའི་དགྲུན་ཁར། དོན་རྒྱུན་འདིར་དཀར་འདོན་བྱས།

ང་། བར་བཞག་ལ་གྱི་དུས་རིམ། ལྷོ་ཤོ་མྱོན།³⁰

༡༩༥༤ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༧ ཉིན། དབུས་ཆབ་སྲིད་ཚུལ་གྱི་ཚོགས་འདུའི་སྐྱོད་ལྷོ་ཤོ་མྱོན་སྲིད་སྐྱོན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་།

མའོ་ཡི་འདོད་འདུན་ལྟར་ཉིན་ཞེ་ལོ་ལོ་གྱི་དམར་ཤོག་ཚོགས་མིའི་
ཐོབ་ཐང་གཅིག་ཏུ་རང་སོར་བཞག་སྟེ་གོ་གནས་ཡོངས་རྫོགས་མེད་
པར་བཅོས། ཟླ་༩ ཚེས་༩ ཉིན་མའོ་ཙོ་ཏུང་དབུས་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་བ་
ཚད།³¹ མའོ་ཤི་ཁར་ལྷོ་ཤོ་མྱོན་ལ་‘སྐྱོན་མའི་བྱེད་སྐྱོད་སྐྱོད་
གྱིས་’ཞེས་ཁ་ཆེས་བཞག་པ་དང་། དེ་སྔ་‘ཁྱོད་གྱིས་བྱ་བ་བསྐྱོད་པས་
ནང་འོ་མེས་པ་དེ་’ཞེས་བརྗོད་པའི་‘ཆེས་མཐོའི་མཐུབ་སྐྱོན་’འདི་
འཕྱར་ནས་དབུས་གཞུང་གི་དབང་ཆ་བདག་གིར་བརྒྱུད་། ཁོས་
‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’འདི་བརྒྱུད་དང་། ཉིན་ཞེ་ལོ་ལོ་ལངས་
ཐངས་གསུམ་པ་རྒྱལ་དུ་བཅུག་པས། རྒྱ་ནག་ལ་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དུས་
རིམ་གསར་པ་ཞིག་སྤེལ།

༡) མི་བཞི་ཤོག་ཁག་འདི་བརྒྱུད་།

མའོ་ཤི་ཁར་ཐག་ རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་དབང་ཆ་བཤོ་
འབྲེལ་ས་ལ་མཚམས་ཚིགས་གསལ་བོ་མེད་པའི་དབང་གིས། རྒྱ་གསུམ་སོ་སོ་ནས་དབང་ཚོད་གྱི་ཚོང་ར་འཕྱར་ཏེ། ལྷོ་ཡིས་རྒྱ་གསུམ་
རྒྱར་ལངས་པའི་‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’གཞོན་ཆེད། ལག་གང་སྔ་བརྗོད་ཏེ། སྐབས་དེར་དམག་གི་དབང་ཆ་ལག་དུ་ཡོད་པའི་ཡི་
ཙོན་དཀྱིང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས། ཟླ་༡༠ ཚེས་༤ ཉིན་ཅང་ཆེན་སོགས་ཚོགས་འདུར་འཕོད་འགྲུག་གིས། དབུས་སྐུ་སྐུང་
དམག་སྡེའི་འགོ་བ་མང་དུ་ཞིན་ལ་སྐུ་སྐུང་དམག་སྡེ་༡༩༧༡ བོད་སྐྱིག་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’དང་རྒྱ་གསུམ་
གཏོགས་ནས་འཕྲལ་མར་འདི་བརྒྱུད་གིས་རྒྱར་བཀའ་ཞིབ་བཤེར་བྱས། ཚེས་༡༤ ཉིན་ལྷོ་ཤོ་མྱོན་གྱིས་དབུས་དམར་ཤོག་
ཚོགས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’པམ་པར་བརྒྱབ་པའི་བདེ་ལུག་བཏང་། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་༤ བར་ཏང་གི་ཚོགས་
ཚན་བཅུ་གཅིག་སྟེ། ‘རིག་གནས་གསར་བརྗོད་’དངོས་སུ་མཐུག་བསྐྱིལ་བའི་ཁྱབ་བསྐྱོད་ལས་བྱས། ༡༩༥༡ ལོར། རྒྱ་ནག་གི་
ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཡོངས་བསྐྱོད་ཁྲིམས་ཤིམས་བཤེར་བྱས་ཏེ། མི་བཞི་ཤོག་ཁག་ལ་ལོ་༡༠ ལས་ཆེ་བཅོམ་ནས། མོ་
གཉིས་རྗེས་སྟོག་ཐོག་གཏོང་རྒྱུའི་ཁྲིམས་ཚད་བཅད།

༢) ཉིན་ཞེ་ལོ་ལོ་ལངས་ཐངས་གསུམ་པ།

མི་བཞི་ཤོག་ཁག་བཟུང་རྗེས་ཀྱི་ཉིན་བཞི་རྗེས། ཉིན་གྱིས་དུ་གོ་སྤྲིན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ནམ་པ་བསྟན་ནའང་། དུ་
ཡིས་‘སྲིད་ཀྱིས་ནོར་འཁྲུལ་བཟོས་མྱོང་ཡོད་པས། དེས་པར་དུ་ལྷ་མཁུན་སྐྱོན་བརྗོད་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་’ཞེས་ཁ་ལ་བྱས་མེད།
སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ཟླ་༩ ཚེས་༡༠ ཉིན་ཉིན་གྱིས་བསྐྱར་དུ། ‘དུ་ལྷ་ལུ་ཞིའི་གནད་འདི་ན་རྒྱལ་སྐྱོད་གི་བྱེད་སྲོལ་ས་དང་། ད་ལྟའི་
གནད་དོན་ཁག་གི་ལས་དོན་བཀོད་སྤྲིན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གཙང་མ་ཡོད་’ལུགས་སོགས་ཀྱི་སྟན་ལྷ་ཞིག་སྤྲད་པས། དུ་དང་ཆབ་སྲིད་
ལུས་ཀྱིས་དེར་མོས་མཐུན་བྱས་པ་དང་། ཟླ་༧ རང་ལས་འགན་ཡོངས་རྗེས་བསྐྱར་གསོ་བྱས། ཟླ་༩ རང་དབུས་དམར་
ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་། དབུས་དམར་གཙོ་བོ་ལྷ་སྟན་གྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པར་བསྐོས་པ་དང་། ༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་༩ རང་
རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་སྲོལ་གྱི་ཀྲུའུ་ཞིར་བདམས། ཉིན་ཞལ་མེན་ནི་གོ་གནས་འདི་ཙམ་གྱིས་སློབ་ཁྲིའངས་མཁན་ཞིག་མིན་ལ། དུ་ནི་
ཉམས་མྱོང་དང་། བསྐྱབ་པ་ཚན་གཞོན། མིང་གྲགས་གང་ཐད་ནས་རང་ཉིད་དང་བསྐྱར་རིན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཉིན་
གྱིས་སོ་སོའི་མགོ་བོ་བྱ་དུ་ཁྱུང་འདོད་གཏན་ནས་མེད།

༥། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་འགྲུལ་སྐྱོན་དང་མཇུག་འབྲས།

དག་ཚར་རྗེས་འཚུབ་ལྷ་སུའི་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་དེས་རྒྱ་གཞུང་གི་མངའ་སྲོད་ས་སུ་འཚོ་སྡོད་བྱེད་པའན་
ཡོངས་སུ་རྗོགས་པར་འགྲུལ་སྐྱོན་ཐེབས་ཡོད་པ་སྐྱོད་མེད་ཁར། ལས་འགུལ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་སྤེལ་བའི་དག་གིས་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཕེལ་རིམ་སྤེལ་གྱིས་བཀག་པ་དང་། འཐབ་ཚོད་རྒྱུད་རྗེས་འོག་བསང་པ་དང་། མནར་སྤེལ་སོགས་དུས་མིན་
འཚི་བོད། དགོན་པ་ལྷ་ཁང་དང་རིག་དོན་གཏོར་བཤིག་གི་སྲོད་ལུན་སྤུས་ཀྱང་གངས་ཀར་དགོད་ཐབས་མེད་ལ། ལྷ་བས་
དེའི་ཡིག་ཆ་ཕལ་ཆེ་བ་མེད་བརྒྱུག་དུ་བཏང་ཚར་བས། རྗེས་སུ་གསར་བརྗེད་རྒྱུའང་ཅང་མེད། སློབ་གསོ་ལས་རིགས་ནི་ལས་
འགུལ་འདིའི་གནོད་སྐྱོན་སོག་ཆེ་ཤོས་གས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། སློབ་གྲྭ་ཚང་མར་སློབ་ཁྲིད་མཚམས་བཞག་པ་དང་། མཐོ་སློབ་ཀྱི་
རྒྱལ་སྐྱོད་སྤྱིར་བསྟུ་བྱས་ཏེ། དགོ་ལས་དང་ཆེད་མཁས་པར་དམའ་འབབས་གཙང་དུ་གིས་བསང་པའམ་སྤེལ་དུ་བཏུག་པ།
དཔེ་མཚོན་ཁང་ཁག་གི་ཡིག་རྒྱུད་མེད་བསྐྱེད་སོགས་འདིགས་ཡིར་བའི་ནམ་ཟུ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། མི་ལ་ལས་དེར་སང་རྒྱུག་གི་
ནང་འདིག་རྟེན་ལ་རབས་ཀྱི་སྲོད་པ་ཏེ་ཅང་ཉམས་ཆག་སྤྲིན་པ་དེ་རིག་གསར་སྐབས་ལུ་སྤུག་པའི་གནས་སྤངས་འོག་པན་ཚུན་འཐབ་
ཚོད་བྱེད་རེས་དང་། བཅོང་རེས། ཐེར་འདོན་བྱེད་རེས་བྱས་པའི་ཉིར་ལེན་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ལྷ་བས་དེར་བསམ་མ་
ཤེས་པའི་དམར་སྤྱང་དམག་དང་། འཐབ་ཚོད་སོག་མཁན་སུ་ཡིན་ཡང་། ད་ཆ་ཕ་མའམ་སློབ་མོ་མོ་ཆགས་ཟེན་ཡོད་ལ། ལུས་
སེམས་གཉིས་ཀར་མི་སྲོད་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད་གཏོར་མཁན་དང་སྲོད་མཁན་དེ་དག་གི་བྱ་སྤུག་ཚོར་ཁོ་ཚོའི་ལྷ་སྲོད་ཀྱི་

མི་སི་ནམ་གྱི་མིག་ནང་གི་མའོ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་འཇུགས་སྐྱུན་ཐང་གི་བྱས་རྗེས།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཕྱོད་གཞུང་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་པལ་ཆེ་བས་ད་ལྟོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱུང་བ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཉིན་གྱིས་བཅོས་བསྐྱར་སྒོ་འབྱེད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ལུགས་དང་། མའོ་ཡི་དུས་སྐབས་སུ་དཔལ་འབྱོར་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་དར་འཕེལ་ཅི་བྱུང་སྟེ་རིན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོག་གི་ཡོད་ནའང་། མེ་ཏེ་མིན་གཏུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་དཔོན་མི་སི་ནམ་ (Maurise Meisnar) གྱིས་དེ་ལས་སློབ་པའི་ལྷ་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཁོའི་ལྷ་སྣངས་ལྟར་ན། མའོ་ཙོ་རྟུང་གིས་རྒྱ་ནག་དེ་འདྲམ་གྱིང་སྟེང་ཆེས་རྗེས་ལུས་གྱི་ཞིང་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས། ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་ནང་འདྲམ་གྱིང་གི་བཅོ་ལས་སློབ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅན་དུ་གྲགས་པར་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། འདི་ནི་དངོས་ཚོགས་གི་ཐོན་ལུངས་ཏུ་ཅང་ཞན་པའི་མང་གཞིའི་སྟེང་། དགྲ་ལྷའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁོར་ལུག་ཅིག་ཏུ་སྤྱིའི་ཕོ་གས་རམ་ཏུ་ཅང་ཉུང་བའི་གནས་སྣངས་འོག ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུག་དང་སྤྱི་དུས་ལུན་ནང་བསྐྱར་བཅོས་གྱིས་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་༡༩༤༧ ལོར་དུལ་ཕྱན་མཚོན་ཆ་གས་གཏོར་གྱི་ཚོད་ལྷ་ལས་སྟོངས་བྱུང་བ་དང་། ༡༩༥༠ ལོར་མིས་བཅོས་སྐྱུང་སྐར་བར་སྐྱང་དུ་བཏང་ཡོད།

མའོ་ཙོ་རྟུང་གི་“ཁྱོད་གསེབ་བཅོ་ལས་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་”ནི་“མཚོངས་བསྐྱོད་ཆེན་མོའི་”མིག་མཚོང་ཡག་ཟིན་གྱི་བྱུང་བ་ལྟར་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཞིང་པ་བྱེ་བ་གཉེས་དང་ས་ཡ་གསུམ་ (སྐབས་དེར་ཁྱོད་གསེབ་གྱིང་ལ་རྩོལ་བྱས་བྱུགས་བསྐྱོམས་དུང་ལྟར་གསུམ་ལས་མས་ཡོད།) ཅམ་ཁྱོད་གསེབ་གྱི་བཅོ་གྲུའི་བཅོ་བར་བསྐྱར་ཏེ། བཅོ་ལས་ཐོན་འབབ་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་ཡོད། (༡༩༥༣ ལོར། བཅོ་ལས་གྱིས་རྒྱལ་དམངས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིའི་ཐོན་འབབ་ནང་བརྒྱ་ཆའི་༡༠ དང་། ཞིང་ལས་གྱིས་བརྒྱ་ཆའི་༤༩ ཟིན་པ་ནས། ༡༩༥༥ ལོར་བཅོ་ལས་གྱིས་བརྒྱ་ཆའི་༥༣ དང་། ཞིང་ལས་གྱིས་བརྒྱ་ཆའི་༣༧ ཟིན་པའི་བར་འགྲུབ་བ་བཏང་ཡོད།) མའོ་ཙོ་རྟུང་གི་དུས་རབས་མཇུག་བསྐྱེལ་བའི་སྐབས་སུ། རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་སྤྱིའི་བྱུ་ལོན་མེད་ལ། རྒྱལ་ནང་དུ་དེལ་ལོར་འགྲེམས་ཐལ་ཤོར་བའི་དཀའ་ངལ་ཡང་མེད་པ་འདི་ནི་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་མཚོང་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༣ ནས་ལོ་རབས་༥༠ དཀྱིལ་བར། རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གྱི་ཡོང་འབབ་རྒྱུ་བ་ལོ་རེར་ཆ་སྟོ་མས་བརྒྱ་ཆའི་༣༥ ཟིན་ཡོད།

སློབ་གསོ་དང་སྐྱུ་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན། ཆམ་ཚོན་དང་དབུལ་ཕོངས་གྱི་བདེ་དོན་ལྷ་རྟོག་ཐང་། མའོ་ཡི་དུས་སྐབས་སུ་དར་རྒྱས་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་མི་འཕོར་མང་ཆེ་བ་ཡིག་ཚོངས་ཡིན་པ་ནས། མང་ཆེ་བས་ཡིག་ངོ་ཚོད་པར་བསྐྱར་བྱས་ཡོད། ཁྱོད་གསེབ་པལ་ཆེ་བར་སློབ་རྒྱུང་གི་སློབ་གསོ་བྱུང་གཏལ་དང་། ཁྱོད་བྱེད་པལ་ཆེ་བར་སློབ་འགྲིང་།

འབྲུག་གཤམ་ལ། མྱོང་གསེབ་དང་མྱོང་བྱིར་གཉིས་ཀར་དར་མའི་སློབ་གསོ་དང་ལས་ཐོག་སློབ་གསོ་བཅུགས་པ་དང་། གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་གསུང་སྤྱོད་གྱི་བྱེད་ཐབས་དོན་འབྲོལ་བྱུང་ཡོད། (ནར་མ་སོན་པ་ལས་ཀར་བཅོན་བསྐྱེད་མཚམས་འདོག་ལྟ་བུ།) ད་དུང་མྱོང་གསེབ་གྱི་ཚད་དམའ་ཤོས་གྱི་བདེ་ཚའི་བྱེད་ཐབས་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་‘འགན་ལེན་ལྟ་བུ’ (བཟའ་བཏུང་། མྱོན་ཆས། རྩོད་བྱིས། ལྷན་བཅོས། གཞིན་ཚོས་གྱི་འགོ་བོན།) ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད། རྒྱལ་གཉེར་ཁེ་ལས་ཁག་དུ་ཡོད་པའི་མྱོང་བྱིར་གྱི་བཟོ་བར་མཚོན་ན། ལས་ཀའི་འགན་ལེན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གྱིས་འགོ་བོན་སྤྱར་བའི་བདེ་ཚའི་ཐོབ་སྐྱེལ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་གཤི་མའི་ཚེ་ཚད་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ རྩོན་ཆ་སྟོང་མས་ཆེ་ཚད་ལོ་༡༥ ཡིན་པ་ནས། ལོ་རབས་༢༠ དྲིལ་དུ་༢༥ བར་འཕར་ཐུབ་ཡོད་ཚུལ་བྲིས་འདུག །(33)

མཚན་བུ།

- ① མའེ་ཙོ་རྟུང་གི་གསུམ་ཚོམ་གཅེས་བཏུས། བམ་པོ་གཉིས་པ། ཡོད་རྒྱ་ཚལ་དུ་སྐྱབས་ནས་མང་ཚོགས་སྐྱེལ་སློབ་གིས། བྱང་ཚོལ་ལ་མཁའ་གསལ་འདོན་ཤོག་ཁག་གི་རྒྱུར་ཚོལ་ལ་འགོག་ཚོལ་བྱེད་དགོས། ༡༩༧༠༥༡༤
- ② ཐུན་མོང་ཙུ་འདྲིན་འདྲིར་རྒྱ་སྐད་དུ་གྲུང་བྱང་ཀང་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། མྱོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བཏུན་དུ་རྒྱ་སྐད་རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། ཡེ་ལུ་བཏུན་དང་དོན་ཚན་༤༠ ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་ཙུ་འདྲིན་དེའི་དོན་ཚན་༥༡ ནང་། ‘ཡངས་ཉུང་མི་རིགས་སོ་སོ་འདུ་སྡོད་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་མི་རིགས་གྱི་ས་ཁོངས་རང་སློབ་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་འདུ་སྡོད་གྱི་མི་འཕྲོར་མང་ཉུང་དང་ས་ཁོངས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ། མི་རིགས་རང་སློབ་གི་ཚན་པ་ཁག་གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས། མི་རིགས་སོ་སོ་འདུ་སྡོད་གྱི་ས་གནས་སམ་མི་རིགས་རང་སློབ་གི་ས་ཁོངས་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཚན་པར་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐྱེ་ཚབ་གྱི་ས་མིག་གང་འཚམ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་སོ་སོར་རང་ཉིད་གྱི་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་རང་དབང་དང་། རང་ཉིད་གྱི་ཡུལ་སྡེལ་གོམས་གཤིས་དང་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་སྤྱད་འདྲིན་ནས་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་རང་དབང་ཡོད་ཅེས་བཀོད་ཡོད་ལ། ༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཕེ་ཅིང་དུ་རྒྱ་བོད་སྐྱེ་ཚབ་དབར་ཀྱང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སློབ་གྱི་མྱོས་མཐུན་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ། མྱོས་མཐུན་དོན་ཚན་དབྱེད་པའི་ནང་། ‘བོད་སློབ་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་ཏེ། རིམ་བཞིན་བོད་མི་རིགས་གྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ། རྩོད་བྱེད་སློབ་གསོ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་’ཞེས་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ཡང་ཐུན་མོང་ཙུ་འདྲིན་གྱི་དོན་གནད་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཞིག་ཡིན།
- ③ ༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན། རྫོང་ཁག་༡༠ བཅོངས་འགྲོལ་བཏང་བའི་རྒྱང་གཞིའི་སློང་མཚོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་བཅུགས། ༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༧ ཉིན་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་དར་མདོར་འབྱོར་ཞིང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༧ ཉིན་ལུ་ཁམས་ཞིང་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སློབ་སློབ་དཔེ་(རྒྱས་)བཅུགས། འདི་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོད་ས་སུ་གོན་རྒྱུས་རིམ་པའི་མི་རིགས་རང་སློབ་ས་ཁུལ་བཅུགས་པ་བཅངས་དང་བོད་ཡིན་ལ། ༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༡༠ ཉིན་བཅེངས་འགྲོལ་བཏང་བའི་རྒྱང་གཞིའི་སློང་། ༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༤ བར་རྫོང་རིམ་པའི་བདེ་ཆེན་

བོད་རིགས་རང་སྲོད་ཁྲུང་ཁུལ་བཙུགས་པ་དང་། རྗེས་སོར་རྫོང་གསུམ་ཟླ་སྐུལ་གྱིས་བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྲོད་ཁྲུང་ཁུལ་དུ་མིང་བསྐྱར་བྱས། ར་བོད་རིགས་རང་སྲོད་རྫོང་ས(རྒྱལ།)། (༡༩༧༡།༡༡།༢) ཟླ་བ་བཙུ་གཅིག་ལྷག་གི་རྗེས་ནས་རང་སྲོད་ཁྲུང་ཁུལ་དུ་མིང་བསྐྱར་བྱས།

④ ཉོང་གོང་ནས་འདོན་འགྲུལ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོ་འབྲེད་དུས་དེ་བུ་ལུས་ཞིན་གྱིས་བྱིས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་གཅིག་འབྲེལ་གཉིས་མཐུན་ཅེས་པའི་རྩོམ་དུ་གསལ།

⑤ རྒྱ་ནག་གི་ལུ་གེ་ཆེན་མོའི་ཡིག་ཚགས། ༡༩༧༩ ནས་༡༩༩༡ ལོ།

⑥ རང་གསུམ་ཟེར་བ་ནི་རང་བདག་གི་ས་སྐལ་དང་། རང་དབང་གི་ཁྲིམ་ར། ཁེ་སྲོད་རང་འཁྲུང་གསུམ་ལ་ཟེར་ཞིང་། འགན་གཙང་གཅིག་ནི་ཐོན་སྐྱེད་འགན་གཙང་ལེན་དུ་བཅུག་པ་ལ་ཟེར། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས། འདི་ནི་ཡི་འུ་རྩའོ་ཆེ་མ་རྩའི་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱོད་པའི་དཔང་རྟགས་སུ་བགྲང་ཡོད།

⑦ རིག་གསར་ཞིབ་འཇུག་ཐད་ཀྱི་གནད་དོན་འགའ། ཁྲིན་ཞའོ་ཡ།<http://guancha.org/info/da.asp?ID=19259&ad=10/9/2002>

⑧ The Great Chinese Revolution 1800-1985 by John King Fairbank རྒྱ་འབྲུང་།

⑨ ཅང་ཆེན་ནི་རྒྱ་ནག་རྩན་དུང་གི་མི་ཡིན་ཞིང་། ༡༩༡༩ ལོར་དམག་ཤོག་ཚོགས་པའི་ནང་ལུགས། ༡༩༡༩ ལོར་གོ་མིན་ཏང་གི་དབུ་བཟུང་གིས་བཟུང་། ༡༩༣༥ ལོར་སློབ་གསུང་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་མགོ་ཚུགས་པོད། ལམ་སྟོང་ས་དེ་ཅོམ་བྱུང་མེད། མོ་གསར་ཁ་ཤམ་དང་མཉམ་དུ་འཁྲུག་པོ་བྱུང་ཕྱིད་ཡོད་པ་དང་། ཐང་ན་ཟེར་བ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་གཉེན་སྲིད་བྱས་ཏེ། ཁྲོ་གས་མོའི་ཆེད་དུ་ཐེངས་ཁ་ཤམ་ལྷེ་བས་རྩིས་བྱས་པའི་གསར་འགྲུར་གསལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་ཡོད་སྐད། ༡༩༣༧ ལོའི་སྟོན་ཀར་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྐབས་དེའི་ལྷོ་གནས་ཡན་ཅན་དུ་སོང་བ་དང་། དམག་ཤོག་གི་མགོ་ཁྲིད་ཁ་ཤམ་གྱིས་དགག་ཆ་བུས་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར། མའོ་ཡིས་ཁྲིམ་ཐབ་དུ་བསྐྱུས། དམར་ཤོག་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་རྗེས། རྒྱ་ཡོངས་སློབ་གསུང་སྟོན་སྟོན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་བྱས། ༡༩༤༩ ལོ་ནས་སྲིད་སྟེགས་སུ་འདྲོག་མགོ་བཙུགས་ཏེ། ཐོག་མར་རིག་རྩལ་ལས་རིགས་ནང་གཡོན་ཐལ་གྱི་བསམ་སྟོན་དར་སྤེལ་བཏང་། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་༥ པར། ཀྲུང་དབྱེད་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཞིན་དང་པོའི་འགན་ཁུར། ༡༩༥༩ ལོར་དབྱུས་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ནང་སྡེ་བས། ༡༩༧༤ ཟླ་༡༠ ཚེས་༦ ཉིན་འདྲིན་བཟུང་བྱས། ༡༩༧༧ ཟླ་༧ རང་ཏང་གི་ནང་གི་ལས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ལྷིང་བསྐྱུས། ༡༩༧༩ ཟླ་༡ རང་། ཆོ་བཙོན་གྱི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༥ རང་། བཙོན་ཁང་གི་ལོགས་སུ་སྐྱུན་བཙོན་བྱེད་སྐབས་རང་ཤེ་བརྒྱབ།

⑩ སྐོ་ལ་མ་ཚེས་འདོམས་ཀྱི་“རྩན་མོའི་མ་བཙོན་དང་གཏམ་”ཞེས་པའི་ནང་རྩ་སར་རྒྱ་ནང་གི་དམར་སྲུང་དམག་ཡོང་སྟངས་སྐོར་བྲིས་ཡོད།

⑪ དེང་རབས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཚོགས་མཛོད་ལྟར་ན། བཙོ་རྩན་ཞེས་པ་ནི་བཙོ་བའི་ལས་འགུལ་ཞིང་། འཕྲོར་ལྷན་གལ་རིམ་གྱིས་སྐྱུས་ཏེ། བཙོ་བའི་རིམ་གྱི་ཁྲི་མཚན་གཡོ་འཚོང་དང་། བཙོ་བའི་ལས་འགུལ་ལ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་མཁན་གྱི་བཙོ་བར་གོ་དགོས།

⑫ རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། དམར་སྲུང་དམག་གིས་མེ་ཅིན་གཅིག་བྱུང་མི་༡༧༠༠ ཅོམ་གཙང་དུང་གིས་བསད་ཡོད།

⑬ བསྐྱུགས་ཀྱང་མི་འཚོགས་པའི་བོད། ཀྲུང་བཟང་དཔལ་འབྱོར། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ༡༩༧༡ (བོད་ཡིག)

⑭ ར་བ་ཁུལ་ས་གནས་ལོ་རྒྱུས། ལྷོ་དཀ། ར་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྲོད་ཁུལ་ས་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་སྒྲིག་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནས་བསྐྱུགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ཤོག་ངོས་༡༠༣ །

⑮ ཉོང་ཁྲིན་ཞེས་པ་ནི་དམར་སྲུང་དམག་ཁྲིན་དུ་དམག་དབྱེད་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་ཚོགས་སྐད་ཡིན་པ་ལས། མྱོང་ཁྲིར་དམར་པོ་ཟེར་བའི་གོ་དོན་མེད།

⑯ འགུ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་གཉན་པོ་གཡུ་ཚེའི་བསང་དུད། ལྷོ་དཀ། འགུ་ལོག་དམ་ཚོས་དཔལ་བཟང་། །བོད་ཡིག། ཤོག་ངོས་༥༠༩

ཉིན་ཞེ་མེན།

ཉིན་ཞེ་མེན་གྱི་ལོ་༡༩༠༧ ཟླ་༥ ཚེས་༡༧ ཉིན་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གོང་ཨ་ན་དུ་སྐྱེས། ༡༩༡༩ ལོར་སྐྱེན་

མཆེད་ཅིག་དང་མཉམ་དུ་ལྷུང་ཆེན་དུ་སློབ་གཉེན་ལ་བསྐྱོད་
པ་དང་། ལོ་༡༩༣༠ ཟླ་༩ རང་རྒྱ་རན་སིར་བསྐྱོད་དེ།
སྤྲེལ་སྤྲུ་རྒྱ་རན་སིའི་སྐད་ཡིག་སྤྲུང་ས་ཐངས་དུ་མ་བུས། འཕྲོ་
ཉིན་ཆེད་སྤྲུགས་ཆའི་བཞོ་བྲ་དང་། འབྲིག་སྤྲུལ་བཞོ་ཁང་
སོགས་སྤྲུ་སྤྲུ་ལས་བུས་པ་དང་། སྤྱོད་ལོག་བསྐྱེད་པས་སྐྱིན་
བདག་གིས་ཕྱིར་འབྲུད་ཀྱང་བཏང་འདུག ༡༩༣༣ ལོར་
‘ཡོ་རོབ་གྱི་རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁུལ་རིང་ལུགས་གཞི་མུ་ཚོགས་’
པ་ཟེར་བར་ཞུགས་པ་དང་། གྲོ་ལུ་ཨིན་ལེ་མཉམ་དུ་ཚོགས་

པ་དེའི་འགན་ཁུར། ༡༩༣༧ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཡོ་རོབ་ཡན་ལག་ཚོགས་པར་ཞུགས་ཏེ། དུས་དེ་བཙོ་
སྤྲུག་ཚོགས་ཚུང་དུ་ཚོམ་སྤྲིག་དང་དྲིལ་བསྐྱབས་གྱི་འགན་ཁུངས། ལོ་༡༩༣༧ ཟླ་༡ རང་རྒྱ་ཡར་བསྐྱོད་དེ་ཅང་ཅེ་མིའི་
བུ་ཅང་ཅིན་གོ་སོགས་དང་མཉམ་དུ་གྲུང་ཅན་སློབ་ཆེན་དུ་འཇུག། ལོ་དེའི་ཟླ་༩ རང་རྒྱ་ཡར་འཚམས་འདྲིར་སླེབས་པའི་གོ་
མིན་ཏང་གི་དམག་དཔོན་མིན་ལུས་ཞང་དང་སྐྱེན་དུ་ཕན་སོག་དུ་ལོག་པ་དང་། མིན་གྱི་ཐོན་ཤོག་བདུན་པའི་ཆབ་སྲིད་ལྷན་ཡོན་ལོ་
གཉིས་ཙམ་རིང་བུས། གོ་མིན་ཏང་དང་གྲུང་ཁུལ་ཏང་གི་མཉམ་འབྲེལ་ཐངས་དང་པོ་གྲུས་ཐོར་དུ་སོང་ཟེས། ལྷན་ཏན་དུ་སོང་
ནས་དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ནང་ལས་ཀ་བུས་པ་དང་། དུང་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་རྒྱ་ལྷན་ལོ་རྒྱུ་ཅི་གཞིན་པའི་གོ་གནས་
ཀྱང་བརྒྱུད་འདུག ༡༩༣༧ ལོའི་དབུས་ཀར་ཐང་ཏེ་རུ་གསང་བའི་ལས་དོན་ཆེད་བསྐྱོད་པ་དང་། ཟླ་ཤས་ཟེས་བཟའ་སྤྱོད་པོ་
དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་གྲང་ཞི་ཡོན་དང་གཉིན་བསྐྱེད་པ་དང་། ལོ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཟེས་བཟའ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤི་འདུག ༡༩༣༩
ལོར་གོང་ཞི་རུ་དམར་ཤོག་གི་ཉིན་གཞི་འཇུགས་པར་མངགས་གཏོང་བུས་པར། ས་གནས་གཉིས་ཙམ་དུ་བྱེན་ལངས་ལམ་སློང་ས་
བྱང་སྟེ། དམར་དམག་ཅུན་ཤོག་༧༡༥ གཉིས་བཅུ་གསུམ། སྐབས་དེར་དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་སྟོ་རྒྱ་དུ་དབྱེད་

འདྲུག་བྱེད་དཔོན་པའི་བཀའ་བཏང་བར། དམག་ཐངས་ཁ་ཤས་རྗེས་ཤོ་མིན་ཏང་གི་དཔུང་སྟོབས་ཆེ་བ་ཚོར་ཉེ། ཉིན་གྲིས་དབུས་
དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བཀའ་དང་འགལ་ནས། དཔག་དཔུང་ཁ་དྲུགས་ཉེ་ཅང་ཞི་རུ་ཡོད་པའི་མའོ་ཚོ་ཏུང་གི་རྟོན་གཞི་ཅིན་ཀང་
ཅུན་བསྐྱབས། དེར་སྐྱབས་སྐྱབས་ཐོག་མར་དམག་མི་གྲི་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཉིས་སྟོང་ཙམ་མ་གཏོགས་སྐྱབས་ལེད།

༡༩༩༡ ལོའི་ཟླ་༥ ནང་སྐྱབས་དེའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ས་ཅང་ཞི་རོལ་ཅིན་གྱི་རྒྱུ་ཅིར་བསྐྱོར་བ་དང་། དེར་
མཐུན་དམག་དོན་སྐྱེད་ཚོགས་ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཚོན་གྱི་དུང་ཆེ་དང་། ཉོས་ཁང་རྫོང་གི་རྒྱུ་ཅི། ཅང་ཞི་ཞིང་ཆེན་དམར་ཤོག་ཚོགས་
པའི་རྒྱུ་ཅི་དང་པོ་སོགས་གྱི་འགན་ཁུར་བ་དང་། མའོ་ཚོ་ཏུང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་དང་ལས་རོགས་གཅོ་བའི་གྲས་ཆགས།

༡༩༩༦ ལོར། ཉོས་ཁང་ནས་དོ་ཤེས་པའི་ཅིན་མེ་དབྱིན་དང་བཟའ་སྦྲིག་བྱས་ཀྱང་། ཡིས་མེ་ཉན་སོགས་གཡོན་
ཕྱོགས་སྟོབས་བྱུགས་གྲིས་ཉིན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོགས་ལ་སྟོན་འདོན་བྱུགས་ཆེར་བྱས་ཏེ། ཤོ་གནས་ཕབ་པ་མ་ཟད། དགའ་
བསྐྱེལ་ཁང་དུ་བཅུག། ཁོའི་སྤྱི་ས་དམན་གཉིས་པ་དེས་ཉིན་གཡུགས་ཉེ་ཡིས་མེ་ཉན་དང་བྲིམ་ཐབ་བཟུང་། འདི་ནི་ཉིན་མོ་
མིན་བསྐྱེལ་ཐངས་དང་པོ་ཡིན། དགའ་བསྐྱེལ་ཁང་ནས་སྟོན་དེ་ཟླ་ལྔ་དེ་ཙམ་རྗེས། དམར་དམག་གི་སྤྱི་ཁྲབ་ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཚོན་དུ་
གནས་སྟོན་བྱས་པ་དང་། ཟླ་བཞི་ཙམ་རྗེས་ཤོ་གནས་ཆ་ཚང་རང་འདུགས་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ཟླ་༡༠ ནང་། ཤོ་མིན་ཏང་གི་བསྐྱོར་བཅོམ་འོག་ ‘དམར་དམག་རྒྱང་བསྐྱོད་’བྱེད་པའོ་རྒྱགས་པ་
དང་། འོ་མཐུག་དུ་ཀོས་ཀྱོང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅུང་དབྱི་རུ་འཚོགས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱས་འཛོལས་ཚོགས་འདུའི་སྣང་ཞུགས་ཏེ།
དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དུང་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་། དམར་དམག་གི་སྤྱི་ཁྲབ་ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཚོན་གྱི་འགན་འཛིན་གཞིན་པར་བསྐྱོས།
འདིས་ཉིན་གྱི་འཕྲུང་འཕྲུང་གྱི་ཆབ་སྲིད་མདུན་ལམ་གཏན་འཁེབས་བྱས།

༡༩༩༧ ལོར་‘རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་’བྱུང་སྟེ། ཤོ་མིན་ཏང་ནང་ཟླ་བསྐྱེལ་བྱས་པའི་‘པ་ལུ་ལུ་ཅུན་’ (དམག་སྡེ་
ཅང་བརྒྱབ་པ།) སྤྱི་ཁྲབ་ཆབ་སྲིད་སྡེ་ཚོན་གྱི་འགན་འཛིན་གཞིན་པའི་འགན་ཁུར་བ་དང་། ཀྱོང་ཨིན་ལེ་དང་སྐྱེད་འཐབ་སྟོགས་
གཅིག་གྲུར་གྱི་ལས་འགུལ་བརྩམས། ༡༩༩༦ ལོར་ཨི་ཤོག་༡༩༧ ཆབ་སྲིད་ལྷ་ཡོན་གྱི་ཤོ་གནས་བཟུང་བ་དང་། ཨི་ཀྱང་
ཡི་ཏུ་པའོ་ཞིན་མཉམ་དུ་དམག་འཐབ་གྲགས་ཆེ་བསྐྱོར་ཞིག་བརྒྱབ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ནས་༡༩༩༥ ལོ་བར་ཅིན་ཅི་ལུ་ལུས་(ཅུན་ཞི་དང་ཉེ་ལ། ཅུན་ཏུང་། ཉོན་པོ་བཅས་ཞིང་ཆེན་
བཞིའི་མཐུན་ཁུལ་ལ་གོ) གསར་བརྗེའི་རྟེན་གཞི་བཅུགས་པའི་རྒྱུ་ཅི་དང་པོའི་འགན་ཁུར་བ་དང་། ལུལ་འདིར་ས་ཞིང་བཅོས་
བསྐྱར་དང་། དམར་ཤོག་གི་སྤྱི་ཁྲབ་སྡེ་ལ་བྱེད་བཞིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ཟླ་༧ ནང་ཀྱོ་ཡིན་དང་ཆང་ས་བརྒྱབ།

རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་མཐུག་བསྐྱེལ་ཏེ་ཤོ་མིན་ཏང་དང་གྲུང་ཁབ་ཏང་ནང་འཁྲུག་རྒྱག་སྐབས། ‘ཅང་ཏང་གཡུལ་
འཁྲུག་’དང་། ‘ཉེའི་ཉེ་གཡུལ་འཁྲུག་’ ‘རྒྱུ་ཅང་གཡུལ་འཁྲུག་’སོགས་སུ་ཤོ་མིན་ཏང་གི་དམག་དཔུང་ཕམ་ཉིས་ཚབས་

ཚེས་བཅོས་པ་མ་ཟད། གོ་མིན་ཏང་གི་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིན་ཡང་འདི་བའི་དམག་དབུང་གིས་ཐུངས། ༡༩༤༩ ལོ་མཇུག་ཏུ། རྫོང་རྩལ་གྱི་རྒྱུ་ཅི་དང་པོ་དང་། རྫོང་རྩལ་དམག་ཁུལ་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་ཨུ་ཡོན། གྲང་དབུང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཨུ་ཡོན། སྲིད་གྲོས་གྱི་ཚོགས་མི་སོགས་གྱི་གོ་གནས་བརྒྱུང་།

༡༩༥༣ ལོའི་ཟླ་༣ རང་པོ་ཅིང་དུ་གནས་སྡོད་གྱིས། སྲིད་གྲོས་གཞུང་པ་དང་། སྲིད་གྲོས་གྱི་རྒྱུ་ཞི་གཞིན་པ། (༡༩༥༣༡༦) རོར་སྲིད་གྲོས་ཚེན། (༡༩༥༣) དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དབུང་ཡིག་ཚེན་མོ། (༡༩༥༤༡༤) རྒྱལ་སྤྱང་རྩོན་ཚོགས་གྱི་རྒྱུ་ཞི་གཞིན་པ། (༡༩༥༤༡༩) དམངས་འབྲུག་ཨུ་ཡོན་གྲང་གཞིན་པ། (༡༩༥༤༡༩) གྲང་དབུང་ཆབ་སྲིད་རྩལ་གྱི་ཨུ་ཡོན་ (༡༩༥༥༡༤) སོགས་གྱི་གོ་གནས་བརྒྱུང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ སྡོན་གྱི་ལས་འགུལ་ཚང་མའི་ནང་མའོ་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། ༡༩༦༠ ལོའི་ཞིང་ལས་ཐད་‘རང་གསུམ་འགན་གཅོད་གཅིག་’ (ཞིང་ལས་གྱི་དོན་ཚན་དུག་ཅུ།) དང་། ༡༩༦༡ ལོའི་‘བཟོ་ལས་ལས་དོན་གྱི་དོན་ཚན་བདུན་ཅུ་’ཡི་སྲིད་དྲུས་བཏོན་ཏེ། མའོ་ཡི་རྩ་རྒྱུ་ལས་ལོགས་སུ་གྲུས་པས། ༡༩༦༣ ལོར་མའོ་ཡིས་མིང་འདོན་སྡོད་འཇུགས་བྱས།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་འོ་ནང་། ལས་དོན་སུ་ཁག་བཏང་སྟེ་དམར་སྤྱང་དམག་གཞིན་ཐབས་བྱས་པས། ༡༩༦༤ ལོར་གོ་གནས་ཆ་ཚང་པ། (དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་རང་འདུགས།) ཡིན་པའོ་ཞི་བའི་གནས་ཚུལ་གོ་སྟེ་ཅང་ཚེན་བརྒྱུད་མའོ་ལ་ལས་ཀ་སྲོད་རོགས་གྱི་ཞུ་སྟན་ལུལ་བ་ལྟར། ༡༩༦༣ ལོའི་ཟླ་༣ རང་སྲིད་གྲོས་གཞིན་པའི་གོ་གནས་བརྒྱུར་གསོ་བྱས་པ་དང་། ༡༩༦༥ ལོར། དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཞི་གཞིན་པ་དང་། སྲིད་གྲོས་གཞིན་པ་དང་པོ། དབུས་དམག་དོན་རྩོན་ཚོགས་གྱི་རྒྱུ་ཞི་གཞིན་པ། གྲང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགོལ་དམག་གི་སྤྱི་བྱུང་དུག་དྲུས་པ་སོགས་གོ་གནས་བརྒྱུང་།

༡༩༦༦ ལོར་མི་བཞི་ཤོག་ཁག་དང་འགལ་ཟླ་བུང་སྟེ། ‘གཡས་རྒྱུང་ཁྲ་ལོག་’སོགས་གྱི་ཉེས་མིང་བཀའ་ནས་གོ་གནས་ཐེངས་གསུམ་པ་པས།

༡༩༦༧ ལོའི་ལོ་དཀྱིལ་དུ། ལྷོ་གོ་སྡོན་ལ་མགོ་འབུལ་ཞུ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་དང་བཅས་ལས་འགན་བརྒྱུར་གསོ་ཡོངས་བའི་སྟན་ཞུ་ལུལ་ཏེ། ཐེངས་གསུམ་པ་ཡར་ལངས། ༡༩༦༨ ལོའི་ཟླ་༡༣ རང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྐབས་༡༡ ཚོགས་ཚེན་ཐེངས་༩ སྤོང་དབང་གྲགས་རྒྱས་པ་དང་། རིམ་པས་ལྷོ་གོ་སྡོན་སྲིད་སྟེགས་ལས་པའི་སྟེ་ཉིན་ཞེས་མིན་གྱི་དུས་རབས་གྱི་མགོ་ཚུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ཟླ་༣ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཚེའི་འདུ་བྱེད་སྟོང་།

མའོ་ཡིས་ཉིན་ལ་ལྷ་སྒྲངས།

‘ཉིན་ཞལ་མེན་གྱིས་མི་དེ་ཚོ་མིག་ལམ་དུ་འཛོལ་གྱི་མ་རེད། ང་ཡོད་དུས་ད་དུང་ཨ་ཉུ་ཚམ་རེད། ང་ཞི་ན་སྐྱུས་ཀྱང་
ཁོ་ཚོ་གྱི་མ་རེད། མི་འདིས་‘རང་གསུམ་འགན་གཙང་གཅིག་’ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ད་དུང་སེམས་ལ་བརྒྱུད་ཡོད། མ་རྩ་རིང་ལུགས་
གྱི་ལམ་ལ་འགོ་མཁན་ཚོར་མཁུལ་པོ་བྱེད་བྱུང་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།’ཅེས་དང་།

ཉིན་ཞལ་མེན་མའོ་ཁོ་རང་གི་ཕྱུལ་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ལ་འོས་མིན་ཐད། ‘ཁོ་རང་གིས་‘རིག་གསར་’ལ་གཞི་རིམ་གྱི་
དོས་འཛིན་བྱེད་སྒྲུངས་གྱི་ནམ་འགྲུར་བརྒྱན་པ་ཡིན་ན། ཁོ་སྐྱུལ་ཉན་གྱི་མ་རེད། ཁྱོད་ཚོ་ཚང་མ་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ནའང་ཁོ་ལ་
དོ་གི་མ་རེད། ཁོ་ཚུང་ལི་(ཁོ་ལ་ཨིན་ལེ།)དང་ལའོ་ཚུང་(ཀུའུ་ཉི།) མ་རེད། བོ་མ་བཤོལ་བྱེད་གྱི་མ་རེད། ཕམ་ཁ་ཁུར་གྱི་
མ་རེད། ཕྱི་ལོགས་རུས་སྐུལ་གྱི་ཕྱུན་སྐོག་གསལ་རེད། རང་ལོགས་ཚོ་སྐྱུགས་བཟོ་བྱ་རེད། ཁྱོད་ཚོ་ཁོ་ལ་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པ་མ་རེད།
ངས་ཤེས་གྱི་རེད་’ཅེས་སོགས་ཁོའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐང་ལུན་ཚིན་གྱིས་༡༩༥༥ ལོར་ཟིན་བྲིས་བཏབ་ཡོད།①

ཉིན་ཞལ་མེན་དང་བཟའ་ཟླ་གྱལོ་ལིན།

༡) དབང་ཚོད་གྱི་རྒྱལ་ཁབ།

རྒྱ་ལོ་༡༧༧༤ ཟླ་༡༦ ཚེས་༡༤ ནས་༢༦ བར་འཚོགས་པའི་སྐབས་༡༡ ཚང་འདོམས་ཤོས་ཚོགས་ཐེངས་༩
 ལྟེང་། དུ་གོ་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་ལུགས་སྲོལ་བཞིན་རང་སྲོལ་རང་བརྗོད་བྱས་ནས་དང་། རི་ལུག་པ་ཐག་པས་འདུམ་ཐབས་ག་
 ལ་ཡོད། མགོ་བྱིད་གྱི་མིང་གནས་ནི་ལོ་ཤས་རྗེས་ནས་མ་གཏོགས་ཤོར་མེད་ཀྱང་། ཚོགས་འདུ་འདིའི་རྒྱང་ཉིན་གྱི་མགོ་བྱིད་
 གནས་བབ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། བྱིན་ལུན་ལུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་། དུ་ལུ་ཡོལ་དང་དང་ཉིན་དབྱིན་ཁུལ་། མང་གིན་སོགས་
 ཉིན་ཞེ་མེན་གྱི་སྲོགས་གཏོགས་རྣམས་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ནང་སླེབས། ཚོགས་ཐོག་དུ་‘གུལ་རིམ་འཐབ་ཚོད་རྩ་གནད་དུ་འདོན་དགོས་
 ’ཟེར་བ་དང་། ‘འབྱོར་མེད་གུལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སླེར་འདོན་འོག་ཕུ་མཐུད་གསར་བརྗེ་བྱེད་དགོས་’ཟེར་བ་སོགས་འདུ་ཤེས་
 འདོན་སྤངས་སྲིད་ཅུས་གྱི་ལྟེ་བར་འདོན་པ་ནས། དཔལ་འབྱོར་འདུགས་སྐྱུན་ལྟེ་བར་འདོན་དགོས་པའི་བཅོས་སྒྲིག་དང་། དངོས་
 ཐོག་བདེན་འཚོལ་དང་བསམ་སློབ་འཕེངས་འགོལ་གྱི་དགོས་གལ་ནན་བཤད། ‘ཡིན་སྲིན་གཉིས་’ལ་དགག་པ་ནན་མོ་བརྒྱབ་པ་དང་།
 བདེན་དོན་གྱི་ཚད་གཞི་སྒོར་བཤོ་སློང་བྱས་པར་ཚད་མཐོའི་གདོང་འདོག་བྱས། ༡༧༥༤ ལོ་ནས་གཡས་སྐྱུང་དུ་བགོ་མོར་ཐེབས་
 ལའན་ཚོར་དཀར་འདོན་ལ་དམིགས་པའི་‘ཆབ་སྲིད་ལམ་སྲོགས་སླེར་ཆེས་གཞི་རིམ་གྱི་ཟེང་བཅོས་ཡོ་བསྐྱར་’དང་། དེར་རབས་
 ཅན་བཞི་སྟེལ་རྒྱ། ‘ཀྱང་གོའི་བྱང་ཚོས་ལུན་པའི་སྲི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འདུགས་སྐྱུན་’སོགས་གྱི་སྒོར་ཆེད་སློང་བྱས་ཡོད་པས།
 འདིར་རྒྱ་ནག་གི་‘ཅུང་དབྱི་ཚོགས་འདུ་གཉིས་པ’ཞེས་བརྗོད་བརྒྱགས་བྱེད་ལའན་བྱུང་ཡོད། ཚོགས་འདུ་མ་གྲོལ་གོང་། དེ་
 ཅིན་གོང་བྱིས་བཞི་སྟེལ་གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེའི་དོན་རྒྱུན་ལ་དཀར་འདོན་བྱས། འདི་ནི་རྒྱ་ནག་དེ་མའོ་ཡི་དུས་རབས་ནས་ཉིན་
 གྱི་དུས་རབས་སུ་བརྒྱུད་པའི་སོ་མཚམས་ཡིན།

༢) དེ་ཅིན་གྱི་དབྱིད་དཔལ།

༡༧༧༤ ལོའི་ལོ་སྐད་ནས་བརྒྱུད། རྒྱ་ནག་གི་ས་གནས་ཁབ་དུ་བདེན་དོན་གྱི་ཚད་གཞིར་བཤོ་སློང་དང་། བཞི་སྟེལ་
 དོན་རྒྱུན་ལ་དཀར་འདོན། རིག་གསར་ལ་བརྒྱུར་ཞིབ་སོགས་གྱི་དགོས་འདུན་ཁབ་རྣམས་པ་ཅི་རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་བཏོན་པ་མ་ཟད།
 གནམ་བདེ་སྒོ་མོ་ཆེ་ཐང་ཆེན་དང་། ཞི་ཏན་རྩིག་གུང་གི་ལུན་ཐད་དུ་དེ་ཅིན་གྱི་གོང་མི་རྣམས་རང་འགྲུལ་གྱིས་འདོམས་ཏེ། སོ་
 སེའི་བསམ་ཚུལ་ཅི་དགར་སྒོན་ཚོག་པའི་དུས་ཤིག་ཤར་བ་དང་། དགོས་ལུན་དེ་དག་ཉིན་དང་ཁོའི་སྲོགས་གཏོགས་ཚོས་གཞོགས་
 འདེགས་དང་། མང་ཚོགས་རང་སློབས་གྱིས་མཉམ་ཞུགས་ཁོད་གཞི་རྒྱུའི་ཆེད་སོང་བས། གཏམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆེན་ཚོགས་
 པར་སྒྲོར་འགྲེམས་བྱེད་པ་ནས་དུས་དེབ་གྱི་རྣམ་པར་འདོན་སྟེལ་བྱེད་མགོ་རྒྱགས་ཏེ། ‘དམངས་གཙོའི་རྩིག་གུང་’དང་། ‘བཞི་

ལྷོ་ལྷོ་སྟེགས། ‘འཚོ་ལ་ཞིབ།’ ‘དེ་རིང་།’ ‘གཤིན་ས།’ ‘རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོ་བ་ཐང་’སོགས་སྐད་དབང་གི་
 ཚུམ་ཡིག་མང་དག་ཅིག་ཐོན་པ་དང་། དེའི་ཁྲོད་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་མེ་ཅིན་ཅིན་གྱིས་‘འཚོ་ལ་ཞིབ་’དུས་དེ་བ་འདོན་ཐེངས་དང་
 པའི་(༡༩༧༧༡༡༡༤) ལྷོང་གྲིས་པའི་‘དེང་རབས་ཅན་ལྷོ་བ། དམངས་གཙོ་དང་གཞན་’ཟེར་བའི་ཚུམ་ཡིག་དེ་ཡིན་པ་དང་། མེ་
 ཡིས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གིས་སློབ་ཤིང་བཞེན་པའི་‘དེང་རབས་ཅན་བཞེད་’ལྷོང་། དེང་རབས་ཅན་ལྷོ་བ་སྟེ། དམངས་གཙོ་སློབ་
 དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་བསྟན། ལས་འགུལ་འདི་རིགས་ཐོག་མའི་ཆར་དུ་གོ་སློབ་སྤྱི་དུས་ལས་དབང་རྒྱུ་རྩལ་པ་ཆེན་པོ་
 ཐོན་བཞེན་པའི་སྐབས་སུ། ཉིན་གྱིས་དེར་དགའ་བསུ་ལུས་ཡོད་པ་དང་།② ད་ཆར་ཉིད་དོན་གྱི་དབང་འདོན་པ་ཆགས་པས།
 བྱེད་བབ་འདི་རིགས་སྒོར་འབབ་གྱི་མེད་ནའང་། ༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༡༤ ཉིན་ཉིན་ཁོའི་ཕྱི་ལྷན་ཨ་རི་འཚོམས་འདྲིར་
 བསྐྱོད་པའི་དུས་ལུན་རིང་སློབ་བརྗོད་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་མགོ་གཅོད་གྱི་བྱེད་ཐབས་ད་དུང་སྤྱད་ཅིང་། ཟླ་༡ ཚེས་༡༧ ལས་ཟླ་
 ༡ ཚེས་༥ བར་རྒྱ་ནག་དང་མེ་ཉི་མམ་(ཡོ་ནན།) དབར་དམག་འཐབ་བྱུང་། ཚེས་༡༧ ཉིན་ཉིན་གྱིས་དམག་འཐབ་གྱི་ལས་
 བརྗོལས་སློབ་སྐབས། དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་དེ་རིགས་མཚོམས་ཆེགས་མེད་པ་དང་། ‘རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གསང་བ་སྤྱིར་འཚོང་’

ཞི་ཏན་ཅིག་གྲང་གི་མདུན་དུ་བསམ་ཚུལ་ནན་བཤད་གྱི་ནམ་པ།

‘སོགས་གྱི་ཚོགས་གཏམ་བཏང་། དེར་
 དམིགས་ཏེ། མེ་ཅིན་ཅིན་གྱིས་ཟླ་༡
 ཚེས་༡༥ ཉིན་‘དམངས་གཙོ་དགོས་
 སམ་སྤྱིད་དབང་སྒྲིབ་གཙོ་དང་པ་གསར་བ་
 དགོས་’ཟེར་བཞིག་གྲིས་པ་དང་། དེའི་
 བར་‘ཉིན་ཁོའི་ཕྱི་ལྷན་དབང་སྒྲིབ་གཙོ་དང་
 པ་གསར་བཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུར་དོགས་’
 ཐོན་བྱེད་དགོས་’པ་དང་། ཉིན་‘མི་
 དམངས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་བསྐྱུས་ཏེ། སྤྱིད་
 དབང་སྒྲིབ་གཙོ་དང་མདོན་འགྱུར་བྱ་རྒྱུའི་

ལས་ཞིག་ལ་འགྲོ་གི་འདུག་’ཅེས་སོགས་བཀོད་ཡོད། ཉིན་བཞེད་ལྷོ་སྟེགས། མེ་ཅིན་ཅིན་འདོན་བརྒྱུད་བྱས། ཟླ་༡ ཚེས་༡༡
 ཉིན་ཉིན་གྱིས་‘རྩ་བའི་རྩ་དོན་བཞི་རྒྱན་འབྲོངས་’བྱེད་དགོས་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་གྱི་གཏམ་བཤད་བྱས། ཟླ་༡༡ ཚེས་༤ ཉིན་
 དམངས་འཐུས་ཚོགས་འདུའི་ཐག་གཅོད་གཞིར་བརྒྱུད་ཞི་ཏན་ཅིག་གྲང་གི་ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་གཙོ་བྱས་བྱས། དེ་ནས་
 ‘པའི་ཅིང་གི་དབྱེད་དཔལ་’ལུང་ཚམ་ཤར་བ་དེ་དགུན་གྱི་འབྲུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཐིམ།③

༤) ‘ཁག་གཡོག་དང་རྒྱན་ལ། རོར་འབྲུལ་གྱི་གྲོང་གཞི་དཀར་འདོན།’

རྒྱ་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་རིམ་པའི་ནང་སྤྱི་གཞི་ལྟོང་མནར་གཅོད་མི་བཟང་པ་ལྷུངས་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གྲུང་ཁུན་ཏང་དང་རྒྱ་གཞུང་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་གཏིང་བརྒྱ་གསུམ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས་སྤངས་དེ་རིགས་ཁ་བརྒྱུད་ཆེད། ཤེ་ཟེན་པའི་མཚེ་དང་པམ་པར་བརྒྱབ་ཟེན་པའི་‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག’སོགས་ནི་ཁ་འཕང་ལག་འཕྲིད་བྱེད་ས་སྤྱོད་པའི་ཤོག་ཤེད་ཡིན་མོད། གཅིག་མཚུགས་གཉིས་མཐུན་དུ་ཆགས་སྡོ་སྡོ་ཚོགས་ཤོག་ལའབ་བྱིས་ཚང་རེ་རེ་དང་། མི་སྐྱེར་སོ་སོའི་སེམས་ནང་གི་མ་ཁམ་ཉི་ཅམ་གྱིས་གསོ་ཐབས་མེད་སྟབས། དུ་ལྷུ་ཡའོ་པར་གི་གཅོ་སྐྱོང་འོག་གྲོང་གཞི་རྒྱན་ལ་དཀར་འདོན་དང་། ཁྲིམས་ཆད་བཅད་རོར་ཤོར་བ་ཡོ་བསྟངས། བཞེས་ཁག་གཡོག་གི་གྲོང་གཞི་དཀར་འདོན་གྱི་ལས་འགུལ་ལོ་ལྷ་ཅམ་རིང་སྟེལ་ཡོད། ལས་འགུལ་དེའི་ནང་དཀར་འདོན་བྱ་ཡུལ་ནི་ལོ་རབས་ལྷ་བཅུའི་མགོ་སྟོན་དུ་ས་ཞིང་བཅོས་བསྐྱར་སྐབས་ས་བདག་དང་ཞིང་ལྷན་གཉེན་ལེ་ལྷ་བཅད་བཤོས་བྱས་པའི་རིགས་དང་། ༡༩༥༥།༥༥ ལོར་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་‘གཡས་སྐྱེད་ཤོག་ཁག’གི་མི་འབྲུལ་ལྷ་སྟོགས་ལོ་རབས་དུ་གཟུའི་ནང་‘སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་ཚེལ་བྱེད་ལའབ་པ’གྲོང་གསེབ་པ་ས་ཡ་དུ་ལ། རིག་གསར་སྐབས་ཉིས་འཇུགས་བྱས་པའི་ལས་བྱེད་ས་ཡ་གསུམ་དང་། མང་ཚོགས་འབྲུལ་གསུམ་ལྷན་ཅམ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ནང་མི་བརྒྱན་པས་ཁྲོན་བསྐྱོམས་དཀར་འདོན་བྱ་ཡུལ་མི་འབོར་དུང་ལྷུར་གཅིག་ལས་མས་ཚོད་དཔག་བྱེད་གྱི་ཡོད། བོད་དུ་ལས་འགུལ་འདི་སྟེལ་སྐབས། དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྐྱར་དང་། ཟེང་འབྲུག་ཞེད་འཇགས། རིག་གསར་སྐབས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཐད་ཀར་བྲག་པོའི་གྲུན་ལོག་བྱས་པའི་མི་སྡོ་སྡོར་ཞིག་གྲུང་དཀར་འདོན་བྱས་ཡོད་ཚོད་འདུག་ལ། ཁྲིམ་བྱུལ་སྟོང་ཚར་ལའབ་ལ་གུན་གསལ་སྟོན་ཡུལ་རྩེད་མེད་ཅེས་ལས་དོན་དེའི་ནང་དངོས་སུ་ཞུགས་ལའབ་ཞིག་གིས་བརྗོད་མོད།

སྤྱི་དུས་འདིའི་འོག་ཡུལ་གཞིགས་པའི་ཚེན་སྐྱེད་བཅུ་པ་གཅོས་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྡུལ་དང་གནད་ཡོད་མི་སྡེ། མང་ཚོགས་དུལ་ལ་སྟོགས་སྟོན་ཡོད་ལའབ་གང་ཅམ་ཞིག་བཅོན་གྲོལ་ཐོབ།

༥) རྩ་བའི་རྩ་དོན་བཞི་རྒྱན་འབྲེངས།

ཉིན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྐབས། ‘ང་ཚོས་ཀྱང་ཤོར་དེང་རབས་ཅན་བཞི་མངོན་འགྱུར་བྱེད་དགོས་ན། དེས་པར་དུ་བསམ་སྟོའི་སྟེང་རྩ་བའི་རྩ་དོན་བཞི་རྒྱན་འབྲེངས་བྱེད་དགོས། འདི་ནི་དེང་རབས་ཅན་བཞི་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པའི་གཞི་རིམ་གྱི་སྟོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན། རྩ་དོན་བཞི་ལས་དང་པོ། དེས་པར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགོ་ལམ་རྒྱན་འབྲེངས་བྱེད་དགོས། གཉིས་པ། དེས་པར་དུ་འབྲོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་རྒྱན་འབྲེངས་བྱེད་དགོས། གསུམ་པ། དེས་པར་དུ་

གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་མགོ་ཁྲིད་རྒྱུན་འབྲེང་ས་བྱེད་དགོས། བཞི་བ། དེས་པར་དུ་མར་ལེ་རིང་ལུགས་དང་། མཉེ་ཅེ་ཏུང་གི་དགོངས་
པ་རྒྱུན་འབྲེང་ས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་དང་། འདིའི་ནང་གི་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུན་འབྲེང་ས་ནི་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་མགོ་ཁྲིད་
ལ་འགྲུར་བ་བཏང་མི་ཚོགས་པ་དེ་ཡིན། ༡༩༩༧ ལོའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་༡༩ རྗེས་། ‘སླེ་བ་གཅིག་
དང་། ཚ་གནད་གཉིས་’ རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་ཅུས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྒྱུང་། ‘སླེ་བ་གཅིག་’ ཟེར་བ་ནི་‘དཔལ་འབྱོར་འཕྲུགས་སྐྱུན་
སླེ་བར་འདྲིན་དགོས་’ པ་དང་། ‘ཚ་གནད་གཉིས་’ ནི་ ‘ཚ་བའི་ཚ་དོན་བཞི་རྒྱུན་འབྲེང་ས་དང་། བཅོས་བསྐྱར་སློང་འབྱེད་རྒྱུན་
འབྲེང་ས་’ བྱེད་དགོས་པ་གཉིས་ཡིན།

‘ཚ་བའི་ཚ་དོན་བཞི་’ ཟེར་བའི་ལྷགས་སློབ་འདི་ནི་ཉིན་ལ་དབང་ཆ་ཐོབ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། ཐོབ་མ་ཐག་པའི་དམངས་
གཙོའི་ལས་འགུལ་ལ་དམིགས་ནས་བདོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁཤས་ཀྱིས་འདི་ནི་༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༩ ཉིན་རྒྱ་ནག་གྱི་
ཚོགས་ཆེན་རིག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དུ་ཆེན་ལོ་ལྷན་ལེས་གཏམ་བཤད་ཅིག་གི་རྒྱུ་ལྡན་ཏེ་བྱུང་བཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དུ་ཆེན་
ཆེན་ལོ་ལྷན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་སྐྲུན་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་རྗེས་། དེང་སང་རྒྱ་ནག་ཏུ་‘རྒྱུང་ཡན་གསུམ་’ འབྱུང་བཞིན་པ་
དང་། དེ་ནི་‘ཏང་གི་མགོ་ཁྲིད་ཁས་ལེན་པ་’ དང་། ‘སླི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཁས་ལེན་པ་’ ‘མར་ལེ་
རིང་ལུགས་དང་མཉེ་ཅེ་ཏུང་དགོངས་པའི་གཞི་རིམ་གྱི་སླེ་བུ་བཀའ་ལེན་པའི་’ གནས་སྐབས་དེ་༡༩༥༧ ལོར་གཡས་ལྷོང་
བས་རྒྱུར་སྐོལ་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་ཆོབས་ཆེ་ལུགས་བརྗོད་འདུག

སྐབས་དེའི་དམིགས་བསལ་གནས་སྐབས་འོག ཚ་དོན་བཞི་འདིས་རྒྱ་ནག་གི་བརྟན་སྲིད་ལ་ལྷན་པ་དམིགས་བསལ་
ཐོན་ཡོད་པའི་གདོང་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོ་དང་རང་དབང་བརྟན་ལེན་གྱི་འཕེལ་རིམ་ནས་བལྟས་
ཚོ། ཚ་དོན་འདི་དག་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་སློབ་ཏུ་ཅང་སྲིད་ཆེ་བཞིག་དང་། ད་ཆ་ནད་དུས་ལས་ཡོལ་
ཟེན་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་མང་།

༦) གྲུང་གོའི་བྱེད་ཚུལ་ལུན་པའི་སླི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཕྲུགས་སྐྱུན།

ཉིན་ཞེ་མེན་ལ་དབང་ཆ་ཐོབ་རྗེས། སྐབས་སུ་བབས་པའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་དེ་རྗེས་
བཟོས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ངོས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེའི་སྐྱེད་རི་སྐྱར་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་དབང་བསྐྱར་ཁྲིམས་མཐུན་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་གནད་
དོན་དེ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། གྲུང་གོའི་བྱེད་ཚུལ་ལུན་པའི་སླི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཕྲུགས་སྐྱུན་ནི་དེ་དག་མཛོན་འགྲུར་བྱེད་པའི་
སྲིད་ཅུས་ཤིག་སྟེ། དེའི་ནང་དོན་ནི་ཏང་ཡོངས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ལས་ཀའི་གཙོ་གནད་དེ་དཔལ་འབྱོར་འཕྲུགས་སྐྱུན་སྟེང་ཁ་
ཕྱོགས་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་པའི་ཡོངས་བྱེད་ཀྱི་ཚ་བའི་རིགས་པ་དང་རྒྱ་ནག་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་

ཟུང་དུ་སྐྱེ་ལ་ནས། སོ་སེའི་ལམ་ཁར་བསྐྱོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད།

ཉིན་ཞེ་མེན་གྱིས་རྒྱན་གཤི་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་ངོས་འདྲིན་ཚུ་ལ་ནི། རྒྱན་གཤི་དེ་དུང་“སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
 གྱི་དྲུས་རིམ་ཐོག་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་” (དུང་དྲུས་ཡུན་རིང་པོར་དྲུས་རིམ་དེར་གནས་རྒྱུ་ཡིན།) པ་དང་། དྲུས་རིམ་འདི་
 རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཁ་ཉག་ཅིག་དེ་མ་ཡིན་པར། རྒྱན་གཤི་དམིགས་བསལ་གནས་
 སྤངས་ཤིག་ཡིན་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ཤོད་སྤངས་འདིས་དཔལ་འབྱོར་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་གཤི་ཚེའི་སྤྱི་དྲུས་ཐག་གཅོད་
 གྱུང་པའི་ཤོ་རེ་མ་ནང་། འདུ་ཤེས་འདྲིན་སྤངས་གཅོ་བའི་ཡང་གཅོར་འདྲོག་པའི་ལམ་སྐོལ་དེ་གཡོལ་བའམ་གལ་ཚུང་དུ་ཅིས་
 ཉེ། སྤྱི་དྲུས་གྱི་དངོས་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་སུ་འདྲིན་རྒྱར་དམིགས་པ་གཏད་པས། ‘མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་རྒྱན་གཤི་
 ’དང་། ‘སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་ཁྲོམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་’སོགས་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་བྱིལ་བསྐྱབས་གསེད་འགོ་བྱེད་དགོས་
 གྱུང་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ནི་དམར་ཤོག་གི་ཉལ་བྱ་བ་དུ་གྲུང་ཁུན་རིང་ལུགས་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་བརྒྱུད་
 རིམ་ཞིག་ཏུ་འདྲོག་པ་དང་། གྲུང་ཁུན་རིང་ལུགས་དང་ཁྲོམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་ནི་ཐད་དེ་ལྷོག་ལྷུང་གྲུང་ཡོད། འདི་ལས་མ་ཚེད་
 པའི་རྒྱན་གཤི་རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མ་ཚུ་རིང་ལུགས་ (དེར་ལམ་ལུགས་འདི་གཉིས་གྱི་ཚོགས་འབྲུང་དང་པོ་གཉིས་ལྟེ་
 མིང་འདོགས་སྐོལ་ལྟར་‘རྩས་སྤྱི་དང་རྩས་མ’ ཞེས་བཏགས།) སྒོར་གྱི་བསྐོ་སྐྱེད་འབྲུགས་ཚེར་གྲུང་སྐབས། ཉིན་གྱིས་བརྒྱུ་
 གཅིག་གཅོད་གྱིས་རྩས་སྤྱི་ཡིན་ནའང་འདྲ། མ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཚོད་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག་ཅེས་རྒྱན་གཤི་དམར་པོའི་
 གྲུབ་མཐའ་འདྲིན་པའི་འུར་ལངས་མཁན་ཚོར་ཁ་བཀག་ཡོད། མི་མང་པོས་ཡོངས་གྲགས་སུ་འུར་འདྲིན་བྱེད་བཞིན་པའི་‘ཞི་མི་
 དཀར་པོ་’ཡིན་ནའདྲ། བག་པོ་ཡིན་ནའདྲ། ཅི་ཅི་འདྲིན་བྱུང་མཁན་དེ་ཞི་མི་ཡག་པོ་རེད་’ཟེར་བའི་སྐྱད་ཆ་དེའང་འདིའི་ཐད་བཤད་
 པ་ཞིག་ཡིན།

པ) ༡༩༥༦ ལོའི་ཚུ་བེམས།④

༡༩༥༠ ལོའི་དམངས་འབྲུས་སྐབས་ལྷ་བའི་ཚོགས་འདུ་ཐངས་གསུམ་པའི་སྤྱིང་། ཚུ་བེམས་བཟོ་བཅོས་ལྷན་ཚོགས་
 ཤིག་འཇུགས་རྒྱུའི་གོས་ཚོད་བཞག་སྟེ་ལོ་གཉིས་རིང་གོས་བསྐྱར་བྱས་པ་བརྒྱུད། ༡༩༥༦ ལོའི་དམངས་འབྲུས་ཚོགས་འདུ་
 ཐངས་ལྷ་བའི་སྤྱིང་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། མི་ནམས་གྱིས་ཚུ་བེམས་བཟོ་བཅོས་གྱི་དོ་སྤྱང་བྱེད་གཞི་གཅོ་བོ་ཞིག་ནི་མགོ་བྱིད་
 གྱི་ལས་ཁུར་ཡུན་ཚད་ཐད་ཡིན་ལ། ཉིན་གྱིས་བཟོ་བཅོས་ལྷན་ཚོགས་ལ་‘མགོ་བྱིད་པས་ནམ་འཚོ་བར་དུ་ལས་འགན་ཁུར་བའི་
 ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་’པའི་ལམ་སྟོན་གསལ་བོ་བྱས་ཡོད་ལ། རྒྱན་གཤི་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་དེ་བསོགས་སུ་འང་
 དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚ་བྲིམས་དེའི་ནང་།
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀླུ་ཞི་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་དོན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་ལྷན་ཚོགས་
 གཉིས་ལས་འགན་བསྐྱུང་མར་སྐབས་གཉིས་སྟེང་གི་མི་ཚོགས་
 ཅིས་གསལ་བ་དང་། དབུས་དམག་དོན་རྒྱུན་ཚོགས་ཀྱི་ཀླུ་
 ཞིའི་ལས་ཁུར་ཡུན་ཚད་ལ་ཚོད་འཛིན་གང་ཡང་བྱས་མེད། ལས་
 གནས་རྗེས་མ་འདི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀླུ་ཞི་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་
 ཁྲིམས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ཆ་འཕྲོག་སྟེ། ཉིན་རང་ཉིད་ཀྱི་
 ཚད་དུ་རྒྱུ་བཅུ་གསུམ་ནས་བཞུགས་པའི་སྐྱོད་པོ་ལས་ལོ་ཡིན་ལ།
 ཉིན་གྱིས་ལས་གནས་འདིའི་སྟེང་ནས་ཁོ་རང་གི་དུས་རབས་དེ་
 བརྒྱུད་ས་ཡོད། ⑤ ‘མགོ་བྱེད་པས་ནམ་འཚོ་བར་དུ་ལས་འགན་
 ཁུར་བའི་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་’པའི་ལམ་སྟོན་འདི་
 གཞན་གྱི་མགོ་ལ་འཛིན་པ་ལས་ཉིན་རང་ཉིད་ལ་རྟུག་གི་མེད།

ཉིན་གྱིས་འདི་སྟེང་འཕྲུལ་རྒྱས་བྱེད་དོན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུར་དེ་རྒྱ་མི་ཚོས་‘རིག་གསར་’དང་‘མི་
 ཚཱེར་ལ་ཕྱོད་ས་དང་’ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་བསམ་ཚུལ་བེད་སྤྱོད་དེ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། མངོན་གསལ་དུ་མཐོང་དང་དུ་གོ་སྒྲིན་ནང་
 བཞིན་སྟེར་གཙོད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྟེར་ལོག་བྱེད་ཐབས་མེད་ལ། དབང་ཆ་སྟོན་འདོད་དེ་བས་ཀྱང་མེད། དེར་བརྟེན། ཡོ་ལ་བའི་
 རྒྱུ་ལས་ཁ་ལོ་བརྒྱུད་བའི་སྟེང་འཕྲུལ་འདི་རིགས་སྟོན་དགོས་བྱུང་ཡོད།

ཁ། རྒྱལ་ཁབ་དུ་བཅོས་བསྐྱུར།

༡) རྒྱུང་གསལ་བཅོས་བསྐྱུར།

༡༩༥༠ ལོར་ཨན་ཏོས་ཞིང་ཆེན་ལ་ཐན་པ་བྱུང་སྟེ། རྩིན་ཡང་རྫོང་ཞེས་ཀྱང་གྲོང་ཚོའི་ཞིང་པ་༡༥ གྱིས་ཕུག་པའི་
 གནས་སྟངས་ལས་ཐན་ཆེད། རྒྱུང་ཚོའི་ས་ཞིང་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་ཆས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཚང་སོ་སོར་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་པ་དང་། ཁི་
 རྒྱུང་རང་རང་སོ་སོས་འཁུར་དགོས་པའི་ནང་ཁུལ་གནས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་སྐྱོད་པོ་ལས་ལོ་ཡིན་ལ། རྒྱུང་གསལ་འོག་སྤྱི་བའི་རྒྱ་
 རོར་སྟེར་བགོ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་མོད། རྒྱུང་གསལ་འདིར་ལོ་ལྟར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཕེལ་བྱུང་
 བ་དང་བརྒྱན་དེའི་སྟོན་དབུས་གཞུང་ལ་སྟུན་མེད་ཞུས།

ཤེས་བྱེད་དགོས། དེ་དང་སྲོལ་མཚུངས། ཡར་རྒྱས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཕྱིན་པའི་མཚམས་སུ། མཚོ་འགམ་ནས་སྡོམ་བུགས་
 མང་ཙམ་བཏོན་ཏེ་ནང་ས་ཡར་རྒྱས་འགོ་རྒྱུར་རྟོགས་རམ་བྱེད་དགོས། འདི་ཡང་ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་གནས་སྤངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།
 རྒྱབས་དེར་མཚོ་འགམ་གྱིས་ཀྱང་ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་གནས་སྤངས་ཆེན་པོ་འདིར་བསམ་ཤེས་བྱེད་དགོས། ཞེས་‘ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་གནས་
 སྤངས་ཆེན་པོ་གཉིས་’ཟེར་བ་ཞིག་བཤད་ཡོད། ⑦ ད་ལྟའི་ཆར་དྲིམ་དང་རྒྱ་གཞུང་གིས་རེ་བ་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཡར་རྒྱས་
 བཏོན་རྒྱའི་དམིགས་འཆར་(ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་གནས་སྤངས་ཆེན་པོ་དང་པོ།) ལ་གྲུབ་འབྲས་འབྲར་ཐོན་བྱུང་ཡོད་ནའང་། ཡར་
 རྒྱས་སོང་བའི་ས་ཁུལ་འདི་དག་གིས་ནང་སར་རྟོགས་རམ་བྱ་རྒྱུ་(ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་གནས་སྤངས་ཆེན་པོ་གཉིས་པ་) རྗེས་ལམ་གྱི་
 སྲོལ་སྲིད་ནང་བཞིན་ཏེ་ཅང་རྒྱང་ཐག་རིང་པོའི་རེ་སྡོན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཟེན་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དྲིམ་གྱིས་མི་སྡོད་ཞིག་རྒྱོན་ལ་ཕྱུག་པོ་
 ཆགས་སུ་རྒྱག་ཅེས་བཤད་པའི་མི་དེ་དག་ཀྱང་མང་ཚོགས་པལ་བཅ་ཡིན་པར། མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ཚོའི་བྲིམ་རྒྱུད་དང་བཅས་
 པ་ཕྱུག་པོ་ཆགས་སུ་བརྒྱག་ཡོད།

༡༠༠༤ ཡོར་རྒྱལ་སྲིད་སྲིད་ཁྲབ་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་། དབྱུང་ཏང་གི་སློབ་གྲྭའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། དབྱུང་
 སྲིལ་བསྐྱབས་འཇུག་ལོ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། རྒྱ་ནག་སྲིད་ཚོགས་ཚོན་རིག་ཁང་པོ་གས་ཕྱུན་མོང་ནས་སྲིད་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་གནས་
 སྤངས་སློབ་གྲྭའི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་ཐོན་ཞིག་བཏོན་པའི་ནང་། རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དུང་ཕྱུར་ཡན་གྱི་ཕྱུག་པོ་བརྒྱ་ཆའི་༧༠ ཡན་མཐོ་རིམ་
 དཔོན་རིགས་ཚོའི་སྲུ་གུ་ཡིན་པ་དང་། དབྱུང་ཡོར་དང་། སྲིམ་ཚོང་། ས་ཆ་གསར་སྲེལ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཇུགས་སྐྱུན།
 དབྱུང་འཛིན་ཁོམ་ར་བཅས་ཁྲབ་ཁོངས་སྲིལ་ནང་གལ་ཆེའི་ལས་གནས་འཛིན་མཁན་བརྒྱ་ཆའི་༥༥ ནས་༧༠ ཙམ་མཐོ་རིམ་
 དཔོན་རིགས་ཚོའི་སྲུ་གུ་ཆགས་ཡོད།

ང་། སྲིམ་མི་སྡོད་པའི་སློབ་གཙོ་དུ་གྱི་ལམ་ལུགས་བསྐྱོད།

༡) དབྱུང་ཡོར་པང་གནས་དབྱུང་།

དབྱུང་ཡོར་པང་(༡༩༡༥-༡༩༡༧༠ ནས་༡༩༤༧-༤༩༡༥)ནི་‘ཁག་གཡོག་དང་རྒྱན་མ། མོར་འཁྲུལ་གྱི་སྲོད་གཞིར་
 དཀར་འདོན་’གྱི་སྲིད་ཇུས་དོན་འཁྲུལ་བྱེད་པའམ་དང་། ‘བདེན་དོན་ཚད་གཞི་བཟོ་སྲོད་ཆེན་མོར་’དངོས་སུ་སྐྱུལ་སློང་བྱེད་པའམ་
 ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ནང་མཐོང་དགོན་པའི་བསམ་སློབ་ཀྱི་ཡངས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ⑧ uU-340-1004 ཟླ་༡༡
 ནང་འདོན་སྲེལ་བྱས་པའི་‘རྒྱ་ནག་བཙོས་བསྐྱར་’ཞེས་པའི་དྲུས་དེབ་ཏུ། དབྱུང་ལ་རྗེས་དྲན་གྱི་ཚོམ་ཡིག་‘མིའི་སེམས་སུ་གནས་
 བ་དྲུས་གཏན་དུ་འཚོ་བུབ་’ཅེས་པ་ཞིག་བཏོན་པའི་ནང་། དབྱུང་ལི་བྱས་རྗེས་གཙོ་བོ་‘དཀར་འདོན་’གྱིས་སྲིད་ཚོགས་འབྲེལ་ལམ་
 ལེགས་བཙོས་དང་། བསམ་སློབ་བཅིངས་འགོལ་ལ་སྐྱུལ་སློང་བྱས་ཏེ། བཙོས་བསྐྱར་སློབ་འབྲེད་ཀྱི་འགོ་ལམ་བཤད་ས་ལ། གཤིས་

རྒྱ་དང་ཚུགས་དང་། རྒྱ་དང་སྐད་སྐད་ཐག་ཚད་པོ་ཡོད་པས། བོའོ་ས་
བསྐྱར་གྱི་གཏོང་མཚོང་ས་པ་ཞིག་བཅས་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་བསྐྱོམས་ནས་
བཀའ་འདུག

༡༩༤༦ ལོ་སྟོན་ནས་བཟུང་། ‘འཐབ་ཕྱོགས་ཡོད་ཚད་དང་།
ས་ཁུལ་ཡོད་ཚད། ལས་ཁུངས་ཡོད་ཚད། སྤྱི་ཚོན་ཡོད་ཚད་ལ་བོའོ་ས་
བསྐྱར་གྱི་ལས་འགན་ཡོད། ཚང་མས་རྙིང་རུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ང་
ཚོའི་མདུན་བསྐྱོད་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བཀའ་བྱ་རྒྱུ་ལ་དང་། རྒྱ་
ཐབས་རྙིང་པ། སྟོན་ལས་རྙིང་པ་གཏོར་ཉེ། གནས་ཚུལ་གསར་པར་
ཞིབ་འཇུག་དང་། གནད་དོན་གསར་པ་ཐག་གཅོད། རྣམས་ཕྱོད་གསར་
པ་ཕྱོགས་བསྐྱོམས་བྱེད་དགོས་’ཞེས་ཉིན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་ཕྱོགས་དང་།

ཁྱིན་ཡུན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་སྲིད་རྒྱས་དང་མི་མཐུན་པའི་གཏམ་བཤད་བྱས་པ་དང་། ༡༩༤༩ ལོར་‘བསམ་སློབ་འཛིན་གྲྭ་བསྐྱར་གཏོང་
མེས་’གྱི་ལས་འགུལ་ནང་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲིམ། ལས་རིགས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ལྗོངས་པར་ཐལ་ཆེའི་སྐོར་ནས་མིའི་གཏམ་སྟོན་ལ་བཏང་
འཛིན་བྱེད་པ་དེར་དམིགས་ཉེ། དུའུ་ཡིས་‘མི་ལ་ལས་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་རིང་ལུགས་གྱི་ལྷ་སྐད་སྐད་བཟུང་ནས་དེང་རབས་
གྱི་དཔལ་ཡོན་ལ་བསྟུན་ཉེ། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ལོ་སྟོན་ཐུག་ཁ་ཤས་སྟོན་ལ་ཕྱིར་བཤེག་རྒྱལ་དུ་འཇུག་འདོད་བྱེད་གྱི་ཡོད།’ཅས་
བཤད་ཡོད། ⑨ ལོ་དེར་སྤེལ་བའི་‘འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་རིམ་གྱི་རང་དབང་ཅན་ལོ་ངོ་རྒྱལ་’བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ནང་། གསལ་
ཅན་རྩོམ་པ་པོ་པ་ཅིན་སོགས་ལ་སྟོན་བརྗོད་གྱི་གཡོན་ཐལ་ཆེ་བའི་སྲིད་རྒྱས་དེའང་དུའུ་ཡིས་ངོ་རྒྱལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོ་མས་
བཞག

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ཟླ་༩ ནང་། པ་ཅིན་གྱི་མཐོ་སློབ་ཁག་ཅིག་གི་སྟོབ་མས་དམངས་གཙོ་དགོས་པའི་བྲོམ་སྟོར་བྱས་པ་
དང་། ‘ཉིན་ཁོའི་ཕྱི་ལོ་ལྷན་ཁྲིའི་སོགས་གྱི་འབོད་ཚིག་བསྐྱབས་པར། ཉིན་གྱིས་དབུས་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ལ་དེ་དོན་བཅུད་
གཅོད་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་སྟུང་ལ་བསྟུན་ཡང་། དུའུ་ཡོའོ་པང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ལ་ཁན་མང་བསྐྱུང་རྟེན་གཞན་གྱིས་མེད། ལོ་
དེར་དུའུ་ཡོའོ་པང་གིས་ཟེ་བྲོན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཚོར་ཁ་བདེ་བྱེད་སྐབས། དབུས་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་གྱི་ལོ་ན་རྩེ་གཞོན་དུ་གཏོང་
དགོས་པ་དང་། ‘ལོ་ན་བརྒྱད་ཅུ་བཟའ་བའི་སྟོ་མཐུན་ཅན་པ་དེ་ཚོ་རྣམས་ཏུ་འང་མར་འབབ་རན་རེད་’ཅས་བཤད་དེ། ཉིན་ཁོའོ་
ཕྱིན་ཐད་ཀར་འབེན་དུ་བཅུགས་པས། དུའུ་ཉིན་གཉིས་གྱི་འགལ་བ་མངོན་གསལ་དུ་ཕྱིན།

༡༩༤༦ ལོའི་དབྱིད་ཀ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་གཞུང་ཆབ་སྲིད་ལས་ལུགས་བོའོ་ས་བསྐྱར་སྟོར་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་

བྱས་པའི་བྱེད་ཐབས་དང་མིན་ཏེ། ལམ་ལུགས་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འགྲེལ་སྤྲོད་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ། མཐུ་བ་སྟོན། ཚོད་
དོན་ལག་བོད་ཀྱི་དོན་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མི་འཚོམ་པ་གང་ཞིག བོད་རྫོང་སྤྱི་ཏང་མིང་མང་ཚོགས་ཀྱི་མགོ་ཁྲིད་ཚན་པས་
ལག་བརྒྱུ་མི་བྱེད་པའམ་བབ་བརྒྱན་བརྒྱུ་བཅོས་ཀྱིས་ལག་བརྒྱུ་བྱས་ཚོག་ཅིས་དང་། 'སྤྱོད་པ་ཡོངས་ནས་ཚོས་ལུགས་མིན་
ཏེ་དོན་འབྲོག་པ' དང་། 'ཚོས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཚོས་ལུགས་འཚོ་བར་བཅི་བཀུར་' ཞེས་དང་། 'རིམ་བཞིན་སློབ་
ཚུངས་སློབ་གསོ་ཡར་རྒྱས་དང་། བོད་ཡིག་གི་ཡིག་རྫོངས་མེལ་ཐབས། བོད་རྒྱུ་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་མཚང་མས་བོད་ཡིག་རྫོང་
དགོས་པ་དང་། གང་ལྟར་སློབ་དམངས་བརྒྱུ་གས་སློབ་གྲུབ་བརྒྱུ་གས་སློབ་གྲུབ་བརྒྱུ་དགོས། འཆར་གཞི་རྒྱན་པའི་སློ་
ནས་དམངས་འབྲིང་དང་མཐོ་འབྲིང་གོང་འཕེལ་དང་། བོད་ཡིག་གི་སློབ་དེབ་ཚོམ་སྒྲིག་དཔལ་རྒྱུན་བྱས་ཏེ། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀ་
མཐོར་འདེགས་བྱེད་དགོས་' ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་བཞིན་ཡོད།

ཟླ་ལ ཚེས་༡༦ ནས་ཚེས་༡༧ བར། གྲུང་དབྱང་རྒྱ་ཅི་རྒྱུ་ཡི་སྤྱི་བྱེད་རྒྱ་ཅི་རྒྱུ་ཡོའོ་པར་དང་། མིན་ཐོན་
གཞིན་པ་མཚན་ལེས་གཉིས་ཀྱིས་བོད་རྫོང་སུ་ལྟ་སློབ་བྱས་ཤིང་། ⑫ ཚེས་༡༧ ཉིན། རང་སྤྱོད་རྫོང་སུ་ལས་བྱེད་ཚོགས་ཚན་
སྤྱིང་འབྱུང་འབྱུང་སྤྱི་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཚེན་རྒྱུ་ཅན་གྱི་གཏམ་བཤད་སྐད་གསུངས་ཅན་དེ་སྤེལ་བའི་ནང་། སྤོན་མེད་དུ་ལོ་ངོ་༡༧
རིང་བོད་རྫོང་སུ་ལས་བྱེད་ཚོགས་འཚོ་བའི་ཚོམ་མཐོར་འདེགས་བྱས་མེད། ས་ཆ་ལ་ལར་མཐོར་འདེགས་ཏོག་ཅོམ་བྱུང་ཡོད། འོན་
ཀྱང་ས་ཆ་ལ་ལར་ཉམས་རྒྱུ་དུ་སྤྱིན་ཡོད་ཅིས་སྤོན་ཚོམ་ཚིག་བཞིན་དེ། དོན་ཚེན་རྒྱུ་ཅན་ལས་དོན་ཚེན་དང་བོན།དེ་རིང་རྫོང་
གི་རྒྱ་ཅི་ཡན་ཚང་མ་འདིར་འཛོམས་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། བྱེད་ཚོས་རང་རང་སེའི་བྱེད་ཚོས་གཞིར་བཞག་གིས། ཞིབ་མཐོའི་
བཀའ་ཁྲིམས་དང་། ཁྲིམས་སློབ། སློབ་ཡིག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ། རང་རང་སོ་སེའི་མི་རིགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཁེ་ཕན་
ལ་སྤུངས་སྤོབ་བྱེད་དགོས།སྤྱི་ལོགས་ཀྱི་ཆ་ཚང་ལེབ་བཟུས་མ་བྱེད། གྲུང་དབྱང་གི་དེ་ཡང་ལེབ་བཟུས་མ་བྱེད། ཐབས་ཅན་
ལེབ་བཟུས་ལེབ་སློབ་བྱེད་པའི་སྤྱི་དུ་ལུགས་གི་བསམ་མཐོ་རེད།'

'དོན་ཚན་གཉིས་པ། དང་སང་བོད་རྫོང་སུ་ལས་བྱེད་ཚོགས་འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་
དུ་སོར་རྒྱུ་འཕེལ་གྱི་མིན་ཏེ་ལག་བརྒྱུ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཆེ་ཡང་དུ་གཏོང་དགོས།ལོ་གཉིས་སམ་གསུམ་
ཡང་ན་ལྔའི་ནང་རྒྱུན་བོད་རྫོང་སུ་ལས་བྱེད་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུ་རིགས་གཞུང་གིས་བརྒྱ་ཉེའི་ལས་འགན་མེད་པ་བཟོ་གྲ།'

'དོན་ཚན་གསུམ་པ། དཔལ་འབྱོར་མིན་ཏེ་ལོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐད། བོད་རྫོང་སུ་ལས་བྱེད་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བསམ་
བརྒྱུན་མིན་ཏེ་ལག་བརྒྱུ་བྱས་ཏེ། ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ལ་བྱུང་ཐབས་བྱ་གྲ། སྤྱི་བསམ་བརྒྱུན་མིན་ཏེ་ལོངས་སུ་
དམིགས་བསལ་བརྒྱུན་ཏེ། བཟོ་ལས་དང་ཞིང་ལས། ཉོ་རྒྱུ་མིན། བྱི་སྤྱོད་ཉོ་ཚོང་། འབྲོག་ལས། ལས་ཤེས། འགྲིམ་
འབྲུལ་སོགས་རྒྱུ་པའི་དཔལ་འབྱོར་གནད་དོན་ཐད་དམིགས་བསལ་གྱི་མིན་ཏེ་ལོངས་སུ་ལོངས་སུ་བརྒྱུན་

གྱི་སྲིད་རྒྱལ་ཡོན་ལྷན་པུས་ཀྱི་དགོས་ཤིང་། བྱེད་ཚོས་ངས་བརྗོད་པའི་‘དམིགས་བསམ་ལ་’ཞེས་པ་དེ་ལ་བརྗོད་པ་གྱིས།’

‘དོན་ཚན་བཞི་ལ། རྒྱལ་ཁབ་གྱིས་བྱེད་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་པུས་པའི་མོན་ཆེའི་མ་དུ་ལ་ནམས་ཞིང་འགྲོག་ལས་འཕེལ་རྒྱས་དང་། བོད་རིགས་མི་དམངས་ལ་ཉིན་རྒྱུན་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཆེ་བའི་སྤྱོད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།ལོ་མང་རིང་དུ་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བར། རྒྱུ་རྗེས་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད། དུ་ལ་ནམས་ལར་སྤྱང་གཙང་པའི་ནང་གཡུགས་པ་ཡིན་ནམ།’

‘དོན་ཚན་ལྔ་ལ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་ཁ་སྤོགས་རྒྱུན་འབྲོངས་བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་འོག་ ལྷགས་ཚེན་པོ་དང་། འཕུས་སྒོ་ཚང་བའི་སྤོ་ནས་བོད་རིགས་གྱི་ཚན་རིག་རིག་གནས་སྤོ་བ་གསའི་ལས་དོན་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས།ངས་ཁ་སང་སྤོ་བ་ཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དོན་ཚོ་བཏུན། ལུ་ཚོགས་འགྲུའི་སོགས་སྤོ་མཐུན་དང་མཉམ་དུ་སྤྱད་ཆ་བཏང་པ་ཡིན། ངས་ཁོ་ཚོར་བོད་སྤོངས་གྱི་སྤྱི་འདོམས་སྤོ་བ་ལྷ་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡག་པོ་བྱས་ནས་འདུགས་དགོས་པའི་གྲོས་མགོ་བཏོན་པ་ཡིན། དེར་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱད་ཡིག་ ལྷའི་རིག་པ་འཕེལ་ཚོས་གྱི་རིག་པ། རྒྱུ་ཚུལ། ཁྲིམས་ལུགས། འཛིན་སྐྱོང་(སོགས་གྱི་སྤོ་བ་ཚན་བཅུ་གསལ།) མི་མང་པོ་དགོས་དོན་མེད། ཆེན་སྤོང་ཉིས་སྤོང་གིས་འདྲང་གི་རེད། ཡིག་རྒྱུགས་ཐད། སྤྱི་ལ་ཆ་རྒྱུན་འདོམས་ན་སྤྱི་ཡོང་ཚོག་གི་རེད། ཆ་རྒྱུན་ལ་འདོམས་མཁན་གནས་སྤོ་བ་ཡོང་དགོས་གྱི་མ་རེད། བོད་རིགས་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱུད་བོད་རིགས་སྤོ་བ་མ་ཡིན་དགོས། རྒྱ་རིགས་སྤོ་བ་མ་གཤམ་འགྲོ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བོད་རིགས་མི་དམངས་ལ་མི་ཚོ་ཕྱི་ལོར་ཞབས་ཞུ་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་ཡོད་མཁན་ཚོ་གཞི་ནས་ཡོང་ཚོག་ དེ་མིན་བྱེད་རང་འདིར་རྒྱུགས་ཡོང་ནས་ཟམ་པ་བྱས་ཏེ། བར་བརྒྱལ་བྱེད་བསམ་མམ། དེ་འགྲིག་གི་མ་རེད། འདིར་འདོམས་བག་དགོས་དོན་མེད། ད་ལོ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་སང་ལོ་བྱས་ཚོག་གི་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གྱིས་འགན་གཙང་ལེན་བྱས་ཚོག་གི་རེད། འགན་ལེན་དགོས་ན་འདྲ་སྤོར་དོག་ཁ་བས་རེད། ཁྲི་བརྒྱ་ཡིས་འདྲང་གི་རེད། མི་རེ་སྤོར་བཞི་བརྒྱ། མི་སུམ་སྤོང་། གསུམ་བཞི་བཅུ་གཉིས་ཁྲི་བརྒྱ་དང་ཉི་ལུ་རེད། སྤོ་བ་འདྲིང་འདུགས་དགོས་པ་དང་། སྤོ་བ་ལྷ་ཆེན་མོ་ཞིག་འདུགས་དགོས། ཡིག་རྒྱུགས་ཚད་མ་ཡོངས་པ་དང་། སྤོ་བ་སྤོང་བྱུང་འབྲས་མི་བཟང་ན་སྤོ་བ་ལྷ་ནས་ཐོན་ཚོག་ རྩ་བོ་གཏུགས་འདེམས་དང་། ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་རིགས་སྤོ་བ་མ་གཤམ་འགྲོ་དགོས་ཞེ་ན། ང་ཚོས་ཁོ་དོག་རོལ་དུ་གཏོང་གི་མིན། དོག་རོལ་དུ་བཏང་ན། བྱེད་ཚོས་ང་ཚོར་གཞི་གཞི་གཏོང་གི་རེད། ང་ཚོས་ནང་སང་བསྐྱུལ་ཏེ་བོད་སྤྱི་གཟུགས་ཚོག་གི་རེད། ད་དུང་སྤོ་བ་ལྷ་ཆེན་མོ་འགྲིམ་ཚོག་གི་རེད། ང་ཚོས་གང་ལ་དེ་འོས་དང་དྲང་པོ་དྲང་གཞག་བྱ་རྒྱུའི་འགན་ལེན་བྱས་ཚོག་ དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་སྤོངས་གྱི་སྤོ་བ་ལྷ་ཆེན་མོས་བོད་སྤོངས་གྱི་མི་གསོ་སྤོང་བྱེད་དགོས་པས་ཡིན།འདི་བསམ་པར་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པས་བོད་སྤོངས་སྤྱི་ལས་ཀྱི་སྤོངས་ལས་ཀྱི་སྤོངས་དེས་པར་དུ་བོད་སྤོངས་བོད་ཡིག་སྤོངས་དགོས་པ་དང་། དེས་པར་དུ་སྤོངས་དགོས་པའི་སྤོ་བ་ཚན་དུ་འདོག་དགོས། དེ་མིན་ནང་ཚོགས་དང་ལ་ལྷན་ཆགས་གྱི་རེད། དེར་བརྟེན་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ལ་དག་འཛིན་ཞེས་པ་སྤྱད་ཆ་སྤོང་བ་མིན། ཁོ་ཚོའི་ཡུལ་སྤོལ་

གོ་མཁུ་གཤིས་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་། ཁོ་ཚོའི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྩི་བཀུར། ཁོ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྩི་བཀུར། ཁོ་ཚོའི་རིག་གནས་ལ་
བརྩི་བཀུར་བྱེད་དགོས། དེ་མེད་ན་དེ་ལ་ཁ་སྤོང་ནང་གི་ཚིག་སྤོང་ཟེར། སྐད་ཆ་ལ་དེ་ཉེ་ཙམ་ནོ་བོ་རེད། བྱིད་རང་ཚོས་ཉན་ནས་
དགོངས་པ་མ་ཚོམས། དས་བསྐྱར་སྒོམ་གྱིས་བཤད་རྒྱུར། རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཏུ་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་
ལ་སྤྱང་ཚུང་དང་ཉམས་དམས་སྤྱི་གཏོང་བའི་བསམ་མཐོང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏུ་དང་། དེ་ནི་མོར་འཁྲུལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་མཐུན་
སྤྱི་ལ་འབྲུགས་སྤོན་རྒྱུ་རྒྱུར་མི་མན་པ་ཞིག་ཡིན།

‘གནད་དོན་མཐུང་མ་ནི། ཉང་གི་མི་རིགས་ལས་བྱེད་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཡང་དག་པའི་སྐོ་ནས་ལག་བརྟུར་དང་། བོད་རྒྱ་
ལས་བྱེད་གྱི་མངོན་གཞུགས་མཐུན་སྤྱི་ལ་ཆེས་ཆེར་འབྲུགས་སྤོན་རྒྱུ་དགོས།ཁ་སང་ང་ཚོ་སྐོས་བསྐྱར་བྱས་པའི་འབྲས་བུར།
ལོ་གཉིས་གསུམ་རིང་། དའི་རེ་བར་ཡག་ཤོས་ལོ་གཉིས་རིང་། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད། ཐོན་སྐྱེད་དང་
ཁ་མ་བྲལ་བ་ཟེར་གྱི་མེད། ཐོན་སྐྱེད་དང་ཁ་མ་བྲལ་བ་ཚང་མ་བོད་རིགས་ཡིན་དགོས། དགོ་ཆུང་སོགས་ཚུང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་
ཐོན་སྐྱེད་དང་བྲལ་བའི་ལས་བྱེད་ཁོད། བོད་རིགས་ལས་བྱེད་གསུམ་ཚེ་གཉིས་ཡན་ཟེན་དགོས། (མཚན་ལེས་གྱིས། དས་
ཉིན་དེར་བརྒྱ་ཚེ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཉི་ལྷུ་ཟླེད་ཡོད།) ཁོང་ང་ལས་ཀྱང་སྤྱར་སྤྱོད་ཆེ་ཙམ་འདུག ང་འཐད་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་
བོད་རིགས་ལས་བྱེད་གྱིས་བརྒྱ་ཚེ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་གྱིས་བརྒྱ་ཚེ་ཉི་ལྷུ་ཟེན་དགོས་གསུང་གི་ཡོད། ཅས་
གསུངས་ཡོད།

དུཅུ་ཡའོ་པང་གིས་གཏམ་བཤད་འདི་སྤེལ་སྐབས། ཁོ་རང་གི་གོང་དུ་ཀྱང་དབྱུང་ཀྱུང་ཞི་དུ་གོ་སྤྲིན་དང་ཀྱུང་ཞི་གཞོན་
པ་ཉིན་ཞེས་མིག་དང་། ཡི་ཙན་དབྱིན། ལིས་ཞན་ཉན། བེན་ཡུན་སོགས་ཡོད་མོད། འདི་ནི་ཁོ་རང་སྐོར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཙམ་
མིན་པར། ཀྱང་དབྱུང་ནས་སྐྱ་གཉིས་གོང་འགྲུམས་སྤེལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་ཨང་། ༡༧ རང་དུ་འང་གཞི་རྩའི་ཐོག་ནང་དོན་འདི་
རིགས་མལ་ཆེ་བ་རྒྱུད་ཡོད། དུཅུ་ཡའོ་པང་གིས་ཁོ་རང་གི་གཤིས་ཀར་བྱུབ་པའི་ཁ་རི་ཁ་བྱུག་གིས་བཤད་སྤྱད་སེམ་དེས་ཚོགས་ཞུགས་
རྒྱ་བོད་དཔོན་རིགས་ཚོར་འགྲུམ་ཤ་སྤྱོད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྤྱད་ཡོད་པ་སྤོས་མ་དགོས་ལ། མི་ལོ་༡༠ ཉེ་བའི་རིང་ཆབ་སྲིད་གྱི་
ལས་འགུལ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ནང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་མཐོན་བརྒྱུ་ཁལ་གཅིག་དང་མི་བརྒྱུ་ཁལ་གཅིག་གི་གཅིག་སྤྱད་
འོག་གནས་པར་མ་ཟད། བྱང་ས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གལ་རིམ་གྱི་གནད་དོན་དུ་བརྩིས་པ་ནས་ཉོ་བ་སྤྱོད་སྤྱད་མིང་
ཇུས་ལ་སྤོན་བརྒྱན་དང་། བྱང་ས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཆེ་བསྟོན་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ། བོད་ལ་དཔལ་འབྱོར་སྤྱོད་དམིགས་
བསལ་རྒྱ་བསྐྱོར་དང་། བོད་ཀྱི་སྤོ་བ་གསེའི་ལོ་གནས་མཐོར་འདེགས། རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་ནང་སར་འཐེན་ཚབ་དུ་དབང་ཆ་
བོད་རིགས་ལས་བྱེད་ལ་སྤོན་རྒྱ། ཀྱང་དབྱུང་གི་དབང་ཆར་སོ་མཚམས་བཀུར་བའམ་ཀྱང་དབྱུང་གི་བེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
ལག་བརྟུར་མཚམས་འདོག་དང་། བབ་བསྐྱུན་བསྐྱར་བཅས་བྱེད་ཚོག་རྒྱུལ་བརྒྱན་པ་མེད་ཏེ་སྤྱི་མཚན་དུ་བསམ་ཙམ་ཡང་མི་མོད་

པ་ཞིག་རེད།

བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐངས་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤༧༡༧ལ ནས་ཟླ་༡༧༧༩ བར་ཟླ་གཅིག་ཙམ་འཚོགས་པ་
 དེའང་རྟུའུ་ཡི་གཙོ་སྐྱོད་འོག་པེ་ཅིང་དུ་རྒྱགས་ཏེ། དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་དང་། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཛིན་དང་རིག་གནས་
 དར་སྤེལ། མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཚད་གསུམ་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་དང་། ⑬
 ཙམ་མ་འགོར་བར་རང་སྐྱོད་སྐྱོངས་སུ་ཞིང་པར་ཁུལ་ཚལ་གི་སྲིད་རྒྱས་ལག་བརྩམ་བྱས། དེ་མཚུངས་རང་སྐྱོད་སྐྱོངས་སུ་ཡོད་
 པའི་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་དང་བཟོ་བ། དེ་དག་གི་ནང་མི་བཅས་བསྡེ་མས་དགུ་ཁྲི་ཉིས་ཉེས་ཉོང་ཙམ་ལོ་གསུམ་ནང་རྒྱ་ནག་ནང་སར་
 སློལ་བེན་བྱ་རྒྱུ་འོས་ལྷན་ལྷན་དུ་བྱུང་ལ་སྤུལ་བར། ཟླ་༧ ཚེས་༤ ཉིན། ལྷང་དུ་བྱུང་དང་རྒྱ་ལ་སྤྱི་ལོ་ཁྲི་བཅུ་ལྔ་ལ་ནས་གཞི་རྩའི་
 ཐོག་མོས་མཐུན་ཡོད་པའི་བཀའ་བཅད་བཏང་། (སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧༡༧ལ བར། རྒྱ་རིགས་ལས་བཟོ་བ་ནང་སར་སློལ་བེན་གྱི་ལས་
 གཞི་སྐོར་ཁག་དང་ཕོར། རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་༡༡༠༠༠ ཙམ་དང་བཟོ་བ་༡༩༠༠༠ ཙམ། དེ་དག་གི་ནང་མི་བཅས་བསྡེ་མས་སུ་
 ཁྲི་སློལ་བྱུང་འདུག ༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༡༣ བར་དུ། རྒྱ་རིགས་ལས་བཟོ་བ་ནང་སར་སློལ་བེན་གྱི་ལས་གཞི་གསུམ་གསུམ་གྱི་
 བརྒྱུ་ལ་བ་དང་། དེའི་ནང་ལས་བྱེད་ཉིས་ཁྲི་ཞེ་སྤུ། བཟོ་བ་ཉིས་ཁྲི་སྤུ་ཉོང་རེ་དགུ་བཅས་བསྡེ་མས་བཞི་ཁྲི་སྤུ་ཉོང་ཆེག་བརྒྱ་
 བཅུ་བཞི་དང་། དེའི་ཁར་ནང་མི་བསྡེ་མས་པས་ཁྲོན་རྒྱ་མི་ཁྲི་བརྒྱད་ཙམ་ནང་སར་འབེན་བྱེད།) ⑭

ཚོགས་འདུ་འདི་གཉིས་ཉི་རྟུའུ་ཡོལ་པར་གི་ཐད་ཀའི་གཙོ་སྐྱོད་འོག་འཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་
 གི་སྤྱི་ཚབ་དང་གཞིགས་སྐོར་ཚོགས་པ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་དུས་རིམ་ཞིག་དང་། ལ་པམ་ཆེན་སྤྱི་ལོ་བཅུ་
 བ་ཆེན་པོ་བཅོམ་ནས་ཐར་ཏེ། ཡང་བསྐྱར་དཔལ་འབྱོར་སྐྱོར་དགུང་ལ་འབྱུང་བཞིན་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཡིན་པས། བོད་མི་རིགས་
 ལ་ཕན་པའི་རྒྱ་ཚོགས་དུ་མ་ཞིག་རྣམས་འདྲོལ་ཡོད།

༡) གའོ་ཅི་དབྱང་དང་བོད་ཀྱི་གྲུན་ལངས།

གའོ་ཅི་དབྱང་(༡༩༡༧༡༡༠༡ལ ནས་༢༠༠༥༡༡༡ལ)ནི་⑮ རྒྱ་ནག་བཙོས་
 བརྒྱུར་ཤོག་ཁག་གི་མགོ་ཁྲིད་གཙོ་གྲས་ཡིན་ལ། ཁྲོམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་།
 སྐོག་ཟུལ་སུངས་དུང་རྟེན་ལ་རྣམས་པ་བྱགས་ཆེ་བཏོན་པ་དང་། ཚལ་སྲིད་ལམ་ལུགས་བཙོས་
 བརྒྱུར་སྐོར་སྐོང་སྐོང་དང་དངོས་སུ་སྤུལ་འདེད་གཏོང་མ་ཁན་ཞིག་ཡིན་ལ། རྣམས་ཤོག་རིང་
 ཉིན་གྱི་ལུལ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་དོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། ༡༩༩༩ ལོའི་གནས་བདེ་སྐོར་མོ་ཆེའི་
 དོན་རྒྱུན་ནང་སློབ་སྦྱོར་ཚོར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་པས། སྲིད་སྤྱི་གས་ལས་པལ་
 པ་དང་། མཐར་མི་ལོ་བཅོ་ལྔའི་བཟང་བཅོམ་ཁྲིད་ཆེ་མཇུག་བསྐྱུལ།

སྒྲིག་མཁའ་འདུན་གྱི་འཕུལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་ཅི། གཞི་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་རིང་ལོར་གཡོན་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཅེས་བརྗོད་པ་
 དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧༡༡༡༩ ཉིན་གྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཚུན་ལས་ཀྱི་ཤོད་ཀྱི་ལས་དོན་བསྐྱོད་ཚོགས་འདུའི་རྒྱུ་ལྷན་
 ཅིང་། ཅིང་འཕུལ་དེ་ཚུན་རིང་གཡོན་ལས་བྱུང་ཞིག་རེད་ཅེས་སྐོར་ལྷན་གྱི་སློབ་མཁའ་བརྗོད་མི་རུང་། ཞེས་བཅས་སྒྲིག་བྱས་
 འདུག^①

༡) ༤༧ གནས་བདེ་སློབ་མོ་ཆེའི་དོན་རྒྱུན།

༡༩༤༧ ལོའི་ཟླ་༤ ཚེས་༡༥ ཉིན། རྒྱུ་ཡའོ་པང་གཞིགས་
 སློབ་སྒྲིག་ཚོགས་རང་འགྲུལ་དང་རྒྱུ་ཡའོ་པང་གི་བྱེད་སློབ་འདྲ་མིན་སྒྲེལ་
 བ་དང་། ཚེས་༡༢ ཉིན་སྲིད་ཁྲིམས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་མ་༥༠༠
 ཙམ་མི་དམངས་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོར་ཁྲིམས་སློབ་དུ་སློབ་པར། ཉིན་
 རྟོག་པས་མ་ཁོག་པ་དང་། ཚེས་༡༤ ཉིན་ལོ་ཅིང་སློབ་ཆེན་དང་ཆེན་
 དུ་སློབ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཁྲིམས་སློབ་བྱེད་བཞིན་མི་དམངས་
 ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོའི་མདུན་དུ་འདོམས་ཏེ། རྒྱུ་ཡའོ་པང་འདོག་
 བ་སྐྱུར་མ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གསར་འགྱུར་དང་སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་།
 གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་ནང་མིའི་རྒྱུ་མོར་ཡོངས་བསྐྱོད་སྒྲིག་སློབ་
 སློབ་གྱི་ཚོད་འདོན་སྤྱིར་འཐེན། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ཐོབ་ཐང་རྗེ་ཡིག་
 དུ་གཏོང་དགོས་པ་མོགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་དོན་ཚན་བདུན་ཙམ་ཞིག་
 དམངས་འཕུལ་ཚུན་ལས་ལ་སྤྲད། ཕྱི་དེའི་ཚུ་ཚོད་ལ རྟེན་། སློབ་

མིའི་སྤྱི་ཚབ་རྣམས་དམངས་འཕུལ་ཚུན་ལས་ལ་སྤྲད་བྱས། ཉིན་དེར་སློབ་སྒྲིག་ཉིས་ཁྲི་ཙམ་ཡོད་པ་པལ་ཆེ་བ་མཚན་མོར་
 ཕྱིར་འཐེན་བྱས། ཁ་ཤས་ཞིག་ལྷག་པ་དེ་དག་ལ་ཉིན་རྟོག་པས་གཙང་དུང་བྱས་པས། སློབ་མ་རྣམས་སློབ་གྲྭར་ཡོག་སྟེ་དེ་ལྷགས་
 ཁྲུལ་བསྐྱོད་བྱས།

ཚེས་༡༩ ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར། སློབ་མ་སྟོང་ལྷག་ལྷག་ཅིག་བསྐྱུར་དུ་འདོམས་པ་དང་། སློབ་མ་ཚོས་གྲུང་ནན་ཉེ་ཏུ་
 འདས་མཚོད་གྱི་མེ་ཏོག་སྤོང་བ་འབྲུལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་རེ་བ་བཏོན་ཀྱང་། ཉིན་རྟོག་པས་བཀག་ ཚེས་༢༠ ཉིན། སློབ་མ་ཚོས་མི་
 བདུན་ལས་སྐྱུལ་པའི་སློབ་མའི་ཚོགས་པ་ཞིགས་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་མིང་ཐོག་ནས་སློབ་མ་ཚོས་བཞག་སྟེ་དམངས་གཙོ་རྒྱུ་
 ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་འཕོད་སྐྱུ་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བཀྲམ།

སྟོན་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་བཤོད།

ཟླ་ལ ཚེས་༩ ཉིན། གྲེ་ཅི་དབྱེད་གིས་‘ལྷ་བཞི་ལས་འགྲུལ་’ལོ་༧༠ ལམོར་བའི་དུས་རྒྱུ་གཏམ་བཤད་བྱེད་སྐབས། སློབ་མའི་རྒྱལ་གཅེས་ལྷན་པས་ལ་བསྟོན་བསྐྱབས་དང་། བརྟན་མིང་རྒྱུན་འབྲེང་ས་དགོས་ཚུལ་ནན་བཤད་བྱས་པས། སློབ་མ་ཚོའི་དར་ཅུང་འདམས། ཕྱི་ཉིན་ལྷ་བཞིའི་ལས་འགྲུལ་ལ་རྗེས་དྲན་མ་ཚོན་པའི་ཁོམ་སྟོར་བྱས་ཏེ། སང་ཉིན་ནས་བཟུང་དོ་རྒྱལ་མཚམས་འདོགས་བྱ་རྒྱུའི་ཁྲུབ་བསྐྱབས་བྱས། ཚེས་༥ ཉིན་པེ་ཅིང་གི་སློབ་གྲྭ་བརྒྱ་ཆའི་༥༠ ཅམ་སློབ་བྲིད་མགོ་རྒྱུགས། གྲེ་ཡི་གྲུ་ཡངས་གྱི་བྱེད་སྣངས་ལ་བརྟན་ནས་འདིའི་བར་དོ་རྒྱལ་གྱི་དུས་རིམ་དང་དོ་རྒྱུགས་ཟེན་ནང་། ཚེས་༧ ཉིན་མང་ཏན་སོགས་གྱིས་ལུ་མཐུད་སློབ་མཚམས་འདོགས་དགོས་པའི་སྐུལ་སྟོན་བྱས།

ཟླ་ལ ཚེས་༡༩ ནས་བཟུང་། སློབ་མ་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་ཤས་ཤིག་གནས་བདེ་སློ་མོ་ཆེ་བར་ཆེན་དུ་འདོམས་ཏེ། གཞུང་གིས་སློབ་མ་དང་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུར་དུས་འགྲངས་བྱས་པར་དོ་རྒྱལ་ཆེད་ཟས་བཅད་དོ་རྒྱལ་བྱས། རིམ་པས་སློབ་ཕྲུག་དང་མང་ཚོགས། ལས་ཁུངས་དང་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཁྲུབ་བཅོ་ཚོགས་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་བྱུང་མེད་ལྷན་ཚོགས་གྱིས་གྲང་སློབ་མར་སྟུན་བཅོས་སོགས་མཐུན་ཆེན་སྐྱུར། རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་ཤོད་བྲིས་ཉི་ཤུ་ལྷག་དུ་སློབ་མའི་ཁོམ་སྟོར་བྱེད་བཤད་། ལྷགས་ལས་གྱི་ལས་བྱེད་ཚོས་པེ་ཅིང་ལ་སྟོན་པའམ་སློབ་མར་འདོན་བྱུང་མེད་པར་མེ་འམོར་ནང་སྟོན་དུ་བཅུག ཚེས་༡༥ ཉིན། པེ་ཅིང་གི་ལས་རིགས་སོ་སོ་ནས་སློབ་མར་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཁོམ་སྟོར་བྱས་པ་དང་། དབུས་བརྒྱན་འབྲིན་ལས་ཁུངས་གྱིས་ཐང་ཆེན་གྱི་ཉིན་རེའི་གནས་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚོགས་པར་དུའང་རྒྱུན་མཐུད་གནས་ཚུལ་བཤོད།

ཚེས་༡༧ ཉིན། གྲེ་ཅི་དབྱེད་གིས་རྒྱ་ཡའི་སྲིད་འཛིན་རྫོང་དོ་ཚོབ་ཐུག་སྐབས། རྒྱ་གཞུང་གི་གནས་ཚུལ་འགངས་ཆེན་ཚང་མ་ཉིན་ཞེ་མེན་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་དགོས་པའི་‘གསང་བ’་བཤད། ཕྱི་ཉིན། གྲེ་སོགས་ཟས་བཅད་དོ་རྒྱལ་ནས་སྟུན་ཁང་དུ་བསྐྱལ་བའི་སློབ་མར་ཐུག་པར་ཕྱིན། ཉིན་དེར་སྲིད་སྟོན་ལི་མིན་དང་སློབ་མའི་བར་འབྲེལ་མོལ་བྱས་ཀྱང་། འོགས་གཉིས་ཀམ་སློབ་འི་དང་གོལ།

ཚེས་༡༩ ཞོགས་པར། གྲེ་ཅི་དབྱེད་ཐང་ཆེན་དུ་བསྟོན་ཏེ། ཟས་བཅད་དོ་རྒྱལ་མཚམས་འདོགས་བྱེད་དགོས་པའི་ཁ་ཏ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་པ་ཞིག་བཤད་ཏེ། སློབ་མ་ཚོར་གཏད་ནས་ལུས་དུད་པའི་གུས་ཞབས་བྱས། སློབ་མ་ཚོས་དགའ་བསུའི་ཐལ་ལོ་རྒྱུན་རིང་བརྟུན་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཤིག་རྒྱུ་ཤོར། དེ་ནི་གྲེ་སྲིད་སྟུགས་ལས་མ་ཕབ་གོང་གི་མཐའ་མའི་གཏམ་བཤད་དེ་ཡིན།

ཟླ་ལ ཚེས་༢༠ ཉིན། ལི་མིན་གྱིས་དུག་པོའི་ཁྲིམས་གཞི་སྟོམ་རྒྱུའི་བཀའ་བཏང་། སློབ་མ་ཚོས་ཟས་བཅད་དོ་རྒྱལ་ལུ་མཐུད་པ་དང་། སློབ་འབྲིང་གི་སློབ་མ་དང་ལས་བྱེད། མང་ཚོགས་གྱིས་གྲང་ཁོམ་སྟོར་ལུ་མཐུད་བྱས། ཕྱི་ལོགས་ནས་

དཔག་བཞེན་དུ་ཡོང་མཁམ་དམག་མི་ནམས་སྒོ་བ་སྤྱད་དང་མང་ཚོ་གས་གྱིས་བཀག་སྟེ། ས་གནས་ཁ་ཤས་སུ་འབྱུག་ཟིང་ཕྱན་བྱ་བྱོན་ཚེས་༡༡ ཉིན་ཐད་འཕུར་གནམ་གྱུ་ཁ་ཤས་ཐང་ཆེན་གྱི་བར་སྤང་དུ་སྡིང་སྒོར་བྱས་ཏེ། ཡི་མེན་གྱི་གཏམ་བཤད་ཡིག་ཆ་བཀྲམ་ཚེས་༡༩ ཉིན། ཡི་ས་ཡ་གཅིག་ཙམ་གྱིས་ཁྲོམ་སྒོར་བྱས། ཚེས་༢༠ ཉིན་དབུས་སྐྱེ་ཅལ་སྒོ་བ་གྲུ་ཆེན་མེད་དག་སྒོ་བ་ཚོས་ ‘དམངས་གཙའི་ལྷ་མོ་’ ཡི་སྐུ་བརྟན་བཞེངས།

ཟླ་༤ ཚེས་༤ ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར། དམག་མི་ཁྲི་སྤྱད་ཁ་ཤས་ཤིག་གོང་ཁྲུང་ནང་འཇུ་ལ་བ་དང་། དགག་འཕོག་གཉེན་མཁམ་ཚོར་གོ་མཚོན་གྱི་དཔག་ཆར་ཕབ་སྟེ། གོང་ཁྲུང་ཕྱི་ལ་ཤོ་ཁྲག་གིས་སྤྲུགས།

སྤྱི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཤོད་སྤངས་སྟུང་ན། རོན་ཞུན་འདྲིའི་ནང་‘དམག་མི་དང་། དཔག་ཆས་ཉེན་ཏོག་དམག་མི། སྤྱི་བདེ་མི་སྣ་དུ་གྲོང་སྐྱག་མས་པ་དང་། བཅུ་སྤྱད་ཁ་ཤས་ཤི་བ་དང་། དམག་མི་མ་ཡིན་པའི་མི་སྣ་སྒོང་སྐྱག་མས་པ་དང་། ཉིས་བརྒྱ་སྐྱག་ཤི་ཡོད། དེའི་ནང་སྒོ་བ་མ་༩༤ རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་དང་། བོ་ལོ་ཡོག་དུས་བབ་ཚགས་པར་གྱི་གསར་འགོད་པ་ ཁའ་སི་རྟོས་ (Nicholas Kristof) ཡིས་སྤྱི་བར་བཅར་འདྲི་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཞག་སྟེ་མི་༤༠༠ ནས་༡༠༠ བར་ ཤི་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱས་ཡོད། ར་ཤི་ཡའི་གསར་བའི་ལས་ཁུངས་ (KGB) དང་། ཨ་མི་རི་ཀའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོད་ དཔག་ཅི་མི་སྣ་སྒོང་ཙམ་ཤི་ཡོད་པ་ཚེ་མཐུན།

༡༩༨༤ ལོའི་ཟླ་༤ ཚེས་༡༩ ནས་༡༤ བར། དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྐབས་༡༩ པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༤ རྟེན་ ཡི་མེན་གྱིས་‘སྐོ་མཐུན་ཀྲའོ་ཅི་’ དབྱང་གིས་ཏང་ལ་རོ་ཚོ་ལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་རོ་ཚོ་ལ་བྱེད་པའི་དཔག་ཟིང་ ཁྲོད་དུ་རྟོར་འབྱུལ་བཞེས་པའི་སྒོར་གྱི་སྤྱན་ཐོ་’ ཟེར་བཞེས་ཐོག་དུ་བརྒྱགས་པ་དང་། ཀྲའོ་ཡི་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུ་ཅིའི་གོ་གནས་ཕབ། དེའི་ཚབ་དུ་ཅང་ཅེ་མིན་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ གྱི་རྒྱན་ལས་དང་། སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུ་ཅིར་ བདམས། ལོ་མཇུག་དུ་ཉིན་ཞེ་མེན་ མི་ཁའི་གཞོན་ཤུགས་འོག་གྱང་དབྱང་ དམག་དོན་ཅུ་སྟེན་གྱི་རྒྱུ་ཞིའི་གོ་ གནས་ནས་ཅུ་དགོངས་ཞུས་འཁྲོལ་ བྱང་ཚབ་དུ། ཅང་གིས་དེའི་གོ་གནས་ བརྟུང་། །

མཚན་བུ།

- ① ལྷན་ཁག་གི་གསང་སྐྱོན་གྱི་དྲུས་རབས། ཚོམ་པ་ལོ། སྤུ་གྲུ་ Publication དཔར་སྐྱུར་ཁང་། ཉོང་ཁོང་། ༢༠༠༧
- ② ༡༩༧༤ ལོའི་ཟླ་༡༡ ཟླ་སྟོན་དང་ཟླ་༡༢ ཟླ་མགོར་ཉི་ཉོང་གི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཞིག་དང་། ལྷན་ཁག་སེལ་གསལ་འགྲུབ་འདུག་འདྲུན་སྐབས་ལིག་ཚེན་ཚགས་པར་གྱི་ལས་འགུལ་འདི་ཕུ་མཐུན་གྱི་རེད། དེ་ནི་དོན་དག་ལག་པོ་ཞིག་རེད། ལིག་ཚེན་ཚགས་པར་འདི་རྒྱ་ཅུ་ཅཱ་ཁྲི་མས་སུ་ཚོགས་ཚུན་སྟེང་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཡོད། ཡན་ཅཱི་ཡིས་བྲིས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཉེ་ཅང་ལས་སྐྱོལ་ལོ་ཡོད་ཅེས་པར་གསལ་༡༠༥
- ③ སྐབས་དེར་ལྷན་ཁག་དུ་དམངས་ཁོང་གྱི་དྲུས་དེབ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཞིག་(ལྷན་ཁག་གིས་༡༠༩ དང་། ཁྲི་རྒྱུ་ལོ་ལྷི་ཡིས་༡༢༧ ཅེས་གྲངས་ཅིས་བུས་ཡོད།) ཡོད་པ་ལས་ཆེ་བ་སྐོར་བརྒྱབ་པ་དང་། དྲུས་དེབ་ཉི་ཤུ་ཅེས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་‘འགན་ཁུར་’ཟེར་བ་ཞིག་ལོ་གཅིག་ཅེས་རིང་འདོན་འབྲེམས་བུས་མཐར་མཚམས་ཆད། དྲུས་དེབ་ཚོམ་སྐྱོན་གྱི་སྐོར་ཞིག་ལ་ཉེས་མིང་འདྲ་མིན་བཏགས་ཏེ་དྲུས་བཀག་བཅོཅ་འདུག་བུས།
- ④ འདི་ནི་དེ་ལྟ་ལག་བཟུང་བྱེད་བཞིན་པའི་ཅུ་ཁྲི་མས་ཡིན། ༡༩༥༤ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༢༠ ཉིན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཚེན་སྐབས་དང་པོའི་ཚོགས་འདུ་དང་པོའི་ཚོགས་འཕུལ་བཞེད་དོན་ཚུན་༡༠༦ ཅན་གྱི་ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཅུ་ཁྲི་མས་དང་པོ་གཏན་འབེབས་བུས་ཤིང་། ཅུ་ཁྲི་མས་གཉིས་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༡༧ ཉིན་སྐབས་བཞི་བའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ཐེངས་དང་པོའི་སྤྱི་དགའ་འབེབས་བུས། དེར་ལེན་བཞེད་དོན་ཚུན་༩༠ ཡོད། ཅུ་ཁྲི་མས་གསུམ་པའི་༡༩༧༤ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༥ ཉིན་སྐབས་ལྔ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ཐེངས་དང་པོའི་སྤྱི་དགའ་འབེབས་བུས། དེར་ལེན་བཞེད་དོན་ཚུན་༤༠ ཡོད།
- ⑤ འཛམ་གླིང་སྤྱི་དགའ་འབེབས་བུས་ལ་ཉེས་པའི་སྐབས་གྱི་ཉི་ཉོང་ཕྱད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དྲུས་ལྷན་གྱི་དབང་ཚད་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྲིད་འཛིན་ནམ། གཞུང་གི་འགན་འཛིན་(སྲིད་ཚོན་) གང་རུང་ལ་མ་གཏོགས་པ་ཞིག་དཔར་བྱུང་སྟེང་མེད། ཉིན་གྱིས་ཉི་ཉོང་གི་རྗེས་སྐོས་བུས།
- ⑥ <http://www.people.com.cn/GB/shizheng/252/8956/8965/20021029/853373.html> ༡༩༥༤༡༡༡༢༩ ལོའི་ཁེ་ལས་པ་སྐོར་ཞིག་ལ། ས་ཚུན་ཞིག་གསལ། མི་སྐོར་ཞིག་སྐོར་ལ་ཕུག་པོ་ཆགས་སུ་བཏུག་སྟེ། ས་གཞན་གཞན་དང་། མི་གཞན་ལ་སྐུ་ལ་ཁྲིད་དང་རོགས་རམ་བུས་པ་བརྒྱད། སེམ་བཞེན་ཐུན་མོང་འབྲོར་ཕུག་ལ་སྐོར་བས་ཐབས་བྱེད་དཔོན་ཞེས་བཤད་ཡོད།
- ⑦ <http://www.cnki.com.cn/Article/CJFDTotal-HSKX200311017.htm> ‘ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་གནས་སྐབས་ཚེན་པོ་གཉིས་’ཟེར་བ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤་ཟླ་༩ རན་བཤད།
- ⑧ དུ་ཤུ་ལོའི་པར་སྐྱེས་ལུ་ལ་དུ་ཤུ་ནན་ཞིང་ཚེན་ནས་ཡིན་པ་དང་། ༡༩༩༩ ལོར་ཉང་ནང་ཞུགས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ བར་ཅིན་ཚེ་ཅེད་དུ། དུ་ཤུ་ལྷོ་རུབ་དམག་ཁུལ་ཁང་སོགས་སུ་དམག་དོན་གྱི་འགན་ཁུར་གྲངས་པ་དང་། ༡༩༥༣ ལོར་གྲུང་གཞིན་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཅིང་བསྐྱོས། ༡༩༥༣ ལོ་ནས་དུ་ཤུ་ནན་ཐབས་ཞུང་དང་། རུབ་བྱང་ཅུས། རྩམ་ཞི་སོགས་གྱི་རྒྱུ་ཅིང་འགན་ཁུར། ༡༩༧༥ ལོར་ལྷན་ཁག་སྤྱི་ཚོགས་ཚུན་རིག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གཞིན་པ་དང་། ༡༩༧༧ ལོར་དབུས་ཉང་གི་སྐོར་བྱུང་འགན་འཛིན་གཞིན་པར་བསྐྱོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༤༡༡༢ རན་དབུས་ཆབ་སྲིད་ཅུས་གྱི་རྒྱུས་ལས་དང་། དབུས་སྤྱི་གཞིམས་ཞིབ་འཕྲོད་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་ཅི་ཨང་གསུམ་པ། དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆེ་དང་། སྤེལ་བསྐྱུགས་སུ་ལོ་ལྷན་གྱི་འགན་ཁུར་སྤྱོད་ལྷན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡༧ ནས་༡༩༤༡༧ བར་དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆེ་དང་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུ་ཅིང་འགན་ཁུར། (སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡༣ ནས་༡༩༤༣༧ བར་གྱི་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུ་ཅི་ནི་དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཅི་རྒྱུ་ལི་ལས་དོན་གཅོ་སྤྱོད་བྱེད་ལའན་ཡིན་པ་ལས། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་མགོ་ཁྲིད་མཐོ་ཤོས་དེ་མིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༣ རྗེས་དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆེ་ལོ་གོ་གནས་མེད་པར་བཅོས་ཏེ། དེའི་ཆབ་དུ་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུ་ཅི་བཞག) དེའི་གོང་སྐབས་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་བར་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་གྱི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་བུས།
- ⑨ <http://www.maozong.com/show.aspx?id=5176&cid=67>
- ⑩ ལོ་དེར་ཟེ་ཁྲིན་གྱི་མཐོ་སྐོར་དགོ་ནན་ལེ་ཉན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས། བོད་ཀྱི་གོང་གསེབ་གྱི་ནམ་པ་འདྲི་སྐབས། སྤྱི་ཕུགས་བསད་མ་ཐག་པའི་ཁྲག་ཚོ་པོ་ནམ་འཐུང་སོགས་བོད་རིགས་ལ་མཐོང་ཆུང་དམངས་འབེབས་གྱི་ཚོམ་ལིག་མངོན་གསལ་གྱི་རྟོག་སྒྲུང་ཞེས་པ་ཞིག་ཚགས་པར་སྤྱི་དགོད་ཐོན་བྱུང་བའི་རྒྱན་བུས་ཏེ། མཚོ་སྐོར་མི་རིགས་སྐོར་བུ་ཚེན་མོ་དང་། རུབ་བྱང་མི་རིགས་སྐོར་བུ་ཚེན་མོ་སོགས་ནས་སྐོར་བ་མཚམས་བཞག་སྟེ་རོ་ཚོལ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ལ་ཞུ་གདུགས་བུས་ཡོད་ཀྱང་། འདིའི་སྐོར་གསལ་འགྲུར་དུ་བཤོད་ཐོན་བྱུང་མེད་ཚོད།

༡༽ མི་རབས་གསུམ་པའི་མགོ་བྱིན་སློབ་ཤིང་།

ཅང་ཅེ་མིན་ཐོག་མར་པེ་ཅིང་ཏུ་གནས་སློབ་བྱེད་སྐབས། ཁྱིན་ཡུན་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་འདུགས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་དག་ཅིག་གིས་འདི་བ་བར་བརྒྱལ་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ལས། བོ་གནས་ཡུན་རིང་ཉར་ཐུབ་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་མཁན་ཉལ་མཁུང་མེད། ཐོག་མའི་ཆར་ཁོ་རང་ཡང་དཔོན་རིགས་མཐོ་གསུམ་སྡོད་ཡུལ་ཀླུང་ནན་ཉེ་ཏུ་ཏུས་ཡུན་གང་འཚམ་རིང་སློབ་མེད་པ་དང་། ཇམ་རིར་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པའི་བུ་ལ་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཐོན་རྗེས་ཇམ་རིར་ཏུ་ལས་ཀ་འཚོལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་པའི་ཁ་ཏུ་བྱས་པ་སོགས་པེ་ཅིན་ཏུ་མིག་བཅུ་མ་ནས་སྐྱེ་བས་པ་ལས། རང་གི་མདུན་ལམ་ལ་གདོང་འབེལ་བ་གང་ཡང་ཡོད་ཚོད་མི་འདུག པེ་ཅིང་མཁར་ཏུ་རྒྱ་གུང་ཁྲན་གྱི་ལམ་སློབ་ཏུ་གལ་ཆེར་བརྗེ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྒྱན་རིམ་དང་། ཉམས་སྦྱོང་། དབང་ཆའི་ཕྱོགས་གཏོགས་སོགས་གང་གི་ཐང་ནས་ཀླུང་མཐུན་རྒྱུན་འདོམས་མེད་པའི་མི་འདིས་༡༩༧༩ ལོ་ནས་༡༩༩༧ ལོ་བར་རིམ་པས་ཁ་གཏད་ཏུ་ལངས་མཁན་རེ་རེ་བཞིན་ཚར་བཅད་དེ། ལོ་རྒྱུ་གསུམ་རིང་རྒྱ་ནག་གི་དབང་ཆ་བརྒྱུད་བ་དང་། ལི་མིན་དང་ཀུལུ་ཏུང་ཅི་གཉིས་གྱི་སྒྲིལ་སྤྱོད་སྐབས་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡུན་ནང་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་ཡོད་པ་དང་། ཉོང་ཀོང་དང་ཇམ་ལོ་མིན་གཉིས་རྒྱ་ནག་གིས་རྗེས་ལེན། རྒྱ་ནག་དེ་འདྲི་སྤྱོད་ཚོང་དོན་སྤྲོད་འདུགས་(WTO) ལུ་རྒྱུད་པ་སོགས་བྱས་རྗེས་སུ་བཟང་བ་དང་། གཤམ་ཐལ་གྱི་ཁ་དབང་ཏུ་སོང་ནས་བོད་དང་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཏུས་མཐུན་གསུམ་སྤོམ། རྒྱ་ཡུན་ཀོང་གི་རྗེས་འདུག་ཚོར་དྲག་གཞོན། དཔོན་རིགས་ཀྱི་སློབ་ཟུལ་སུངས་རྒྱ་ཡན། འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་དང་། ཆབ་སྲིད་རང་དབང་ཐང་མགོ་འདོམས་བྱས་པ་སོགས་ལ་མཚང་འདོན་སྤོམ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡) ཅང་ཅེ་མིན་གྱི་བཅོས་བསྐྱར་གསུམ་པའི་

ཤེས་ཡོན་དང་སློབ་ཁང་། རྒྱན་བཅོས་གསུམ་པའི་མང་ཚོགས་དཀྱུས་མའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་གནས་ལ་ཐང་ཀར་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ༡༽ ཅང་ཅེ་མིན་གྱིས་༡༩༩༩ ལོ་ནས་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་སློབ་ཡོན་སློབ་སྦྱོར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཏུས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ། སློབ་མ་རང་དོས་ནས་སློབ་ཡོན་(གང་ཅོམ་ཞིག) འཕུལ་དགོས་པ་བཅོས་པས། དབུལ་པོའི་ཕུ་བྱ་མང་དག་ཅིག་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་རའི་ཕྱིར་སུད་ཡོད། ༡༩༩༧ ལོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དོན་གཞི་སློབ་མ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུལ་པོའི་སློབ་ཡོན་རྒྱ་སྐོར་༡༠༠༧༠༠ ཅོམ་དང་། དེའི་རྗེད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྱོག་འགྲོ་སོང་བསློམས་པས་རྒྱ་སྐོར་༡༠༠༠༧༠༠༠

ཙོ་མིན་ལོག་གི་ཡོད་ཀྱང་། ༡༠༠༦ ལོར་ལོ་གཅིག་གི་སྐོར་ཡོད་པ་༥༠༠༠༧༠༠༠ ཡན་ཟེན་པ་དང་། དེའི་སྤྱིང་ཚག་ཅིག་
 བསྐྱུན་པས་ཉུང་མཐར་ཡང་རྒྱ་སྐོར་ཚིག་ཁྲི་ཙོ་མིན་གནས་གྱི་ཡོད། ༡། ༡༩༩༤ ལོ་ནས་བརྒྱུད་སྤྱིང་ཁང་བཞོ་འབྲེམས་གྱི་ལམ་
 སྤོལ་བསྐྱུར་ཏེ། མི་སོ་སོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཕྱོར་འཁོས་ལ་གཞིགས་པའི་‘ཚོང་ཚོགས་པ་’ཉོ་དགོས་པར་བཅོས། ༢། དེ་སྔ་
 གཞུང་གིས་སྐྱུན་གཏུགས་གྱི་འབྲོ་བོན་སྤོད་སྤོར་བྱེད་པ་དེ་ལས་བཅོ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་(གང་ཙོ་མིན་གྱིས་)འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་
 པ་བཅོས་པས། ‘དུལ་དགོས་པ་ལས་མིའི་སྤོག་ལ་མི་བཟོ་’བའི་སྐྱུན་བཅོས་གྱི་ཡང་བའི་གནས་སྤངས་རྒྱུན་མར་བྱུང་ཡོད། ༡༠༠༥
 ལོའི་ཟླ་ལ ༡༠ རྒྱུ་མིད་ཀྱི་བྱི་བྱུང་ཁང་འཕེལ་རྒྱས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་སྐྱུན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་པའི་ནང་། སྐྱུན་བཅོས་ཚོང་ལས་
 ཙོ་དང་ཁྲོམ་ར་ཙོ་དུ་བསྐྱར་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱུན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ལམ་ལུགས་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་སྤྱིད་རྒྱས་དེ་གཞི་ཅིའི་སྤྱིང་
 ལམ་སྤོངས་བྱུང་མེད་པའི་སྤོལ་ཚིག་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་འཛམ་གྱིང་འཕྲོད་བསྟེན་སྤྱིག་འཇུགས་གྱི་སྐྱུན་ཐོའི་ནང་དུའང་།
 རྒྱུན་གཏུགས་སྐྱུན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སྤོལ་ས་ཐང་འཛམ་གྱིང་གི་ཆེས་མཐོའ་མའི་ཨང་རིམ་བཞི་བ་ཡིན་པའི་ཐག་བཅད་ཡོད། དེར་
 བརྟེན། རྒྱུན་གཏུགས་སྐྱུན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱིས་ཁྲོད་རང་གི་དུལ་ལུགས་སྤོང་པ་བཅོས། སྤོལ་གསོ་བཅོས་བསྐྱར་
 གྱིས་ཚན་ཚོན་གཉིས་མནར་ནས་སྤོར། སྐྱུན་གཏུགས་བཅོས་བསྐྱར་གྱིས་ཚོ་ཚོད་སྤྱི་སྤྱི་བྱས་ཞེས་ཤོད་རྒྱུན་ཚགས་ཡོད།

༡) སྐྱུན་སྤོལ་ཚོགས་པ་དང་སྤོག་ཟུལ་སྤྱུངས།

བཅོས་བསྐྱར་སྤོལ་བྱེད་གྱི་ཚུལ་སྤོར། རྒྱུན་གཏུ་སྤོག་ཟུལ་སྤྱུངས་གྱི་དར་སོ་སྤྱིར་མ་གཟགས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་
 པ་དང་། ཉིན་གྱི་འདོད་པ་བཞིན་‘མི་སྐོར་ཞིག་སྤོར་ལ་སྤུག་པོ་ཆགས་སྤུ་རྒྱུག་’ཟེར་བའི་ནང་རྒྱུན་གཏུ་སྤོག་པོའི་བརྒྱ་ཆ་དགུ་
 བཅུ་ཙོ་མིན་དཔོན་རིགས་མཐོ་གསུམ་གྱི་སྐྱུན་སྤོལ་ཚོ་ཆགས་ཡོད། དཔོན་རིགས་ཚོས་ཐང་ཀར་གཞུང་དུལ་ཉལ་བྱིད་བྱེད་པ་མ་
 ཟད། ‘ལྷམ་མེའི་ཤོག་ཁག་’ཟེར་བཞིག་ཀྱང་དར་ཏེ། དཔོན་རིགས་ཚོའི་ལྷ་ལྷམ་ཚོས་སྤོག་རྩན་སྤོད་ལེན་གྱི་ཟམ་པའི་རྩལ་དུ་
 ལུས་པ་འདོན་པ་དང་། སྐྱུན་སྤོལ་རྣམས་གཞུང་གི་ལས་གནས་གལ་ཆེན་དུ་འཛོག་པའམ། ཚོང་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད།

སྐྱུན་སྤོལ་སྤུག་པོ་དེ་དག་གི་ཁྲོད། དུས་རིམ་གྱི་ཚན་ས་བགར་ཚོ། ཐོག་མའི་ཆར་རྒྱུན་གཏུ་གསར་བརྗེ་ཚན་རབས་
 པ་བརྒྱད་གྱི་གས་ཉིན་ཞལ་མེན་དང་ཁྲིན་ཡུན། རྒྱུད་གྱིན་གསུམ་གྱི་བྱིས་རྒྱུད་སྤུག་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ལོ་རབས་
 དགུ་བཅུ་བའི་མགོ་སྤོད་དུ་ཉིན་གྱི་དུ་ཉིན་སྤུ་རྒྱུད་སོགས་གྱིས་‘ས་ཆ་བཅད་བརྒྱུད་’བྱས་ཏེ་འཕྱོར་བ་རྒྱས་པ་དང་། དེད་གི་ཆར་
 ཙོ་ཙོ་མིན་གྱི་བྱ་ཙོ་མིན་ཉིན་གཙོ་བྱས་པའི་སྐྱུན་སྤོལ་ཚོས་ཆ་འཕྲིན་ཚན་རྩལ་ལས་རིགས་ཐང་‘འདུ་འགོད་’རྒྱ་ཚེར་བྱེད་བཞིན་
 ཡོད་འདུག། ① རྒྱུན་གཏུ་གྱི་སྤོལ་རྒྱུར་པ་ལི་མིན་ཞེ་སྤོལ་དང་པོ་ཅིང་དུ་དྲག་གནོན་དང་དྲག་པོའི་བྱིས་ས་གཞི་སྤོལ་མཁན་གྱིད་
 སྤོལ་ལས་ཐོག་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་རིགས་ཚོས་‘ལག་དམར་ལི་མིན་’ཞེས་འཕོད་ཅིང་། བྱིས་རྒྱུད་གྱི་ཟུལ་ཙོ་ཙོ་མིན་ལས་ཞན་

པ་གང་ཡང་མིན། ② བླ་མི་གཉེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་རིགས་ཚོའི་སྐུ་མེད་ལོ་ལྔ་ལྔ་ལོ་ ཅམ་གྱི་ཞི་བདེ་གོ་གནས་
དང་། ཁོ་ལས་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞོན་འདུག་ཅིང་། དེའི་ནང་ས་དབང་དཔེ་གྱི་སྐུ་མེད་ཚོའང་ཚུད་ཤག། ③

༡) ཡོན་ཏུ་གྲོད་གཞི།

ཡོན་ཏུ་ཚོགས་ཁག་ཅེས་པའི་ཞེ་མི་གྲོད་ཁྲིའི་གྱི་ཁོ་ལས་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་ཁག་འདིའི་འགན་ཁུར་
བ་ལའི་ཁྲིམ་ཞེན་ཟེར་བའི་སྐོར་ཚུང་ཡང་མཐར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཞིང་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཚོང་ལས་རྒྱ་རྒྱུ་གནས་མགོ་ཚུགས་པ་དང་།
༡༩༧༤ ལོར་ཡོན་ཏུ་ཚོགས་ཁག་བཅུ་གསུམ་ཉེ། ལྷོ་ཕྱོགས་དང་། ཐམས་ཅད་ལོར་། སྤྱི་ལུགས་སྐྱེ་བྱུང་། རྩ་
འགྲུལ་བཟོ་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་སོགས་ནག་ཚོང་བརྒྱབ་པའི་རིན་འབབ་རྒྱ་སྒོར་དུང་ཕུར་༥༩༠ དང་། ཁུལ་འབབ་གཡོལ་སྐྱུང་བྱས་
པ་རྒྱ་སྒོར་དུང་ཕུར་༩༠༠ ལྷག་བྱུང་ཡོད། གྲོད་གཞི་འདིའི་ནང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་དང་། དམངས་འབྲུག་ཚོགས་
གཞིན། རྒྱལ་དོན་ལྷན་ཡོན། རྒྱལ་སྐྱུང་མཐོ་རིམ་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཅི་དང་། སྤྱི་བདེ་ཐིན་ཀྲང་གཞིན་པ། ཞ་
མིན་སྒོ་ཁུལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་བདེ་སོགས་མི་ཚེས་སྟོང་ཉེ་བཞི་བཟེ་ཞུགས་བྱས་ཡོད། ༡༩༧༤ ལོར་རྒྱ་ནག་སྤྱི་བདེ་སྒོ་ཁུལ་
ལས་ཁུངས་ལ་མི་ཞིག་གིས་གྲོད་གཞི་དེའི་སྒོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཤོག་ངོས་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྐྱར་བ་དང་། ༡༠༠ ལོར་རྒྱ་
གཞུང་གིས་༤༡༠ ཚེད་དོན་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་བཅུ་གསུམ་ཉེ། མི་༤༠༠ ལྷག་ལ་ཞིབ་བཞེད་བྱས་པ་དང་། མི་༩༠༠ ཉེ་

༡༠༠༠༡༡༡༤ ཉིན་གྲོད་གཞིའི་འདིར་ཚུང་མཁམ་དཔོན་རིགས་༡༤ ལ་སྒོ་གཞི་མས་བཅད་པ།

བར་ཁྲིམས་ཆད་བཅད།
གྲོད་གཞིའི་དེའི་བྱེད་གཏེ་
ལའི་ཁྲིམ་ཞེན་ལོ་དེའི་རྒྱ་ད
ནང་ཨ་ལོ་མི་རྒྱུ་བྱོས་པ་
དང་། དེང་སང་ཁོ་ན་འར་
སྐབས་བཅོལ་ཞུ་རྒྱུའི་ཁྲིམས་
གཏུ་གས་བྱེད་བཞིན་
ཡོད། ④

༤) བོད་དང་ཅང་ཅོ་མིན།

ལྷ་སའི་གྲོན་ལངས་སྤྲེས་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་དང་། ལ་པམ་ཆེན་སྐུ་གོང་མ་གཤེགས་པ་བཅས་གྱིས། ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་པའི་མགོ་སྟོན་ནས་བརྒྱུད། བོད་འདིར་ཡུན་ཙམ་གྱི་དབྱགས་ངལ་གསོ་བའི་བར་གསང་དེ་ཕྱི་ལ་གྱིས་རྫོགས་ཤིང་། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གཞོན་སྟོན་གྱི་སྲིད་རྒྱུས་སྤེལ་མགོ་ཚུགས། ༡༩༧༤ ལོར་འཚོགས་པའི་བོད་གྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་པ་ཟེར་བའི་སྟེང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལྡན་གྲངས་ཁ་ཤས་ཤིག་བཏོན་པ་དང་མཉམ་དུ། ལས་དོན་གྱི་གཞོན་གནད་དེ་‘དུ་ལའི་རྩ་ཚོགས་ལ་དོ་ཚེལ་དང་། ཁ་བྲལ་ལ་དོ་ཚེལ་’བྱེད་པའི་ཐོག་ལ་བསྐྱར་བ་དང་། ‘དུ་ལའི་རྩ་ཚོགས་དང་ང་ཚོའི་དབར་གྱི་འཐབ་ཚོད་ནི་བྱོད་ཤིང་གསོན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡིན་’ཅེས་ཐག་བཅད། བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དང་པེ་ཅིན་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ཡང་མཚམས་ཆད། ༡༩༧༥ ལོར་ཕྱི་ལོ་འདྲིའི་དང་མཇུག་འབྲས་ལྟར་ལྷ་སའི་གྲོན་ལངས་སྤྲེས་ལེ་ལོ་ཐོག་ནས་མེ་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་དོར་དེ། མེས་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་གྱི་བྱ་འགུལ་མཚམས་འདྲི་བ་དང་། ཡོངས་བསྐྱགས་གྱིས་བོད་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་འབྲལ་དུ་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པའི་དོས་ལེན་དང་། ཐའེ་མཚན་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་འབྲལ་དུ་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པའི་དོས་ལེན། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་མཁའ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཉག་ཅིག་ཡིན་པའི་དོས་ལེན་བྱས་ཚེ། དུ་ལའི་རྩ་ཚོགས་སྐོར་གྱི་མདུན་ལམ་ཐད་འབྲེལ་གཞུགས་གྲོས་བསྐྱར་བྱས་ཚོགས་ཅེས་གྲོས་མོལ་ལ་སྟོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་བཏོན་ཡོད།

༥) ལྷ་ལྷན་གོང་དྲག་གཞོན།

ལྷ་ལྷན་གོང་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་རིགས་ལི་ཏོང་གྱི་ཟེར་བས་༡༩༧༦ ལོ་བཅུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷ་ས་སྐོར་གཞོན་ཆེར་བྱེད་པ་དང་། ‘བདེན་པ་དང་། དགོ་བ། བཟོད་པ་’མི་ཆེའི་སྤྱིར་པོར་ལེན་དགོས་པའི་བསྐྱབ་སྟོན་བྱེད། ཚོགས་པ་དེར་མ་ཞུགས་གོང་། དགོ་རྒྱུས་གྱིས་སྟོབ་པའི་གསུམ་བྱིན་དུ་ཚོས་ལའོར་གྱི་རྒྱགས་ཤིག་འདེབས་པས། ལྷ་ལྷན་གོང་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐོག་མའི་ཆར་ཚོགས་པ་འདི་ལྷ་ས་རྩལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་དུ་བཞག་སྟེ་སྐུ་ལ་སྟོར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། དེ་མ་པས་ཚོགས་ཞུགས་པ་བྱེད་པ་དུན་ནས་དུང་སྐུར་གཅིག་བར་རྒྱབ་འཕར་གྱིས། དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བཞག་སྐབས། རྒྱ་གཞུང་ལ་དངངས་སྐྱབ་བསྐྱངས་ཡོད།

༡༩༧༦ ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གཞུང་གིས་མྱ་ལུན་གོང་ཚོང་འཛིན་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤེལ་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༧༧ ལོར་མྱ་ལུན་གོང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་ཉོ་ཚོ་ཤི་ལུ་ཟེར་བའི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཐེན་ཅིན་གྱི་དུས་དེབ་ཅིག་ཏུ་ཡང་བསྐྱར་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་སྐབས། སློབ་མ་སློང་ཕྲག་ཁ་ཤས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་ཕྱིན་ནས་གནས་ལུགས་སྤངས་བཤད་བྱས་པར། རྒྱ་གཞུང་གིས་མི་༥༥ ཅམ་བཟུང་། གནས་ཚུལ་དེ་ཐོན་རྗེས། ཟླ་༤ ཚེས་༡༥ ཉིན། མྱ་ལུན་གོང་གི་རྗེས་འདུག་པ་ཁོ་ལྟ་གནས་བཤད་སྐོམ་ཚེར་འཛོམས་ཏེ། ཉིན་ཉི་ལ་པོའི་རིང་ཐེན་ཅིན་གྱི་མི་དེ་དག་སློང་དགོས་པའི་ངོ་རྒོལ་བྱས།

ཟླ་༤ ཚེས་༡༠ ཉིན། དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱེ་བྱི་བྱེད་ཁང་གི་མཛུགས་འཛུགས་མྱ་ལུན་གོང་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་བཙུགས་པ་དང་། ཟླ་༥ ཚེས་༡༠ ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་མྱ་ལུན་གོང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་

༡༩༧༧༦ མྱ་ལུན་གོང་རྗེས་འདུག་ཚོགས་མང་ཚོགས་ཉིན་འཛིན་ཚོགས་པར་གྱི་ཁང་ཅིག་མདུན་དུ་ངོ་རྒོལ།

དང་སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་
མྱིང་ལ་འགོག་རྒྱུ་
བཟོ་གི་ཡོད་ཚུལ་
དང་། ཁྱིམ་ས་མཐུན་
མིན་པའི་སྤྱི་ག་
འདུགས་ཤིག་ཡིན་
ཚུལ་བསྐྱབས། ཟླ་
༧ རང་། མྱ་ལུན་
གོང་གིས་ནད་ལ་སྐྱོན་
ཟམ་དགོས་པ་དང་།
ལུས་སློང་གིས་བདེ་
བ་ཅན་འགོ་བྱུང་ཚུལ་

བཤད་དེ་མི་སློང་ཕྲག་ལྟ་འཛིན་རྒྱུ་བཟོས་ལུགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བསྐྱང་སྟེ། ལོག་ཚོས་གྱི་སྤྱི་ག་འདུགས་ཤིག་ཡིན་པའི་སློམ་ཚོག་བཤོད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡང་ཚོགས་པའི་སྐྱོན་ཐོའི་ནང་། མྱ་ལུན་གོང་གི་རྗེས་འདུག་པ་འབྲུམ་གཅིག་ལྟ་གསུམ་རྒྱ་གཞུང་གིས་མནར་གཅོད་དང་དལ་ཚོ་ལ་བསྐྱར་བཤོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༠༥ ལོར་མི་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་མནར་གཅོད་འོག་ཚོ་སློབ་ཤོར་བའི་མིང་གཞུང་བཅུད་ཚོང་འདུག་ ཚོགས་པ་འདིའི་ཤོད་སྤངས་ལྟར་ན། ཉེ་བའི་ཆར་ལེའོ་ཉིན་གྱི་བཅོམ་ཁང་ཞིག་ཏུ་མྱ་ལུན་

ཀོང་གི་རྗེས་འདུག་པའི་དབང་པོའི་ཚུལ་གཞགས་འདོན་གྱིས་ཚོང་བསྐྱར་བྱས་པ་དང་། བཅ་པོ་མེར་བསྐྱོད་བྱས་བཏང་ཚུལ་ཐེར་འདོན་བྱས་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཚད་ཚོགས་པ་འདིའི་སློབ་གནས་ཨ་རིར་ཡོད་པ་དང་། ཉོང་ཀོང་དང་ཐའེ་མན། སིང་ལྷ་ཡུར། བཱི་ཅི་ལན་མོགས་སུ་འདྲེན་ཚོགས་ཡོད་སྐད། ཚོགས་པ་འདིས་ད་དྲུང་ཉ་ཅི་ཡོན་ཅི་པའོ་ཞེས་པའི་ཚོགས་པར་དང་། ཞིན་ཐང་རིན་བརྟན་འཕྲིན། རྩ་སྐྱོད་ཉ་སློབ་ཀྱི་ཡི་འུ་རྒྱུང་འཕྲིན་མོགས་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་སློབ་མང་ཞིག་འདོན་གཏེར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེའི་ནང་ཉ་ཅི་ཡོན་ཟེར་བའི་ཚོགས་པར་དེ་སྐད་ཡིག་༡༡ རྩེད་རྒྱལ་ཁབ་༩༠ སོ་གྲངས་ནང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༦) ‘ཚབ་མཚོན་གསུམ་གྱི་གལ་ཆེའི་དགོངས་པ།’

འདི་ནི་ཅང་ཅོ་མིན་གྱིས་༢༠༠༡ ལོར་

བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་དོན་ནི། ‘ཤུང་གོ་གྲུང་ཁྲན་ཉང་གིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཤུང་གོའི་རྩོན་ཐོན་གྱི་སློབ་གསུང་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་ལྷགས་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་རེ་འདུན་ཚབ་མཚོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཤུང་གོའི་རྩོན་ཐོན་རིག་གནས་གྱི་མདུན་བརྐྱོད་ཁ་སྐྱོད་ཚབ་མཚོན་བྱེད་དགོས་པ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཤུང་གོའི་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཁོ་སུ་ཚབ་མཚོན་བྱེད་དགོས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཉེ། ཚབ་མཚོན་དང་པོའི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་བྱེད་སྒྲུབ་སུ་དམིགས་པ་དང་། བསམ་ཚུལ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སླེར་གཏེར་ཁོ་སུ་གཏེར་ལའན་‘འབྱོར་ལྷན་གཉེན་ལྷན་ཚོའང་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ནང་འཛུལ་ཞུགས་ཚོགས་པ་བཞོས། ཚབ་

“三个代表”重要思想

中国共产党始终代表中国先进社会生产力的发展要求

在新世纪，要保持党的先进性，首先必须始终代表中国先进社会生产力的发展要求，推动社会生产力的迅速发展，在社会主义现代化建设中发挥好组织和领导作用。

中国共产党始终代表中国先进文化的前进方向

中国共产党“代表中国先进文化的前进方向”的论断，是我们党关于加强社会主义精神文明建设指导思想的一个新的发展，是我们党的建设的一项根本任务和要求。

中国共产党始终代表中国最广大人民的根本利益

始终代表中国最广大人民的根本利益，是中国共产党的奋斗目标、目标任务和根本宗旨的集中体现，是党的性质和纲领决定的。

“三个代表”，从根本上回答了我们应该建设一个什么样的党、怎样建设党的问题，是我们的立党之本、执政之基、力量之源。

保持共产党先进性教育读本 中国共产党章程

མཚོན་གཉིས་པའི་སློབ་གསེའི་ཐད་ལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཅང་གིས་‘སློབ་ཐོན་གྱི་རིག་གནས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ད་གཟོད་ གྲུང་གོ་མི་དམངས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་སྤེལ་ཐུང་རྒྱུ་ལམ་དེར་བསྐྱོད་རྒྱུ་ཁྲིད་སློབ་ཡང་དག་བྱེད་ཐུབ་’ཅེས་ཚོགས་ཚེན་བརྟུན་པའི་ རློང་བཀའ་ཡོད། ཚོད་མཚོན་གསུམ་པའི་‘མི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན’གཅིག་སྤྱི་བཟུང་སྟེ། མི་དམངས་སྤུལ་སློང་བྱེད་དགོས་ པའི་དོན་ཡིན།

རྒྱན་གནང་། ‘ཚོད་མཚོན་གསུམ་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་དཔོན་དམ་རིང་ལུགས་པའི་ཚབ་སྲིད་ལམ་སྟོགས་རེད།’ ‘གྲུང་ རློང་ཉང་ནི་བཟོ་གཞི་དབང་བསྐྱུར་གྲུང་གྲུང་ལེ་མ་གྱི་ཚོད་མཚོན་རེད་’ཟེར་བ་སོགས་གོ་དོན་གཞན་དུ་འགྲེལ་མཁན་ཡོད་ལ། ཁ་ བས་ཀྱིས་‘ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཚོད་མཚོན་’ཟེར་བ་འདི་རིགས་ཀྱིས། མཚོང་ས་བསྐྱོད་ཚེན་མོ་དང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ སོགས་སྤྱི་གྲུང་འབྲེལ་གིས་ཚོད་མཚོན་ཆེད་དེ་འབྲེལ་བཞེས་པ་དེ་དག་གཡོལ་འགོ་བས་བྱས་ཡོད་པའི་མཚོང་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་ དང་། ལྷག་པར་དུ་ཉང་སྲིད། རྒྱལ་སྤྱི་དང་། རིག་གནས། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ལས་རིགས་ཡོངས་སུ་རྗོད་གསུང་བར་སློང་ནས་ གཞུགས་དུ་དྲིལ་བསྐྱབས་བྱེད་ཐུག་པ་ལྟེ། ཚོད་མཚོན་གསུམ་པའི་ཡན་གྱི་སྐད་ཆ་སློང་བ་ཙམ་ཞིག་ཆགས་པ་དང་། ‘ཐོག་ མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཚོད་མཚོན་བྱེད་དགོས་’ཟེར་བ་དེ་‘ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཚོད་མཚོན་ཡིན་’ཟེར་བར་བསྐྱུར་ཡོད་པའི་རྒྱར་ ཟེའུ་དུ་ཀྱི་ཡོད།

‘ཚོད་མཚོན་གསུམ་པའི་གལ་ཆེད་དགོངས་པ་’ཟེར་བ་འདི་༢༠༠༢ ལོར་ཉང་གི་སྤྱི་གཞི་འཛིན་བརྟུག་པ་དང་། ༢༠༠༩ ལོར་ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་སློང་དུ་བརྟུག་ཡོད། རྒྱ་གྲུང་འབྲེལ་ཚོས་དེ་ནི་‘མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་གཞུང་ལུགས་ ཀྱི་སྤྱུང་འབྲས་ཚེན་པོ་ཨང་གསུམ་པའི་ཡིན་’པར་བཟང་བ་དང་། ‘མའོ་ཅོ་ཉུང་གི་དགོངས་པ་’དང་‘ཉིན་ཞལ་མེན་གྱི་རིགས་པའི་ གཞུང་ལུགས་’གཉིས་སྤྱི་བཟུང་ཨང་དང་གཉིས་སྤྱི་ཅིས་ཏེ། འདི་གསུམ་སྟེན་གྲུང་གཅིག་དུ་ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོད་གཤོམ་ནང་ བསྐྱོགས་ཡོད།

ཁོ རྒྱལ་རྒྱུད་གསར་སྤེལ།

༢༠༠༡ ལོའི་ཟླ་༡ ནང་། སྤིན་ཐོན་སྤུལ་རྒྱུ་ཅི་ཚོགས་གཅོད་དང་། སྤིན་ཐོན་གཞིན་པ་ལྷན་ཅུ་པའོ་ཚོགས་གཅོ་ གཞིན་པ། དབུས་གཞུང་ལས་ཁུངས་༡༩ འགན་ཁུར་བ་བཅས་ལས་སྤྱི་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་བའི་ཁང་རྒྱལ་རྒྱུད་སྤེལ་གསར་ སྤེལ་མགོ་ཁྲིད་ཚོགས་རྒྱུང་ཞེས་པ་བརྟུགས་ཏེ་ལས་འཆར་བསྐྱོགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འབྲུམ་སྤྱི་བའི་འཆར་བྱུང་ བ་བརྒྱུད་ཟླ་༩ ནང་ལས་དོན་དངོས་སྤྱི་མགོ་བརྩམས། ལས་གཞིའི་དམིགས་ལུལ་ནི། ‘ཤར་རྒྱུད་མཚོ་འབྲུམ་སྤེལ་གྱི་

༢༠༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་ཁྲིན་ཏུ་ཚོང་ལས་ཚགས་པར་སྤེང་རྒྱ་གཞུང་ལུ་འབྲེན་གྱིས་གནས་ཚུལ་འབོད་སྲིད་
བྱས་པ་ལྟར་ན། ཁྲིན་ཏུ་ནས་སྐྱ་ས་བར་གྱི་ལྷགས་ལམ་འཇུགས་སྐྱོན་ལས་གཞི་དེ་ད་ལྟ་འཆར་འགོད་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། ལམ་
ཐིག་སྒྲིའི་རིང་ཚད་གི་ལོ་མི་ཏར་ ༡༤༣༧ དང་། འགོ་ཐོན་རྒྱ་སྐོར་དུང་ཕྱུར་ ༥༣༥ ན ཡིན་པ་དང་། ལོ་ ༥ རང་འགྲུབ་འཆར་
ཡོད་སྐད། ལྷགས་ལམ་དེ་ཁྲིན་ཏུ་ནས་ཡ་ཙན་བརྒྱད་དར་མདོ་དང་། དེ་ནས་ཡི་ཐང་། མཛོ་རྒྱང་། སྲོ་མེས། ཉིང་ཁྲི་
སོགས་བརྒྱད་དེ་སྐྱ་སར་མཐུད་འཆར་ཡོད་འདུག།

དེ་མིན་ཀར་སྤུ་དུ་ཏོང་ནས་མདོ་དབྱས་ལྷགས་ལམ་ལ་སྒྲིལ་རྒྱའི་ལས་གཞི་འདེམ་མགོ་ཚུགས་ཡོད།

འཇུག་ཞི་སྒྲི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་སྲོལ་དཔོན་ཀྱའོ་པོའོ་དུང་གིས་‘རྩལ་རྒྱུད་གསར་སྲིད་ལ་ཟེར་བ་འདི་ནི་མཚོ་འགྲམ་
ས་ཁུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་སྤོང་རྒྱ་ཁོ་ནའི་ཚེད་དུ་རེད། རྒྱུ་བྱས་པ་དང་། རང་བྱུང་མོ་ལ་རྒྱུད་སྲིད་ལ་ཟེར་བ་འདི་ནི་མཚོ་འགྲམ་
ཚོན་པར་རྒྱུད་དུ་དཔོར་ཏེ། མཚོ་འགྲམ་གྱི་ཞིང་ཚེན་ཚོའི་ཡར་རྒྱས་ལ་རོགས་འདེགས་བྱེད་པ་ལས། རྩལ་རྒྱུད་ནས་སོ་སོའི་
བཅོམ་སྲི་མང་གཞི་འཇུགས་རྒྱའི་ལས་གཞི་ཏེ་ལམ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིས་བཤད་འདུག།

གཙོ་གནད་ལས་གཞི་འདི་དག་ནང་རྩལ་རྒྱུད་གྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་རྒྱ་ནག་དུ་དཔོར་འབྲེན་ལས་གཞན་པའི་འཇུགས་
སྐྱོན་གང་ཡང་མེད་ལ། ལས་འཆར་འདིའི་དམིགས་ལུ་ལ་‘རྒྱལ་སྤྱང་སྲ་བརྟན་’བཅོམ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ། བྱང་ས་རྩལ་མི་རིགས་
རྒྱ་རིགས་སུ་བསྐྱར་རྒྱའི་སྐས་པའི་སྲིད་ཁྲིམས་སྤྲུགས་རིང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། །

མི་རབས་བཞི་བའི་མགོ་བློན་དུ་ཕྱུག་ཅིན་ཐའོ།

དུ་ཕྱུག་ཅིན་ཐའོ་ནི་ཅང་སྤུ་ཐའོ་ཀོ་ལུ་ཏུ་༡༩༤༦ ལོའི་ཟླ་༡༦ ཚེས་༢༡ ཉིན་སྐྱེས་པ་དང་། ༡༩༥༩ ལོར་ཚེན་དུ་
 སློབ་གྲྭ་ཚུན་མོའི་རྒྱ་བཟོ་བཟོ་སྐྱེན་ཚུན་པར་སློབ་གཉེན་བྱས་ཏེ། བཟོ་བཟོ་དཔའི་ལག་བྲིས་ཐོབ། ༡༩༦༤ ལོར་ཀན་སུ་ལུ་ཡི་ལུ་
 ཅའ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་ཚེགས་སྤུ་ལས་ཀ་བྱས། ༡༩༧༤ ལོར་ཀན་སུ་ལུ་འཇུགས་སྐྱེན་ལྷན་ཁང་གི་དྲུང་ཡི་ག་གི་འགན་ཁུར། ༡༩༧༩
 ལོར་དབུས་ཏང་གི་སློབ་གྲྭར་ཉིན་ཞེ་ལོ་ལོ་གི་བུ་མོ་ཉིན་ཞིན་དང་། དུ་ཕྱུག་ལོ་པར་གི་བུ་དུ་ཉེ་མིན་གཉིས་འདྲིན་གྲྭ་གཅིག་དུ་
 འཁེལ་ཏེ། དེ་དག་བརྒྱན་ཉིན་དུ་གཉིས་དོ་ཤེས། ༡༩༨༤ ལོར་ཕེ་ཅིན་དུ་གནས་སློབ་གྲིས་དབུས་གྲུང་གཞོན་ཚོགས་པའི་
 དུ་ཕྱུག་ཅི་དང་པོའི་འགན་ཁུར། ༡༩༨༥ ལོར་ཀོ་ས་ཀོ་ལུ་ཞིང་ཚེན་གྱི་དུ་ཕྱུག་ཅིར་མངགས། ༡༩༨༦ ལོར་ཐོད་རང་སློབ་སློང་གི་
 དུ་ཕྱུག་ཅིར་བསྐྱོད། ལྷ་སར་ཐོད་མིའི་གྲོན་ལངས་ལ་དུ་གཞོན་བྱས་པས། ཉིན་ཞེ་ལོ་དང་དབུས་གྱི་མགོ་བློན་ཚོའི་སློབ་བབས་
 པ་དང་། ༡༩༩༦ ལོར་ཕེ་ཅིན་དུ་བསྐྱོང་ས་ཏེ་ཅ་འཇུགས་(ལས་བྱེད་བསྐྱོད་གཏོང་།) གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཟད། ཅང་
 ཅོ་མིན་གྱི་ཤལ་རྒྱན་འདྲིན་མཁན་དུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཏེ། དབུས་ཆབ་སྲིད་ཅུས་གྱི་རྒྱན་ལས་དང་། དུ་ཕྱུག་ལུ་ལུ་ཕྱུག་ཅིར་
 བསྐྱོད། ཅང་ཅོ་མིན་གྱི་ལས་འོགས་ལོ་བཅུ་ཅམ་གྱི་རྗེས་ཏེ། ༢༠༠༦ ལོ་མཇུག་
 དུ་སྤྱི་ཁབ་དུ་ཕྱུག་ཅི་དང་། ༢༠༠༩ ཟླ་༩ རང་གྲུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
 ཁབ་གྱི་ཀུ་ལུ་ཞི། ༢༠༠༤ ཟླ་༩ རང་དབུས་དམག་དོན་ལྷན་ཚོགས་གྱི་ཀུ་ལུ་ཞི་
 བཅས་འི་མ་པ་གསུམ་གྱི་སློབ་ནས་ཅང་ཅོ་མིན་གྱི་དབང་ཆ་རྒྱུད་འདྲིན་བྱས་ཤིང་། ‘མི་
 རབས་བཞི་བའི་མགོ་བློན་གྱི་ཐའོ་ཐའོ་’གི་དུས་རབས་མགོ་རྒྱུགས།

མི་རབས་བཞི་བའི་མགོ་བློན་གྱི་ཐའོ་ཐའོ་ནི་‘དར་དམར་འོག་འཚར་འོངས་’
 ‘བྱུང་མཁན་ཤ་སྟག་ལས། གསར་བརྗེ་ལེ་ནང་ཞུགས་མྱོང་མཁན་སྤུ་གང་མེད་ལ།
 གསར་བརྗེ་གྲོན་རབས་པ་ནང་བཞིན་གྱི་དབང་གྲགས་ཡོད་མཁན་ཡང་གཅིག་གྲུང་
 མེད། ཁོ་ཚོའི་གྲས་མང་ཆེ་བ་ཚོན་རིག་སྤྱངས་ནས་ཡོད་མཁན་ཡིན་པས། ‘བཟོ་

བཀོད་པས་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོད་བ་ཞེས་ཟེར་སྟེ་ཡོད། མི་འདིའི་རིགས་ཀྱིས་ལས་ཀའི་དོན་འབྲས་དང་འཆར་བཞི་གཅིགས་སུ་འདྲིན་ཞེས་། སྤྱིའི་འདུགས་སྐྱུན་གྱི་ལས་གཞི་ཆེ་ཁག་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཁོ་ཚོ་ལ་དཀའ་སྡང་སྟོང་མི་བྱུང་མོད། སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་ནི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ལས་ལུགས་དང་ནང་བསམ་སྟོའི་འདུགས་སྐྱུན་ཐད་དོ་སྣང་རྒྱུད་བའི་སྐྱོན་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༡) སར་སི་སྐྱོན་ནད།

སར་སི་SARS མྱོན་ནད་འདི་༢༠༠༢ ཟླ་༡༡ རན་ཀོང་རྒྱུ་ཆེན་དུ་བྱུང་བའོ་ཚུགས་པ་དང་། ཟླ་གཅིག་ཙམ་རྗེས་དམངས་ཁྲིད་དུ་དེའི་སྐོར་གཏམ་གྲུང་དང་སྟོན་འགོག་གི་ཐབས་ཤེས་འདྲ་མིན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྒྱུའི་ནད་དུ་སྐྱེད་སྐྱོང་བྱས་པ་འདྲ་རྒྱ་གཞུང་གིས་༢༠༠༤ ཟླ་༤ ཟླ་སྟོན་བར་འགོག་སྟོན་བྱས། དེའི་བར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཟླ་༣ རན་འཇམ་གྱིར་འཕྲོད་བརྟེན་སྐྱིད་འདུགས་WHO ལ་ནད་ཡམས་སྐོར་རོལ་ཙམ་བཤད་ཡོད་ཀྱང་། རན་ཡམས་ཁྲུ་ཁུལ་ལ་རྟོག་ཞིབ་དུ་བཏང་མེད། དེ་དུས་རྒྱ་ནག་གི་དབྱིད་གསར་དུས་ཆེན་ལ་འཁེལ་དེ་མི་རྣམས་སྤྱི་གས་བཞི་མཚམས་བརྒྱུད་དུ་འགྲོ་འོང་མང་བས། རན་ཡམས་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཆ་གང་སར་བྱུང་པ་དང་། རིམ་པས་རྟོང་ཀོང་དང་། དེ་ནས་སིང་གླ་ཡུལ་ ཐའེ་ཕུན། ཁི་ན་ཤ་ལོགས་རྒྱལ་ཁབ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་བྱུང་པ་དང་། ༢༠༠༢ ཟླ་༥ ཚེས་༢༡ བར་ནད་ཡམས་འགོས་མཁམ་མི་༤༠༦༤ དང་། འདས་གོངས་ཕྱིན་པ་༥༥༥ བྱུང་ཡོད།

ཟླ་༩ ཚེས་༡༣ ཉིན་འཇམ་གྱིར་འཕྲོད་བརྟེན་སྐྱིད་འདུགས་ཀྱིས་ཉིན་བརྗེའི་ཐ་ཚོགས་བསྐྱུགས་རྗེས། ཟླ་༤ ཚེས་༣ ཉིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཞི་ནས་WHO ལ་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་བཞིག་སྟེ། རྒྱ་ནག་གི་འཕྲོད་བརྟེན་སྐྱོན་ཆེན་ཀྱང་སྐྱུག་ཁང་གིས་ཟླ་༤ ཚེས་ཉིན་གསར་འགོད་པར་པེ་ཅིན་དུ་ནད་ཡམས་དེ་ཞི་འདུགས་སུ་ཕྱིན་ལུགས་དང་། ས་ཆ་གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་རྒྱ་དུག་དེ་ཙམ་མེད་ལུགས་བསྐྱུགས་ནས་གྲངས་ཐོར་མ་སྐྱས་གསར་བྱས། རྒྱ་དམག་གི་སྐྱུན་པེ་ཞིག་གིས་ནད་ཡམས་དེའི་གནས་ཚུལ་རྒྱ་ནག་གི་གསར་འགྲུལ་ཁང་ཁ་ཤས་ལ་བསྐྱར་བར་དེ་ཚོ་འཇམ་ཐིང་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་ཨ་འི་དུས་བབ་Times དུས་དེབ་ལ་བསྐྱར་དེ་གནས་ཚུལ་འགོད་སྟེ་ལ་བྱས་པས། གཞི་ནས་ནད་གཞི་དེ་འཇམ་གྱིར་སྐྱེད་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་བྱུང་བ་བྱུང་། ཟླ་༤ ཚེས་༡༤ ཉིན། སྤྱི་དྲུག་སྐྱུན་ཅུའོ་ཡིས་ནད་ཡམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྐྱས་སྐྱུང་བྱེད་མཁམ་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཚོར་ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཅོད་རྒྱུའི་ཉིན་བརྗེ་བཏང་བ་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན། ལས་ཁུར་སྐྱེད་སུམ་ཅུ་མ་འགོར་བའི་པེ་ཅིང་གོང་ཁྲིར་སྐྱི་བྱུང་མེད་ལུ་འོང་དང་འཕྲོད་བརྟེན་སྐྱོན་ཆེན་ཀྱང་སྐྱུག་ཁང་གཉིས་གནས་དུག་བཏང་སྟེ། རན་ཡམས་འགོག་བཅོས་ཐད་རྒྱལ་སྤྱི་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པས། རྒྱུ་ཅིན་ཐོལ་དང་སྐྱུན་ཅུའོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོལ་བྱུང་དོན་རྒྱུན་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐབས་ཐད་བསྐྱུགས་བརྗོད་ཐོབ་ཡོད།

༡༽ དང་སྟོམས་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས།

༢༠༠༢ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་མང་པོའི་ཀོང་དང་རྒྱ་ལྗང་ཀྱང་། ཉིན་ལོན་གྲུ་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་ཟླ་༡ པའི་ ‘འབབ་རྒྱས་དང་དོ་དམ་’ རྒྱ་ལྗང་ལྟེང་། ‘ཆེས་ཚབས་ཆེ་བའི་ཐའོ་ཚིག་ དཔལ་འབྱོར་དར་རྒྱས་རྒྱུ་ལོགས་ཀྱི་བརྟན་སྡོད་མེད་ པའི་སྤྱི་ཚོགས་’ ཞེས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་ཏེ། རྒྱ་ནག་དེ་ཡོང་འབབ་བཤོ་འགྲེམས་ཚབས་ཆེའི་ཆ་སྟོམས་མེད་པའི་རྒྱལ་ ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་བསྟན་ཡོད། ལོ་རབས་༧༠ ནས་བཟུང་། རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འགོ་སྤངས་དེ་ལས་ཞུགས་ཀྱི་ ཤོ་སྐབས་བསྐྱུན་མེད་པའི་འཕར་སྤོན་(Jobless growth) དང་། ཆ་སྟོམས་མེད་པའི་འཕར་སྤོན་(Unequal growth) དང་ ཆ་འདྲ་བས། སྤོང་གཞུང་གིས་འཕེལ་རྒྱས་ཐེ་དལ་ལས་ཉམས་ཆགས་ལྟ་འགོ་སྤོང་པའི་བསམ་བློའི་གསྐྱེག་གྱེད་དགོས་པའི་ཉེན་ བརྗེ་བཏང་ཡོད།

༢༠༠༢ ཟླ་༧ པར། ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་དྲུག་པའི་གསྐྱེག་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་‘ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་རིམ་པ་སོ་སོའི་ དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་’ ཟེར་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་བཀྲམ་པའི་ནང་། རྒྱ་ནག་གི་སྤོང་གི་རྒྱ་ལྗང་གི་བརྒྱ་ཆའི་༧༦ ལྷག་གོང་ ཁྱེད་རྒྱ་ལྗང་ལ་སྤོང་གི་བརྒྱ་ཆའི་༩༡ ཅམ་ལ་བདག་པ་དང་། མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༤༡ ཟེན་པའི་གོང་གསེབ་དུ་ སྤོང་ལ་ལས་ལ་རྒྱ་ལྗང་གི་བརྒྱ་ཆའི་༤ ལས་ཟེན་མེད། གོང་ཁྱེད་གྱི་མི་འབོར་ཁྱོད་རྒྱ་སྤོང་གྱེ་བ་ལན་གྱི་ལྷག་ལོ་ས་ལ་ལྷ་ཅམ་ ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་བརྒྱ་ཆའི་༧༠ ཅམ་ཏང་སྤོང་དམག་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་སྤོངས་ཡོད་པ་ལས། མཐོ་མི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ ལྷག་དང་ནང་མི་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་ལས་གཞིའི་ཁྱོད་ལྟར། འདྲུགས་སྐྱུན་གྱི་ལ་དུལ་བརྒྱ་ཆའི་༤༠ ནས་༤༠ བར་མི་སྤོང་གི་སྤོང་ལྷག་ནང་སྤོང་ཡོད་ཚུལ་བཤོད་འདུག ཤོང་གསལ་མཁས་པ་གསུམ་གྱིས། རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་དར་ རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཉམས་ཉེན་ཚབས་ཆེན་སྤོང་ཡོད་པ་དང་། གཟམ་གཟམ་མ་བུས་ན་ལོར་ཏེ། མཐོ་ལྷག་དུ་ སྤོང་གཞུང་མགོ་ཉིང་ལོག་རྒྱུའི་ཉེན་བརྗེ་བཏང་ཡོད། དེ་ནི་སྤོང་སྤོང་གསུམ་འདྲི་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་དང་མི་རབས་བཞི་པའི་མགོ་ ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་ཐའོ་ཚིག་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོམས་མི་དགོས།

༢༠༠༢ ལོ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་༡༢༩ ཅམ་གྱི་ཡོང་འབབ་གནས་སྤངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གྱེད་ ལྷགས། རྒྱ་ནག་གི་ཡོང་འབབ་དམའ་ཤོས་ཀྱི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༢༠ ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཉིལ་པའི་རྒྱ་ལྗང་གི་བརྒྱ་ཆའི་༤༧ ལས་ མེད་པས། ཨང་༧༩ པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཡོང་འབབ་དམའ་ཤོས་ཀྱི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༢༠ ལ་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱ་ལྗང་གི་བརྒྱ་ ཆའི་༤༧ ཟེན་ཏེ་ཨང་༡༤ ལྷགས་ཡོད།

རྒྱལ་མཚམས་མེད་པའི་གསར་འགོད་པའི་རྒྱིག་འདུགས་ཀྱིས་༡༠༠༧ ལོར་བྱ་རྒྱུ་སྟེང་རྒྱ་གཞུང་ལ་རྒྱུན་བརྟེན་བྱེད་
མཁན་༤༩ བཀག་བསྐྱེལ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ༡༠༠༧ ལོར་༥༡ བཀག་བསྐྱེལ། མི་༩༡ ཁྲིམས་ཚད་བཅོན་འདུག་བྱས་པའི་
གནས་ཚུལ་ཡོད། ①

རྒྱ་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱུ་ཅིན་ཐོལ་ཆབ་སྲིད་བཅོས་བསྐྱར་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡར་རྒྱས་ཐད་རྒྱ་རྒྱུང་གི་རྒྱ་
མཚན་དུ་མ་བགངས་ཏེ་རེ་བ་ཆེ་ཐག་ཚོད་ཅིག་བཅོས་ཡོད་ཡོད། ༡༠༠༧ ལོའི་རྗེས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་འོག་མཚན་ཆེན་
ཐང་ས་བཞི་པའི་རྒྱུ་ཅིན་ཐོལ་ཆབ་སྲིད་མེད་པའི་ཚོགས་འདུའི་སྟེང་རེ་བའི་ཡའི་སྲིད་འཛིན་རྒྱུར་པ་སྟོར་པོ་ཚོས་ལ་ཚོགས་གཏམ་བཏང་བ་དང་
རྒྱགས། ‘རྒྱལ་ནང་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་དར་ཆ་འཕྲུལ་ནས། རྒྱ་བསྐྱོགས་འགྲོར་ལྡན་
བྱལ་རིམ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དམངས་གཙོ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་། གསར་འགྱུར་དང་དབང་དུ་ལ་བསྐྱོགས་བྱེད་པ་དང་། འགྲོར་
རྒྱན་གལ་པོ་ལ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ཁྲུབ་གང་ལ། རྒྱ་བའི་རྩ་དོན་བཞེས་མི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་
སྲིད་དབང་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད། རོར་འཕྲུལ་འདི་རིགས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་སྐབས། ལག་པ་གཏན་ནས་ཁུམ་མི་རུང་། གསར་
འགྱུར་སྲིད་བསྐྱོགས་ཀྱི་དོད་མ་ལ་ལུགས་རྩོན་བརྒྱབ་སྟེ། རོར་འཕྲུལ་གྱི་བསམ་སྟོན་དང་རྒྱ་གྲུབ་ལ་འགྲོ་ལམ་སྲུང་མི་ཚོག་ཅེས་དང་།
‘འདུ་ཤེས་འཛིན་རྒྱུད་ས་ལ་དོད་མ་བྱ་རྒྱུ་འདི་ཐད། ང་ཚོས་ཁུ་སྲུང་དང་བྱང་གོ་རི་ཡར་སློབ་སློང་བྱེད་དགོས། བྱང་གོ་རི་ཡའི་དཔལ་
འགྲོར་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཡོད་ཀྱང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཞེས་
བརྟེན་འདུག

༤) འཛམ་གླིང་ནང་བརྒྱན་སྟེང་རྒྱུགས།

༡༠༠༧ ལོའི་རྗེས་ཚེས་༡༩ རས་ཚེ་༡༧ བར། བྱང་གོ་ནང་བརྒྱན་མཐུན་ཚོགས་དང་། ཐའེ་མུན་གྱི་བྱང་དུ་ཚོས་
ལུགས་རིག་གནས་སྟེལ་རེས་མཐུན་ཚོགས་ཟེར་བ་ཐུན་མོང་གིས། གྲུ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཏར་གྲོ་ཏུ་དང་ཏན་ཏན་གོང་ཁྲེར་དུ་ཐེངས་
དང་པོའི་འཛམ་གླིང་ནང་བརྒྱན་སྟེང་རྒྱུགས་ཟེར་བ་ཞིག་བསྐྱོངས་པ་དང་། ‘འཚམ་མཐུན་གྱི་འཛམ་གླིང་། སེམས་ནས་མགོ་
ཚོམ་ཟེར་བའི་བརྟེན་བཞེད་ཐད། རྒྱལ་ཁབ་སྲུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཅེས་གྱི་ནང་པའི་དགོས་ཤོད་དང་མཁས་པ་ཆེན་མོར་རྒྱ་གཞུང་གི་ཞུས་
བྱས། ཚོགས་ཐོག་ཏུ་སྲིད་གྲོས་བྱུ་ཞི་ཅེས་ཡིན་དང་། འཐབ་སྐྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཁང་གི་སྟོན་ཆེན་ཡི་ཏུ་ཡན་ཏུ་སོགས་
ཀྱིས་གཏམ་བཏང་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྲི་འདོན་བྱས་པའི་པམ་ཆེན་ཡང་སྲིད་གྲུང་གཏམ་སྟེང་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་གས་སུ་
བཞག་ཡོད།

ཨ་ཤ་ཡ་རང་དབང་རྒྱུ་འཕྲིན་ཁང་གི་དབྱེད་གཏམ་སྤེལ་མཁན་ཡིན་པའི་དྲ་ཡིས་བརྟན་དོན། ལྷ་མེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གུང་
 ཁན་གྱིས་ཉོབ་སྤེལ་འདི་ལྟར་ནང་ཚོས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་སྟེ། རྣམ་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཚོགས་
 འདུ་དེ་རྒྱུ་ཅིན་ཐོལ་ཨ་རི་འཚོམས་འདྲིའི་མ་བསྐྱོད་གོང་ཏག་ཏག་ལ་འཁེལ་བ་དང་། ཨ་རི་གཞུང་གིས་ལོ་རྟག་པར་རྒྱ་གཞུང་
 ལ་ཚོས་དང་རང་དབང་དང་འགོ་བམིའི་ཚོབ་ཐང་ཐང་སྐྱོན་བརྒྱུད་བྱེད་པ་དེ་རིགས་གཡོལ་ཆེད་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 ཚོགས་འདུ་འདི་བརྒྱུད་ནས། རྒྱ་ནག་གི་ཡེ་ཤུ་ཚོས་ལུགས་པ་དང་། ལྷ་ལྷན་གོང་། བོད་བཅས་མགོ་གནོན་བྱ་རྒྱུའི་ལུགས་རིང་
 གི་དམིགས་ཡུལ་བརྒྱུད་ཡོད། ②

ཚོགས་འདུའི་སྲོན་ཅོམ་ལ་ཡགོང་ས་མཚོག་ཚོགས་མགོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པའི་སློབ་གྲགས་ལྷགས་ཆེར་
 བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྣང་དེའི་ཐད་དོ་སྣང་བྱགས་ཆེར་བྱས་ཡོད་མོད། ཚོགས་འདུའི་མགྱིན་ཚབ་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་ལུགས་ལས་
 དོན་དོ་དམ་ལྷ་སྟེ་གྱི་རྒྱུ་ཞི་གཞོན་པ་ཆེ་ཞེས་ཞེ་ཡིས། དྲ་ལའི་ལྷ་མའི་མེས་རྒྱལ་ཁབ་དང་། མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་
 གཏོར་བའི་གཏོར་མཁན་ཡིན་པ་སོགས་གཞི་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་མང་དག་ཅིག་བགྲངས་ཏེ་གདན་འདྲེན་ཞུ་གི་མིན་ཞེས་བཤད་
 པ་དང་། ③ དེ་བཞིན་ཚོགས་སྐོང་བའི་གྲས་ཐའེ་མཐུ་གྱི་ཞིན་ཡུན་ལྷ་མི་ཟེར་བ་དེས་རྒྱུ་ཅིན་ཐོལ་ཐའེ་མཐུ་ལ་འཇམ་པོས་
 མཁེགས་འདུལ་གྱི་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་སྲིད་རྒྱུས་བརྒྱུད་བར་ཉུང་བསྐྱོད་བྱས་པས། ཚོགས་འདུའི་ནང་དོན་དང་གྲུབ་འབྲས་ལས།
 རྒྱ་གུང་ཁན་གྱི་འཐབ་སྤྱོད་གཅིག་གྱུར་གྱི་བྱེད་སྣངས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་མང་བ་བྱུང་ཡོད་ཚོད་དང་། ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་
 པ་དེ་འདི་ལོ་ལྷ་ཧྲ ༡༡ ནང་འཚོགས་འཆར་ཡོད།

༥) ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བརྒྱུ་བདུན་པ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧ ལྷ་ཧྲ ༡༠ ཚེས་༡༥ ནས་༢༡ རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་༡༧ པ་པེ་ཅིང་དུ་
 འཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་ཞུགས་འབྲས་མི་༢༢༡༩ དང་། གདན་ཞུས་ཚོགས་བཅར་བ་༥༧ ཡོད། ཚོགས་འདུའི་རྒྱུད་གཞི་
 གཙོ་བོ་ནི། གྲུང་གོའི་བྱེད་ཚོས་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བས་ཆེན་དར་ཆ་མཐོན་པོར་བསྐྱེད་ས་ནས། ཕྱོགས་ཡོངས་
 ནས་འགྲོར་འབྱེད་སྤྱི་ཚོགས་འདུགས་སྐྱོན་ལ་རྒྱལ་ཁབ་གསར་པ་ཐོབ་སྡེད་འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཚོགས་འདུའི་
 རྣམ་ལུན་རིང་སྤར་མ་གྲགས་པའི་བདེ་འཇགས་སྤུང་སྐྱོབ་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་བརྩམས་ཡོད་པ་སྟེ། ཚོགས་ཞུགས་པ་ཚང་མར་གཞུང་
 གིས་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་དེ་སྤྱད་པ་དེ་མིན་བཞེད་སྤྱོད་བྱེད་མི་ཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་ལུན་རིང་དུ་རྒྱ་བརྟ་སྤྱོད་མི་ཚོགས་ཅིང་། ཉིན་
 རིའི་ལས་རིམ་ཇི་ཡོད་ཚོགས་ཆེན་ནས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་བཞོད་འདོམས་བྱེད་པ་མ་ཟད། བཟའ་བདུང་དང་། ཚོགས་འདུ་རྒྱགས་
 བྱོལ། མགོན་ཁང་དུ་ཐོན་བསྐྱོད་སོགས་གྲུང་གཅིག་གྱུར་ཡིན་དགོས་ལ། གསར་འགོད་པའི་བཅར་འདྲི་བྱེད་དགོས་རིགས་
 གྲུང་ཚོགས་ཞུགས་པ་སྤོད་སའི་མགོན་ཁང་དུ་འབྲིད་མི་ཚོགས་པའི་བཞོད་པ་བཏང་འདུག ④

ཚོགས་འདུའི་ཉིན་མཐའ་མར། གྲང་དབྱང་ལྷ་ཡོན་༡༠༧ དང་། རྗེས་སྡོན་ལྷ་ཡོན་༡༦༧ ། གྲང་དབྱང་སློབ་གྲྭ་
ཁྲིམས་ཞིབ་བཤེར་ལྷ་སྟན་གྱི་ལྷ་ཡོན་༡༡༧ འདེམས་བསྐྱོར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཚབ་སྲིད་ཅུས་གྱི་རྒྱུན་ལས་༧ འདེམས་ཐོན་
བྱུང་བའི་ཁྲོད། སྤྱི་བྱུང་དུ་ཕྱུག་ཅིན་ཐོལ་དང་། དམངས་འཕུས་ཚོགས་གཙོ་སྐྱུང་པ་དགོ། སྲིད་སྡོན་སྟན་ཅཔའོ། སྲིད་
གོས་ཀྱི་ཞི་ཅེ་ཚེན་ཡིན། གྲང་དབྱང་བསམ་སྡོའི་དཔལ་ཡོན་ལྷ་སྟན་གྱི་འགན་འཛིན་ཡིས་ཁང་ཁྲུན་བཅས་ལྷ་མོ་ལས་རྒྱུན་རང་
འཇགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཀྱུང་ཞི་གཞིན་པ་ཅིན་ཚེན་ཉོང་དང་། སྐྱུང་ཀོན་གྱིན། ལོ་ཀན་གསུམ་ལོ་ཚང་གི་ཚན་ས་དགོངས་
པ་ཞུས་ཚབ་དུ། མང་ཉེ་གོང་བྱིར་གྱི་ཀྱུང་ཞི་ཅེ་ཚེན་ཡིན་དང་། ལའོ་ཉིན་ཞིང་ཚེན་གྱི་ཀྱུང་ཞི་ཡིས་ཁེ་ཚང་། གྲང་དབྱང་ཅ་
འཇགས་ལྷ་སྟན་གྲང་ཉེ་ཀོ་ཚང་། སྤྱི་བདེ་སྡོན་ཚེན་གྲོ་ལུང་ཁང་བཞི་གསར་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད།

རྒྱུན་ལས་གསར་པ་བཞི་ལས་ཞི་ཅིན་ཡིན་ལོ་༥༧ དང་། ཡིས་ཁེ་ཚང་ལོ་༥༧ ཡིན་ཞིང་། བསམ་ལུལ་ལས་འདས་
པའི་དོན་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཚེ། འདི་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཞིག་མི་རབས་ལྷ་བའི་མགོ་བློན་ཚགས་རྒྱུར་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་
ཚོད་དཔག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཞི་ཅིན་ཡིན་ཅི་ཅང་ཅོ་མིན་སྟོགས་གཏོགས་གྱི་མི་ཡིན་ལ། ཡིས་ཁེ་ཚང་ནི་དུ་ཕྱུག་ཅིན་ཐོལ་ཡི་མི་
ཡིན། བཤད་སྟོལ་ཞིག་ལ། བྱི་ཟླ་༦ ཚེས་༡ ཉིན་གྲང་དབྱང་ལྷ་ཡོན་དང་རྗེས་སྡོན་ལྷ་ཡོན་༤༠༠ ལྷག་ལ་ཚབ་སྲིད་ཅུས་གྱི་
ལྷ་ཡོན་ལ་འོས་པའི་མི་འགོ་༡༠༠ ལྷག་གི་མིང་གཞུང་ཞིག་བཀྲམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སོ་སོའི་སྐོར་འབབ་པའི་མི་དམིགས་
འཇགས་བྱས་ཏེ་ཚབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱུན་ལས་ལ་འབྲུལ་དུ་བཅུག་པ་དང་། དེའི་ནང་ཞིས་ཅིན་ཡིན་གྱི་འོས་གྲངས་མཐོ་བ་བྱུང་སྟབས།
དུ་ཕྱུག་ཅིན་ཐོལ་ལོ་སྡོམ་ཡོད་པའི་ཡིས་ཁེ་ཚང་མིང་རིམ་རྗེས་མར་མི་འཛོག་ཀ་མིང་བྱུང་སྟེ། གྲོ་ལུང་ལའང་འདི་དེ་སྤྱི་མི་ཁྲོན་
ཞིང་ཚེན་གྱི་ཀྱུང་ཞི་ཅེ་ཚེན་ཡིན། གསེར་རྟ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་རྟའི་གནད་བསྟན་སྐོར་བསྐྱོད་གཏོར་བའི་གསོགས་དེ་ལྷུ་ལྱི་ཤོད་མིའི་ཐོག་ཏུ་
ཅང་དག་རྒྱུ་བ་གྱི་སྲིད་ཅུས་སྤེལ་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན།

ཚོགས་འདུས་དུ་ཕྱུག་ཅིན་ཐོལ་ཡིས་བཏོན་པའི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་ལྷ་བ་ཟེར་བ་དང་གི་སློབ་གཞིའི་
ནང་བཅུག་སྟེ། བསམ་སྡོའི་ལས་སྡོན་དུ་བཀྲམ་ཡོད།

རྒྱུན་ལས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཤོད་སྟངས་ལྟར་ན། ཚོགས་འདུ་འདིས་དཔེ་ཆ་ཅི་ཞིག་སྐྱོད་དགོས་མིན་དང་། ལམ་ཁ་གང་
ཞིག་དུ་འགོ་མིན་གསར་བོར་བསྟན་ཡོད་ཟེར་ཡང་། ཉོང་ཀོང་གི་ཀྱུ་ཀྱུ་ཉིན་ཚོགས་གྱི་ཚོམ་སློབ་པའི་དབྱེད་གཏམ་དུ། ཚོགས་
ཚན་གྱི་སྟན་ལྷ་དང་། གོས་ཚོད། མི་འགོ་སོགས་མཐོ་རིམ་གྱིས་གསློབ་བྱས་ཚར་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་ལྷགས་འཕུས་མི་
ཚོས་མོས་མཐུན་གྱི་ཐལ་མོ་དེ་བ་རྒྱ་ལས་ཅང་མིད། རྒྱུ་གཤམ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་ནང་ཁྲུལ་དམངས་གཙོ་ཅོམ་ཡང་འཇགས་བྱུབ་
གྱི་མིང་པས། མེ་ཉི་ནམ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་ནང་བཞིན་མགོ་བློན་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱུ་དེ་བས་གྲང་ལྷ་ཅི་ཞིས་མཚང་འབྲིན་བྱས་
ཡོད་པ་དང་། ཕའོ་བྱུང་གིས་གྲང་། ཚོགས་འདུས་རྒྱལ་ཁབ་འདི་དེ་ལྷ་ས་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དུ་

འགྲུལ་བར་བྱ་རྒྱུར་ལན་འདེབས་བྱས་མེད་ལ། རི་ལྗོངས་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་དོན་དོ་མའི་སྤོང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཚལ་འདས་སུ་སྤྱོད་རྒྱུར་ལན་འདེབས་བྱས་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་དེ་རི་ལྗོངས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོངས་ཁོངས་ཀྱི་ལྷན་པ་དང་སྤོངས་འགྲུལ་ཐུབ་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་འགྲུལ་རྒྱུའི་གནད་དོན་ལ་ལན་འདེབས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད་ཅེས་བྲིས་འདུག། ⑤

༦) ས་བྱི་ལོ་འཛིན་གྱི་དོ་རྒྱུ་སྤྱི་ལའངས།

འུལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཁོམ་སློབ། (ལན་གྲོ་ལུ།)

༡༩༠༥ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༠ ཉིན། ལྷ་ས་གཙོ་སྡེ་པའི་མཚོ་སྤོན། ཀན་སུ་ལུ། སི་ཁྲོན་བཅས་ཀྱི་རྫོང་ཁག་དགུ་ཙམ་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་གྱི་ལས་འགུལ་དུ་ས་གཙོ་གྲུ་ལངས་པ་དང་། དེར་མཐུན་ལན་གྲོ་ལུ་དང་པོ་ཅིང་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་མྱོང་ཁྲིམ་ཁག་ལུང་པའི་བོད་སྤོངས་སྤོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུང་མཐར་ཡུང་རྫོང་ཁག་༤ ཉིན་ཙམ་ནས་རྒྱ་གཞུང་སུ་མའི་རིང་ཞི་མོལ་ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་འདྲ་མིན་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ལོ་དུ།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ལས་འགུལ་དེ་རིགས་ནི་མི་རྣམས་ཤིག་གིས་བསྐྱེད་སྤོངས་པའི་རྒྱུང་གཙོ་གྲུ་འཛོམས་སྤོངས་གི་དྲུག་ཟིང་ཡིན་པ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་དེ་ལ་བསྐྱེད་སྤོངས་མང་ཆེ་བར་ལྷ་ས་སུ་བྱང་པའི་ཉིན་གཅིག་གི་བྱ་སྤྱོད་ཡིན་པའོ་༡༩༠༥ དོན་རྒྱུན་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་ས་རེར་ཨ་མདོ་རྫོང་པའི་ཞི་མོལ་ལ་༡༩༠༥ དོན་

རྒྱུན་དང་། ས་གནས་གཞན་དུ་འདེབས་སྤོངས་ཀྱི་མིང་འདོགས་འདྲ་མིན་སྤོངས་ཀྱི་གཞི་གསལ་བཏགས་ལོ་དུ།

པོ་ཅིན་དུ་དམངས་འབྲུས་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱི་དམངས་སྤོངས་སྤོངས་ཅུ་པའོ་ཡིས་ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན། དོན་རྒྱུན་འདི་ནི་“དུ་ལའི་རུ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་གཞུང་གསལ་ལོ་དང་པ་དང་། ངན་རྒྱུས་སྤོངས་བཞེད་གིས་ཞི་བ་ཚོགས་ངང་རྒྱལ་འགོ་དང་རྒྱལ་སྤོངས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ཚོར་དོས་དོན་རྒྱུད་ཐུབ་པའི་དཔང་རྟགས་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་མ་ཟད། ‘མི་མདའ་གཅིག་གྱུང་བརྒྱུ་མེད་ཅེས་འོངས་བསྐྱེད་སྤོངས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་སྤོངས་ལ། དེ་བཞིན་དཔོན་རིགས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་དང་། རིམ་ཁག་སྤྱི་གཞུང་གི་བརྗོད་སྤོངས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལོ་དུ།

ཐོ། ཚོགས་འདུ། ‘བོད་རིག་པའི་མཁས་པར་’བཅས་འདྲི་བཟོ་སྒྲིབ་དང་། དབྱུང་གཏམ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དབྱུང་དང་ས་གནས་ཀྱི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཡོད་ཚད་དུ་ལས་འགུལ་དེའི་དོ་བོ་འཛིགས་སྐྱུལ་རིང་ལུགས་པས་ངན་རྩལ་བཤམས་པའི་དུག་ཟིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལུགས་སྐྱུལ་ཞེས་དུ། ས་གནས་སྤྱི་བདེ་དང་དུག་ཚམས་ཉིན་ཉོག་པ། ཐན་དམག་དབྱུང་ལ་སོགས་བཏང་རྟེ། དཔོན་པ་གྲུ་ཚང་གི་མཐོན་ཁང་དང་བཅོན་ཁང་དུ་སྤྲིག་གཞོན་བྱས་པའི་ཉིན་མཁར་གོ་མཚོན་དང་། ས་མོ་རྩོམ་གཞི་ཉེ་སྐྱུལ་བྱས་པའི་འབར་རྩལ་སོགས་བཅོན་འཕྲོག་གིས་དུག་ཟིང་གི་དཔང་རྟགས་སུ་བསྒྲགས་པ་དང་། དེ་དག་རྒྱ་མཚན་དུ་བགྲང་རྟེ་ལས་འགུལ་བྱུང་ཡུལ་ས་གནས་སོ་སོར་བཅོས་བསྐྱར་སྒོ་འབྲེད་རྩལ་ནས་བྱུང་མ་ཕྱོད་བའི་དམ་དུག་བྱས།

རྒྱ་གཞུང་གི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན། ལས་འགུལ་དེའི་ནང་སྐྱུ་སར་‘ཁ་བུལ་རིང་ལུགས་པས་སྤྲེག་གཏུབ་ཀྱིས་བསད་པ་’ཉེ་དང་། གཞན་ལ་བཅས་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། ལིན་དུ་གསར་ཁང་གིས་རྩ་བ་ལྷུལ་ནས་‘རང་སྐྱུང་ཚེད་དུ་མི་བཞི་བསད་སྤེས་བྱས་’ཟེར་བ་ཅམ་ལས་ཁས་ལེན་གྱི་མིང། བོད་གཞུང་མང་ཚོ་དུག་ལས་འགུལ་ཚོགས་རྒྱུང་གིས། ལྷ་པོ་ཚེས་ ༡༡ བར་དུ་བོད་རིགས་རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་བ་ ༡༡༤ དང་། ལྷ་ས་བ་ ༡༧༠ ། འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པ་ ༤༧༠༥ གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཡོད་ལ། རྩམ་ཅུ་པའི་ཡིས་གཏམ་བཤད་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་དེར་རྩ་བ་ལྷུལ་ནས་བོད་མི་བཅུ་སྐྱུལ་དུ་མ་དམར་གསོད་དོན་རྒྱུན་གྱི་པར་རིས་དེ་དག་འཇམ་སྒྲིབ་སྟེང་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་‘མིའི་གདོང་ལ་གཅན་གཅན་གྱི་སེམས་དང་སྐྱུ་པའི་གདོན་འདྲེ་’སོགས་མཚན་དམས་ལུགས་ཆེར་བྱས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ལ་གོང་ས་མཚོག་གིས་ལས་འགུལ་དེའི་ཐད་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་འཛིན་རྒྱུ་ཅིན་ཐོལ་ལ་ཐད་ཀར་ཕུག་ཡིག་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་(དོན་ཚན་ ༡༡) དང་། རྒྱ་རིགས། རྒྱལ་སྤྱི་བཅས་པར་འབོད་སྐྱུལ་གྱི་གསུང་འཕྲིན་ཁག་གསུམ་བསྐྱུལ་ཡོད། བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་གཞུང་མང་ཚོ་དུག་ལས་འགུལ་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་བོད་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་རྒྱུང་དང་གསར་འབོད་པ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། དུག་གཞོན་མཚམས་འཛོག་གི་རེ་སྐྱུལ་དོན་ཚན་སྐྱེམ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད་ལ། བོད་མི་གནས་ལུལ་ཕྱི་རྒྱལ་ལུང་ཁག་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཁྲབ་དུ་སྤྱི་ལ་ཉེ། བོད་ནང་གི་རྩ་བ་ལྷུལ་སྟངས་ཞི་འཇམ་དུ་འགྲོ་བའི་དགོས་འདུན་སྐྱུ་ཚོགས་བརྟན་ཡོད།

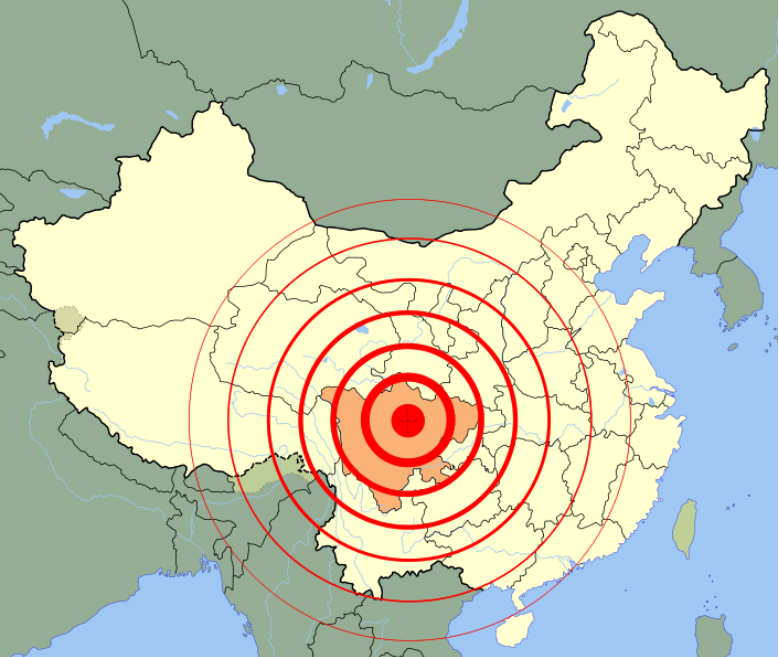
༡༠༠༥ ལྷེ་ལྷེ་པོ་ནང་རྒྱ་བོད་སྐྱུ་ཚབ་བར་ནང་ལུགས་ཀྱི་གོ་ས་མོ་ལ་ཞིག་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། ལྷེ་ཚེས་ ༡༠ ལས་ཉིན་གསུམ་རིང་བོད་གཞུང་གི་སྐྱུ་ཚབ་རྣམས་རྒྱ་ནག་དུ་བསྐྱོད་དེ། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་འགན་འཛིན་གཙོ་གཞོན་མཉམ་དུ་གོ་ས་མོ་ལ་ཐེངས་བདུན་པ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་ནས་དེ་སྔར་ལས་འགུལ་སྐྱུལ་སྒྲོང་བྱེད་པོ་ལ་གོང་ས་མཚོག་དང་བོད་གཞུང་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རྩོད་ཚིག་‘མཚམས་འཛོག་གསུམ་’ཟེར་བ་བཅོས་སྤྲིག་གིས། ལས་འགུལ་དེ་དག་ལ་‘རྒྱལ་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ་’ཞེས་བར་བཅོས་སྤྲིག་བྱས།

ལས་འགུལ་འདྲིའི་ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་གཙོ་སྐབས་པའི་རང་དབང་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གཞུང་འབྲེལ་མཐོ་རིམ་
 མི་སྣ་མང་དག་ཅིག་གིས་བོད་མི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ནུས་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། རོ་སླེལ་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ་པ་ལྟར་ཉེར་
 དུག་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཕལ་ལས་པ་༤༥༠ ལྷག མང་ལི་ལྷུང་སོགས་རྒྱན་གཞི་ཤེས་ཡོན་ཅན་བརྒྱུན་འབྲེལ་བཅས་
 བས་སྤྲེལ་སྲུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་དུག་གཞོན་མཚམས་འདྲིའི་དགོས་པའི་མཉམ་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱབས་སྤེལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་
 སྤྱིའི་བྱོན་དུ་རང་དབང་གི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་མང་ཆེ་བར་བོད་མིའི་ལས་འགུལ་ལ་འཛེལ་བཞག་སྒྲིལ་དང་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་
 ཆེན་བཀོད་ཐོན་བྱུང་ཡོད།

པ) རྒྱལ་རོང་ལུང་དགུའི་ས་ཡོམ།

༡༠༠༥ ཟླ་༥ ཚེས་༡༡ ཉིན་གྱི་ཕྱི་དོ་ཚུ་ཚོད་༡ དང་སྐར་༡༥ རྒྱུང་། ཨ་མདོ་རྒྱལ་རོང་ལུང་དགུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ན ཅན་གྱི་ས་ཡོམ་བྱུང་སྟེ། གཏོར་སྐྱོན་ཐེབས་པའི་ས་ཁོངས་སྤྱི་ལེ་བྱུ་བཞི་མ་འབྲུམ་གཅིག་ལྷག་བརྒྱུ་ཞིང་། མི་གུངས་
 ༤༧༡༡༤ འཛི་སྐྱོན་བྱུང་བ་དང་། གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བ་༡༧༧༡༡ ། ལྷ་ས་མ་༡༧༤༤༧༡ ཅུ་བྱུང་ཡོད། ⑥ དེའི་

ཁྲིད་རྒྱུ་ལུང་སྤྱི་ལེ་འདྲི་ལས་སྤྱི་ལེ་འདྲི་ལས་སྤྱི་
 ལུང་པ་བསྐྱོམས་མི་༡༠༡༥༧ ལུང་ཡོད་
 པ་ལས་ལུང་དགུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལི་༡༥༧༧༧
 ལུང་ས་ཡོད་པ་དང་། དཀར་མཛེས་ལུང་ལ་
 ཡོད་སྤྱི་ལེ་བསྐྱོམས་མི་༧ ལུང་ས་འདྲི་ག་
 དེའི་ནང་བོད་རིགས་༡༥༡ རྒྱུན་ལམ་
 དུ་ཕོར་བ་དང་། ཆིག་སྒྲོང་མ་ཟེན་ཅུ་
 ཞིག་ལས་ཡོད། ས་ཡོམ་གྱིས་གཞོན་
 སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་ཐེབས་ཡུལ་ལུང་དགུ་དང་
 པའི་ཁྲིད་རྒྱུ་གཉིས་མ་རྩིས་པའི་ཁང་པ་ཁྲི་
 ༡༡༤ ལྷག་བསྐྱེལ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་
 ཁྲིད་སྐྱོར་ཁང་༤༤༧༧ ཟེན།

ས་ཡོམ་བྱུང་རྗེས་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཕྱིད་ཀའི་ནང་རྒྱུ་སྤྱི་དམོན་སྤྱི་ལེ་འདྲི་གཞོན་སྐྱོན་ཐེབས་ཡུལ་ཁྲི་ཚང་ (དུའུ་
 ཅང་ཡན།) དུ་འབྱོར་ཉེ། ལུང་སྐྱོབ་གྱི་ལས་དོན་ལ་བཀོད་སྤྲིད་བྱས་པ་དང་། དུའུ་ཅིན་ཐའོ་ཡང་ཉིན་བཞིའི་རྗེས་ས་གནས་སྤྱི་

ཆེད་བསྐྱོད་བྱས་ཡོད། བཅོངས་འགོལ་དམག་དང་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་ཆེག་འབྲུམ་ཆེག་གི་རྣམ་ཉེན་སྐྱོབ་དུ་བཏང་བ་མ་ཟད།
 དབུས་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་ས་གནས་སོ་སོའི་སྲིད་གཞུང་བཙས་ནས་ཞལ་འདེབས་བསྐྱོར་དང་། དང་མཐའ་ཞབས་ལུ་བ་ཆེད་
 རྫོང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུལ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་དང་མཐའ་ཉེན་སྐྱོབ་པ་ཡོད་རྒྱུ་ཁས་ལེན་ཡང་བྱས་ཡོད་
 ལ། ཞལ་འདེབས་ཁྲོན་བསྐྱོར་སྐྱོར་དུང་ཕྱུར་༤༠༠ རྣམ་བུ་ཡོད། རྒྱལ་སྲིད་སྲིད་ཁྲུང་ཁབ་གིས་ཟླ་༥ ཆེས་༡༧ ལྷ་ཚོད་
 ༡༤ དང་སྐར་མ་༡༥ ནས་སྐར་མ་གསུམ་རིང་རྒྱལ་ཡོངས་སྐྱུ་ལྷན་ཁྲུང་དཔྱད་དགོས་པའི་བཞོད་ཁྲུང་བཏང་བ་དང་། དུས་ལུན་
 དེའི་རིང་སྲོ་གསེང་དང་བག་གཡོང་གི་ལས་འགུལ་ཡོངས་སུ་མཚམས་འཛོག་གིས་རྒྱལ་དར་སྲིད་ཀ་མཐའ་པ་དང་། མོ་འདང་མེ་
 འཁོར། བྱ་གཟིངས་སོགས་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་དུང་བདད་འོགས། གནམ་བདེ་སྐོ་མོའི་ཐང་ཆེན་དུ་མང་ཚོགས་ཁྲི་སྟག་འདུ་
 འཛོམས་ཀྱིས་དག་བཅད་སྲུང་ན་ལུས། མཛད་སྐོ་བྱུང་མ་ཐག་མི་མང་པོས། རྒྱན་གུགས་རྒྱུ་བས། སི་ཁྲོན་གུགས་རྒྱུ་བས་
 སོགས་སྐད་འཕོད་འབྲུག་སྐྱོ་རྒྱུ་ལ་ལྟར་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་མོ་ཡི་མ་ཡི་ག་དཔལ་འབར་རྒྱན་གུ་སྐོར་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའང་
 ཉེན་གསུམ་རིང་མཚམས་འཛོག་བྱེད་དུ་བཅུག། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅོངས་འདེད་གསར་འགྱུར་འགོག་སྐོར་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལ་སྐར་མ་
 བྲགས་པའི་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ། དབུས་དང་ས་གནས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་དུས་ཚོད་༡༤ རིང་ས་ཡོམ་དང་ལྷུང་སྐྱོབ་ཀྱི་གནས་
 རྒྱལ་དང་། མཛད་སྐོ་འདི་རིགས་ཁྲུང་བསྐྱུགས་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད།

ཐངས་འདིའི་ས་ཡོམ་གྱིས་མིའི་ཚེ་སྐོག་དང་རྒྱ་ཚོར་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་བཏང་ཡོད་ནའང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་
 པས་ཆག་སྐོ་འདི་བེད་སྲུང་དེ། བྱང་ཁབ་ཏང་གི་སློབ་འཇུགས་དེའི་ཆེས་ལེགས་ཤོས་ཀྱི་ཆ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྟོན་བྱུང་
 ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་གུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་ལ་སྐོ་མོས་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་ཚད་སྐར་མ་བྲགས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཤར་
 ཡོད་ལ། རྒྱལ་སྲིད་སྲིད་གཞུང་དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གི་ལྷུང་སྐྱོབ་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ལ་བསྟུགས་
 བརྩོད་བྱས་ཡོད།

དེ་དག་དང་དོ་མི་སྐོམས་པའི་གནས་རྒྱལ་ནི། ཟློན་གྱི་ཤོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ལྷུང་སྐྱོབ་དང་ཁ་བྲལ་ལ་དོ་རྩོལ་དུས་
 མཉམ་དུ་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་བཞོད་ཁྲུང་བཏང་སྟེ་སྐྱུ་ལྷན་དྲག་གཞོན་དང་། ཟླ་༥ ཆེས་༡༡ ཉེན་ས་ཡོམ་ཚབས་ཆེ་
 བྱུང་ལུ་ལྟེ་དབྱེད་ཐོང་ཁྲུང་གི་མང་ཚོགས་སྐོར་སྟག་དུ་ལས་ལས་བྱེད་ཚོས་ཉེན་སྐྱོབ་དོས་ཚོག་དམ་ཚེས་བྱས་ལུགས་ཀྱི་དོ་རྩོལ་
 བྱས་ཏེ་མཐར་འབྲུག་ཟིང་གི་རྣམ་པ་བྱུང་བ་དང་། ཟླ་༤ ཆེས་༩ ཉེན་སྲི་ཚད་དུ་སྐོག་ཉེས་བྱུང་བའི་སྐོར་བསྐྱུག་ཚོའི་མམ་བརྒྱ་
 སྟག་ཁ་ཤས་ཁྲིམས་ཁང་གི་མདུན་ཐད་དུ་བསྐྱོད་དེ། ལས་བྱེད་ཚོས་སྐོག་ཟུལ་སྐུངས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་སྐོར་བའང་གི་རྒྱ་སྐྱུས་ཚད་ལོངས་
 མེད་པའི་གནད་དོན་ལ་ཁྲིམས་ཁྲིབ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་འཕོད་བྱས་པ་དང་། དེའི་གནས་རྒྱལ་སྐྱུག་པའམ་ཉེ་ཏོང་གི་གསར་འགོད་
 པ་གཉིས་དུས་ཚོད་གཅིག་རིང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག

༤) དེ་ཅིང་གི་ཚོ་ལོ་ལེགས་ལུས་ཚལ་འགྲན་ཚོགས།

༡༠༠༥ ལོའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ནས་༡༧ ཉིན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོ་ལོ་ལེགས་ལུས་ཚལ་འགྲན་ཚོགས་ཐེངས་༡༧ པའི་
ཅན་ཐོད་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁུལ་༡༠༧ བཅའ་ཞུགས་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར་གྲོག་རྒྱན་གྱི་ལུས་ཚལ་འགྲན་གསེར་
གྱི་རྟགས་མ་(༡) སྐྱབས་ཤིང་། ཐེངས་དང་པོར་ཚལ་ལས་བཀལ་ཏེ་འཛམ་གླིང་གི་གསེར་གྱི་རྟགས་མ་མང་ཤོས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་དུ་ལྷུང་། དེ་ཅིན་གྱིས་ཐེངས་འདིའི་འགྲན་ཚོགས་ཆེད་རྒྱ་སྐོར་དུང་ལྷུང་༡༩༠ ལྷག་བཏང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་སྤྱིང་
འཛིན་དུ་འབྱུང་བའི་ལུས་ཚལ་འགྲན་ཚོགས་འདིས་འཛམ་གླིང་ལ་གོ་མ་གང་མཐུན་སྤོས་གྱིས་རྒྱན་གྱི་ལུས་ཚལ་འགྲན་
པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ལུས་ཚལ་འགྲན་སྤོས་གྱིས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ལོན་དུ་བཅུག་ཡོད་ཅེས་བསྐྱོད་པ་བརྒྱབ་ཡོད།

ལུས་ཚལ་འགྲན་ཚོགས་འདིའི་དཔལ་འབར་བརྒྱན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས། རྒྱུ་བསྐྱོད་མཁུ་ཉིན་གྲངས་༡༩༠ དང་། སྤྱིའི་
ལམ་ཐག་སྤྱི་ལེ་བྱི་༡༩༧ ཟེན་པ་དང་། སྐོར་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་ཐག་༡༡༧༠ ཅུང་ལྷུང་བས། ད་པར་འགྲན་ཚོགས་རིམ་བྱུང་ནང་
ལམ་ཐག་རིང་ཤོས་དང་། རྒྱལ་རྒྱུ་ཐོས། མི་ཞུགས་མཁུ་མང་ཤོས་ཀྱི་ཟེན་ཐོབ་སྐྱུན་ཡོད་མོད། བོད་ནང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཞི་
ཚོལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་དམ་དྲག་གྱི་བཞེད་ཡོད་སྐབས། འགོ་བཙའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁོར་ལུག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་
སྤྱོད་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་བོད་རིགས་བཅས་ཀྱིས་ལོན་ཤོད་དང་། པ་ལེ་མི། སན་ལྷ་རན་སི་གོ། འོ་རོན་འོ་མོགས་སུ་དཔལ་དཔལ་
སྐོར་བསྐྱོད་ཀྱི་ལས་རིམ་ལ་འོ་ཚོལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་སྤེལ་བ་མ་ཟེན། རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བཅའ་སྤྱོད་གཞུང་ཚབ་ཁང་མང་པོ་ཞིག་
ལའང་སྐད་འབོད་མོགས་འོ་ཚོལ་གྱི་ཕྱི་སྤྱོད་མང་བཅའ་སྤེལ་པ་དང་། བོད་རང་དབང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་པས་ཕེ་ཅིང་རང་དུ་འོ་ཚོལ་
གྱི་ལས་འགྲུལ་ཐེངས་གྲངས་དུ་མར་སྤེལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་དུ་གནས་ཚུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྤེལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་
རྒྱ་རིགས་སྐོར་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོབ་ཀྱི་བོད་དོན་ལ་འཚུབ་ཀྱི་ལམ་ཐག་གསར་འགྲུལ་འཛིན་ལམ་དང་བོད་མིའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་དམིགས་
པའི་ཁོལ་སྐོར་མོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་བྱུང་འདུག།

མངའ་སྤོང་མ་འཚོགས་གོང་འགོ་བཙའི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་ལེན་གྱི་ལམ་ཐག་བཞག་བསྐྱིལ་དང་། གོང་གཞུགས་ཀྱི་ལམ་ཐག་
མང་ཚོགས་ཕེ་ཅིང་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་། འཛིགས་སྐུ་ལ་རིང་ལུགས་པས་གཏོར་ཚོལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་བསྐྱོབ་སྤྱོད་ལུགས་ཆེན་བྱས་
ཏེ་བདེ་སྤྱང་གི་དམ་དྲག་གྱི་ཐབས་ཐལ་དགས་པ་དང་། དུས་འབྱོར་མངའ་སྤོང་ལྷོད་ལྷོད། ལྷུ་དཔུང་ས་གྲུང་མཁུ་བུ་མོང་མ་ཡོལ་
བའི་རྒྱབ་དུ་སྤོས་པ་དང་། ལྷུ་རྒྱ་སྤོས་མཚོན་པའི་མི་རིགས་(༤) གི་ཆས་གོས་གྲོན་མཁུ་མལ་ཆེ་བའི་རིགས་དེ་དག་གི་ཚབ་
དུ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་ཆས་རྒྱས་སྤོས་པ་མོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་བསྐྱུན་ཐབས་དང་། འགྲན་ཚོགས་པའི་སྐབས་དང་འགྲུབ་
རྒྱུར་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡོད། རྒྱན་གྱི་རང་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་སྤོད་ཀྱི་སྤོང་སྤོང་བྱགས་ཆེ་བྱུང་ཡོད།

དེ་ཅིན་གྱི་མང་ཚོགས་དང་། དང་སྐྱབས་ཞབས་ལུ་བཞེས་ལུས་ཚལ་འགྲན་ཚོགས་སུ་བཅར་ཞུགས་ཀྱི་ལམ་ཐག་སྤྱོད་ཀྱིས་

ཞེ། ཟས་རིགས་ནང་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་དཀར་ protein གྱི་འདུ་ཚད་མཐོ་ཤུ་འགྲོ་བས། མེས་མཁམ་ཚོང་བ་ཚོས་བེད་ལོག་དུ་སྤྱད་
པ་དང་། དེས་མཁམ་ཚོང་བའི་ནང་གཞི་སྤོང་རྒྱུ་བྱེད་གྱི་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲམ་མཐོ་རྒྱ་རྒྱ་ཞུལ་ཚེས་༡༡ ཉིན་བར། འོ་
ཚམ་དེ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་བྱིས་པ་༡༧༧༥༥ ཙམ་ཞིག་སྤྲོད་པར་དུ་བསྐྱེད་པའུ་གས་གྱིས་དག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་དང་། དུང་སྤྲོད་
ཁང་དུ་བསྐྱེད་དེ་གསོ་བཅོས་བྱེད་བཞེན་པ་༡༩༩༩ ཡོད་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་༩ ལོ་འདུག

༡༠༠༩ འོ་ཚམ་ཤོག་གསུམ་རྟགས་ཙན་གྱི་འོ་ཚམ་འདྲིར་སྤྱོད་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཙང་མ་
འགོར་བར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དེར་དག་འབྱུང་བྱས་འདུག ༡༠༠༩ ཟླ་༩ ནས་བཟུང་། འོ་ཚམ་བཏུང་རྗེས་སྤྱོད་པའི་གཅིན་མདོག་
འབྱུང་བ་ལམ་གཅིན་ཁུའི་ནང་སྤྱི་གསར་འོ་ཚམ་གྱི་ཡོད་ཚུལ་བཟོ་གྲུ་རང་ལྷ་གཞུང་གས་བྱེད་མཁམ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཟླ་༥ ཚེས་
༡༠ དང་༡༡ ཉིན། དྲ་རྒྱ་སྤྲོད་པའུ་གས་ལ་མིང་ལ་ 78900880088 བཏགས་པ་ཞིག་གིས་ཁོའི་བྱ་ཕོར་ནང་རྟགས་བྱུང་
བའི་གནས་ཚུལ་འོ་ཚམ་བཟོ་གྲུ་དང་བཟོ་ཚོང་ལས་ཁུངས་ལ་ལྷ་གཞུང་གས་བྱས་པར། ཁ་ལ་མ་བྱས་པས། དྲ་རྒྱའི་སྤྲོད་པའུ་གས་
ཚུལ་བཀོད། བཟོ་གྲུ་དེའི་ས་གནས་གྱི་འགན་ཁུར་མི་སྤྲོད་དུ་རྒྱ་གནས་ཚུལ་གཏོང་མཁམ་དེར་རྒྱ་སྤོང་༡༩༩༦་༩ གནས་
པའི་འོ་ཚམ་ཤོག་སྤྲོད་པའི་སྤྱོད་དེ། གནས་ཚུལ་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། འོ་ཚམ་དེ་ཤོག་གསུམ་ཙན་གྱི་ཚོང་རྟགས་
བརྒྱས་པའི་ཚོགས་ལོན་ལུགས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ།

ཟླ་༥ ཚེས་༡ ཉིན། འོ་ཚམ་བཟོ་གྲུ་འོ་ཚམ་ཁུག་༡༤ བཏག་དུས་བྱེད་དུ་བཏང་བར། དེ་ལས་༡༥ ལ་དུག་རྗེས་
ཡོད་པ་བཅུད་ཚོང་པས། སང་ཉིན་དེར་དེ་བསྐྱེད་པའུ་ལུ་ལ་མི་ཅགོང་སྤྱོད་གཞུང་ལ་སྤྲོད་མེད་ལུས། ཟླ་༥ ཚེས་༩ ནས་༧
བར། འོ་ཚམ་ཁུག་༡༠༠ ཙམ་བྱས་བཏག་འབྲས་སུ། མིས་རྒྱ་བཏུགས་ནས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱས་པ་ལོན་པའི་གདོང་རྟེན།

ཟླ་༦ ནས་བཟུང་འོ་ཚམ་དེའི་རྒྱུ་ལས་མཁམ་ཚོང་ཚགས་ཏེ་སྤྲོད་པར་དུ་བསྐྱེད་ཉལ་བྱེད་མཁམ་གང་སར་བྱུང་འདུག་
པ་དང་། ཟླ་༧ ཚེས་༩ ཉིན་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཚེན་དུ་སྤྱོད་པའུ་གས་ལ་བྱིས་པ་༡༩ དང་། ཚེས་༡༡ ཉིན་བྱིས་པ་༥༧ ལ་མཁམ་
ཚོང་གས་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་གྲུ་འཚིས་འདས་གྱི་དོན་རྒྱུ་བྱུང་སྟབས། ཕྱི་སྤོང་གས་ནས་དོ་སྤྱོད་མགོ་རྒྱུགས།
ཉིན་དེའི་ཞོགས་པར་སན་ལུ་འོ་ཚམ་བཟོ་གྲུ་འོ་ཚམ་ཚོང་པའི་འགན་འདོན་གྱིས་འོ་ཚམ་ལ་དུག་མེད་པའི་དག་འབྱུང་བྱས་
འདུག་ཀྱང་། དགོང་མོ་བཟོ་གྲུ་འི་མིང་ཚོགས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱུང་ཡོད་པའི་དོས་ལེན་གསལ་བསྐྱེད་པས།

ཟླ་༧ ཚེས་༡༩ ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཟུང་བཅའ་བདེ་འཇགས་གྱི་དོན་རྒྱུ་ཚབས་ཚེན་ཞིག་ལ་ཕྱིས་ཏེ། རྒྱུ་
ཡོངས་ནས་བཏག་དུས་བྱས་ཏེ། འགན་འཁུ་བཟོ་གྲུ་འི་ལས་བྱེད་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་སྤྲོད་ཚོགས་ཤེས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་
འདོན་ཐེ་བའི་ལས་བྱེད་སྤོང་ཞིག་གནས་དུས་བཏང་།

སིང་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དང་ཉོང་ཀོང་། ཐའེ་ཕུན་སོགས་ནས་ཀྱང་དུག་ལྷན་ལོ་ཅམ་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། ཁིན་ཏེ་དང་། དབྱིན་ལན། ལྷ་རན་སི། ལྷ་ཏུ་སི། ཉི་ཉོང་། རྒྱ་གར། ཐན་སན་ནི་ཡ་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་སྤུལ་ཅུར་ཉེ་བས་རྒྱན་གཤིལ་མས་བཟོས་པའི་ཐོན་ཆས་དང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་བྱི་རིལ་དང་ཁོ་རྩེ། ཅོག་ལེ་ཏ་སོགས་སའི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ནང་འབྲེན་བྱེད་མཚམས་བཅད་པ་དང་། ཡོ་རོ་བ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་རྒྱན་གཤིལ་བའི་ལོ་ཅམ་བཀག་བསྡོམ་བྱས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་པའི་ཐེབས་ཅུ་ཁང་དང་། འཛམ་གླིང་འཕྲོད་བསྟེན་སློབ་འཇུགས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གིས་དོན་རྒྱུན་འདིའི་གནས་ཚུལ་སྤྲོད་སྲུང་བྱས་པར་སྐྱོན་རྒྱུ་དང་། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པའི་མེ་འདུན་བཏོན་ཡོད།

རྒྱན་གཤིལ་དུག་ལྷན་ལོ་ཅམ་གྱི་དོན་རྒྱུན་བྱུང་འཕུལ། མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱན་གཤིལ་གྱིས་བཟོས་པའི་ལོ་ཅམ་ཐོན་ཆས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཚད་དེ་སྤར་མ་གྲགས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་ཡོངས་རྒྱུགས་ལ་ཉམས་ཚག་ཚབས་ཆེར་བྱུང་བ་དང་། ཉོང་ཀོང་དང་ཐའེ་ཕུན་ལ་རྒྱང་ཐག་ཉེ་བའི་ས་གནས་ཁག་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལོ་ཅམ་སྤྱོད་ཉེའི་ཚ་རྒྱུ་ལས་འཕུར་བཞིན་ཡོད་སྟེ། ལྷ་གྲུང་ཨ་མའི་ལོ་ཅམ་སྤྱོད་སྟེལ་དེ་ཅམ་མི་ཆེ་བའི་རྒྱ་རིགས་ཤོད། ཨ་མའི་ལོ་ཅམ་སྤྱོད་སྟེལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་བསྟེན་མཁན་ཅེ་མང་དུ་སོང་བ་དང་། རང་གི་ལོ་ཅམ་ཚོང་མཁན་གྱི་མཚམས་ལས་རིགས་ཉ་ཅང་བྱིན་པོ་བྱུང་། དེ་དག་གི་ལྷ་ཆའང་ཅེ་མཐོང་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། །

༡༠) འཆར་ལྷན་བྱ་སྟེ།

འདི་ནི་རྒྱན་གཤིལ་གཞུང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་གི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འབོར་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་ཤིག་སྟེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་‘མི་འབོར་གྱི་གྲངས་ཚད་ལ་ཚོད་འཛིན་དང་། མི་འབོར་གྱི་རྒྱ་སྤྲོད་མཐོང་འདེགས་’ཡིན་ཚུལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱོག་གིན་ཡོད། རྒྱན་གཤིལ་རྒྱ་གཞུང་གི་ཚཱིམས་སྤྱའང་དོན་ཚོད་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་སྲིད་ཇུས་འདིའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་སྟེལ་སྤྲོད་སྟེལ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་ལ། དེའི་ཚད་དུ་ཁོར་སྐྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་གཅིག་དང་སྐྱིག་གཞི་གསུམ་ཅམ་བཟོས་ཡོད།

དུས་རབས་སྤུལ་ལོ་རབས་སྤུལ་ལུ་ལོ་ནང་། མའོ་ཅོ་ཏུང་གིས་‘མི་མང་ན་སྟོ་བས་བྱུགས་ཆེ། མི་ལ་ཁ་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། དུ་དང་ལག་པ་གཉིས་ཡོད་པས། འཛམ་གླིང་གི་གསར་གཏོད་བྱེད་བྱེད་’ཅམ་བསྒྲགས་ཏེ། ལྷ་གྲུ་༡༠ ཡན་སྐྱི་མཁན་ལ་‘གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་ཨ་མ’སོགས་ཀྱི་ཆེ་བསྟོད་དང་། ལྷ་གྲུ་གང་མང་མང་སྐྱེ་རྒྱུ་སྤུལ་སྐྱོང་བྱས་ཡོད། ༡༩༧༥ ལོར་མའོ་ཡིས་དམར་ཤོག་གི་ཚོགས་འདུའི་སར་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བཅའ་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་འོས་པའི་གཏན་འགྲུབ་བྱས་འདུག་ཀྱང་། དེའི་ཐད་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་ལག་བསྟར་བྱས་མེད།

ཚད་དེ་༡༡༥.༧༠༠ ཡིན་པས། བྱ་མོ་ལས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆའི་༣༠ མང་བ་ཡོད་ལ། ད་ལྟོ་ཆར་རྒྱ་ནག་དུ་མོ་ལས་པོ་བྱེ་བ་བཞི་
 ཚམ་མང་བ་ཡོད། ༣། སློབ་མོ་མོ་བཞི་དང་པམ་གཉིས་བཅས་ཀྱིས་སྤྱ་གུ་ཁེར་སྤྱོད་གཅིག་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྤྱ་
 གུ་དེས་དེ་ལྟར་ཁོ་ཚོའི་མ་འོངས་པར་འགན་ཁུར་ལེན་དགོས་ལ། སྤྱ་གུ་འདི་རིགས་ལ་སྤྱན་མཚེད་མེད་པ་དང་། ནང་མིས་གཅིས་
 ལང་དུ་བཏང་བྲགས་ཏེ། གཞན་ལ་བསྐྱུན་གཤིབ་ཀྱི་གོ་མས་གཤིས་མེད་པ་དང་། དཀའ་ངལ་གཏོང་ལེན་གྱི་སློབ་གཏེར་བུ་ཡོད།
 ༤། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་དང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མི་འབོར་བསྡུར་ཚད་ལ་འགྲུར་བཞེབས་པ། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་འབོར་དེ་
 ཕྱི་ལོ་༡༩༥༣ དང་༡༩༩༠ | ༢༠༠༠ | ༢༠༠༥ བཅས་སོ་སོར་བརྒྱ་ཆའི་༦.༡ དང་༤.༠༤ | ༤.༤༡ | ༩.༤༤ བཅས་
 ཟེན་པ་དང་། ༢༠༠༥ ལོའི་གངས་མོ་ལྷོ་རྒྱ་རིགས་བརྒྱ་ཆའི་༣.༠༣ འཕར་ཡོད་པ་དང་། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་བརྒྱ་ཆའི་
 ༡༥.༤༤ འཕར་བ་དེ་རྒྱ་རིགས་ལས་སྐབས་མང་བ་བྱུང་འདུག རྒྱ་རིགས་དང་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་གཉིས་སྤྲི་བྱེད་མཁན་
 པམ་མོ་ཆེ་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་སུ་ཐོ་འགོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚོད། ༥། ཐོང་ཁྱེར་ལ་སྤྱ་གུ་གཅིག་དང་ཐོང་གསེབ་དུ་གཉིས་སྤྱོད་
 ཚོགས་པ་བཅོས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཐོང་ཁྱེར་ཚན་དུ་བསྡུར་བའི་སྤྱི་དུས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ཐོང་ཁྱེར་གྱི་འབྲོར་ལྡན་སྤྱ་གུ་ཚོར་
 སྤྱོད་འཕེལ་ཚོད་འཛིན་དང་། སློབ་གསོ་དང་འཚོར་ལོངས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཚད་སྤུང་མེད་པའི་ཐོང་གསེབ་ཀྱི་སྤྱ་གུ་ཚོར་སྤྱོད་འཕེལ་གྱི་
 བཏང་སྤྱོད་པ་འདི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱོད་ཚོགས་དབུ་ལ་སྤྱ་གུ་མཐུན་གཉིས་སུ་སྤྱོད་པའི་མི་འབོར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཞིག་དུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། |

མཚན་བྲ།

- ① <http://www.epochtimes.com/gb/7/2/2/n1611005.htm>
- ② <http://news.epochtimes.com/gb/6/4/20/n1293435.htm>
- ③ <http://www.tycool.com/2006/04/13/00049.html>
- ④ ཉུ་ཕུ་ཕིན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཀྲུང་གུང་ཚོགས་ཆེན་བཅུ་དྲུན་པར་རགས་དཔྱད། བེ་ཅིང་གི་དཔྱད་ཀྱི། ༢༠༠༢།༡༢
- ⑤ http://www.chinesepen.org/Article/sxxy/200710/Article_20071024125144.shtml
- ⑥ <http://baike.baidu.com/view/1587399.htm>

ཀློན་གཤམ་ཆབ་སྲིད་དང་སྐྱིད་འཕྲུག་ལས་བྱུང་སྣང་སམ།

ཀློན་གཤམ་གྱི་བཤམ་སྣང་སམ་ལྟར་ན། ཀློན་གཤམ་དེ་དཔྱད་སྐྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་རིམ་དུ་གནས་ཡོད་པ་
 དང་། ཀློན་གཤམ་གྱི་འཕྲུག་ལས་སྐྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀླུ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གྲགས་ཀྱིས་དོས་འཛིན་གྱི་དྲུང་
 བཞིན་ཡོད། ཉིན་ཞེ་ཞེ་ཞེ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན། མི་སྐོར་ཞིག་སྐོར་ལ་ལྷུག་པོ་ཆགས་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་། སྐྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་
 ལུགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་གནས་བབ་ལ་འགྲུབ་བ་བཏང་མི་ཚོགས་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སུ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཀློན་གཤམ་དམར་
 ཤོག་ཚོགས་པས་ཡོད་ཚད་ལ་མགོ་བྲིད་གྱི་དཔྱད་དཔོན་པའི་ཚུ་དོན་ཀློན་འཕྲོད་སམ་གྱི་དཔྱད་དཔོན་མ། མི་དམངས་དམངས་གཙོ་སྲིད་དབང་
 གྱིར་འཛིན་ཞེས་སྐྱོག་པའི་གོ་དོན་ནི། འཕྲོད་མེད་གྲུལ་རིམ་ནང་ལུགས་དུ་དམངས་གཙོ་དང་། གྲུལ་རིམ་དེའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་སྲིད་
 དབང་གྱིར་འཛིན་གྱི་དཔྱད་དཔོན་མ། དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་སྲིད་དབང་གྱིར་འཛིན་གྱི་ཆ་ཀློན་འོག་ཚ་བྲིམས་དང་བྲིམས་ཡིག་ཁག་
 ཏུ་འགན་དབང་བྱི་བའི་ལམ་དང་། བཏང་འཛིན་གྱི་དྲུང་སམ། འོས་བསྐྱེད་ལམ་ལུགས་སོགས་གསལ་ཡོད་ཀྱི་དྲུང་། དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ཀློན་གཤམ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བཀོད་རྒྱས་དང་ཤུགས་ཀྱི་དོག་ཏུ་གནས་ཡོད་སྟབས། ཀློན་གཤམ་མི་དམངས་སྐྱི་ལུགས་
 ཀླུ་ཁབ་དེ་སྲིད་དབང་གྱིར་སྐོར་སྐོར་གྱི་སྲིད་གཞུང་གསུ་འཛོགས་གྱི་ཡོད།

༡། ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས།

ཀློན་གཤམ་གྱི་ཚ་བྲིམས་སུ་ཀློན་གཤམ་གྱི་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བཀོད་ཡོད། ‘མི་དམངས་
 འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ནི་རང་ཀླུ་གྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་སུ་ཚོགས་པ་མི་དམངས་ལ་དབང་བ་དང་། མི་དམངས་ཀྱིས་
 ཡོད་པ་ལྷན་འཇུག་པའི་སྐོར་གཞིའི་སྐོར་འཕུས་མི་འདམས་གཏོང་གིས། ཀླུ་ཡོད་པ་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་དང་།
 ས་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ཁག་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆ་ལྷན་འཇུག་གྱི་དབང་ཆ་ལྷན་འཇུག་གྱི་དབང་ཆ་ལྷན་འཇུག་གྱི་དབང་ཆ་
 པར་གྱི་དཔྱད་དཔོན་མ། ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་ལས་ལུངས་གཞན་དག་ནི་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ནས་འོས་བསྐྱེད་ལྷན་འཇུག་ཡོད་དཔོན་པ་
 དང་། མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་གྱིས་སྐྱེས་ལུངས་ཀྱི་དཔྱད་དཔོན་པ་དང་། མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ལ་འགན་ཁུར་
 དཔོན་མ། དམངས་འཕུས་ཀློན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་དེ་གའི་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ལ་འགན་ཁུར་དཔོན་པ་
 དང་། མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཚེན་གྱིས་མི་དམངས་ལ་འགན་ཁུར་དཔོན་པ་ཞེས་གསལ་ཡོད་ནའང་། དོན་དོས་ཐོག་སྐྱི་

ཁག་གསུམ་གནས་ལུང་ཤོས་ཤིག་ཏུ་འོས་བསྟར་བྱེད་པ་ལྟར། དམངས་འཕུལ་གྱི་འཕུལ་མི་རྣམས་ལྱང་ཁྲན་ཏང་གི་མོས་མཐུན་དང་
དམིགས་འཇུགས་འོག་འདེམས་བསྐོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཉིན་ཞེ་མེད་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ། ཁྱོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་ཁག་ཅིག་ལག་བརྟུང་བྱས་པ་དང་མཉམ་དུ། གཞུང་
ལུགས་སྲིད་སྲི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རྒྱན་འབྲེངས་དང་། མཐར་ཐུག་གྲུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་སུ་བསྐྱོད་སྐྱེའི་ལུགས་
དམིགས་ལ་འགྲུའ་བཀང་ཡང་ཕྱིན་མེད། སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་གཙོ་བོར་འདོན་པའི་སྲིད་ཇུས་ནང་། རྒྱལ་གཞིར་ཁོ་
ལས་དང་། རྒྱན་མོང་ཁོ་ལས་སུ་དཔེ་སློབ་གཉེར་ཁོ་ལས་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་ཅུ་བཙུགས་པའི་ཁོ་ལས་རྣམས་ལྷན་གཞིག་
གི་ཆ་གསུམ་ལྷན་པར་དོས་འདོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། དེ་དག་ལ་ཁྱིམ་ལུགས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་བས་རྒྱན་གཞི་
དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་དེ་རྒྱལ་ཁབ་གྱིས་སྐོར་སྐོར་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་འཕུལ་གཞི་ཚོས་གཉིས་འདོན་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུབ་
ཡོད། ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཐད། ཅུ་བའི་ཅ་དོན་བཞི་རྒྱན་འབྲེངས་ལ་དོ་ནན་བྱེད་པས། རྒྱན་གཞི་དམངས་འོག་ཚོགས་པ་དེ་མི་
དམངས་ཀྱི་ཉིན་རྒྱན་འཚོ་བའི་ཁྱོད་དུ་འང་གལ་ཆེའི་གནས་བབ་བརྒྱུད་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་དངོས་པོའི་དཔལ་འོན་དང་བསམ་སྐྱོའི་དཔལ་འོན་གཉིས་འཇུགས་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་པའི་སྒྲུལ་སྐོང་བྱེད་
པ་དང་མཉམ་དུ། ཉེ་ཆར་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འོན་ཞེས་པ་ཁ་སྐོར་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེས་དེང་སང་ཡོངས་ཁག་སྲུ་ཁས་ལེན་
པའི་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འོན་དེ་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། ལུགས་འོག་དང་བྱང་ཨ་རིའི་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་དབང་ཆ་འདོན་
'པའི་ལམ་ལུགས་དེར་བསྟོད་སྐྱོབ་བྱེད་པ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལའགྲུལ་མང་།

རྒྱན་གཞི་སྲིད་དབང་གྲུབ་སྐབས་ནི་‘ཏང་སྲིད་དམག་གསུམ་’དང་། ‘ལས་ཁུངས་ཆེན་པོ་བཞི་’ཟེར་སྐོས་ཡོད་ལ།
གྲུང་ཁྲན་ཏང་དང་། སྲིད་གཞུང་། དམག་བཙས་ཀྱི་སློབ་འཇུགས་ལ་ཏང་སྲིད་དམག་གསུམ་དང་། ཏང་ལྷན་དང་། དམངས་
འཕུལ་ སྲིད་གཞུང་། སྲིད་ཐོས་བཙས་ལ་ལས་ཁུངས་ཆེན་པོ་བཞི་ཟེར་གྱི་ཡོད།

རྒྱན་གཞི་ཏང་གི་སློབ་འཇུགས་དང་སྲིད་གཞུང་གི་ཁག་དབང་ས་མཚམས་གསལ་པོ་མེད། ཏང་ལྷན་འཇུག་ཅི་ཡིན་
ན་མི་པ་དེ་གའི་སྲིད་གཞུང་གི་འགན་འདོན་ལས་གནས་རིམ་སྲིད་ཀྱི་མཐོ་བོ་ཡོད་ལ། དོན་གནད་གལ་ཆེའི་རིགས་མཐོ་མའི་
ཐག་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཚད་ཏང་ལྷན་འཇུག་ཅི་ལ་ཡོད་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་འགན་འདོན་ནི་སྲིད་ཇུས་ལག་བརྟུང་བྱེད་པ་ལའགྲུལ་
ཡིན། ཞིང་ཆེན་ཞིག་གི་ཉིན་ཀྱང་དེ་ཞིང་ཆེན་ཏང་ལྷན་འཇུག་ཅི་གཞིན་པ་ཡིན་ལ། ཉིན་ཀྱང་ནས་ལྷན་འཇུག་ཅིར་བསྐོས་ཆོ་གནས་
རིམ་འཕར་བར་དོས་འདོན་བྱེད། དེ་མཚུངས་སུ་སྲུང་ལ་དང་རྫོང་བར་བྱེད་སྐབས་དེ་ལྟར་རིགས་བསྐོས་ཆོ་ག ཅུ་ཁྱིམ་སུ་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཞི་ལ་དོན་དངོས་ཀྱི་དབང་ཆ་མེད་ནའང་། ཏང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུ་ཅིའི་གོ་གནས་འཁུར་པ་ལའགྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ཞིའི་དབང་
ཚད་དེ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁབ་གི་སྲིད་སྐོར་ལས་ཆེ་བ་ཡོད།

- ས་གནས་ཀྱི་བྱིས་པ་སློལ། ཞིང་ཆེན་དང་ཐང་གཏོག་གསུམ་སྐོང་བྱིས་དམངས་འབྲུག་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་དང་བཅོ་བཙོས་བྱེད་དགོས།
- རང་སྐྱོང་སློལ་ཡིག། མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ཀྱི་དམངས་འབྲུག་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་དང་བཅོ་བཙོས་བྱེད་དགོས།
- རྗེ་ཚོན་གྱི་རྒྱིག་སློལ། རྒྱལ་སྲིད་རྒྱི་བྱུང་ཁང་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་སོ་སོས་རྒྱལ་སྲིད་རྒྱི་བྱུང་ཁང་གི་ཚོགས་མཆན་འོག་བཅོས་པའི་རང་ཁོངས་སོ་སོར་རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་དམངས་རིམ་གྱི་བྱིས་པ་ཡིག་ཅིག་ཡིན།

ས་གནས་བྱིས་པ་སློལ་དང་རང་སྐྱོང་སློལ་ཡིག་གི་བྱིས་པ་ལྷན་པོ་གནས་འདྲ་མཚུངས་ཡིན། ས་གནས་བྱིས་པ་སློལ་དང་རྗེ་ཚོན་གྱི་རྒྱིག་སློལ་བར་ཚོན་གྱི་བྱུང་ཁོ། བྱིས་པ་ལྷན་པོ་གཏོགས་ཀྱི་གོ་གནས་ལྡན་ན་ཐོག་མར་ས་གནས་བྱིས་པ་སློལ་ལ་གཞི་འདོན་དགོས་ནའང་། ལག་ལེན་ཁོང་རྒྱལ་སྲིད་རྒྱི་བྱུང་ཁང་ལ་སྣན་སེང་བྱས་ཏེ་བྱིས་པ་གཅོད་བྱེད་དགོས།

གྲོ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱིག་འཕྲུག་སྟེ།

རྒྱུ་རྩ་མི་དམངས་རྒྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅུ་བྱིས་པ་ལེ་ལུ་གསུམ་པའི་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་ཆོ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱིག་འཕྲུག་སྟེ་སྤྲོད་སྟེ་གསུམ་རྒྱུ་སྤྲོད་སྟེ་ལོན།

- རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན།
- རྒྱུ་རྩ་མི་དམངས་རྒྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཞི། (སྲིད་འདོན།)
- རྒྱལ་སྲིད་རྒྱི་བྱུང་ཁང་།
- རྒྱུ་དབྱེད་དམག་དོན་ལུ་ཡོན་སྣན་ཁང་།
- ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་དང་ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་།
- མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས།
- མི་དམངས་བྱིས་པ་ཁང་དང་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

རྒྱལ་གྱི་བྱིས་པ་འདོན་དང་བྱིས་པ་བཅོ་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་དམངས་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་ལྷན་པོ་ལ་འདོན་ཆོད་དང་བར་བྱེད་ཆེན་པོ་ཡོད། རྒྱུ་རྩ་བཏང་དམངས་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་ལག་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ། ཅུ་བྱིས་པ་འབྲེལ་བའདད་ཀྱི་དབང་ཚད་དེ་བྱིས་པ་འདོན་སྲེ་ཚོན་ལ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། བྱིས་པ་བཅོ་སྲེ་ཚོན་ལ་བྱིས་པ་ལྷན་པོ་གསུམ་པའི་དབང་ཚད་མ་གཏོགས་མེད། རྒྱལ་གྱི་ཅུ་བྱིས་པ་སུ་ཅུ་བྱིས་པ་དང་བྱིས་པ་ལྷན་པོ་གསུམ་པའི་དབང་ཚད་དང་བཅོ་བར་གྱི་དབང་ཚད་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱིས་པ་ཡིག་འབྲེལ་བའདད་ཀྱི་

དབང་ཚད་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་རྒྱན་ལས་ལ་སྤྱད་ཡོད། དེ་བཞིན་སྲིམས་འཛིན་ལས་ཁུངས་མཐོ་ཤོས་ཆེས་མཐོའི་མི་
དམངས་སྲིམས་ཁང་ལ་ཙུ་སྲིམས་སྤྱད་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་སྲིམས་ལུགས་ལ་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གྱི་དབང་ཚད་སྤྱད་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གི་རིམ་པ་སོ་སོའི་དམག་དོན་ལྷན་ཁང་དང་། རིམ་པ་སོ་སོའི་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་དེ་དག་གྲང་འཛིན་སྐྱོད་
གི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པ་དང་། སྲིམས་ལུགས་སྤེད་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་སོ་སོའི་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲམ་མཚུངས་ཡིན། ཞིབ་དཔྱད་
ཁང་ལ་སྲིམས་འཛིན་གྱི་དབང་ཚད་གང་ཙམ་ཞིག་སྤྱད་ཡོད་པའི་ཐད། རྒྱ་ནག་ནང་ཁྲུལ་དུ་འབྲུགས་མཐུན་མིན་པའི་བསམ་ཚུལ་
འདོན་མཁན་ཡོང་གི་ཡོད།

༡) རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དབུ་ཁྲིད།

རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དབུ་ཁྲིད་ལ་གྲུང་དུ་མི་དམངས་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གྲུ་ཞི་དང་གྲུ་ཞི་གཞོན་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། རྒྱལ་ཡོངས་
མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་འདེམས་བསྐོས་བྱེད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གྲུ་ཞི་ལ་དོན་དམ་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར། དབུས་
དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུ་ཅི་དང་། དབུས་དམག་དོན་ལྷན་གྱི་གྲུ་ཞི་སྐབས་ཞོར་ལྷོགས་གྱི་ལས་གནས་གཞན་བརྒྱུད་
ནས་དབང་ཆ་ཐོབ་གྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་གྲུ་ཞི། དུ་ལྟའི་ཅིན་ཐོ། ༡༠༠༩ ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན་ནས་ལས་ཁུངས་མགོ་ཚུགས།
གྲུ་ཞི་གཞོན་པ། ཞི་ཅིན་ཕིན། ༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ནས་ལས་ཁུངས་མགོ་ཚུགས། གྲུ་ཞི་གཅོག་གཞོན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཡུལ་
ཚད་ལོ་ལྔ་ཡིན།

༢) འཛིན་སྐྱོད་ལས་ཁུངས།

འཛིན་སྐྱོད་ལས་ཁུངས་ནི་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་(གྲུང་དབུང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་) དང་ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་
མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་གི་གྲུབ་ཆ་ཁག་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་རྒྱན་ལས་གྱི་

- ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་དང་། ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་། དམག་དོན་ཁྲིམས་ཁང་། སོགས་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དེ་ཡིན།
- ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཆེན་དང་། དེའི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ལ་འགན་འཁུར་དགོས་པ་དང་། ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་། དམག་དོན་ཁྲིམས་ཁང་སོགས་ཀྱི་འདྲི་གཅོད་ལས་དོན་ལ་སྣངས་འདྲིན་བྱེད་དགོས། ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་དཔོན་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་འོས་བསྐྱེད་ལམ་ལུགས་ལྟར་དགོས་ཤིང་། ལས་ཁུངས་ལོ་ལྟ་ཡིན། དུན་ཚད་གཉིས་ལྷག་བསྟུན་མར་བསྐྱར་འདེམས་མི་ཚོགས།
- མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་རང་རྒྱུགས་ཀྱི་སློན་ལྟར་འདྲི་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་སྲོད་རྒྱ་ལས། འདྲིན་སྲོད་ལས་ཁུངས་དང་། རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ། མི་སྐོར་སྲུ་རུང་ནས་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་མི་ཚོགས།
- ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་སོ་སོ་འབྲུང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དབང་འདྲིན་ལས་ཁུངས་དང་རིམ་པ་ཤོད་མའི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་འགན་འཁུར་དགོས།

༡) མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

- ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་དང་། ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། དམག་དོན་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་སོགས་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྷ་སྐྱེལ་བྱེད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དེ་ཡིན།
- ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཆེན་དང་། དེའི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ལ་འགན་འཁུར་དགོས་པ་དང་། ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་དང་། དམག་དོན་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་མཐོ་འཕྲིད་དགོས། ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གི་ཞིབ་དཔྱད་དཔོན་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་འོས་བསྐྱེད་ལམ་ལུགས་ལྟར་དགོས་ཤིང་། ལས་ཁུངས་ལོ་ལྟ་ཡིན། དུན་ཚད་གཉིས་ལྷག་བསྟུན་མར་བསྐྱར་འདེམས་མི་ཚོགས།
- ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་སོ་སོ་འབྲུང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དབང་འདྲིན་ལས་ཁུངས་དང་རིམ་པ་ཤོད་མའི་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ལ་འགན་འཁུར་དགོས།

༨) གྲུང་གོ་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོལ་ཚོགས་འདུ།

༡༩༩༥ ཟླ་༡༠ རང་། གོ་མིན་ཏང་དང་གྲུང་ཁབ་ཏང་གཉིས་ཁྲུང་ཆེན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་འཕྲོགས་སྐྱོད་སྐོར་གྱི་གྲོས་ཚོལ་བྱེད་སྐབས། གྲོུ་ཞིན་ལའེ་ཡིས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོལ་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་འཚོགས་སྐྱེད་བསམ་ཚུལ་ལ། གོ་མིན་ཏང་གི་སྐྱེ་ཚབ་

མང་ཚིག་ཅི་ཡིས་མོས་མཐུན་པ་བྱས་པར། ‘ཆབ་སྲིད་ཚོགས་འདུ་’ཞེས་པའི་ནང་‘གོས་མོལ་’ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱུ་ཅིག་གསལ་སྟོན་
དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཁྲན་ཏང་གིས་ཀྱང་དེ་དོས་ལེན་བྱས་ཏེ། མཐོ་ཅི་དྲུང་དང་ཅང་ཅི་ཅི་གཉིས་ཐུག་
འབྲུན་གྱིས། ‘སྲིད་གཞུང་དང་ཀྱང་ཀྱང་སྐྱེ་ཚབ་གོས་མོལ་གནད་བསྐྱེས་’ཟེར་བའི་གོས་ཚོད་སྐོང་ཚིག་གཞི་དེ་དོས་སྐྱེ་བུ་
པ་དང་། ༡༩༧༧ ལོའི་ཟླ་༡ ནང་གོ་མིན་ཏང་གི་གཙོ་སྐྱོང་འོག་ཏང་ཁག་དྲུ་མ་དང་བར་གནས་པ་བསྐྱོམས་པར། ལས་བྱུང་
པའི་‘ཆབ་སྲིད་གོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་’ཞིག་ཁྲུང་ཚིན་དུ་འཛོགས།

༡༩༧༩ ལོར་གོ་མིན་ཏང་མཐུན་ཏེས་སྐྱེ་མོད་རྗེས། བྱང་ཁྲན་ཏང་གིས་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཁག་བསྐྱེ་བ་སྐོང་བ་གྱིས།
‘ཆབ་སྲིད་གོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་གསར་པའི་ཤུ་གྲིབ་ལྷན་ཚོགས་’ཞེས་པ་བཙུགས་པ་དང་། དེ་ནས་འགྲེལ་དུ་‘ཀྱང་གོ་མི་དམངས་’
ཆབ་སྲིད་གོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་’ཞེས་མིང་བསྐྱར་བྱས། སྐབས་དང་པོའི་ཚོགས་འདུ་དེའི་སྐོར། ལྷན་ཁག་གི་འགྲེལ་ཐེལ་ཙམ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལྷན་པའི་‘ལྷན་མོང་ཙམ་འཛིན་’གཏན་འཁེབས་དང་། གཞུང་གི་མགོ་སྲིད་བསྐོ་བཞག་ ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་དང་།
ལྷན་ལྷན་བཅས་པ་གཏན་ལ་སལ།

ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིལ་བྱེད་དུ། ‘ཀྱང་གོ་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ནི་ཡོངས་ཁྲུབ་ཀྱི་འབྲུས་ཚབ་མཚོན་
པའི་ལྷན་གཅེས་འཐབ་སྟོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སློབ་ལུགས་ཤིག་ཡིན།’ ‘ཀྱང་གོ་བྱང་ཁྲན་ཏང་གིས་མགོ་འཛིན་པའི་ཏང་ཁག་
མང་པོ་མཉམ་འབྲེལ་དང་ཆབ་སྲིད་གོས་མོལ་གྱི་ལམ་ལུགས་འདི་འབྲུང་འབྲུང་དུ་སྐྱེད་ཅིང་པོར་གནས་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་
དགོས་’ཞེས་གསལ་ཡོད་དུང་། ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སློབ་སྦྱོར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཅུ་ཁྲིམས་སུ་ལྷན་པ་ཁྲིམ་ལུགས་ལས་ཁྲུང་ས་གྱི་
དོན་ཚན་ཁག་དུ་ཚོགས་འདུ་འདིའི་ཁྲིམས་དོན་གནས་བབ་སྐོར་གཅིག་ཀྱང་བྱིས་མེད། འོན་ཀྱང་ཚོགས་གཙོ་(ཀླུ་ཞི།)གཅིག་
དང་ཚོགས་གཞོན་དུ་མ་བསྐོ་བཞག་གྱེད་པ་དེ་དག་ཏང་དང་ལྷན་པ་ཁྲིམ་གྱི་མགོ་སྲིད་མི་སྣའི་གསུང་སྐོར་གྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་ཚོགས་
གཙོ་གཅིག་དང་། ཚོགས་གཞོན་༣༥ ། ཚོགས་མི་༣༣༩༧ ལས་བྱུང་ཡོད།^①

ཚོགས་གཙོ། ཅུ་ཁྲིམ་ཡིན།

ཚོགས་གཞོན། མང་ཀང་། ལེ་འོ་ཉོས། ཏུ་ལུ་ཚིན་ཡིན། ང་མོད་ངག་དབང་འཛིགས་མེད། འཕགས་པ་སྐྱེད་གོ་ལེགས་རྣམ་
ལྷན་པ་ མ་ཚན་ཚི། པའེ་ཡི་ཁྲིན། ཁྲིན་ཁུའོ་ཡོན། ཇམ་སུ་ལེ་དེ་ཇམ་ཏུ་རེ་ཞི་ཐི། ཡི་ཀའོ་གོ། ཉོང་མེད་རྒྱ། ཏུང་ཙན་རྒྱ།
ཀྱང་མེ་དབྱིན། ཀྱང་རུང་མིན། ཚན་ལུན་ལུ་ལུ། སྤང་ཅ་གིན། ཡི་ཅིན་རྒྱ། གིན་ཚན་ལུང་། ཉོན་ལུ་ལུང་། ཚན་ཀང་། ཡིན་
ལུན་དབྱི། ཡི་སྐུ་ལེ། ཡོ་རྒྱ་ཉོ། ཁྲིན་ལུང་ལིན། མང་གི་གིན།

སྲིད་གོས་ཀྱི་འབྲུས་མིའི་ཚ་རྒྱུན་རང་ལོ་༡༥ ལན་གྱི་སློབ་དམངས་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། སློབ་སྦྱོར་ལྷན་པ་དང་། མའེ་
མང་གི་འབྲུས་ཚབ་ཀྱང་ཡོང་ཚོག་གི་ཡོད། རྒྱུང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་སྲིད་གོས་ཀྱི་འབྲུས་མི་རྣམས་འོས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོས་པར། ཀྱང་

- ཞང་དང་ཁོ་ལོ་འཛིན་པ་གཞོན་པ། རྫོང་རིམ་པའི་སྡེ་ཚོན་གྱི་འགན་འཛིན་གཞོན་པ་དང་། ཞང་དང་གྲོང་བརྩམ་གྱི་འགན་འཛིན་གཞོན་པ།
- དོན་བྱེད་པ། (ཁེ་ཡོན།) རྫོང་རིམ་པ་མན་གྱི་གཞུང་ཞབས།
- ལས་བྱུ་བ། (པན་མི་ཡོན།) ལས་བྱེད་དང་མི་སྣ་གཞན།

དཔོན་རིགས་གྱི་གནས་རིམ།

- མི་དོན་མཁོན། གནས་རིམ་དང་པོ།
- རྒྱལ་དོན་ལྷན་ཡོན། གནས་རིམ་གཉིས་པའམ་གསུམ་པ།
- རྫོན་ཆེན་རིམ་པ་དོ་མ། གནས་རིམ་གསུམ་པའམ་བཞི་བ།
- རྫོན་ཆེན་རིམ་པ་གཞོན་པ། གནས་རིམ་བཞི་བའམ་ལྔ་བ།
- མི་དང་ཐེན་རིམ་པ་དོ་མ། གནས་རིམ་ལྔ་བའམ་དྲུག་པ།
- མི་དང་ཐེན་རིམ་པ་གཞོན་པ། གནས་རིམ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་པ།
- རྒྱུ་དང་རྫོང་རིམ་པ་དོ་མ། གནས་རིམ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱ་བ་བར།
- རྒྱུ་དང་རྫོང་རིམ་པ་གཞོན་པ། གནས་རིམ་བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱ་གཅིག་བར།
- ཁའོ་དང་ཁང་རིམ་པ་དོ་མ། གནས་རིམ་དགུ་བ་ནས་བརྒྱ་གཉིས།
- ཁའོ་དང་ཁང་རིམ་པ་དོ་མ། གནས་རིམ་དགུ་བ་ནས་བརྒྱ་གསུམ།
- དོན་བྱེད་པ། གནས་རིམ་དགུ་བ་ནས་བརྒྱ་བཞི།
- ལས་བྱུ་བ། གནས་རིམ་བརྒྱ་བ་ནས་བཙོ་ལྷ།

མཚན་བྱ།

① གངས་ཀ་བགྲང་སྤངས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འདུག་པ་ལས། དབྱས་གཞུང་གི་དྲ་རྒྱ་གཞིར་བརྒྱུད་བ་ཡིན། http://www.gov.cn/test/2008-02/29/content_905394.htm

རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་

དེའི་རྒྱིག་འཛུགས་བྱུང་སྐབས།

རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ལ་ངོ་བོ་སྣོད་བྱེད་ལམ་ཚུལ་ཚོའི་བཟང་སྐབས་ལྟར་ན། ལྷན་གོ་བྱུང་བྱེད་པའི་ཉལ་ཐའི་དམལ་འབྲུག་ནས་བརྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱ་ནག་དེ་དབུ་ལ་ཐོང་ས་ཉམས་ཞུ་གི་གནས་བབས་ལས་བརྒྱབས་ཏེ། ལྟོ་བས་འཕྲོར་སྐྱར་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་བརྒྱུར་བྱེད་ལམ་ཚུལ་གི་གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡིན་པ་དང་། བཅོས་བརྒྱུར་སྒོ་འབྲེད་བྱས་རྗེས། འགོ་བཙའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་མི་འཕོར་མང་ཤོས་དབུ་ལ་ཐོང་ས་མཚམས་ཐིག་ལས་ཐར་སྒོ་ལ་གི་ཟིན་བོ་སྐྱར་ལམ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ལུགས་སྒོ་བ་གིན་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་དེ་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་ཡིན་པའི་ཐད་སྲུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ལྟོ་བའི་སྲིད་དབང་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འཕྲོར་འཕྲིམ་རྒྱུས་འགོ་ཚད་ཉ་ཅང་མཐོ་གསལ་ནས་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་དབང་བསྐྱར་དང་། ཆབ་སྲིད་བཅོས་བརྒྱུར། འགོ་བཙའི་ཐོབ་ཐང་དང་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་སྐྱེ་ལ་འདེད་གི་གོམ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་དལ་བ་དང་། དེ་ལས་སྲོག་སྲུ། དཔལ་འཕྲོར་གོང་སྲེལ་དང་སྲི་ཚོགས་བརྟན་སྲིད་ལ་ཚད་ལས་བརྒྱུ་བའི་དམ་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། ཏུས་རིམ་ཐོག་མའི་དམར་ཤོག་རྒྱ་རབས་ཚོའི་ལྷན་བྱེད་རིང་ལུགས་ལ་དང་མོས་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྲིད་དོར་ཏེ། ཏ་ཆ་འབྲལ་ཁེ་གཅིག་སྲུ་འཛིན་པའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་ལ་ཟད། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་དེའི་མགོ་

སྲིད་ཚོར་མི་འཕོར་བྱེ་བ་དུ་མ་དུས་མིན་འཛི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་འབྲུལ་གི་འགན་གཡོལ་ཐབས་མེད་པ་དང་།^① བཅོས་བརྒྱུར་སྒོ་འབྲེད་རྗེས་གི་དཔལ་འཕྲོར་དར་རྒྱས་དེའང་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་མི་དང་མ་ཚུ་ཙན་ཚོས་ཞེད་པ་དང་ཉམས་ཐག་ཚོགས་སེ་ལ་བཟུག་ཞེས་བྱས་པའི་སྤང་གཞིའི་སྲིད་བསྐྱར་པ་ཞིག་དང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྗེས་རབས་པ་ཚོས་ཉེ་དགའ་སྲོགས་ཞེན་གི་*Nepotism* འབྲེལ་བ་ལ་བརྟན་པའི་ཁེ་ཕན་དང་གོ་གནས་བརྒྱུ་རྒྱ། རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འཕྲོར་གི་སྲོག་རྩ་བ་དག་གིར་བརྒྱུང་ཡོད་པ་དང་།^②

འདི་ལ་ཞིང་ཆེན་དང་ཐད་གཏོགས་ཤོང་བྱིར། རང་སྤྱོད་རྫོང་ས་བཅས་ཀྱི་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་དང་། རིམ་པ་བཞེན་གཤམ་དུ་ས་ཁུལ་དང་། རྫོང་གི་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་ཞེས་འབོད་ལ། རིམ་པ་སོ་སོའི་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཡུ་ཡོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་ནི་ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་མགོ་བྱིད་ལས་ཁུངས་ཡིན། ཡུ་ཡོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་དེ་གའི་ཉང་གི་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་ལ་འགན་ཁུར་བའི་ཐོག་ནས་ལས་བརྗེ་མས་སྤྱན་ལུ་འབྲུལ་དགོས། རིམ་པ་སོ་སོའི་འབྲུག་མི་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་དང་དེའི་ཡུ་ཡོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུག་མི་རྣམས་ཉང་གི་སྐྱིལ་འཇུགས་ཀྱི་དམིགས་འདོན་བྱས་པ་བཞེན་གསང་བའི་འོས་ཤོག་བསྐྱེད་ཏེ་འདེམས་བསྐོས་བྱེད་པ་ཡིན། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་རྒྱས་འཛོམས་ཚོགས་ཆེན་དེ་ལོ་རེར་ཉུང་མཐར་ཐེངས་གཉིས་ཤིང་འཚོགས་དགོས་པ་དང་། ཚོགས་ཆེན་དེས་རིམ་པ་སོ་སོའི་རྒྱན་ལས་དང་། རྒྱུ་ཅི་གཙོ་གཞིན་བདམས་ཏེ། རིམ་པ་གོང་མའི་ཉང་ལ་ཡུ་ཡོན་མཚན་ལུ་འབྲུལ་གྱིས་ལས་འགན་ལེན་དགོས།

• ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་ཡུ་ཡོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས།

འདིར་ཉང་ཡུ་ཡོན་ཟེར། ཞིང་ཆེན་དང་ཐད་གཏོགས་ཤོང་བྱིར། རང་སྤྱོད་རྫོང་ས། རྒྱས་བཅུགས་པའི་ཤོང་བྱིར་དང་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་ཡུ་ཡོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུག་མི་ལ་ཉང་ནང་ནང་ལུགས་པའི་ཞབས་ལོ་རྒྱུ་པོ་ལ ཡན་ཚང་དགོས་པ་དང་། རྫོང་དང་རང་སྤྱོད་རྫོང་། རྒྱས་བཅུགས་མེད་པའི་ཤོང་བྱིར། ཤོང་བྱིར་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་ཡུ་ཡོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུག་མི་དང་རྗེས་སྤྱོད་འབྲུག་མི་ལ་ཉང་ནང་ནང་ལུགས་པའི་ཞབས་ལོ་རྒྱུ་པོ་ཉ ཡན་ཚང་དགོས། ས་གནས་རིམ་པ་སོ་སོའི་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་སུ། ཡུ་ཡོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་ཀྱིས་དེའི་འགན་དབང་འཁུར་ཏེ། རིམ་པ་གོང་མའི་ཉང་གི་སྐྱིལ་འཇུགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་། རིམ་པ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཉང་གི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཤོས་ཚོད་ལག་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ས་གནས་དེ་གའི་ལས་དོན་ལ་མགོ་འབྲིད་དེ། དུས་བཅད་ལྟར་རིམ་པ་གོང་མའི་ཉང་གི་སྐྱིལ་འཇུགས་ལ་ལས་བརྗེ་མས་སྤྱན་ལུ་འབྲུལ་དགོས།

༡༩༩༦ ལོ་ལྟར་ཉང་གི་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་གཉིས་ཤིང་། དབུས་སྤོ་འདོན་སྤྱན་རླུང་ཚོགས་ཟེར་བ་ཞིག་བཅུགས་ཏེ། མགོ་བྱིད་མཉམ་པ་སྐོར་ཞིག་དེའི་ནང་བཅུགས་དང་། ཉིན་ཞེ་མེན་དང་བྱིན་ཡུན་གཉིས་ཚོགས་གཙོ་བོ་བསྐོས་འདུག་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་སྤྱིར་བཏགས་འདུག།

༡། མགོ་བྲིད་ལམ་ལུགས།

རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ག་གཞི་ལྟར་ན།

- གྲུང་གོ་གྲུང་ཁུན་ཏང་རྒྱལ་ཡོངས་འབྲུས་མི་ཚོགས་ཚེན་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དབྲུས་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་ (གྲུང་དབྲུང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས།) རི་ཏང་གི་ཆེས་མཐོའི་མགོ་བྲིད་ལས་ཁུངས་ཡིན། (དོན་ཚན་༡༠ |) མོ་ལཱ་རེར་ཚོགས་ཚེན་རེ་བསྐོང་རྒྱ།
- རྒྱལ་ཡོངས་འབྲུས་མི་ཚོགས་ཚེན་མ་ཚུགས་པའི་སྐབས་སུ། དབྲུས་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་འབྲུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ཐོག་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་གྲོས་ཚད་ལག་བསྟར། ཏང་གི་ལས་དོན་ཡོད་ཚད་ལ་མགོ་བྲིད་དང་། རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་གྲུང་ཁུན་ཏང་གི་ངོ་ཚབ་བྱེད་དགོས། (དོན་ཚན་༡༡ |) དབྲུས་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་འཛོམས་ཚོགས་ཚེན་ཐེངས་རེ་བསྐོང་རྒྱ། ཚོགས་ཡུན་ཉིན་གཉིས་ནས་གསུམ་ཡིན།
- དབྲུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་དང་དེའི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དབྲུས་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་འཛོམས་ཚོགས་ཚེན་མ་ཚོགས་པའི་དུས་སྐབས་སུ་དབྲུས་འབྲུས་མི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་དབང་འཁུར་དགོས། (དོན་ཚན་༡༢ |) དབྲུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་དུས་ཚོད་ངེས་མེད་དུ་སྐོང་ཚོགས་ཚོགས་མི་༢༠ ཅུ་གྲངས་ཁྲོད། ཐད་གཏོགས་གྲོང་ཁྲིའི་ཀྱང་ཕྱུ་ཅི་སོགས་ནམ་རྒྱུ་ལེ་ཅིན་དུ་མེད་སྐབས། སྲོན་ཚུད་ལས་རིམ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཐེན་རིགས་ལུད། གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཁག་གྲང་རྒྱལ་འཛོམས་ཚོགས་འདུ་སྐོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ལ། སྐོང་གི་ཡང་མེད།
- དབྲུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱལ་འཛོམས་ཚོགས་འདུ་ཚུགས་མེད་པའི་སྐབས་སུ། དབྲུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱན་ལས་ཀྱིས་དེའི་འགན་དབང་འཁུར་ཏེ། ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་གི་ཉིན་རྒྱུན་གྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྲོག་ཤིང་ངམ་ཆེས་མཐོའི་དབང་འདྲིན་ལས་ཁུངས་ངོ་མ་ཡིན། འདི་ལྟར་ཚོགས་འདུ་རེ་རེ་དབང་ཆ་རིམ་པ་བཞིན་བསགས་ཏེ། མཐར་དབྲུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱན་ལས་སྲིད་སྲུངས་ཡོད། རྒྱུ་ག་གཞི་ལྟར་རྒྱལ་ཡོངས་འབྲུས་མི་ཚོགས་ཚེན་གྱིས་དབྲུས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཐག་གཅོད་ལ་ཚད་སྲོལ་བྱས་ཚོགས་ཀྱང་། གྲུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ཚུན་དུ་གནས་ཚུ་ལ་དེ་རིགས་ཐེངས་གཅིག་གྲང་བྱུང་མེད།

- དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ས་གནས་སོ་སོའི་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཆེན་མཚུགས་པའི་སྐབས་སུ། རིམ་པ་གོང་མས་ཏང་གི་རྒྱིག་འཛུགས་ཀྱིས་དགོས་གཤམ་ལ་གཟིགས་ཏེ། རིམ་པ་འོག་མའི་ཏང་གི་རྒྱིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བ་གནས་སྡོམ་སམ་བསྐོས་གཏོང་བྱས་ཚེག (དོན་ཚན་ ༡༩) ལས་བྱེད་འཕེལ་བྱེད་བའང་ཚད་དེས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གིས་སྤྱི་བཙུན་གཤམ་དུ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་བའང་ཤུགས་ཁག་ཐེག་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ལྷང་དབྱེད་གིས་རིམ་པ་འོག་མའི་མགོ་བྱིན་མི་སྣ་སྐབས་འབྲུག་སོ་སོར་བརྗེ་བསྐྱར་བྱས་ཚེག

དུའུ་ཅིན་ཐོ་འོ།

ལྷུ་པང་གོ།

ལྷན་ཅ་པོ།

ཅ་ཅིན་ལི་ན།

ལི་སཱ་ཁང་ཁུན།

ཞི་ཅིན་ཕི་ན།

ལི་ཁི་ཚང་།

དོ་གོ་ཚང་།

ལྷུ་ཡུན་ཁང་།

༩། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་གྲངས་འབོར་དང་གྲུབ་ཚུལ།

༢༠༠༧ ལོའི་སྡོམ་ཅིས་གྲངས་འབོར་ལྟར་ན། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱིག་འཛུགས་ལྷན་ཁང་གི་གྲུབ་ཚུལ་ཆ་ཅེ་ཤོས་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཞིང་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་ཅན། ལྟམ་ཡོལ་མི་སྣ། བཟོ་བ་བཅས་ཡིན། ཚོགས་པའི་བྱི་ལ་༢༩༢ ཡོད་པའི་ཁོངས། ཞིང་འབྲོག་པ་བྱི་༢༩༡༠ དང་བརྒྱ་ཆའི་༢༡༡༥ ། ཤེས་ཡོན་ཅན་བྱི་༢༡༩༤ དང་བརྒྱ་ཆའི་༢༧༡ ། ལྟམ་ཡོལ་དང་ལས་ཁུར་མི་སྣ་བྱི་༡༩༢༧ དང་བརྒྱ་ཆའི་༡༨༠༤ ། བཟོ་བ་བྱི་༢༧༤ དང་བརྒྱ་ཆའི་༡༠༠༤ ཟེན་པ་དང་། གཞན་དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་མི་སྣ་བརྒྱ་ཆའི་༢༠ དང་། རིམ་པ་སའི་སློབ་གྲྲི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཆའི་༢༤ ། ལས་རིགས་གཞན་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༡ ཅམ་དང་། སྤྱི་བཙུན་ཡིན་པའི་ཁོ་ལས་ཀྱི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བྱི་༩༠༠ ལྟག་ཡོད།

༡༠། ད་ལྟའི་མགོ་བྱིན།

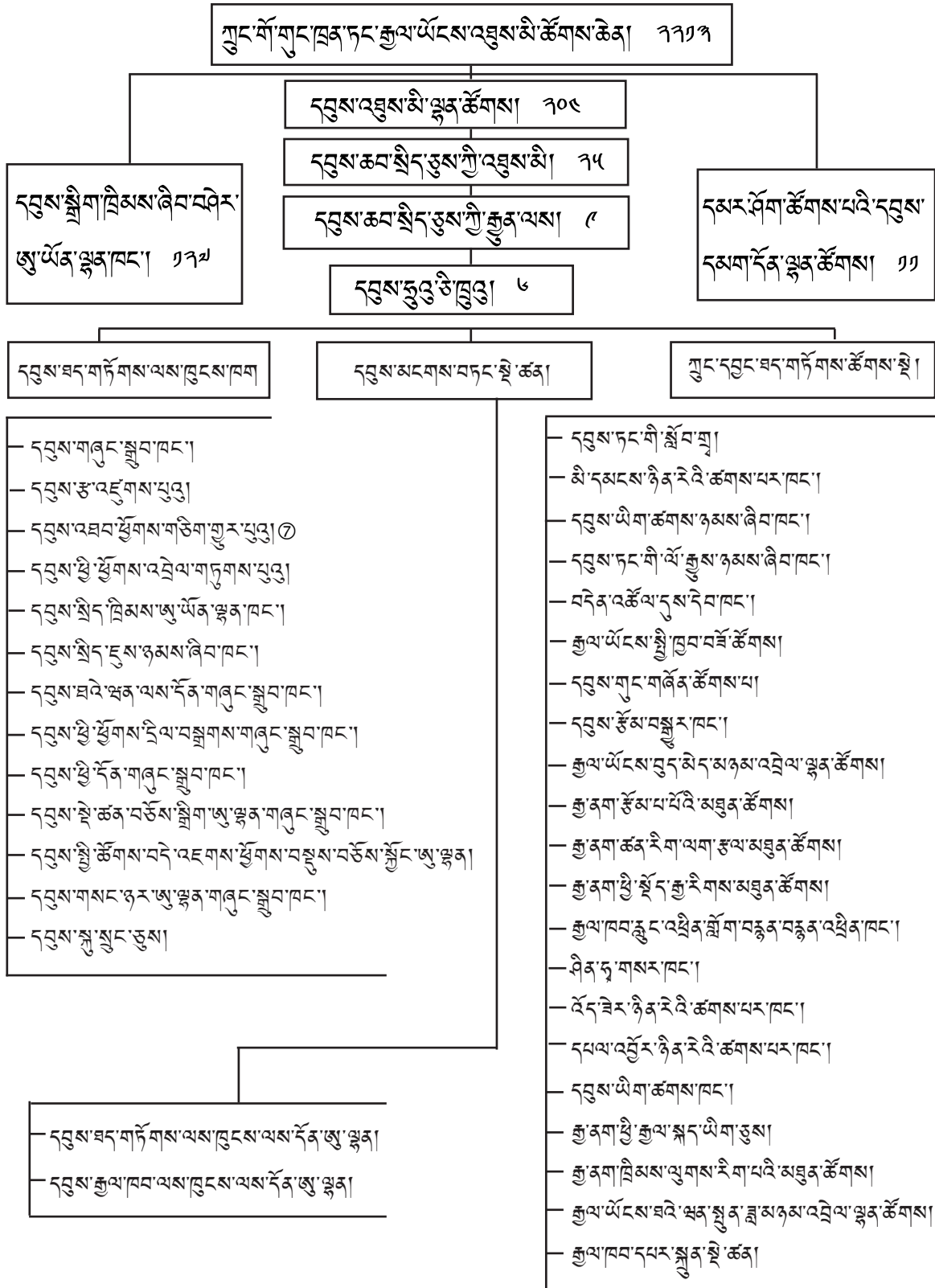
- རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱི་བྱུང་ལྷན་ཁང་། དུའུ་ཅིན་ཐོ་འོ།
- རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དབྱེད་ཆུང་སྤྱི་དུས་ཀྱི་འབྲུག་མི། ༢༥ ཞི་ཅིན་ཕི་ན། མང་ཀང་། མང་ལོ་ཚོན། མང་ཀའོ་གོ། མང་ཆི་ཅན། ཉོས་ལེང་ཡུས། ལི་ཏུ་ཆི། ལི་ཏུ་ཡུན་ཅན། ལི་ཏུ་ཡན་ཏུང་། ལི་སཱ་ཁང་ཁུན། ལི་ཁི་ཚང་། ལི་ཡོན་ཁུའོ། ལྷུ་པང་གོ། མང་།

དབྱང་། གང་ཀའོ་ལེ། གང་ཏེ་ཅང་། གོ་ཏུ་ཡུན་ཁང་། ཏུ་ཏུ་ཅིན་ཐོ། ཡུས་གིན་མིན། ཏོ་གོ་ཆང་། ཅ་ཚིན་ལིན།
ལུས་ཚེ་ཏོ་ཏུ། གོ་པོ་ལུང་། ལུན་ཅའོ་པོ། པོ་ཞེ་ལའེ།

- རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དབྱས་ཚབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱ་ལས། ཏུ་ཏུ་ཅིན་ཐོ། ལུ་ཏུ་པང་གོ། ལུན་ཅའོ། ཅ་ཚིན་ལིན། ལིས་ཁང་ལུན། ཞེ་ཅིན་ལིན། ལེ་ཁོ་ཆང་། ཏོ་གོ་ཆང་། གོ་ཏུ་ཡུན་ཁང་།
- རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དབྱས་དམག་དོན་རྫོང་ཚོགས། གུ་ཏུ་ཞེ། ཏུ་ཏུ་ཅིན་ཐོ། གུ་ཏུ་ཞེ་གཞོན་པ། གོ་པོ་ལུང་། ལུས་ཚེ་ཏོ་ཏུ། འཇུས་མི། ན་ལེང་ཀོང་ལེ། ལྷན་པོ་ཏེ། ལིས་ཅིན་ལེ། ལེའོ་ཞེ་ལུང་། ཁང་ལུན་ནན། ཅིན་གྱི་ཡོན། ལུ་ཏུ་མིན་ལི། ལུས་ཚེ་ལེང་།

རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་རྒྱིག་འཁྲུག་སྐབས་ལྟར་ལ།

མཚན་བུ།

- ① ཡང་རུང་། མའོ་ཡི་གསང་རྣམས། (Mao: The Unknown Story)
- ② http://news.xinhuanet.com/fortune/2006-07/19/content_4851903.htm http://news.xinhuanet.com/politics/2008-02/27/content_7678878.htm
- ③ Paying the price for China's growth By Tim Luard. <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/3743332.stm>
- ④ China's Naked Capitalism http://online.wsj.com/public/article/SB117673497322471299-n8ITJ4fSumSS90MHLNNK4x3W_BQ_20070423.html
- ⑤ A Place in the Sun: Marxism and Fascism in China's Long Revolution. Westview Press (January 1, 2000)
- ⑥ http://news.xinhuanet.com/newscenter/2008-05/29/content_8278542.htm

⑦ དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་བྱུང་། ལས་ཁུངས་འདིའི་མིང་ཆ་ཚང་ལ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ལས་དོན་བྱུང་། (The United Front Work Department of CPC Central Committee)ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རི་འགོག་དམག་འབྲུག་གི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། ༡༩༣༧ ལོར་དམར་ཤོག་སྐབས་དུག་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཅེས་ཟེར་། རི་མ་པ་སོ་སོའི་ཉེ་ཇུ་ལེ་འབྲལ་སེལ་སྐྱོག་འཇུག་སྐྱོ་ཚན་གྱི་གཏན་འབེབས་ཟེར་བའི་ནང་། རྒྱ་ས་ཡན་གྱི་ཉེ་ཇུ་ལེ་འབྲལ་དུ་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ལས་དོན་བྱུང་། འཐབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱས་ཤིང་། རི་མ་པ་སྐོར་ལྷོ་བརྒྱུད་རམ་བཅོས་སྐྱོག་ཐེངས་འགར་བྱས་ཀྱང་། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལས་དོན་མཚམས་འཇོག་བྱས་མེད། ༡༩༤༩ ལོའི་ཟླ་༩་བར། དབུས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་ལས་ཁུངས་འདི་ལ། སྐབས་དེར་གོ་མིན་ཉེ་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱ་ཡུལ་གྱི་ལས་དོན་དང་། རྒྱ་ས་ནང་གི་བྱང་ས་ཉེ་མི་གས་ཀྱི་ལས་དོན། སྲིད་དབང་གི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལས་དོན། ཕྱི་སྲོད་རྒྱ་རི་གས་ཀྱི་ལས་དོན། བར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲུན་རྒྱུ་ལོ་ལྷོ་དོན་ཚོགས་པར་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བཅས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འགན་བསྐྱར་བ་དང་། སྲིད་གོས་སྐབས་དང་པོ་སྲུད་སྲོད་གི་བྱ་རྒྱུ་གི་ལས་དོན་ལ་རྒྱ་འགན་ཁུར་དགོས་པའི་བཀོད་མངགས་བྱས།

ད་ལྟའི་ཆར་ལས་ཁུངས་འདིར་བྱུང་བའི་གཅིག་དང་། བྱུང་བའི་གཞིན་པ་བརྒྱུད་ཡོད་ཅིང་། སྲི་ཚན་དགུ་ཡོད་པ་རྟེ།

- ༡། ཡིག་ཚང་། ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱན་ལྡན་འཛིན་སྐྱོད་ལས་དོན་ལ་འགན་ཁུར་བྱ་རྒྱ།
- ༢། སྲིད་ཏུས་གཞུང་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་སྲིད་ཏུས་འགངས་ཆེན་ལ་ཞིག་འཇུག་ བྱུང་བའི་ཁོངས་ཀྱི་ཚོགས་དེབ་ཁག་ལ་དོ་དམ། ཡིག་ཆ་དང་ཚོམ་ཡིག་གལ་ཆེན་གྱི་ཟིན་བྲིས་འབྲི་བ། སྲི་ཚན་འདིའི་ཁོངས་ཀྱི་དེལ་བསྐྱོགས་ཚན་པས། རྒྱ་ས་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་དེལ་བསྐྱོགས་ལས་དོན་སྲིད་དང་། རྒྱ་ས་ནང་གི་ཚོགས་དེབ་ཁག་ལ་རྒྱ་ས་ལོན་དང་། དེ་དག་ལ་ལམ་སྟོན།

- ༡། ལྷ་མོ་ལོ་ལོ་ དམངས་གཙོའི་ཉང་ཁག་ལ་འབྲེལ་མཐུན་དང་། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་བསམ་འཚར་འདོན་པ།
- ༢། ལྷ་མོ་གཉིས་པ། མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། དེའི་ཐད་མིན་ཏུ་སྤྲོད་པར་བཞེན་གྱི་བསམ་ཚུལ་འབྲེལ་བ། གྲངས་རྒྱུ་མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གྲགས་ཅན་མི་སྣར་འབྲེལ་གཏུགས། འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་ཚན་དང་མཉམ་ཁུངས་ལུ་ལའི་རྩ་ཚོགས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཤིའི་དབང་འཛིན་སྟོབས་ལུགས་ཀྱིས་མེས་རྒྱལ་ཁབ་བྲལ་གཏོང་རྒྱུའི་བྱ་འགུལ་ལ་འཐབ་ཚོད་བྱ་རྒྱུ།
- ༣། ལྷ་མོ་གསུམ་པ། ཉོང་ཀོང་དང་ཨ་ལོ་མིན། ཐའེ་ཕུན། ཤྱི་སྟོན་རྒྱ་རིགས་བཅས་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་དང་། དེ་དག་གི་ལས་དོན་ལ་འགན་ཁུར།
- ༤། ལྷ་མོ་བཞི་པ། མིན་གཞུང་ནང་མགོ་བཟོ་བྱི་ལས་གནས་ཁྲུང་ལམ་ནང་ཤིའི་མི་སྣ་འདེམས་སྐྱུག་དང་དམིགས་འཇུགས། ཡུལ་ཁོངས་གཏོགས་གྱི་ལས་ཤེད་འདེམས་གཏོང་ལ་འགན་ཁུར།
- ༥། ལྷ་མོ་ལྔ་པ། རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་ཚོང་མཉམ་འབྲེལ་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་དང་། གཞུང་གི་སྤྱི་ཚན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོམ་ཐོག་ཚོང་ཞིབ་འཇུག་དང་དེ་དག་ལ་འཐབ་ཚུགས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས། ཉོང་ཀོང་དང་ཨ་ལོ་མིན། ཐའེ་ཕུན། རྒྱལ་ཁབ་ཤིའི་བཟོ་ཚོང་ཚོགས་སྤྱི་ཚན་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་གྱིས། རྒྱལ་ནང་གི་དཀའ་ངལ་ཆེ་སར་རོགས་སྐྱོར་ཡོང་ཐབས།
- ༦། ལྷ་མོ་དྲུག་པ། ཉང་ཤྱི་ལོགས་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་དང་། དེ་དག་གི་བསམ་སྟོན་ཁྲིམ་སོ་ལ་རྒྱུ་ལོན་དང་། ཚན་རིག་དང་སྟོབ་གསོ། རིག་གནས། འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ལས་རིགས་དང་། རྒྱལ་གཉེར་ཁེ་ལས་ཆེ་བྲས་གྱི་ཉང་ཤིའི་མི་སྣར་འཐབ་ཚུགས་གཅིག་གྱུར་བཅོན་ལེན།
- ༧། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཉང་ལྷ། ལས་ཁུངས་ཀྱི་བསམ་སྟོན་དང་། རྒྱུ་འཇུགས། ཀྱན་སྟོན་ལ་སྤྲོད་པའི་ཉང་ཤིའི་ལས་ཁུངས་ཁོངས་གཏོགས་གྱི་བཟོ་ཚོགས་དང་། གཞོན་སྟོན་ཚོགས་པ། བྱད་མེད་མཉམ་འབྲེལ་ལ་མགོ་བཟོ་བྱ་རྒྱུ།

ལས་ཁུངས་འདིའི་ཁོངས་སུ་ད་དུང་ལས་ཤེད་སྟོན་བཅར་ལྗེ་གནས་དང་། ཞབས་ཞུ་ལྗེ་གནས་སོགས་ལས་དོན་སྤྱི་ཚན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་སྟེ།

ཀླུ་མག་གི་སྤྱི་འབྲེལ་སྲིད་རྒྱུ་

༡) སྤྱི་འབྲེལ་སྲིད་རྒྱུ་གི་འཕེལ་རིམ།

རྒྱ་ཏན་རྫོང་གི་ཆེན་མོའི་ཡན་ཚུན་དབྱི་ཡིས་ཀླུ་མག་གི་སྤྱི་འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་དེ་དུས་རིམ་གྱི་ལྷན་པགོས་ཡོད་པ་སྟེ། ཀླུ་མག་ཁབ་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་ལོ་རབས་ལྔ་བ་ཅུ་བའི་མཇུག་པར་དུ་‘སྤྱུ་ལན་དང་མནམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། ཨ་རི་དང་ཚོ་ལ་བྱེད་’པའི་སྤྱི་འབྲེལ་འཐབ་རྒྱུས་འདི་དུས་རིམ་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། རི་ལྷར་ཀླུ་མག་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་འབྲེལ་སྲིད་རྒྱུ་གི་གཞུགས་སྐྱོན་དང་། རི་ལྷར་ཨ་རི་བཙན་ཀླུ་མག་རིང་ལུགས་དང་མ་ཚུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀླུ་མག་ཁབ་གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་འཛོག་སྟངས། རི་ལྷར་སྤྱུ་ལན་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀླུ་མག་ཚོར་འབྲེལ་བ་འཛོག་སྟངས་ཀྱི་གནད་དོན་གསུམ་ལ་དམིགས་ཏེ། མཉེན་ཏུ་དང་གིས། ‘སྤྱི་མཐའ་ལོགས་སུ་བཟུང་། ཁང་སྤྱི་མ་གཅོད་མར་སྤྱུགས་རྗེས་མགོན་པོ་བསྟུ། སྤྱོད་པ་གཅིག་ལ་ཁེན་ཞེས་པའི་བྱེད་ཐབས་བཏོན་ཡོད། ༡༩༥༩ ལོར་ཀླུ་མག་གི་སྤྱི་ཚོགས་པ་ཞེས་ཀླུ་མག་དུ་ཡོད་སྟེ། སྤྱོད་པ་གཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར་གྲོས་མོལ་བྱེད་སྐབས། ‘ཞི་བདེ་མནམ་གནས་ཀྱི་ཚོད་ལྔ་’ཞེས་པའི་འདོད་ཚུལ་བཞུན་པ་དང་། (ཀླུ་མག་གི་ཚོམ་ཡིག་མང་པོ་ཞེས་དུ་ཚོད་ལྔ་འདི་གོ་ལུ་ཨིན་ལེ་ཡིས་བཏོན་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་། དབྱིན་ཇིའི་ཤེས་བྱ་ཀྱན་འདུས་ Encyclopedia Britannica བང་ཀླུ་མག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཞེ་ཏེ་རྒྱུས་བཏོན་པ་རེ་དེ་ཅེས་གྲིས་ཡོད་པ་དང་། ཀླུ་མག་བཙོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད།) ཡེ་རྗེས་མའི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཀླུ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་‘ཀྱང་གོའི་བོད་རྫོང་ས་ས་གནས་དང་ཀླུ་མག་དབར་ཚོང་འབྲེལ་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་ཐད་ཀྱི་ཚོད་དོན་’ཟེར་བར་མིང་རྟགས་འགོད་སྐབས། བོད་གསལ་ཚུ་དོན་ལྟ་བུ་ཚོད་དོན་དེའི་ནང་བཅུག་ཡོད། ༡༩༥༥ ལོར་ཉིན་རྒྱ་ནི་ག་ཡར་འཚོགས་པའི་ཨེ་ག་ཡ་དང་ཨ་རྗེ་རི་ཀའི་ཚོགས་འདུའི་སྟེང་། ཀླུ་མག་ཟེར་ཚུ་མ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་‘འཇམ་མེད་མིང་ཞེས་པའི་མནམ་འབྲེལ་སྤྱུ་ལ་འདོད་ཐད་ཀྱི་བསྐྱུགས་གཏམ་’ཅུང་། བོད་གསལ་ཚུ་དོན་ལྟ་བུ་ཚོད་དེའི་ཀླུ་མག་གི་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཚོད་དོན་བཅུ་གོ་དེ་འདུག།

ལོ་རབས་དྲུག་ཅུའི་མགོ་ནས་ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་མགོ་བར་‘ཨ་རི་བཙན་ཀླུ་མག་རིང་ལུགས་ལ་དོ་རྒོལ་དང་། སྤྱུ་ལན་བཙོན་པོས་རིང་ལུགས་ལ་དོ་རྒོལ་’བྱེད་པ་ནི་དུས་རིམ་གཉིས་པ་ཡིན་ཞེས་། དུས་རིམ་གསུམ་པ་ནི་ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་ནང་‘ཨ་རི་ལ་མནམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་སྤྱུ་ལན་བཙན་དབང་རིང་ལུགས་ལ་དོ་རྒོལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ‘ཐེག་སྐྱོད་གཅིག་’གི་འཐབ་རྒྱུས་ལག་བཞུར་

བྱས། (‘ཐོག་སྐྱོད་གཅིག་ཟེར་བཞི། རྒྱ་ནག་དང་ཉི་འོང་། དེ་ནས་པ་གི་སི་ཐན་དང་དབྱི་རན། ཏུ་ར་གོ། ཡོ་ཤོ་བ་ནས་ཨ་རི་
བར་གྱི་‘སྤྱི་ཚོལ་མཉམ་འབྲེལ་’གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་འབྲེལ་བར་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡིན།)

ཡོ་ཤོ་བ་ས་བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་‘བཅོས་བསྐྱར་སློབ་འབྲེལ་’ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་དུས་དེ་དུས་རིམ་བཞི་བར་བརྩི་བ་དང་།
སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་དུས་ཀྱི་བཅོས་སྐྱོད་གཅིག་ཟེར་བཞི།

༡། རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་སྐབས་ལ་ཚོད་དཔག་བྱེད་སྐབས་འགྲུབ་བ་བཏང་སྟེ། དམག་འཐབ་དང་ཞི་བདེའི་གནད་དོན་
ཐད་ཚུན་རིག་དང་མཐུན་པའི་དོན་འཛིན་བྱེད་ཐབས་བརྒྱུད།

༢། ‘ཐོག་སྐྱོད་གཅིག་ཟེར་བཞི་འཐབ་དུས་ལ་འགྲུབ་བ་བཏང་སྟེ། སློབ་སྦྲོམ་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་གདུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་
འཐབ་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་མི་འདྲུགས་པར། རང་རྒྱལ་ས་རང་བདག་གཅིག་གསུ་བརྒྱུད།

༣། འདུ་ཤེས་འཛིན་སྐབས་གཞིར་བརྒྱུད་ཉི་འགྲེས་ཀྱི་དབྱེ་འབྲེལ་མི་བྱེད་པར། ‘ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྩ་དོན་
ལྗོངས་ཀྱི་མཐུན་པོ་སྟེང་། རྒྱལ་ཁབ་གདུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་འདྲུགས་རྒྱུའི་འབད་པ་བྱ་རྒྱུ།

༤། ‘རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ལམ་ལུགས་གཉིས་’ཀྱི་འཆར་གཞི་གཞིར་བརྒྱུད། དབྱིན་ཇི་དང་ཡོ་ཤོ་ཅི་གླལ་མཉམ་འབྲེལ་
ཉོང་གོང་དང་ཨ་ལོ་མིན་རྒྱ་ནག་གིས་ཅིས་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་མཉམ་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱབས་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད།

༥། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སློབ་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དུས་ལག་བརྒྱུད་བྱས།
དུས་རིམ་སྤྱི་བཞི་༡༩༩༧ ལོའི་༦༡༤ དོན་རྒྱུན་རྒྱུས། ཨ་རི་ས་གཅོས་པའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་གནོན་ཤུགས་

གདོང་ལེན་བྱེད་ཞེས་དུ། མཐུན་སྦྲོར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་མཚའ་འབྲེལ་གོང་མཚོར་བཏང་། ༦༡༤ དོན་རྒྱུན་དང་། སྤྱི་ཚོལ་
དང་ཤར་ཡོ་ཤོ་བ་གྱི་དམར་ཤོག་གྲུས་ཐོར་མོང་རྒྱུས། ཉིན་ཞའོ་མིན་གྱིས་‘རྣམ་དུ་ཐབ་ནས་སྒྲིལ་བ་དང་། ཁེངས་སྐྱོད་མངོན་རྒྱུད་།
རྒྱ་ཅུ་བརྟན་རྒྱུགས། གཟུང་བརྒྱུད་གིས་ཁ་གདུང་གཅོག་གྲོགས་པོ་སྤྱི་གདུང་གོས་ལ། སེམས་སྤྱི་གདོང་ཚོད་ཡོད་དགོས་
'ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་དང་། ཁེངས་སྐྱོད་མངོན་རྒྱུད་ཟེར་བའི་རྒྱུ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་‘ཡི་ཏུ་སོ་ཚོ་མེ’འམ་‘བྱས་པ་རྒྱུས་ཡོད་’ཟེར་བའི་
ཚིག་ཅིག་འཛོག་གི་ཡོད། གོང་གསལ་འདི་དག་གི་གོ་དོན་ནི། སྤྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཐད་ལྷན་སྐྱོད་ཟེར་ཡོང་མེད་པར། མངོན་
རྒྱུད་གིས་གོ་སྐབས་འཚོལ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན།

༦) ཏུ་ཅིན་ཐོ་ཡི་‘རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་འབྲེལ་’
དུས་རབས་སྤྱི་མའི་ཡོ་ཤོ་བ་ས་དགུ་བཅུའི་སྤྱི་དུས་བརྒྱུད། རྒྱ་གཞུང་གིས་འཛམ་གླིང་གི་སློབ་སྦྲོམ་རྒྱན་རྒྱལ་ཁབ་ཕམ་
མོ་ཆེ་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་‘མཚའ་ཕྱོགས་འབྲེལ་ལམ་’བཅུགས་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༩༦ ལོའི་ཟླ་༤ རང་ལྷན་ཏུ་
སི་དང་། ཟླ་༡༡ རང་རྒྱ་གར། ༡༩༩༧ ལོའི་ཟླ་༥ རང་རྒྱ་རན་སི་དང་། ཟླ་༡༡ རང་ཁི་ན་ཏཱ། ཟླ་༡༡ རང་མི་ག་སི་གོ་

དང་དྲུང་ཞེ། ཨ་རི། ༡༩༩༩ ལོར་དབྱིན་ཇི་དང་ཉི་ཏོང་བཅས་པར་མིང་འདོགས་འདུ་མིན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཡོད་པ་དང་།
དུལ་ཅིན་ཐའོ་སྲིད་སློབ་གསུང་འདོགས་སྤྲོད་ལྟར་ལྟོ་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་སློབ་འཇུག་ལ་མཚུགས་པར་མིང་འདོགས་ཡོད་པ་དང་།

སྤྱི་འབྲེལ་མཁའ་མཁའ་པ་ལུ་དབྱི་གིན་གྱིས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པ་ལྟར་ན། དུལ་ཅིན་ཐའོ་ཡི་‘རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་འབྲེལ་’ལ་
བྱུང་བ་འབྲས་སྤོགས་བཞེ་ནས་ཐོབ་ཡོད་ཚུལ་བཟུལ་འདུག།

༡། འཇུག་དེ་སྤོགས་ཁ་ཤས་ནས་ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་ལ་འགྲན་ཐབས་མེད་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་འཇུག་ས་
ཐང་ཨ་རི་དང་རིང་བྱུང་ཡང་མེ་མེད་ཚུལ་འདོགས་སྤྲོད་ལྟར་འཇུག་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་སློབ་འཇུག་ཡོད་པ།

༢། དུལ་ཅིན་ཐའོ་འཆོམས་འདྲིར་བསྐྱོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱབས་སྤེལ་སྐབས། རྒྱལ་
ཁབ་དེ་དག་གིས་‘འཇུག་འདི་ཚོར་རའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་’པ་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་ལྷན་ཚུགས་བྱེད་པ་དེས་
སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་ལུ་ལྟ་མཁའ་འགྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པ།

༣། སྤྱི་དབུ་ལ་གསོག་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆོན་སྤུལ་དང་རང་བྱུང་སོ་ལ་རྒྱུད་སྤྱི་འབྲེལ་
དུས་ལྷན་གསལ་རིགས་སོགས་ཐོན་ཁུངས་འཕྲོག་ཚད་ཁོང་མཐུན་རྒྱུན་ལག་ཤོས་འདོམས་ཡོད་པ།

༤། དུལ་ཅིན་ཐའོ་ཡིས་དམག་དོན་དང་རྒྱལ་སྤྱི་སྐྱོར་ཚོགས་ལེགས་མི་སྲིད་ཡོད་པ། སྤྱི་ལོགས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་འབྲེལ་
ཁབ་བདེ་འཇགས་དང་ཐང་ཀར་འབྲེལ་ཡོད་པ། མིག་སོ་གོ་ནས་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་དང་། ཉེ་གླིང་ལ་ནས་སེ་ལ་བར་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་
‘འཐབ་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་’བཅུགས་ཏེ། ཨ་རིས་རྒྱ་གར་དང་དབུས་ཨི་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་རྒྱ་གར་བསྐྱོར་བསྐྱིལ་བྱེད་པར་
ཁ་གཏད་གཅོག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ།

༩) ‘ཞི་བའི་འབྱུང་ལངས།’ Peaceful rising

༢༠༠༢ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ལམ་སློབ་སྦྱོང་གིས་ལོ་གསུམ་རིང་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་བརྒྱུད། རྒྱ་གར་གི་
རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་འཇུག་སྤོགས་སྤོགས་འཇུག་སྤོགས་སྤོགས་ལོད་པའི་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་སློབ་འཇུག་ཡོད་པ། ཞི་བའི་འབྱུང་ལངས་
ཟེར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་སྤྱད་པ་དང་། ༢༠༠༩ ལོར་རྒྱ་གར་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གིས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་འབྲེལ་
ལོ་དེའི་ཟླ་༡༡ ནང་རྒྱ་གར་ཉེ་ནས་དུ་ཚོགས་པའི་‘པོ་ཨོ་ཨོ་ཤ་ཡའི་སྤྱི་འབྲེལ་སྤོགས་’སྤོགས་ཀྱི་རྒྱ་གར་དབུས་ཏང་གི་སྤོབ་གྲུའི་འགན་
འཇུག་གཞིན་པ་གིན་པུ་ཅན་གྱིས་‘རྒྱ་གར་ཞི་བའི་འབྱུང་ལངས་ཀྱི་ལམ་ཁ་གསལ་བ་དང་ཨི་ཤ་ཡའི་འབྱུང་ལྷུང་’ཟེར་བའི་ཚོམ་
ཡིག་སློབ་སྦྱོང་སྤྱི་འབྲེལ་བྱས་པ་དང་། ཟླ་༡༣ ཚེས་༡༠ ཉིན་ལྷན་ཅུལ་པའོ་ཡིས་ཨ་རིའི་ཏར་མར་པ་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་
གཏམ་བཤད་སྐབས་ཚོགས་འདུ་སྤོགས་ཡོད་ཅིང་། ༢༠༠༩ ཟླ་༩ ཚེས་༡༩ ཉིན་དམངས་འབྲུས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་གསལ་འགོད་
ཚོགས་འདུའི་སྤོགས་འབྲེལ་བཤད་ཞིབ་རྒྱུས་བྱས་འདུག།

ཚིག་འདིའི་དམིགས་ས་གཙོ་བོ་ཨ་རི་དང་ཤར་སྟོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁབ་ཡིན་ལ། བོ་དོན་ནི། ལྷན་ཁག་གི་དཔལ་
འབྱོར་དང་དམག་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་བའི་ལྷན་ཁག་གི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་དང་བརྟན་སྡིང་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་མི་སྤྱི་བའ་དང་། དེ་ལས་སྡོག་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་དག་གིས་དེའི་ཁྲོད་ནས་ཁོ་མཉམ་ལེན་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་གིན་ཡོད།

ལྷན་ཁག་གི་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ཐབས་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་དཔལ་འབྱོར་ལ་བརྟན་པའི་སྤྱི་འབྲེལ་བྱེད་སྒྲུབ་ཤིག་དང་། དཔལ་
འབྱོར་དེ་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཏུ་བརྒྱུད་སྟེ་དམིགས་ལྷུ་ལ་གཞན་སྐྱབ་པའི་‘དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་འབྲེལ’ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་‘ཞི་
བའི་འབྲུར་ལངས་’ཀྱི་བྱེད་ཐབས་གཙོ་བོ་འདྲ་ཡིན། ལྷན་ཁག་གིས་‘ཞི་བའི་འབྲུར་ལངས་’འདི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དར་རྒྱས་ཡིན་པ་
ལས། དམག་དོན་གྱི་དར་རྒྱས་ཤིག་མིན་ཚུལ་རྩ་ལ་དུ་བརྟོན་ནས་འབྲེལ་བཤད་རྒྱག་གིན་ཡོད།

ལྷན་ཁག་གིས་ཁྲིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁབ་ལ་‘མཛེས་མཐུན། བདེ་འཇགས། འབྱོར་ལུག་’བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ཞིག་
འཇུགས་རྒྱུ་འདི་ལ་བསྐྱབས་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། དེའི་བྱེད་ཐབས་གཙོ་བོ་ས་མཚམས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་།
‘ཚོད་རྩོག་རྒྱུ་དུ་བཞག་སྟེ། རྩན་མོང་གིས་སྡོག་འདོན་’ཟེར་བའི་དེ་ཉིན་ཞའོ་མིན་གྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་འབྲུར་ནས་ཤར་སྟོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་
ཁབ་མཐུན་ཚོགས་དབར་བསྐྱབས་གཏམ་ཞིག་སྟེ་ཡོད། དེ་བཞིན་ལྷན་ཁག་དར་འཕེལ་འགོ་བཙུག་ཁྲིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་
དང་། འབྱོར་ལུག་ལ་སྐྱེལ་འདེད་ཀྱི་ཚེད་དུ་ཡིན་པ་ལས། རྩོམས་སྤྱན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་བྱེད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མིན་པའི་འབྲེལ་
བཤད་རྒྱག་གི་ཡོད་ལ། ཤར་སྟོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མཐུན་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་ལའོ་སི་དང་འབར་མ་ལ་དམིགས་བསམ་ཁྲུལ་ཆག་གི་
སྤྱི་དུས་ལག་བརྒྱུད་བྱས་ཡོད།

༤) ‘ཞི་བའི་འབྲེལ་རྒྱས་’དང་‘འཆམ་མཐུན་འཛུམ་སྤྱི་བའ་’

༢༠༠༥ ཟླ་༡༢ ནང་རྒྱལ་སྤྱི་དུས་ཀྱི་ཁྲུབ་ཁང་གསར་འབྲུར་གཞུང་ལས་ཁང་གིས་བརྟོན་པའི་‘ལྷན་ཁག་གི་ཞི་བའི་འབྲེལ་
རྒྱས་འགོ་ལམ་གྱི་རྒྱབ་ཤོར་ཤིང་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་’ཟེར་བའི་ནང་། ཞི་བའི་འབྲུར་ལངས་ཟེར་བའི་ཚབ་དུ་ཞི་བའི་འབྲེལ་རྒྱས་ཞེས་བཙུགས་
ཏེ། ཡུན་རིང་གི་ཞི་བདེ་དང་། རྩན་མོང་དར་རྒྱས་ཀྱི་‘འཆམ་མཐུན་འཛུམ་སྤྱི་བའ་’ཞིག་བརྒྱུན་རྒྱུ་ནི་ལྷན་ཁག་དེ་ཞི་བའི་འབྲེལ་རྒྱས་
འགོ་ལམ་ལ་བསྐྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ལྷུ་ལ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་དང་། དེ་བའི་ནང་།

༡། ལྷན་ཁག་ལ་རྩལ་སྤྲོད་མཚོན་ཆ་ཡོད་པའི་སྟེང་། དམག་དོན་གྱི་འགོ་གྲོན་ལོ་རེ་བཞིན་འཕར་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་
ནམས་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་མེད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། ལྷན་ཁག་གིས་འཛུམ་སྤྱི་བའ་ཉེན་ཁ་བཟོ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་དུས་ཤིག་ལྷན་ཁག་གིས་ཆེར་
ཡོད་པ་དེ་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་པ་དང་།

༢། ལྷན་ཁག་གི་འབྲེལ་རྒྱས་དེ་འཛུམ་སྤྱི་བའ་དང་ཁ་འབྲེལ་ཐབས་མེད་ལ། ལྷན་ཁག་འདི་འཛུམ་སྤྱི་བའ་རྒྱས་ལ་དགོས་
མཁོ་ཡོད།

༡༩. རྒྱ་ནག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པར་འཕྲོག་ལེན་གྱིས་རང་ཉིད་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མི་སྲིད་བཅས་དོན་ཚན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཟུང་བཤུག་

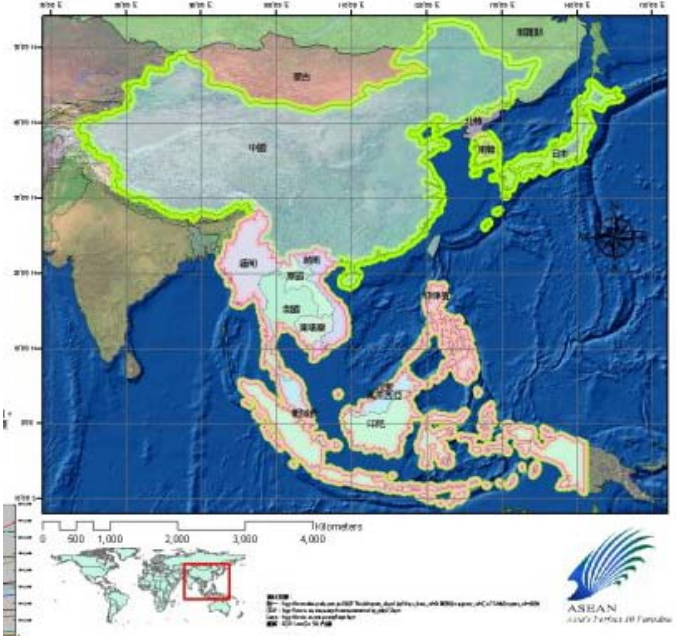
༢༠༠༥ ཟླ་༩ རང་། གྲུང་དབྱང་ཕྱི་དོན་ཚོགས་འདུའི་སྤྱི་ལོ་ ཞིབའི་འཕུར་ལངས་གྱི་ཚབ་དུ་ཞིབའི་འཕེལ་རྒྱས་འཕྲིད་གོས་པའི་ཕྱོས་ཚོད་བཞག་ དེ་ལྟར་སྐྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཐད་རྒྱ་ནག་ཕྱི་འབྲེལ་སྒྲོ་བ་སྒྲིང་གི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེ་མོ་གྲུང་ཅའོ་ལོན་གྱིས། འཕུར་ལངས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དུས་ལུན་བྱང་དུ་ལོན་པའི་སྤྱི་ལོ་གསུམ་ལྷག་གིས་རྒྱ་ནག་པའི་དོན་ཡིན་སྐབས། ཉིན་ཞའོ་ལོན་གྱི་ཐེམ་པ་རིམ་བརྒྱུད་གྱི་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་འབྲེལ་བརྟེན་བྱས་ཡོད།

‘འཆམ་མཐུན་འཛུལ་སྒྲིང་’ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་ཅེན་ཐོལ་ལོས་༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་༩ རང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལོ་དུག་ཅུ་འཁོར་བའི་ཚོགས་ཚེན་གྱི་གཏམ་བཤད་དུ་ཐོན་ཡོད་ལ། ༢༠༠༥ ཟླ་༩ རང་ཡིལ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གཏམ་བཤད་དང་། ༢༠༠༥ ཟླ་༩ རང་འཚོགས་པའི་རྒྱ་ཅེན་ཐོལ་ལོས་སྒྲིག་འདུགས་(SCO)གྱི་ཚོགས་ཐོག་དུ་འབྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད། དཔྱད་བརྟེན་པའི་སྐོར་ཤོད་སྤྲངས་འདི་ཨ་རི་ས་སྤེ་འབྲིད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་སྤངས་ལ་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་འགོ་བཙའ་བྱེད་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་དོན་ཐེམ་པའི་རྒྱ་བསྐྱོད་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲུབ་ལ་རྒྱབ་རྒྱུས་ཕྱོགས་ཏེ། ‘རང་སྲིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་མི་ཚོགས་’པའི་ཁྲིམས་ཚིག་འདི་གཙུག་ཏུ་བཀྲུང་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་མཐུན་ལམ་འདེམས་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་བསྐྱར་བས། བྱང་ཀོ་རི་ལ་དང་། སུའུ་ཇན། ཏ་སལ་སི་ཐན། འབར་མ་སོགས་གྱིས་དེ་དོ་སྤྲང་ཚེར་བྱས་ཡོད་ཚོད།

༢༠. རྒྱ་ནག་དང་ཤར་ཕྱོ་ཨེ་ཤེ་ཡ།

༡) ཤར་ཕྱོ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མཐུན་ཚོགས་༡༠+༡

༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་ནག་དང་ཤར་ཕྱོ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མཐུན་ཚོགས་གྱི་འབྲེལ་ཕོལ་མཛུགས་གོ་གསུམ་བྱས་པ་དང་། ༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༡ རང་ཤར་ཕྱོ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མཐུན་ཚོགས་གྱི་དངོས་གཞི་མིན་པའི་མགོ་བྱིད་ཚོགས་འདུའི་སྤྱི་ལོ་ ཡིལ་ལྷོ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱུད་དང་། ཆེད་དུ་གནའ་ལུ་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་དང་ཉི་ཉོང་། ཕྱོ་ཀོ་རི་ལ་བཅས་གསུམ་མཐུན་

ལ་མིང་རྟགས་བཀོད། ཨ་རིས་ཨ་ཞེ་ལྷན་ཅི་སི་ཐན་ལ་དབྱེ་འཇུག་སྐབས། ལྷ་ཚེ་ལོག་དང་ཚེ་ཨར་ཅི་སི་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོའི་
རྒྱལ་ཁོངས་སྤྱི་ཨ་རི་དམག་དབྱེ་ལ་རྟེན་གཞི་བཟོ་བྱ་བཅུག་པས། ལྷ་འཇུག་གིས་རྣམ་རྟོག་ལངས་ཡོད།

༢༠༠༤ ལོར་སྤྱི་སོག་ཟུར་ཉན་དུ་སྐད་བཏང་བ་དང་། ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་༧ ཚེས་༥ ཉིན་གྱི་ཚོགས་འདུའི་སྐོར་།
ཨ་ཞེ་ལྷན་ཅི་སི་ཐན་གྱི་འཛིགས་སྐུལ་རིང་ལུགས་གཏོར་ཚོལ་གྱི་དམག་འཐབ་མཛུགས་བསྐྱེད་ཟེན་པས། ཨ་རི་དང་མཐུན་ཕྱོགས་
རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་དམག་དབྱེ་ལྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ལྷ་ཚེ་ལོག་གཞུང་གིས་མང་ཚོགས་བསལ་
ཉེས་བྱུང་བའི་དོན་རྒྱུ་ཞིག་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་བརྩོད་ལུགས་ཆེར་བྱས་པས། ཨ་རིའི་དམག་དབྱེ་ལྱིར་འཐེན་བྱེད་དུ་བཅུག
རྒྱགས་དང་པ་གི་སི་ཐན། དེའི་རན་གསུམ་ལ་ཟུར་ཉན་བྱེད་དུ་བཅུག

རྒྱལ་འཇུགས་འདིས་དམག་སྲོང་ཐེངས་གསུམ་བཞི་བྱས་ཡོད་པ་རྟེ།

༡། ༢༠༠༣ ཟླ་༧ རང་ཉ་སག་སི་ཐན་དང་ཞིན་ཅང་གཉིས་སྤྱི་དམག་མི་ཚེག་སྲོང་ལྷག་གིས་དམག་སྲོང་བྱས་པ་
དང་།

༢། ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་༩ རང་། ལྷ་ཅུ་སི་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀྱིས་༡༩༥༩ ཚུན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དམག་སྲོང་ཐོག་
མ་དེ་བྱས་ཤིང་། དམག་སྲོང་གི་ཁྲུབ་ཁོངས་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀའི་ས་ཁོངས་སྤྱི་སྲེད་པས་ཡོད།

༣། ༢༠༠༦ ཟླ་༩ ཚེས་༢༥ ཉིན། རྒྱ་ནག་དང་ཉ་སག་སི་ཐན་གཉིས་ཀྱིས་འཛིགས་སྐུལ་རིང་ལུགས་གཏོར་
ཚོལ་གྱི་དམག་སྲོང་བྱས་ཡོད། །

རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས། SCO འདིའི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་དབུས་ཨེ་ཤ་ཡ་ཁུལ་དུ་ཨ་རིའི་
ལུགས་རྒྱན་འགོག་ཐབས་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་གཅིག་ནི། ༢༠༠༦ ཟླ་༦ རང་། དེའི་རན་གྱི་སྲིད་འཛིན་གདན་ཞུས་ཀྱིས་
མུང་ཉེ་དུ་གཏམ་བཤའ་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་རྒྱུག་འཇུགས་འདི་བརྒྱད་དེ། ཨ་རིས་རྒྱ་ནག་ལ་བརྟོར་བརྒྱུལ་བྱེད་
སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་ཅིས་ཡོད་ལུགས་མུང་ཉེ་ཚོན་རྩལ་སྲོབ་གྲུའི་སྲོབ་དཔོན་ཚེན་མོ་གཞིན་པ་ཨན་མན་གྱིས་
བཤའ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་། ལྷ་ཅུ་སིའི་དབར་འཐབ་ཇུས་སྲིད་རྣམ་རྟོག་ཡོད་སྐབས། རྒྱ་ནག་གིས་དེ་
དག་འགྲུག་ཐབས་ཀྱིས་ཨ་རི་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་སྲིད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད།

ག། རྒྱ་ནག་དང་ཨ་ཞེ་རི་ཀ

རྒྱ་ནག་ནི་ཨ་ཞེ་རི་ཀའི་ཚོང་ཤལ་ཆེ་ཤོས་ཨང་གསུམ་པ་ཡིན། ༢༠༠༥ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་ནང་འདྲིན་བྱས་པའི་དོ་སྣང་
གྱི་གསུམ་ཚའི་གཅིག་ལྷག་ཨ་ཞེ་རི་ཀ་ནས་ཡོང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་༢༠༠༦ རེ་ཨ་ཞེ་རི་ཀའི་ལོ་ཞེས་སྤྱི་བཅུ་བྱས་པ་མ་
ཟད། ‘རྒྱ་ནག་གིས་ཨ་ཞེ་རི་ཀར་འཛིན་པའི་སྲིད་ཇུས་ཡིག་ཆ’་ཟེར་བ་ཞིག་བཏོན་ཏེ། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མཉམ་འབྲེལ་བྱ་

དབར་རང་དབང་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གྲོས་ཚེད་བཞག་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་ཨེ་ཤ་ཡ་དང་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་འབྱོར་མཉམ་འབྲེལ་
 གླིག་འཛུགས་ APEC བརྒྱད་ནས་སྟོ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་མ་དདུལ་འཛུགས་རྒྱའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ་མ་ཟད། དམག་
 རོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་རོགས་རམ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་སུ་བཏང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་ཨ་རིའི་བྲིམ་མཚོས་ཚོར་ཤུགས་རྒྱུན་སྲོད་ཐབས་བྱེད་བཞེན་ཡོད་ནའང་། ཁོའི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་སྤྱི་ལོ་
 དང་བསྟུར་ཐབས་མེད་པས། སྟོ་ཨ་མེ་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོར་སྟོག་སྟོག་སྤྱད་སྤྱད་བྱ་རྒྱུར་ཨ་རིས་བཀག་འགོག་བྱེད་ཅེས་པ་མཁས་
 པ་མང་པོས་ཚོད་དཔག་བྱེད་གྱི་ཡོད། །

མཚན་བྲ།

- ① གླིག་འཛུགས་དེའི་བྲ་གནས། <http://www.sectsc.org>
- ② <http://www.chinaneews.com.cn/cj/plsd/news/2006/11-03/814598.shtml>

ཀྲུ་མག་གི་དཔལ་འབྱོར།

ལོ་རལ་བརྒྱུད་ཚུན་ལྷན་པ་བྱུང་། ཀྲུ་མག་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ལ་མངོན་གསལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། ‘འཛམ་གླིང་གི་བཟོ་བྱ་’ཟེར་བའི་མིང་ཐོགས། ༡༠༠༥ ཟླ་༩ རང་། སྲིད་སྲོལ་ལྷན་ཅེས་འོ་ཡིས་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཀྲུ་མག་གི་༡༠༠༥ ཟླ་༡ ཟླ་འཇུག་བར་གྱི་ཕྱི་དངུལ་གསོག་ཚད་ཨ་སྒོར་དུང་ཕུར་༡༥༡༧ ལ་སྐྱེབས་ཏེ། འཛམ་གླིང་གི་ཕྱི་དངུལ་གསོག་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཨང་དང་པོ་ཆགས་འདུག ༡༠༠༧ ལོར་ཕྱི་དངུལ་གསོག་ཚད་ཨ་སྒོར་དུང་ཕུར་༡༥༡༧༡ ལ་སྐྱེབས་པ་དང་། GDP ཨ་སྒོར་དུང་ཕུར་༡༡༩༧༩ དང་། དེའི་འཕར་ཚད་༡༡.༩ ཟེན་ལ། མི་རིའི་ཆ་སྟོ་མས་ GDP ཨ་སྒོར་༡༩༤༩ གྲེབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཕེལ་རྒྱས་དེའི་རྒྱབ་ལོགས་སྲུ། ས་ཁུལ་བར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་དོ་སྟོ་མས་མེད་པ་དང་། དངུལ་སྲུག་བར་ཁྲད་ཆེ་བ། ཞིང་གསུམ་(ཞིང་པ་དང་ཞིང་སྡེ། ཞིང་ལས།)གྱི་གནད་དོན་སོགས་དཀའ་ཉེན་འབྱུང་དུ་བཏོད་ཡོད། དེ་བཞིན་འཇུགས་སྐྱུན་ལས་གཞི་ལས་བསྐྱེད་པའི་མཁའ་རྒྱུད་སྐབས་བཅོམ་དང་། ས་རྒྱ་བསྐྱེད་སྐྱོན། བྱང་རྒྱུད་གྱིས་འོག་ཚུའི་གསོག་ཚད་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་པ་སོགས་མི་རྒྱུ་མག་ལ་དུས་ལུན་རིང་པོར་འཕྲད་རྒྱུའི་ཁོར་ལུག་ཉམས་ཆགས་གྱི་དཀའ་ཉེན་ཡིན་ཞིང་། ཀྲུ་མག་གིས་རྒྱ་སྒོར་གྱི་འོ་ཐང་རྒྱ་བརྒྱུགས་ནས་དམའ་འདུ་བཏང་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་གོང་སྡེ་ལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་སྲུ་སྐྱོད་པ་དེར་དེང་སང་ཨ་རི་དང་ཡོ་ཤོ་བ་སོགས་གྱིས་གནོན་ཤུགས་ཤེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་དེས། སྲིད་ཚོང་ལ་བྱུགས་ཆེར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མག་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་འགལ་རྒྱུ་འཕྲད་བཞིན་པ་དང་། ཀྲུ་མག་གི་དངུལ་ཁང་མ་ལག་བརྟན་པོ་མེད་པ་དེས་ཀྱང་དཀའ་ཉེན་གསལ་པ་སྐྱོད་སྲིད་པའི་སྐོ་དོགས་བྱེད་མཁན་ཡོད།

༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་ཉིན། སྲིད་སྲོལ་གཞིན་པ་ཅིན་པེ་ཡན་གྱིས་ཀྲུ་མག་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཁྱོད་གྱི་དགོ་སྐྱོན་སྐྱེད་སྐབས། ཀྲུ་མག་ཏུ་མི་འཕོར་མང་བ་དང་། གཞི་རྒྱ་བརྟན་པོ་མེད་པ། འཕེལ་རྒྱས་དོ་སྟོ་མས་པ་དང་། མི་རིའི་ཆ་སྟོ་མས་ GDP དུང་འཛམ་གླིང་གི་མདུན་གྲས་བརྒྱ་ཐམ་པའི་རྗེས་སུ་ལྷུས་ཤིང་། (ཐོན་སྐྱེད་གྱི་རྒྱ་སྐྱེས་དང་གྲུབ་ཆ། ཕན་ལུས་དང་། ལག་རྩལ་གྱི་གནས་ཚད་རང་འཇགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག མ་ཅད་དང་ལ་སྟོ་ལ་རྣམས་བྱུགས་འཕོར་ཆེར་གཏོང་བ་དང་། གཞི་སྐྱོན་རྒྱ་བསྐྱེད་གྱིས། འཕེལ་རྒྱས་གྱི་གྲངས་ཐོ་ཅམ་གཅིགས་སུ་འཛིན་པའི་ Extensive economic growth) དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྟེན་ལ་དུང་ལེགས་བཅོས་བྱེད་བྱུང་མེད་ལ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་ཚད་མཐུན་མིན་པ་དང་། རང་

སློབས་གྲིས་གསར་གཏོད་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དམན་པ། དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཐོན་ཁུངས། ཁོར་ལུག་གི་འགལ་
རྒྱ་ཉིན་རེ་བཞེན་རྗེ་ཆེར་འགོ་བཞེན་པ་སོགས་བཤད་ཡོད།

༡) དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་འཕེ་རིམ།

སློབ་དཔོན་ཚེ་མོ་གཤོ་ཏེ་མིན་གྲིས་རྒྱ་བཀག་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རིམ་དུས་ཚོགས་བཞེར་དབྱེ་ཡོད་པ་རྟེ།

༡། དུས་ཚོགས་དང་པོ། (༡༩༧༩—༡༩༩༠) ཐོན་སྐྱེད་བསྐྱར་གསོ་དང་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་བར་བརྒྱུ་དུས་ཚོགས།

༡༩༧༩ ཟླ་༡༠ རས་༡༩༧༩ ལོ་བར། ‘བྱིད་མི་སེར་སྡེལ་ཡུལ་དང་། བྱིད་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་དཔལ་
འབྱོར་རྣམས་པ་’དེ་‘དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་པ་’ཏུ་བསྐྱར་ཐབས་བྱས་ཏེ། རྒྱ་བཀག་གི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་
ལྷགས་‘རི་འགོ་ག་དམག་འབྲུག་’མ་བྱུང་གོང་གི་རྒྱ་ཚད་ལ་སླེབས་བྱུང་ཡོད། ༡༩༧༩ རས་༡༩༧༩ བར། ‘དམངས་གཙོ་
རིང་ལུགས་གསར་པའི་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་པ་’དེ་‘སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་པ་’ཏུ་བསྐྱར་ཆེད། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་
དཔལ་འབྱོར་འཕྲུགས་སྐྱེད་བྱེད་མགོ་བརྩམས་ཡོད།

༢། དུས་ཚོགས་གཉིས་པ། (༡༩༧༧—༧༩) ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་དཔལ་འབྱོར་འཕྲུགས་སྐྱེད་གྱི་
དུས་ཚོགས།

༡༩༧༧ རས་༡༩༧༠ བར། ‘དར་དམར་གསུམ་’མདོན་དུ་འགྱུར་ཆེད། སྤུ་ལྷན་ལས་སྐྱུངས་པའི་བྱིད་ཐབས་གྲིས་
བཅོས་བསྐྱར་བྱས་པས། གཡོན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་འཕེལ་རྒྱས་དང་། ཉམས་ཚུངས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕམ་ཉེས་སུ་སྡིན། ༡༩༧༡
ནས་༡༩༧༩ བར། ‘རིམ་པ་གསུམ་ལ་དབང་བ་དང་། རྒྱ་ཁག་མང་གཞིར་འདོག་’ཟེར་བའི་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་བྱུང་སྟེ།
དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་བཅོས་བསྐྱར་ལ་ཚོན་ལྷ་བྱས།

༣། དུས་ཚོགས་གསུམ་པ། (༡༩༧༧—༧༩) ༡༩༧༧ རས་༡༩༧༡ བར། དཔལ་འབྱོར་བཅོས་སྐྱེད་གྱི་དུས་ཚོགས།
རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་དུས་རིམ་ཐོག་མར་ནང་འབྲུག་རྒྱ་བྱུང་བྱུང་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ལུགས་ལྟོག་ཚུལ་
ཆེ་བྱུང་། ༡༩༧༣ རས་༡༩༧༩ བར། གྲོ་ལུ་ཨིན་ལེ་དང་ཏིན་ཞེ་ཡིན་གྲིས་དཔལ་འབྱོར་བཅོས་སྐྱེད་གྱི་གཙོ་འགན་གྲངས་
ཏེ། ཡར་རྒྱས་གྱི་རྣམ་པ་མདོན།

༤། དུས་ཚོགས་བཞི་པ། ༡༩༧༧ རས་༡༩༧༩ བར། ‘མི་བཞི་ཤོག་ཁག་’ཕམ་པར་བརྒྱབ་སྟེ། གཡོན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་དག་
ཐེར་བྱེད་པའི་དུས་ཚོགས།

༡༩༧༩ རས་༡༩༨༣ བར། ‘དང་རབས་ཅན་བཞི་’ཡི་དམིགས་ཚད་བཏོན་པ་དང་། ‘ལེགས་སྐྱིལ་བཅོས་བསྐྱར་
དག་ཐེར། མཐོར་འདེགས་’བཅས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱུད་གྱི་བྱིད་ཐབས་བསྟན། ༡༩༨༣ རས། ‘རང་ཉིད་གྱི་ལམ་ལ་བསྐྱོད། གྲུང་

གོའི་ཁྱད་ཚོས་རྣམ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འདུགས་སྐྱུན་ཞེས་ཏང་གི་ཚོགས་ཚན་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟེང་གནས་འབབས་བྱས་པའི་འཐབ་རྩས་དེ་དཔལ་འབྲོར་འདུགས་སྐྱུན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་སྟེ། བོད་མ་བསྐྱར་སྐོ་འབྲེད་གྱི་དུས་རིམ་གསར་བར་སྐབས་ཡོད།

ཐོད་གྱི་ས་ཁུལ་མང་དག་ཅིག་དུས་ཚོགས་དང་ཐོའི་སྐབས་ད་དུང་‘བཙེངས་འགོལ’གྱི་དུས་རིམ་ལ་འཁེལ་བས། དགར་རྣངས་འདི་ཏག་ཏག་ཅིག་འདུག་མི་བྱུང་ལ། ༡༩༥༩ ལོའི་གསུམ་བཅུ་དོན་རྒྱུན་རྒྱུས་གྱི་དུས་ཚོགས་གསུམ་བཞི་གཉིས་ཐོད་ལའང་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་སྐྱར་རུང་།

༡) ‘འཇམ་སྐྱིང་གི་བཟོ་བྱ།’

རྒྱ་ནག་ལ་‘འཇམ་སྐྱིང་གི་བཟོ་བྱ’ཞེས་པའི་མིང་འདི་ནི་དོར་གི་གཞུང་འབྲེལ་རྒྱབ་གདུགས་ཐོའི་དེབ་ཅིག་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་ཚོས་ཐོད་རྣངས་འདིར་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་མ་ཟད། འདི་ནི་རྒྱ་བསྐྱོགས་རྒྱ་ཚོལ་སྟོབས་བྱགས་ཚོས་རྒྱ་ནག་དར་འཕེལ་དུ་སྐྱེན་པ་དེས་འཇམ་སྐྱིང་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་སྲིད་པའི་སྐྱོང་སྐྱོགས་ཤིག་ཆེད་དུ་སྐྱོག་བཞིན་པ་དེ་ལས་མཆེད་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡༩༥༩ ཟླ་༩ རང་། www.china.com རྒྱ་ནག་ཐོག་‘འཇམ་སྐྱིང་གི་བཟོ་བྱ་ནི་ད་དུང་རྒྱ་ནག་དང་བར་ཁྱད་ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་ཐོར་ཆེད་སྐྱིག་ལེ་ཚན་ཞིག་བཟོས་པ་དང་། འོ་དེར་‘པོ་ཨ་འོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་སྐྱོང་སྐྱོགས་’སྤྱི་ཚོགས་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཚོར་བཅར་འདྲིའི་ལམ་ནས་ཚོམ་ཡིག་འགོད་སྟེ་ལ་བྱས་འདུག

‘རྒྱ་ནག་བོད་མ་བསྐྱར་སྐོ་འབྲེད་སྐྱོང་སྐྱོགས་’གྱི་འགན་འཛིན་གྱིན་པུ་ཅན་གྱིས། རྒྱ་ནག་ལ་འཇམ་སྐྱིང་རིམ་པའི་བཟོ་སྐྱུན་ཉེན་གཞི་གསུམ་ཚམ་ཡོད་རུང་། བཟོ་སྐྱུན་ལས་རིགས་གྱི་སྟོབས་རྣམས་རྒྱ་ལ་ཁབ་ཅིག་དུ་བསྐང་མི་འོས། བྱངས་ཐོག་གཞིར་བརྒྱུད་ཆོ། རྒྱ་ནག་གི་བཟོ་སྐྱུན་ལས་རིགས་གྱི་སྤྱིའི་ཐོན་འབབ་དེས་འཇམ་སྐྱིང་ཁོམ་རའི་བརྒྱ་ཆའི་ལ་ལས་ཟེན་མེད་པ་དང་། ཉི་དོར་གིས་བརྒྱ་ཆའི་༡༥ དང་། ཨ་རིས་བརྒྱ་ཆའི་༡༠ ཟེན་ཡོད་ཅེས་བཤད་འདུག

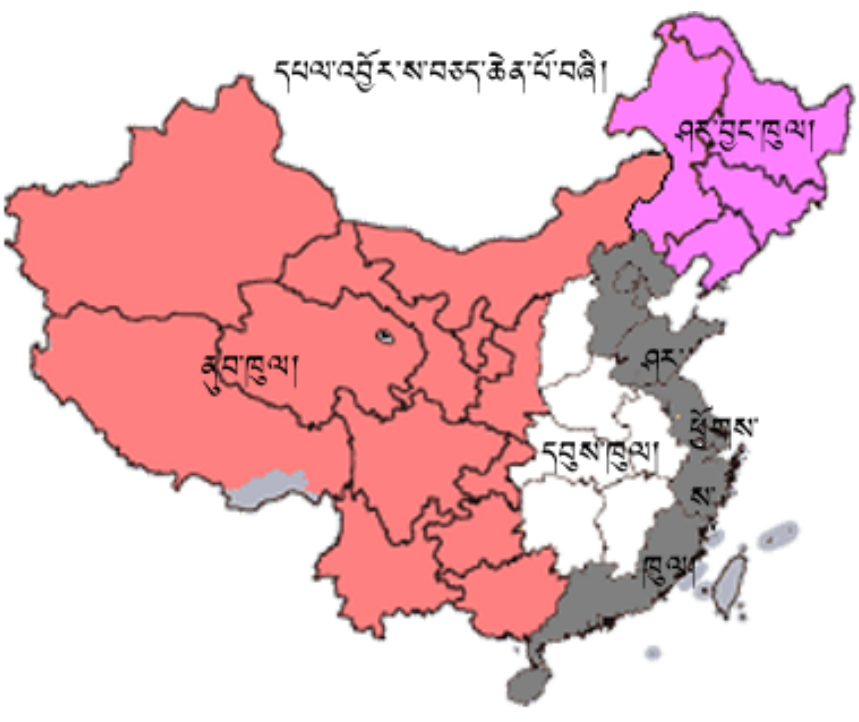
‘པོ་ཨ་འོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་སྐྱོང་སྐྱོགས་’གྱི་དུང་ཆེ་ལུང་ཡུན་རྒྱུ་ཡིས། རྒྱ་ནག་དེ་‘འཇམ་སྐྱིང་གི་བཟོ་བྱ’མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མང་དག་ཅིག་བཞོད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་བཟོ་སྐྱུན་ལས་རིགས་ནི་འཇམ་སྐྱིང་བཟོ་སྐྱུན་ཐོན་སྐྱེད་མ་ལག་ཁོད་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་བཟོ་བྱའི་འཁོར་ཁང་ཞིག་ལས་མིན། འཇམ་སྐྱིང་གི་བཟོ་བྱ་དེ་དོར་ནས་ལྷོ་གོ་རི་ཡ་དང་། ལྷོ་གོ་རི་ཡ་ནས་རྒྱ་ནག་རྒྱ་ནག་ནས་མ་ལེ་ཤི་ཡ་བར་དང་། དེ་ནས་ད་དུང་རྒྱ་ལ་ཁབ་གཞན་དག་བར་དུ་རྒྱ་ལ་མཚམས་བརྒྱལ་བའི་ཁེ་ལས་སྟེ་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་མ་ལག་གིས་བྱུབ་པར་བྱས་ལུགས་སོགས་འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད།

༢) ‘འཇམ་སྐྱིང་གི་ལས་སྐྱོན་རྒྱ་ལ་ཁབ་ཆེན་པོ།’

བདེ་ལྗིད་བཟོ་ལས་ཅན་གྱི་ཚུ་ཚད་མཐོ་ལ། ཤེས་འཛོན་ལྡན་པའི་མིའི་རྣམས་པ་དང་། རྫོང་ལགས་དང་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྤུས་ཚོགས་པ་དང་། སྲོང་དང་སྲོང་བདེ་ལྗིད་ལང་ཚོགས་གྱི་འཚོ་བའི་ཚུ་ཚད་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡག་ཤོས་གྱི་གསུམ་ཡིན།

༡། བོ་དེ་མཚོ་འགའ་མཐོའ་སྒོར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དགྱིལ་འཁོར་ནི། བོ་དེ་མཚོ་འགའ་མཐོའ་སྒོར་ས་གནས་ཁག་ལས་ལྷུ་བ་པའི་དཔལ་འབྱོར་ས་ཁོངས་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྐྱོད་ལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ཅིང་དང་ཐེན་ཅིན། ཏེ་ཤེ་བཅས་གྱི་སྲོང་ཁྲིར་ཚོམ་བྱ་དང་། ཉན་ཏུང་ལྷེད་ལྷིང་དང་ལའོ་ཏུང་ལྷེད་ལྷིང་གི་སྲོང་ཁྲིར་ཚོམ་བྱ་ལས་ལྷུ་བ་པའི་དཔལ་འབྱོར་ས་ཁོངས་ལ་གོ་བ་དང་། སྐྱ་ཡངས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། བང་མོག་དབྱུང་རྒྱུད་དང་ལོན་ཞེ་རུབ་རྒྱུད་ཀྱང་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། དགྱིལ་འཁོར་འདིའོ་ཁྲད་ཚོས་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་བཟོ་ལས་རིམས་མཐུག་ས་དང་། སྲོང་ཁྲིར་ཆེ་ཁག་ཚོམ་བྱར་བཞོད་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་སྟེ། འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་ལས་གཞི་མགོ་འཇུགས་དེ་ཅམ་སྲ་བོ་མེད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཕེལ་ཚད་ཀྱང་དགྱིལ་འཁོར་སྲ་མ་གཉིས་དང་བསྟུར་ན་ཅུང་ཟད་རྗེས་ལུས་ཡིན་ཡང་། ཨེ་ཤ་ཡ་དང་ཡོ་རོབ་སྐྱམ་ས་ཆེན་མོ་གཉིས་སྟེ་ལྷེད་རྒྱ་ནག་ཤར་རྒྱུད་གྱི་མགོ་འཇུགས་ས་དེ་ཡིན་པས། འཕེལ་རྒྱས་གྱི་མཐུན་རྫོངས་རྒྱ་ཆེ་བར་བཤད།

༥) དཔལ་འབྱོར་ས་བཅད་ཆེན་པོ་བཞི།

རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁོངས་མི་ལ་བོ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཅད་བཞིར་དབྱེ་སྟོན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་དབར་འཕེལ་རྒྱས་དོ་སྟོམས་མེད་པའི་གནས་སྣངས་ཏེ་ཅང་མངོན་གསལ་ཡིན། རྒྱལ་ནང་ཐོན་སྐྱེད་གྱི་སྤྱིའི་ཡོང་འབབ་GDP བས་བརྒྱས་ཆེ། རྒྱལ་ཁུལ་དང་། དབྱུང་ཁུལ། ཤར་བྱང་ཁུལ་བཅས་གྱི་མི་རིའི་ཆ་སྟོམས་ GDP དེ་སོ་སོར་རིམ་

པ་བཞིན་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་གྱི་བརྒྱ་ཚེའི་ ༡༩ དང་། ༤༥། ༡༡ ཅམ་ལས་ཟིན་མེད། རྒྱལ་ཁུལ་རྗེས་ལུས་གྱི་རྒྱ་ཚད་དང་།

དབུས་ཁུལ་‘དེ་ལ་འགྲིམ་གྱི་ན་ཚེ།’ བར་བྱང་‘ཉམས་ཚུལ་གྱི་ན་ཚེ།’ བར་སྐོག་ས་‘རྒྱ་མཚོ་གྱི་ན་ཚེ།’ ཁག་གསལ་བོའོས་བྱེད་མ་
 ལུང་ཚོ། རྒྱལ་ཁོངས་བརྟན་སྒྲིབ་གཉེན་གསལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་རྒྱུ་འོས་འཚམ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

༢༠༠༦ ལོའི་རྒྱལ་ཁོངས་གསུང་འཕྲིད་ཀྱི་འཚམ་གཞི་༡༡ པའི་ནང་། གཙོ་གནད་དོན་ཚན་དུ་གཏོགས་པའི་སྐབས་‘ས་
 ཁོངས་འཚམ་སྟོན་མས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྒྲུབ་པ་འདེད་ཅིས་པ་ཤོད་འདུག་པ་དང་། ལུང་ལྟུང་གསལ་སྐོས་ལ་སྐྱེད་སྐྱུང་སྐོས་ལ་རྒྱ་དང་།
 བར་བྱང་ས་ཁུལ་སོགས་བཅོམ་སྟེན་གཞི་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ཁྲིམས་ཁག་བསྐྱར་གསོ། དབུས་རྒྱུད་ས་ཁུལ་འབྲུག་ལངས་ལ་སྐྱེད་འདེད། བར་
 རྒྱུད་ས་ཁུལ་སྟོན་ལ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་སྐྱེད་སྐྱུང་གི་བྱེད་ཐབས་བརྟན་ཡོད། འདི་ནི་རྒྱལ་ཁོངས་གསུང་འཕྲིད་གིས་ཐེངས་དང་
 བོར་ས་ཁོངས་ཚེན་པོ་བཞིའི་འཕེལ་རྒྱས་ཁྲོམ་ས་བརྟན་པ་ཞིག་ཡིན།

༡། ལུང་ལྟུང་གསལ་སྐོས་ལ་སྐྱེད་སྐྱུང་༢༤༡ ལས་གཞི། ལྷག་པོར་འདིའི་༤ ནི་དཔལ་འཕྲོར་ས་ཁོངས་བཞི་སྟེ། ཁྲིབ་དབུ་
 དང་ཁྲུང་ཚིན་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྲིབ་ཡུས་དཔལ་འཕྲོར་ས་ཁོངས་དང་། ལྷ་མཚན་ཞིའི་ཤོན་གྲུང་། ཐོན་ཁུངས་དམིགས་བསལ་
 ས་ཁུལ། ཡན་པོན་དང་རྒྱ་མཚོར་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་འགག་སྐོར་བཅས་དཔལ་འཕྲོར་ས་ཁོངས་བཅས་ཡིན། ༤ ནི་ཁྲུང་
 ཚོས་ལྷན་པའི་ཐོན་ལས་དུག་སྟེ། རོ་རྒྱུམ་སྟོན་འདོན་དང་དེའི་ལས་སྟོན་བཅོ་སྟེན། གཏེར་ཁ་བཞུ་སྐྱུངས་དང་དེའི་འགྲོ་ལྷན་
 ཐོན་ལས། ལྷོག་པ་ཤོད་བཅོ་སྟེན། མཚོ་ཞིང་གསལ་པའི་ལག་རྩལ་ལས་རིགས། ཞིང་ལས་ཞོར་གཏོགས་ཐོན་རྫས་ལས་སྟོན།
 ཡུལ་སྐོར་ལས་རིགས་བཅས་ཡིན། ༡ ནི་ལུང་ལྟུང་ས་ཁུལ་དུ་འགྲན་ཚོད་གྱི་རྩལ་པ་ལྷན་པའི་ཁོ་ལས་དང་ཁོ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
 བརྒྱ་ཚེ་ཚགས་ཐབས་བཅས་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད།

༢། བར་བྱང་ས་ཁུལ་སོགས་བཅོམ་སྟེན་གཞི་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ཁྲིམས་ཁག་བསྐྱར་གསོ། འདི་ནི་༢༠༠༣ ལྷ་༡༢ ནང་མ་གོ་
 བརྟན་པ་ཞིག་ཡིན། ཉ་ལེན་དང་མིན་དབྱང་། ཁྲུང་ཁྲུང་། ཅི་ལིན། ཉར་པིན། ཚི་ཚི་ཉར་སོགས་བར་བྱང་གི་གྲོང་ཁྲིམ་ཚེ་
 གསལ་འདི་དག་དུ་དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པའི་སྐད་ནས་འབྲུག་ས་སྐྱེད་བུས་པའི་རྒྱལ་ཁོངས་གྱི་སྐོས་ལས་གྱི་ཉེན་གཞི་མང་དག་ཅིག་
 ཡོད་ཡོད། ༡༩༧༤ ལོར་བཙུག་བསྐྱར་སྐོར་འབྱེད་བུས་པ་ནས་བརྒྱུད་། ས་འདིས་སྟོ་བར་ནང་བཞིན་བྱི་རྒྱལ་གྱི་མ་དུལ་པོན་
 ཚེན་འགྲུག་བྱུང་ཐེད་ཁར། དབུས་སྡིད་གཞུང་གིས་གྲུང་ཡང་པའི་བཅོམ་སྟེན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་གཙོ་གསལ་སྐྱེད་སྐྱུང་སྐོས་སྟེ། བར་
 བྱང་གི་སྐོས་ལས་ཁག་སྐྱུང་མེད་དུ་བསྐྱར་ཡོད། དེ་མིན། གཞི་རྒྱ་ཚེ་པའི་རྒྱལ་གཉེར་ཁོ་ལས་དེ་དག་གི་བསྐྱར་ཚད་
 མཚོན་བཞག་པ་དང་། ལས་བཅོམ་པའི་བདེ་དོན་གྱི་ཁྲུང་པོ་སྡིད་དམས་ཏེ། ཁོ་ལས་འགྲན་ཚོད་གྱི་རྩལ་པ་ཤོར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ས་
 འདིར་སྟོན་རྒྱུན་བཅོམ་སྟེན་གཞི་ལེགས་པ་དང་། གཞུང་ལམ་དང་རྒྱལ་ཁོངས་ལམ། མཚོ་འགྲུལ་གྲུ་ཁ་མང་བས་འགྲིམ་འགྲུལ་
 ལྷག་པོར་བ་དང་། རྒྱ་དུགས་དང་སྐོག་གྲུགས་འདོམས་ལ། ལག་རྩལ་བཅོམ་པ་མང་ཞིང་། མང་ཚོགས་སྤྱི་ཡོད་ས་ཁྲིམས་
 ཡོན་སྐོར་བཞག་པའི་རྒྱ་ཚད་མཚོན་པའོགས་གྱི་དགོ་མཚན་ཡོད། ས་འདིར་མི་འཕོར་དུང་ལྷུང་༡༠༧ ལྷག་ཡོད་ཅིང་། པོ་དེ་མཚོ་

འགག་མཐའ་སྐོར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷ་རྩལ་སྤྲོ་གོ་རི་ཡ། ཉི་ཉོང་བཅས་དང་
ཡང་འདབས་འབྲེལ་ཡོད། ༡༠༠༥ ལོར་ཤར་བྱང་གི་མ་བཅོས་དོ་སྣུམ་ཐོན་ཚད་ཀྱུ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་ལྔ་ཆའི་གཉིས་དང་།
ཤིང་ཆ་ཐོན་ཚད་གཉིས་ཆའི་གཅིག་ཟེན་ཡོད།

༧། དབྱུས་རྒྱུད་ས་ཁུལ་འབྱུང་ལངས་ལ་སྐྱུལ་འདེད།

དབྱུས་རྒྱུད་ནི་ཀྱུ་ནག་གི་མི་འབོར་འདུ་ཚོགས་ཆེ་ཤོས་དང་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། འཕེལ་
རྒྱས་མགྲོགས་ཚད་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱབ་རྒྱུད་ལས་དལ་བ་དང་། འཕེལ་རྒྱས་རྒྱ་ཚད་གྱི་ཆ་ནས་ཤར་བྱང་ལས་དལ་འཁྲབས། ‘དབྱུས་
རྒྱུད་རྒྱུ་འབྲིབ་’ཅེས་པའི་ཤོད་སྲོལ་ཡོད། ཀྱུ་ནག་འཛམ་གླིང་ཚོང་དོན་རྒྱུག་འདུགས་སུ་ཞུགས་རྗེས། ཞིང་ལས་ཐད་སྤྲིའི་གཞོན་
ཤུགས་རྗེ་ཆེར་སྤྲིན་པ་དང་། ཅང་ཞི་དང་རྟུ་འུ་ལ། རྟུ་འུ་ནན། ལམ་ཉོ་ས། ཉོ་ནན། རྩན་ཞི་སོགས་དབྱུས་རྒྱུད་གྱི་ཞིང་ཆེན་འདི་
དག་རྟུ་‘ཞིང་གསུམ་’གྱི་གནད་དོན་ཉ་ཅང་ཚབས་ཆེ་བ་ཡོད།

༨། ཤར་བྱོགས་འཕེལ་རྒྱས་རྗེ་མགྲོགས།

༡༠༠༥ ལོར། ཅང་ཞི་དང་རྟུ་འུ་ནན། རྩ་ཅན། ཀོང་རྟུང་། ཀོང་ཞི། ཉེ་ནན། སི་ཁྲོན། ཀོས་གྲོ་འུ། ཡུ་ནན་
བཅས་ཞིང་ཆེན་དགུ་དང་། དེའི་སྤྱིང་ཉོང་ཀོང་དང་ལའོ་མིན་བསྐྱེད་པའི་‘རྒྱུ་ཅང་རྩུར་གསུམ་གླིང་ས་ཁོངས་དཔལ་འབྱོར་མཉམ་
འབྲེལ་’དངོས་སུ་མགོ་རྒྱགས་པ་དང་། དེར་༧+༡ ཞེས་འཕོད། དེ་བཞིན་རྟུ་ཅང་སྤྱིང་དང་གི་ཅང་། རྩང་ཉེ་བཅས་ལས་ལྷབ་
པའི་‘འབྲི་རྒྱ་རྩུར་གསུམ་གླིང་ས་ཁུལ་’གྱི་མཉམ་འབྲེལ་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་རྗེ་དམ་དུ་འགྲོ་བུས། འདི་དག་གིས་ཀྱུ་ནག་གི་འདོན་
སྐྱོང་ས་ཁོངས་བཅད་བགོས་གྱི་རྒྱ་ལས་བཞག་ཏེ། སོ་སོའི་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་དམིགས་ཚད་འབྲུབ་ཕྱིར་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
གསར་པ་བསྐྱེད་ཡོད་ལ། འབྲི་མ་འབྲུལ་འཆར་འཕོད་དང་། ཐོན་ལས་བཀོད་རྒྱུག་སོགས་གྱི་ཐད་སྤྲོད་པོ་གཅིག་རྟུ་བརྒྱུད་ཡོད།
ཀྱུ་ནག་དབྱུས་གཞུང་གི་ལས་བསྐྱོར་མས་ཤེས་བྱུང་བ་ནི། ཤར་བྱོགས་ས་ཁུལ་སྤུ་མཐུད་ཡར་རྒྱས་རྗེ་མགྲོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་འི་
དབྱུས་གཞུང་གི་སྲིད་ཅུས་དེ་དབྱུང་རྒྱུན་མཐུད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དབྱུས་དང་རྒྱབ་རྒྱུད་ལ་འོགས་རམ་བེར་བའི་ཤོད་སྣངས་དེར་
དོན་དམ་གྱི་ནང་སྤྱིང་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་དུང་ཉོགས་དགའ།

༩) དོ་སྣུམ་འཕྲོག་ཚོད།

༡༠༠༥ ལོར། ཀྱུ་ནག་གི་དོ་སྣུམ་འཛམ་གླིང་སྤྱིང་ཚད་འཛམ་གླིང་གི་ལང་གཉིས་པར་སྐྱེབས་པ་དང་། ༡༠༠༥ ལོའི་
མ་བཅོས་དོ་སྣུམ་ནང་འདེན་བྱེད་ཚད་འོན་དུང་ཕྱུར་གཅིག་དང་བྱེ་བ་གཉིས་ས་ཡ་ལྷག་ལྷག་ཟེན་པ་དང་། དོ་སྣུམ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་
ཚད་བརྒྱ་ཆའི་༤༩ ཟེན། (༡༠༡༠ ལོར་བརྒྱ་ཆའི་༦༠ སྐྱེབས་རྒྱུའི་ཚོད་དཔལ་བྱེད་གྱི་ཡོད།) ཀྱུ་ནག་གི་དོ་སྣུམ་འཕལ་རྒྱས་
ནི། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཚོང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐད་ཀར་ནང་འདེན་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྣུམ་གཏོར་དང་དོ་སྣུམ་ཁོ་ལས་གྱི་མ་ཀང་ཉོས་

ཏེ། དེའི་གྲངས་འཁོར་ལ་གཞིགས་པའི་དོ་སྙམ་ཐོབ་ཐབས་བཅས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱོགས་བཞི་ནས་སྐྱམ་ལམ་གཏོང་ཐབས་ལ་བརྟམས་ན། བྱང་དུ་ལྷ་རུ་སིའི་དོ་སྙམ་དང་རང་བྱུང་སོ་ལ་རྒྱངས་ཐོབ་ཐབས་སུ། ༡༠༠༧ ལོ་མགོ་ཚུགས་པའི་ལཱ་ཏུ་སིའི་སྐྱམ་འདྲན་སྐྱུག་ལམ་དེ་དཔེ་ལོར་ལཱ་ཏུ་གསྐྱེལ་འཆར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་རེ་དོ་སྙམ་འོ་མ་བྱེད་བ་བརྒྱུད་ལྷག་གཏོང་འཆར་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་སྐྱུག་ལམ་དེའི་ཡན་ལག་ཏེ་ཤེ་ཏེ་ནས་མཁོ་ལྷ་ག་ (Tayshet—Nakhodka) བར་ཐད་ཀར་དོ་སྙམ་འོ་མ་བྱེད་བ་གསུམ་མེ་འདྲན་བྱུག་པ་དང་། བྱེ་བ་ལྷ་ཅམ་མཁོ་ལྷ་ག་ནས་མཁོ་འགྲུལ་བརྒྱུད་ཉི་ཏོང་དུ་དཔོར་རྒྱ་རེད།

རྒྱ་ནག་གི་དོ་སྙམ་འོ་མ་བྱེད་བ་ཆའི་བཞེ་ཅམ་མཁོ་ལྷ་ག་ (Straits of Malacca) མཁོ་འགག་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་རྒྱ་ནག་གིས་ལྷོ་མཁོ་ལྷ་ག་གི་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ། ལན་ལྷ་མིང་ཚོམ་ཁ་

ཤས་བདག་བརྒྱུད་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྷ་ག་ཟེངས་དམག་དཔུང་རྒྱ་བརྒྱུད་བྱེད་བཞེན་པ་དང་། ཤར་སྒོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་ཕྱི་འབྲེལ་དང་ཚོང་དོན་གྱི་མཛུ་འབྲེལ་བཅུགས་ཏེ། སྐྱམ་ལམ་འདིའི་བདེ་འཇགས་ལ་མཐུན་རྐྱེན་སྐྱུན་བཞེན་ཡོད། མ་ལི་ཏུ་ཅམ་མཁོ་འགག་གི་སྐྱམ་ལམ་གཅིག་ལྟར་བརྟེན་པའི་དཀའ་ཉེན་སེལ་སྲུང་། རྒྱ་ནག་གིས་དེ་དཔེ་ལན་སྒོ་རྒྱུད་མཁོ་འགྲུལ་གྱི་སྐྱམ་མཁོ་གཉིས་ནས་དོ་སྙམ་འདྲན་གཏོང་གི་ལམ་ཁག་སར་དུ་འཚོལ་བཞེན་པ་དང་། དཔུས་ཤར་ཨེ་ཤ་ཡ་དང་བྱང་ལྷ་མེ་རི་ཀའི་དོ་སྙམ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོང་ས་འབར་མ་ནས་ཡུན་ནན་བར་གྱི་སྐྱམ་འདྲན་སྐྱུག་ལམ་ཞིག་ཀྱང་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་བཞེན་ཡོད།

ཤར་རྒྱུད་དུ་ཉི་ཏོང་དང་ཚོང་གཞི་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་ཤར་མཁོ་ལྷ་ག་དང་རང་བྱུང་སོ་ལ་རྒྱངས་གསོག་ལུ་ལ་ས་ཁག་ལྷ་ཅམ་སྒོ་ག་འདྲན་གྱི་ལས་འཆར་ཡོད་ཅིང་། ཁེ་ན་ཏེ་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཏེ་(Alberta) མངའ་སྡེའི་དོ་སྙམ་སྒོ་ག་འདྲན་ལས་གཞིར་རྒྱ་ནག་དོ་སྙམ་ཀྱང་སི་ (Sinopec Group) ལ་མ་ཀར་བརྒྱ་ཆའི་༧༠ ཅམ་ཐོབ་ཡོད། དེ་དུང་མེ་མི་ཐོལ་དང་། དེ་ཏུ། མི་ཀ་སེ་གོ། ལྷར་ལ་ཟེལ། ལྷ་སྒོ་གས་དཔུས་སྒོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་ཐོན་ལུངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གྲོས་ཚུན་འབྲེལ་མིན་མང་དག་ཅིག་བཞག་ཡོད།

རྒྱ་བརྒྱུད་དུ་༡༠༠༧ ལོར་ཏེ་མག་སི་ཐན་ནས་རྒྱ་ནག་བར་གྱི་སྐྱམ་འདྲན་སྐྱུག་ལམ་ནས་ལོ་རེ་དོ་སྙམ་འོ་མ་བྱེད་བ་གཉིས་ལྷག་འདྲན་མགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེའི་ནང་དོ་སྙམ་སྐྱེད་ཀ་ཏེ་མག་སི་ཐན་དང་། བྱེད་ཀ་ལྷ་རུ་སུ་ནས་འདྲན་གྱིན་ཡོད། ༡༠༠༧ ལོར་དབྱི་རན་གྱི་ཡ་ཏེ་མ་རན་ (Yadavaran oil field) སྐྱམ་གཏོར་གྱི་མ་ཀར་བརྒྱ་ཆའི་༥༧ རྒྱ་ནག་ལ་བཅོང་བ་དང་། མ་

འོངས་ལོ་སྤུལ་ཚུའི་རིང་དབྱི་རན་ནས་རང་བྱུང་སོལ་རྒྱུ་ལ་འོན་ཏེ་དུང་ལྷོ་ལ་གཉིས་དང་བྱེ་བ་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའི་བརྗེད་ཚོར་མིང་རྟགས་
 བཀོད་ཡོད། སྤུང་ཏན་གྱི་རྩོ་སྤུལ་བཟོ་བྱ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མ་ཀར་བརྒྱ་ཆའི་༤༠ ཙམ་ཀྱུ་ཚབ་གཉིས་ཉེས་ཡོད་པ་དང་། དམག་འབྲུག་
 རྒྱན་ཚད་མེད་པར་འབྱུང་བཞིན་པའི་ཏ་ཚོར་ས་ཆའི་རྩོ་སྤུལ་པལ་ལོ་ཆེ་ནག་གི་ལག་ཏུ་ཐོབ་ཡོད་ལ། སྤུང་ཏན་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་
 རྩོ་སྤུལ་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༥༠ ཀྱུ་ཚབ་ཏུ་དཔོར་གྱི་ཡོད།

༤) ‘ཞིང་གསུམ་’གྱི་གནད་དོན།

༡༩༩༤ ལོར་དཔལ་འབྲོར་རིག་པའི་མཁམ་པ་ལྷན་ཐེ་ཅུན་གྱིས་ཐ་སྙད་འདི་ཐོག་མར་བཏོན་རྗེས། གསར་འགྱུར་
 བརྒྱད་ལམ་དང་གཞུང་སྲོལ་ལྟར་རིམ་གྱིས་བཀོལ་སྤོང་བྱས་པ་དང་། ༢༠༠༢ ལོར་རྒྱུ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤར་ཏང་ལྷུའི་རྒྱུ་
 ཅི་ལི་ཁྲང་ཕིན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་སྲིད་སྲོན་གྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅི་ལ་‘ཞིང་པ་དངོས་གནས་དཀར་ཆེགས་ཆེ། ཞིང་སྡེ་དངོས་གནས་དབུལ་
 པོ་རེད། ཞིང་ལས་དངོས་འབྲེལ་ཉེན་ཁ་རེད’ཅེས་‘ཞིང་གསུམ་’གྱི་གནད་དོན་རྒྱན་ཞུ་བྱས་པས། ཐ་སྙད་དེ་སྤོང་སྤོང་རྗེ་རྗེ་
 ཕྱིན་པ་དང་། ༢༠༠༣ ལོར་དཔལ་འབྲོར་ཤོག་ཆེགས་པའི་ལས་བརྗེས་སྤུལ་ཞུ་བྱའི་ནང་བཀོད་ཡོད། ཀྱུ་ཚབ་འབྲོང་བརྟེན་སྲོན་
 ཆེན་གཞོན་པ་གྱུ་རྒྱུ་ཆེན་ཕྱིན་གྱིས་༢༠༠༥ ལྷ་ལྷ བཅད་པ་ལྟར་ན། དེར་སང་ཞིང་སྡེའི་ཞིང་པ་ཕྱིད་ཙམ་ཞིག་དབུལ་མེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤུལ་ཁང་དུ་བརྟེན་གཏུགས་བྱེད་ཐུབ་གྱི་མེད་པ་དང་། དབུལ་དང་རྒྱབ་རྒྱུད་གྱི་ཞིང་པས་སྤུལ་པ་བརྟེན་མ་ཐུབ་པར་རང་
 ཁྱིམ་དུ་ཤོངས་མཁམ་བརྒྱུ་ཆའི་༤༠ ནས་༦༠ ཟེན་པར་ཁས་སྲུངས་ཡོད། ༢༠༠༤ ལྷ་༤ བར། ཀྱུ་ཚབ་གཉིས་ཞིང་སྡེ་ཉིས་ཁྲི་
 སྤུལ་སྤོང་ཙམ་གྱི་ཞིང་པ་བྱེད་པ་གསུམ་ལྷན་པ་སྤོང་གསྲོན་གྱི་ཕུན་སྲེན་མེད་ཚུལ་ཀྱུ་ཚབ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྤུལ་ཕྱིས་ཡིག་ཆར་གསལ་
 འདུག

༡) ‘ཞིང་གསུམ་’གནད་དོན་གྱི་འབྲུང་རྒྱུ།

༡༡) འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ཚད་བཟོ་ཚོང་དང་ཞབས་ཞུ་ལས་རིགས་ལས་དལ་བ། ༡༩༥༥ ལོར་ཐོན་སྐྱེད་འགན་གཙང་
 ལམ་ལུགས་ལག་བརྒྱར་བྱས་ཏེ། ‘མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ’ཐོར་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། རིམ་པས་ཐོན་ལས་ཙན་དུ་བསྐྱོད་དེ། འབྲུ་
 རིགས་ཡོད་ཀྱང་བཙོང་ས་མེད་པའི་སྤུང་ཚུལ་ཞིག་ཆགས། ལོ་རབས་དགུ་བཅུའི་སྔོན་དུ། ཀྱུ་ཚབ་གཉིས་ཐོན་ལས་གཉིས་པ་དང་
 གསུམ་པ་གཉིས་འབྲུར་མཚོངས་རྣམས་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དང་། ཐོན་ལས་དང་པོར་དེ་རྣམས་འཕེལ་ཚད་མེད། ཞིང་པ་མང་པོ་
 ཞིག་འཚོ་ཚེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོང་བྱིས་ནང་ལས་ཀ་འཚོལ་བར་བསྐྱོད་པར། ཤོང་བྱིས་དུ་ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་འདར་ཏེས་སྤོང་
 རྒྱུ་མེད་པས། ཞིང་སྡེའི་ཐོན་སྐྱེད་མར་ཆག་པ་དང་། ཞིང་ལས་ཀྱི་མ་དབུལ་འབྲུགས་ཚད་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན། འོན་ཀྱང་ཞིང་པ་
 བཟའས་ཤོང་བྱིས་ནང་ཉོལ་ཚོང་གིས་བསྐྱོད་ཚད་དུང་རྗེ་མང་དུ་སོང་བས། ཞིང་སྡེའི་དཀར་ལ་སྤུལ་སྤེལ་ནས་རིས་འཁོར་བྱེད་
 བཞིན་ཡོད། དེར་སང་ཀྱུ་ཚབ་གཉིས་ཞིང་པའི་ཆ་སྤོངས་ཡོད་འབབ་དེ་ཤོང་བྱིས་སྤོང་དམངས་ཀྱི་སྤུལ་ཆའི་གཅིག་ལས་མེད།

༡༡༦ ཞིང་མྱེའི་དཔོན་རིགས་མང་དྲགས་པ། ལྷན་གྱི་ཤར་དང་ཐོང་བརྟལ་སྤུམ་ཁྲི་བདུན་སྟོང་གླག་ཡོད་པ་དང་། ཐོང་མྱེ་དུག་འབྲུམ་བཞི་ཁྲི་གླག་ཡོད། ‘མི་དམངས་སྲིད་མྱོས་ཚོགས་པར་’དུ་བསྐོད་པ་རྩུབ་ན། ༡༠༠༥ ལོར་ཤར་ཐོང་གི་ལས་བྱེད་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་གསུམ་གླག་ཡོད་པ་དང་། ཐོང་མྱེའི་ལས་བྱེད་ས་ཡ་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་འགྲོ་མོང་ཁག་ཞིང་པའི་ཡོང་འབབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་༩༠ གླག་ཟེན། ཏང་སྲིད་ཀྱི་ལས་བྱེད་འདི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་སྐྱོས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་གསར་རྒྱག་དང་། གཞུང་ལམ་ཆེ་ཐག་ཚོད་འདུགས་སྐྱུན་སོགས་རང་སྤྲོད་གང་དམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དངོས་གནས་བུས་ན་ཤར་ཐོང་གི་ལས་བྱེད་འདི་དག་དངོས་ཡོད་དགོས་མཁའོའི་གྲངས་འཕོར་ལས་ལྷབ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཚམ་འགོལ་བ་ཆགས་ཡོད།

༡༡༧ ཞིང་པའི་སྐྱུས་ཚད་དམའ་བ། ལྷན་གྱི་ལོ་དགུ་འོས་འགན་སྲོལ་གསོ་བྱེད་པ་གཏོང་རྒྱུར་ལོ་མང་རིང་ཁྲིམས་དང་སྲིད་དུས་རིམ་པར་ལག་བརྩུབ་བྱས་ཀྱང་། ད་དུང་ལམ་སྟོང་ས་མི་ཡོང་ས་གཙོ་བོ་ཞིང་མྱེ་ཡིན་ལ། ཞིང་མྱེ་ནས་འཆར་སྤོང་བྱ་སྡེའི་སྲིད་དུས་ལ་རྒྱབ་འགལ་གྱིས། ‘ཅི་ཚམ་དབུལ་ན་དེ་ཚམ་མང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། ཅི་ཚམ་སྐྱེས་ན་དེ་ཚམ་གྲིས་དབུལ་བའི་’གནས་སུ་འགྲོ་ལོག་རྒྱག་བཞིན་ཡོད།

༡༡༨ ཐེམ་ཐོ་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་གཉའ་གཞིན། ལྷན་གྱི་ལོ་དགུ་སྤྲོད་པའི་དམངས་ཚོགས་ཐོང་ཁྲིར་ཐེམ་དུད་’དང་’ཐོང་གསེབ་ཐེམ་དུད་’གཉིས་སུ་བཀའ་དེ། ཐོང་གསེབ་དེ་ཐོང་ཁྲིར་དང་བརྩུབ་ན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོབ་ཐང་གང་ཐད་ནས་ཀྱང་ཁྲུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། ཞིང་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ། ལྷན་ནས་མ་ཉི་བར་དུ་ཁྲུང་འཇལ་དགོས། ལོ་རབས་བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་ཞིང་པ་ཐོང་ཁྲིར་དུ་བསྐྱོད་མཁོ་ཚུགས་དེ། བརྗོད་ཀྱི་དང་འདུགས་སྐྱུན་ལས་གཞི་ཁག་དུ་པལ་ཚོལ་བྱས་ཀྱང་། སྲིད་གཞུང་ནས་ཁོ་ཚོར་ཐོང་ཁྲིར་གྱི་ཐེམ་ཐོ་སྤྲོད་མེད་པས། ལྷན་བཅོས་དང་སྲོལ་གསོ། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་སོགས་ཐོང་ཁྲིར་དུ་སྟོན་མཁན་ལ་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་དེ་རིགས་རྒྱུ་ཐབས་མེད། ལྷན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་མོང་རང་དོས་ཐབས་འཚོལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷན་གྱི་སྲོལ་གསོ་ལ་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་དེ་རིགས་རྒྱུ་ཐབས་མེད། ལྷན་བཅོས་ཀྱི་འགྲོ་མོང་རང་དོས་ཐབས་འཚོལ་བྱེད་ལས་སྐྱུས་ཐོབ་ཀྱི་སྲོལ་བཟུང་། ཟབ་ཅག་འདུ་མིན་གཏོང་བ། བཙན་ཤེད་ཀྱིས་དུས་ཚོད་ལས་བརྒྱལ་བ་དང་ལྷགས་ཚད་ལས་བརྒྱལ་བའི་པལ་ཚོལ་སྐྱུལ་འདེད་བྱེད་པ་དང་། ལུ་བྱུག་པའི་ཞིང་པ་ཚོས་རྒྱ་ཇག་སོགས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཚོགས་པ་འདུགས་མཁན་ཡང་བྱུང་ཡོད།

༡༡ ལྷན་གྱི་ཤར་ཐོང་ཐབས།

༡༡༡ ཞིང་ལས་ཁུངས་རིགས་རྩ་ཆག ༡༠༠༥ ལོའི་དམངས་འཇུག་ཚོགས་ཆེན་སྟེང་། ‘ཞིང་ལས་ཁུངས་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་ཡིག་’ཚིས་མེད་དུ་བཏང་བའི་བྱེད་སྒྲུབ་ལྷན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྱི་ལོ་དགུ་སྟེང་ཞིང་པ་ལ་ཁྲུང་རིགས་རྩ་ཆག་བཏང་བ་

ཐོངས་དང་པོ་དེ་ཡིན། ལྷན་འཇུག་ལ་ལོ་གཅིག་གི་ཁྲལ་རིགས་སྤྱི་ལོ་ཡོང་འབབ་ལྟོགས་ཐོང་འབྲུམ་ཚིག་སྟོང་ཡས་མས་ཡོད་པ་དང་།
ཞིང་ལས་ཁྲལ་རིགས་ལྟོགས་དྲུང་ཕྱུང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད།

༡༡༢ ཞིང་སྤྱི་ལོ་སློབ་གསོར་ལྷན་འཇུག་སྟོན། ༡༠༠༤ ལོ་ནས་བརྒྱུད་ལོ་གཉིས་རིང་། ལོ་ས་འགན་སློབ་གསོའི་དུས་
རིམ་ནང་གོང་གསེབ་དུ་སློབ་ཡོན་དང་ཅག་ཅིག་གི་བསྟུ་ཆ་ཚང་མ་མེད་པར་བཞོ་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་ཁྲལ་བསྟུ་གས་བྱས་ཡོད།

༡༡༣ ཐོམ་ཐོ་བཅོས་བསྐྱར། ༡༠༠༥ ཟླ་༦ ནས་བརྒྱུད་ཉན་དྲུང་དང་ལེའོ་ཉིན། ལྷན་ལྷན་། ཀོང་དྲུང་སོགས་ཞིང་
ཚེན་བཅུ་གཅིག་ལྷན་གིས་གོང་གྲིང་དང་གོང་གསེབ་གྱི་ཐོམ་ཐོའི་དབྱེ་བམེད་པར་བཞོས་པ་དང་། འབྲུང་འབྲུང་ལོ་ཤས་རིང་རྒྱལ་
ཡོངས་གྱི་ཐོམ་ཐོ་ལམ་ལུགས་ལ་བཅོས་བསྐྱར་གྱིས། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཏན་འཇགས་སྟོན་གནས་གཞིར་བརྒྱུད་ཐོམ་ཐོ་འགོད་
རྒྱུ་དང་། རིམ་བཞིན་གོང་གྲིང་དུ་གནས་སྟོན་ལ་ཚད་བཀག་སྲིད་འཐེན་བྱ་འཆར་ཡོད་འདུག།

མཁམ་པ་ལ་ལས། ‘ཞིང་གསུམ་’གྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་ཐབས་ནི། གོང་གསེབ་གྱི་
དལ་ཚོལ་ལུས་ལྷན་འཇུག་དེ་བཞོ་སྐྱོན་དང་ཞབས་ཞུ་ལས་རིགས་སྟེང་སྤྱད་སྟེ། ‘ཞིང་སྤྱི་གོང་གྲིང་ཙན་’དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་དང་།
ད་ལྟའི་བྱེད་སྟངས་ནི་གོང་གསེབ་གྱི་མི་མངོན་པའི་ལས་ཤོར་མི་འབོར་དག་གོང་གྲིང་གྱི་མི་འབྲུམ་སྤྱི་བསྐྱར་བ་ཙམ་དང་། དེས་
ད་དྲུང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཉེན་འགས་པ་སྤོད་སྤོད་པའི་ཉེན་བར་བཏང་ཡོད། །

མཁམ་པ།

① ཡོན་ཚེ་ཞེས་པ་ལྷན་འཇུག་གི་མཁམ་པ་པའི་མིང་ཐོར་མཐོ་ཤོས་ཡིན།

འཇུག་གི་སློབ་གསོ།

འཇུག་གི་སློབ་གསོ་ནི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལུ་གས་ལས་ལྷུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར། གནའ་རབས་ཀྱི་བཙུམས་ཚོས་
ནས་མགོ་ཚུགས་ཡོད། འཇུག་གི་གོང་མ་རིམ་ལྷུང་ཚོས་སློབ་གསོ་ཐོབ་མཁན་ནམས་གཞུང་གི་ཞབས་སྐྱེར་བཀོད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་
འདྲིན་སློང་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། སུའི་རྒྱལ་རབས་སུ་དཔོན་རིགས་འདེམས་བསྐྱེད་ཚོན་འབྱེད་རྒྱགས་སློང་ལམ་ལུགས་
ཁོ་ཅུ་ཞེས་པ་བཅུགས་པ་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་སུ་ལམ་ལུགས་དེ་འབྲུག་སློབ་ཚོང་དུ་བཏང་ཡོད། མན་རྩའི་དུས་མཇུག་དུ་
ཟུབ་སློབ་ཀྱི་སློབ་གསོའི་བྱེད་ཐབས་དར་ཉེ་༡༧༠༥ ལོར་ལམ་ལུགས་དེ་མེད་པར་བཟོས།

འཇུག་གི་གནའ་རབས་སློབ་གསོ།

འཇུག་གི་གནའ་རབས་སློབ་གསོ་ནི་(སྤྱི་ལོ་སློབ་གྲྲི་ལོ་(༡༡༡) ནས་༡༢༧) ཀོང་ཅོ་ཡིས་སློབ་གྲྲི་བཅུགས་ཏེ། རྒྱུ་
གྲི་སློབ་གསོའི་མ་ལག་ནས་མགོ་བཙུམས་པ་དང་། དེར་མཐུད་‘རྒྱུ་བཅུགས་སློབ་གྲྲི་’ རྣམ་པ་དེ་འཇུག་ལགས་པཀོད་རྒྱུ་
འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་རབས་པལ་མོ་ཆེར་ལག་བརྒྱུར་བྱས་ཡོད། སློབ་གསོ་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚོས་ཉན་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་གཞུང་བཅུགས་
སློབ་གྲྲི་ཡོད་པ་དང་། དེར་དུ་དུ་དུ་སྤྱི་སློབ་གྲྲི་‘ཐའེ་ལུའེ།’དང་། ས་གནས་སུ་‘ཅུན་ལུའེ།’དང་། ‘སྤྱི་ལུའེ།’ ‘ཤན་
ལུའེ།’ སོགས་འདྲིན་སློང་རིམ་པ་རྣམས་དུ་བཅུགས་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དཔོན་བཞིན་ཡོད་ནའང་། སློབ་གྲྲི་དེ་དག་དམིགས་བྱ་གཙོ་
བོ་དཔོན་རིགས་སློང་བཟར་དང་། ཤེས་ལོན་ཅན་ཟེན་སློང་བྱ་ལུ་ཙམ་ལས། གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་གཉེར་དུ་སློབ་བཅུགས་
སློབ་གྲྲི་བརྟེན་ཡོད། སུང་རྒྱལ་རབས་(སྤྱི་ལོ་༡༦༠ ནས་༡༧༧) ཀྱི་རྒྱུ་སུ་གྲྲི་ལམ་ལུགས་པ་ཚོས་‘རྩུ་ལོན་’ཟེར་
བའི་སློབ་གཉེར་ཁང་འབྲུགས་སློང་གི་དར་སོ་ཆེ་བ་བྱུང་ཞིང་། སློབ་གཉེར་ཁང་པལ་མོ་ཆེ་ནི་སློབ་རྒྱུན་གང་སུང་བའི་དོ་ཚབ་ལྟ་
བུ་ཆགས་ཡོད།

འཇུག་གི་དེང་རབས་སློབ་གསོ།

འཇུག་གི་དེང་རབས་སློབ་གསོ་ནི་མན་རྩའི་དུས་མཇུག་ནས་མགོ་ཚུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་རབས་༣༠ ནར་
འབྲུག་སློབ་ཚོང་དུ་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན། དུས་རབས་སྤྱི་ལོ་ལོ་རབས་༧༠ ནར་མི་རྒྱུ་རྒྱུ་སློབ་གསོའི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་

གཏོང་དུ་བཅུག་པས། དེང་རབས་སློབ་གསོའི་མ་ལག་ལ་འགྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱིན་ཡོད།

སློབ་གསོའི་དམིགས་ཡུལ།

༡། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་ལ་ཞབས་ཞུ། མི་དམངས་ལ་ཞབས་ཞུ།

༢། ཐོན་སྐྱོད་དལ་ཚོལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་རྒྱང་འབྲེལ།

༣། ཀུན་སྡོད་དང་ཤེས་ཡོན། ལུས་རྩལ། མཛེས་རིག་བཅས་སློབ་པའི་ཡོངས་ནས་ཡར་རྒྱས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱོན་ལའན་དང་རྗེས་སྐྱོད་བ་གསོ་སྐྱོད་བྱ་བ། ①

སྲོན་འགྲོའི་སློབ་གསོ། (གཞི་རིམ་སློབ་གསོའི་སྤྱི་ཡོངས་འཆར་གཞིའི་ནང་བཅུག་མེད།)

ཞིང་དབུལ་ཞིང་འབྲིང་འོག་མས་སློབ་གྲྭ་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་ན་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་རེད།

ཕྱི་ནག་གི་སྲོན་འགྲོའི་སློབ་གསོ་ནི་སྐྱུ་གྲུ་རང་
ལོ་ཉི་ལའོ་ཉ ནས་མགོ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། བྱ་
བཅོལ་ཁང་དུ་ཚུད་རྗེས་དེར་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། ༡།
འཛིན་གྲྭ་རྒྱང་བ་རང་ལོ་ཉི་ལའོ་ཉ ནས་༤ བར་
དང་། ༢། འཛིན་གྲྭ་འབྲིང་བ་རང་ལོ་ཉི་ལའོ་༤
ནས་༥ བར། ༣། འཛིན་གྲྭ་ཆེ་བ་རང་ལོ་ཉི་ལའོ་
༥ ནས་༦ བར་ཡིན། སློབ་རྒྱུང་ཁ་གསལ་ནང་ད་
དུང་སྲོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་བཅུགས་ཏེ་རང་ལོ་ཉི་ལའོ་
༦ མ་སོན་པའི་ཕྱ་གྲུ་ཚོར་སློབ་གྲུའི་འཚོ་བ་གོམས་
འཇགས་བྱེད་གྱི་ཡོད། བྱིས་གསོ་ཁང་དུ་ཉིན་རེའི་

སློབ་གསུམ་དང་། ཚེད་མོའི་རིགས་གཙོ་བོར་འཛིན། སྲོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་ནམས་ལ་སློབ་ཐུན་ཁག་ཅིག་བཀོད་སྡོམ་བྱས་
ཡོད་ཀྱང་། སློབ་ཁྲིད་གྱི་དུས་ཚོད་རྒྱང་བ་དང་། སྤྱི་ལོགས་སུ་ཁྲིད་སྐྱོད་གི་བྱེད་སློབ་རྒྱང་མང་བ་ཡོད།

ལོ་དགུའི་འོས་འགན་སློབ་གསོ།

‘རྒྱུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འོས་འགན་སློབ་གསོའི་བཅའ་ཁྲིམས་’སུ་བཀོད་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་ནག་རྒྱལ་
ཡོངས་སུ་སློབ་རྒྱུང་ནས་དམའ་འབྲིང་བར་གྱི་ལོ་དགུའི་རིང་འོས་འགན་སློབ་གསོ་ལག་བརྟུང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བྱིས་སོན་

ལྟར་ན། ལོ་དུས་དེའི་རིང་སློབ་མའི་སློབ་ཡོན་དང་ཚག་ཚག་གི་བསྐྱེ་ཆ་རྒྱགས་སྤོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲི་
ཁག་ཏུ་བསྐྱེ་ཆ་ལེན་བཞིན་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སློབ་ཚུར་དང་དམའ་འབྲིང་དུལ་ས་མཚོར་ལོ་རེའི་སློབ་ཡོན་རྒྱ་སྐོར་༡༠༠ བས་
༥༠༠ ཙམ་ལས་སྤོད་དགོས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། སློབ་གྲུའི་དགོ་རྒྱུན་དང་མཐུན་རྐྱེན་གཞན་དག་གི་བར་ཁྱེད་ལས། སློབ་གྲུ་གྲགས་
ཚན་ཚོས་‘རོགས་དངུལ་’ལམ་‘ཞལ་འདེབས་’སོགས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་བསྐྱེ་ཆ་ལེན་གྱི་ཡོད། ཁྱོད་གསེབ་ཏུ་༡༠༠༥ བས་
བརྒྱུད་ལོ་དགུའི་སློབ་གསོའི་བསྐྱེ་ཆ་སྤོད་མི་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་གསེབ་སལ་ཆེ་བར་དམའ་འབྲིང་བཅུ་གསལ་མེད་ལ།
ཐ་ན་རྫོང་རེ་ལ་དམའ་འབྲིང་གཅིག་ལས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པས། སྤྱི་དུས་དེ་དངོས་ཡོད་དང་དུང་རྒྱུང་ཐག་རིང་
ཙམ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་གི་སློབ་མའི་ལོས་འགན་སློབ་གསོའི་དབང་ཆ་འཕྲོག་པ་དེར་དོ་སྣང་རྗེ་ཆེར་འགོ་བཞེན་པ་དང་། དེར་སྐབས་
ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་བུ་སྤོད་དེ་རིགས་ནག་ཉེས་ཚབས་ཆེན་ལ་བརྩི་བཞིན་ཡོད།

འོས་འགན་སློབ་གསོའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སློབ་ལོ་རན་པའི་བྱིས་པ་སློབ་གྲུར་འཇུག་ཞུགས་
ཀྱི་མང་མཐའི་ལོ་ཚང་ནི་རང་ལོ་ཉེ་ལ་བོ་བདུན་ཡིན། བོད་ནང་དུ་བབ་བསྐྱེན་བསྐྱུར་བཅོས་ཀྱིས་དཀའ་མཛོས་དང་རང་སྤོད་སྤོངས་
སྤུ་མང་མཐའ་རང་ལོ་༡༠ བར། དུ་ལ་ལྷུ་ལ་དང་མཚོ་བྱང་། མགོ་ལོག་བཅས་སྤུ་རང་ལོ་༧ བར། ར་བ་དང་ཀན་ཕྱོ་ མ་ཕྱོ་
བཅས་སྤུ་རང་ལོ་༥ བར་བསྐྱུར་བཅོས་བཏང་འདུག།

སློབ་ཚུར་།

ཕྱི་ལོ་གི་སློབ་ཚུར་ལ་ལོ་རེ་མཐུག་བཀའ་ཡོད། ལོ་རེ་མང་དུ་ལོ་ནས་གསུམ་པ་བར་འདྲིན་རིམ་དམའ་བ་དང་། ལོ་
རེ་མ་བཞི་བཅས་དུག་པ་བར་འདྲིན་རིམ་མཐོ་བར་དོས་འདྲིན་བྱེད། སློབ་ཚུར་གི་སློབ་ཚན་གཙོ་བོ། རྒྱ་ཡིག་དང་། ཚིས་རིག་
དབྱིན་ཡིག ལུས་རྩལ། སྤྱི་ཚོགས་(ས་ཁམས་དང་ལོ་རྒྱུས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས།) རང་བྱུང་(དངོས་ལུགས་དང་རྗམས་
འགྲུལ། རྒྱ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས། འདྲིན་རིམ་དམར་བར་རྒྱུན་ཤེས་ཟེར།) ལྷ་དབྱེད་ས། མཛོས་རྩལ། ཀམ་ལུ་འུ་བཅས་
ཡིན། དོན་དངོས་ཐོག་སློབ་ཚུར་མཐར་ཕྱིན་སྐབས་རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཡིག་རྒྱུགས་མེད་པས། རྒྱ་ཡིག་དང་ཚིས་རིག་
ལྷན་པའི་སློབ་ཚན་གཞན་དག་གི་སྤྱི་དམ་འབྲས་ལག་སྤུག་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་གི་ཡོད། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྱོད་གསེབ་ཁག་གི་སློབ་ཚུར་
དུ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཨང་ཚིས། ལུས་རྩལ་གསུམ་གྱི་སློབ་ཚན་མ་གཏོགས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་མེད།

གངས་རྒྱུད་མི་རིགས་ཀྱིས་ལུལ་དུ་སྐད་གཉེས་སློབ་གསོ་ལག་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། དེར་ཡང་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་
ལྷན་པའི་སློབ་ཚན་གཞན་ཡོངས་རྫོགས་བོད་སྐད་དུ་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་ཤིག་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལྷན་པའི་སློབ་ཚན་གཞན་
དག་རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་འཁྲིད་པའི་བྱེད་ཐབས་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉེས་ཡོད་ཅིང་། བྱེད་ཐབས་རྗེས་མ་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁག་ཏུ་བཀོལ་སྤོད་

བྱེད་པ་མང་བ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༠ ལོའི་རྒྱ་ཇ ཆེས་༡༥ ཉིན། རྒྱལ་ཁབ་སློབ་གསོ་དུའུའི་གཞུང་ལས་ཁང་གིས་མི་དམངས་
སློབ་གསོ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་གིས་ཞིང་ཆེན་དང་སློང་ས་ལྗེའི་བོད་རིགས་སློབ་ལུ་རྒྱུད་འབྲིང་གི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཡིག་སློབ་དེབ་སྐོར་གྱི་བརྒྱུ
ཅེས་པའི་ནང་། ཞིང་ཆེན་དང་སློང་ས་ལྗེས་གཅིག་གྲུར་ཐོག་སློབ་རྒྱུད་འབྲིང་རིམ་དང་བོ་ནས་བརྒྱུད་རྒྱུ་རྐྱེད་ཡིག་གི་སློབ་ཚན་

མཚོ་སྔོན་མ་སློའི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་གཏན་འཇགས་སློབ་རྒྱུད་གི་སློབ་མ། ༡༠༠༥ ལོ།

འཇུགས་དགོས་པ་དང་། སློབ་རྒྱུད་
ལོ་རིམ་དང་བོ་དང་གཉིས་པར་ཁ་བརྒྱ
གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ། གཟུང་འཁོར་རིམ་
སློབ་རྒྱུན་བཞི་དང་། འདྲིན་རིམ་གསུམ་
པ་ནས་དུག་པ་བར་གཟུང་འཁོར་རིམ་
སློབ་རྒྱུན་ལྟ། དམའ་འབྲིང་ལ་གཟུང་
འཁོར་རིམ་སློབ་རྒྱུན་ལྟ། མཚོ་འབྲིང་
ལ་གཟུང་འཁོར་རིམ་སློབ་རྒྱུན་བཞི་
འབྲིང་དགོས་པའི་བཀོད་བྱུང་བཏང་སྟེ།

བོད་གྲིས་གནས་ཁག་ཏུ་རྒྱུ་རྐྱེད་ཡིག་གི་སློབ་ཚན་དེ་སློབ་རྒྱུད་ལོ་རིམ་མཐོ་བ་ནས་མཐོ་འཇུགས་པའི་སློབ་ཡིག་དང་བྲིམས་ལུགས་
ལག་བརྒྱུད་བྱེད་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་བཀོད་པའི་ནང་དོན་རྣམས་ཅི་སེམས་ལྟར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེད་ཡིག་གཙོ་བོར་འདྲིན་
པའི་སློབ་བྲིད་བྱེད་ཐབས་དེ་དེང་སང་ཡོངས་ཁྲུབ་ཏུ་བྱུགས་ཐེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་འདུག།

བོད་གྲིས་གནས་ཁག་ཏུ་སློབ་རྒྱུད་འདི་རིགས་འཇུགས་སྐྱོད་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དམངས་བཅུགས་དང་གཞུང་བཅུགས་གཉིས་
སྤྱད་བྱེད་ཞིང་། མཐུན་རྐྱེན་སོགས་གྱི་ཐད་ནས། སྤྱ་བྱར་སློབ་ལུ་འཕེལ་ས་ཁང་སློབ་ལྟ། ཉིན་མི་ལོ་ལོ་ལས་ལུགས་གྱི་སློབ་ལྟ། (ཉིན་
མོ་སློབ་ལྟ།) གཏན་འཇགས་སློབ་ལྟ། མོ་སློབ་གཉིས་བྱེད་གྱི་སློབ་རྒྱུད་། སྐོར་བསྐྱོད་སློབ་རྒྱུད་དམ་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེད་སློབ་རྒྱུད་སོགས་
རིགས་འདྲ་མིན་ཡོད།

དམའ་འབྲིང་སློབ་གསོ།

མྱོང་བྱིར་ཁག་ཏུ་དམའ་འབྲིང་སློབ་ལུར་རྒྱུད་ཐབས་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ཀམ་ལྷ་ཏེར་རྒྱན་དགུག་དང་། ལུས་ཁག་
དབྱེ་བཤོ། རང་མོས་གདམ་ག་བཅས་ཡིན། ཀམ་ལྷ་ཏེར་རྒྱན་དགུག་ནི་སློབ་མའི་མིང་གཞུང་གཞིར་བརྒྱུད་ཀམ་ལྷ་ཏེར་ནས་
མིང་རིམ་གར་ཐོན་གྱི་སློབ་ལུར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་སློབ་མའི་རྒྱུད་ཏེ་རང་ལ་ལྷུག་པས། ད་བར་མྱོང་སྟོག་གང་ཡང་ཡུར་
མེད། ལུས་ཁག་དབྱེ་བཤོ་ནི་སློབ་མའི་སློང་གནས་ཁག་གཞིར་བརྒྱུད་། སློབ་ལུ་གང་དུ་ཐག་ཉེ་བའི་གཏོང་བ་དང་། རང་

མོས་གདམ་གཞི་གྲགས་ཙན་ནམ་གཙོ་གནད་སློབ་གྲྭ་‘ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་བ་’འཕེལ་ཡིག་རྒྱགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དམིགས་བསལ་
རྒྱ་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

དུས་རབས་སློབ་མའི་ལོ་རབས་༧༠ ནང་། བྱོང་བྱིར་ཁུལ་དུ་སློབ་རྒྱུ་རྒྱས་དམའ་འབྱིང་དུ་རྒྱུད་རྒྱགས་མེད་པར་
ཐད་ཀར་སློབ་རིམ་འཕར་ཚོགས་པ་བཅོས་ཡོད་ནའང་། བྱོང་གསེབ་དུ་དུང་རྒྱུད་རྒྱགས་མེན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་བྱོང་གསེབ་དུ་དམའ་
འབྱིང་ཉུང་དུགས་པ་ལ་ཟེར། སློབ་ཡོན་ཡང་སྤྱད་བཞིན་ཡོད་སྟབས། སློབ་རྒྱུད་མཐར་ཕྱིན་མཁན་མང་དག་ཅིག་སློབ་མཚམས་
བཞག་སྟེ་ཞིང་ལས་ལ་ཞུགས་པ་འཕུང། ལོ་ན་གང་ཙམ་ལོ་ན་རྗེས་བྱོང་བྱིར་དུ་ལས་ཀ་འཚོལ་བར་བསྐྱོད་གྱི་ཡོད། བྱིས་ལ་ལྷགས་
ཀྱི་སྟངས་ནས་བརྗོད་ན། འདི་དག་ཚང་མ་བྱིས་ལ་ཡིན་མོད། མིང་གཞུང་ལ་སློབ་གསོའི་བྱོན་དུ་ལ་མོན་ཚེན་གཏོང་རྒྱའི་
དུས་པ་མེད་པར་མིག་ལ་གཅིག་བཅུ་ནས་བསྡད་ཡོད།

དམའ་འབྱིང་གི་སློབ་ཚན་དུ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཅིས་རིག་ དབྱིན་ཡིག་ ལྷན་ཅུལ་ དངོས་ལུགས་ རྩིས་འགྲུའ། རྒྱ་
དངོས་ ས་རྒྱས་ ལོ་རྒྱས་ བསམ་སློབ་ཆབ་སྟེད། མཐུན་རྒྱུན་ཡོད་སའ་ཀལ་ལྟ་འུར་བཅས་ཡོད།

དུས་རབས་༣༠ ལོ་རབས་༧༠ ནས་བཟུང་། དམའ་འབྱིང་མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཡིག་རྒྱགས་མེད་པར་བཅོས་པ་དང་། སློབ་
མས་ལོ་གསུམ་ནང་སློབ་ཚན་ཡོད་སྟེ་གསུམ་གྱི་ལོ་འཁོར་ཡིག་རྒྱགས་བརྒྱ་ཆའི་༦༠ ཡན་ལོན་ཚེ་མཐར་ཕྱིན་ཚོགས་ དམའ་འབྱིང་
སློབ་མ་རྣམས་ལོ་རིམ་གསུམ་པའི་སྐབས་མཐོ་འབྱིང་གི་ཡིག་རྒྱགས་སྟེ་ཞུགས་དགོས། དེའི་རྒྱགས་གཞི་རྒྱ་ཡིག་(༡༣༠)དང་
ཅིས་རིག་(༡༣༠) དབྱིན་ཡིག་(༡༣༠) དངོས་ལུགས་(༢༠) རྩིས་འགྲུའ།(༢༠) ལྷན་ཅུལ་(༣༠)བཅས་བརྗོད་མས་
རྒྱ་མཐུངས་༥༣༠ ཡོད། ཡིག་རྒྱགས་འདི་རིགས་ལེ་ཅིང་གི་ཉེ་ཞིན་རྒྱས་སྟེ་ལྷན་ཅུལ་དམིགས་བསལ་རྒྱགས་ཤོག་བཅོས་ཚོགས་
ཅུང་། ཞིང་ཚེན་རེ་ནས་གཅིག་གྲུར་གྱིས་རྒྱགས་གཞི་འདོན་དགོས།

པོད་རང་སློང་སློང་ས་ཕྱི་ལོ་གསུམ་གྱི་པོད་ས་ལག་དུ་སློབ་མ་གྲུབ་སྟངས་དང་སློང་ཚན་གྱི་ཚན་སློབ་འབྱིང་དུགས་མ་དང་
མི་རིགས་སློབ་འབྱིང་གི་དབྱེ་བ་སྟེ་ས་ཡོད་པ་དང་། པོད་རིགས་སློབ་མ་རྣམས་མི་རིགས་སློབ་འབྱིང་དང་། རྒྱ་རིགས་དང་རྒྱ་
ཡིག་སློང་མཁན་གྱི་མི་རིགས་གཞན་པའི་སློབ་མ་རྣམས་སློབ་འབྱིང་དུགས་མར་བསྐྱོད་པ་དང་། སློབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་སོགས་
སློབ་གྲུ་འདི་གཉེས་བསྐྱར་ཐབས་མེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་ནང་སའ་བོད་སློང་ས་ནས་བཏང་བའི་སློབ་མ་ཚོར་སློབ་འབྱིང་(འདོན་
གྲུ) རྒྱ་ལོག་བཅུ་གསུམ་ཡོད།

མཐོ་འབྱིང་སློབ་གསོ།

དམའ་འབྱིང་མཐར་ཕྱིན་པའི་སློབ་མ་ཚོར་མཐོ་འབྱིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་འགྲུང་འགྲུར་སློབ་གྲུ་ཚེན་མོར་འཇུག་རྒྱའི་བླ་སྟོན་གྲུས་
ཚོགས་དང་། འབྱིང་རིམ་ཚེད་ལས་སློབ་གྲུ་འཕེལ་ལས་རིགས་སློབ་འབྱིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སློབ་མཐར་ཕྱིན་མ་ཐག་ལས་ཀར་ཞུགས་

པའམ་མཐོ་རིམ་ལས་རིགས་སློབ་ལཱ་རྒྱལ་སློབ་ཤུལ་གྲང་ཚོགས། ཚད་ལས་སློབ་འབྲིང་འདི་རིགས་ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་
 ལྟ་བུའི་ཚད་ལས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་མང་ལ། བྱོང་བྱིར་དུ་ཀམ་ལྷ་ཤར་དང་ཚོང་ལས། བྱ་བཅོལ་ཁང་གི་དགོ་ཆེན་ལྟ་བུའི་སྡེ་
 རིགས་འདྲོམས་པོ་ཡོད། མཐོ་སློབ་དུ་སློབ་ཡོན་མཐོ་སྒྲིབས། དབུལ་ཤོངས་ཀྱི་བྱིམ་ཚང་མང་ཆེ་བས་སྤྱི་ལུ་རྒྱལ་སློབ་ཚད་ལས་
 སློབ་ལཱ་འདི་རིགས་ལ་གཏོང་རྒྱ་འདེམས་ཀྱི་ཡོད། བྱོང་བྱིར་དུ་མཐོ་འབྲིང་ལ་ཞུགས་མཁན་མང་བ་དང་། དེར་རྒྱལ་སློབ་འབྲས་
 གྲང་ལེགས་ཚམ་མེད་ན་ཚུད་ཀྱི་མེད།

བོད་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་གི་འབྲིང་རིམ་ཚད་ལས་སློབ་ལཱ་དགོ་ཆེན་འོས་སློབ་དང་། འཕྲོད་བསྟེན། ཞིང་ལས། འབྲོག་
 ལས། རྒྱལ་སློབ་ལས་སོགས་ས་ཁུལ་རིམ་པས་འདྲུགས་གཉེར་བྱས་པ་མང་བ་དང་། ཞིང་ཚོན་དང་རྫོང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བཅུ་གས་
 པའང་མེ་རླང་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཁྲོད་དགོ་ཆེན་འོས་སློབ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་(བོད་སྐད་)མ་གཏོགས། ཚད་ལས་གཞན་དག་བོད་
 རྒྱུ་ཀྱིས་སློབ་བྱིད་བྱེད་བྱུབ་ཀྱི་མེད།

མཐོ་འབྲིང་གི་སློབ་ཚན་གཙོ་བོ་རྒྱ་ཡིག་དང་། ཚིས་རིག་ དབྱིན་ཡིག་ དངོས་ལུགས། རྩིས་ལྟར། རྒྱ་དངོས།
 ས་རྒྱུས། ཡོ་རྒྱུས། ཆབ་སྲིད། ལུས་ཅལ། ཀམ་ལྷ་ཤར་བཅས་ཡོད།

མཐོ་འབྲིང་གི་ལོ་རིམ་གསུམ་དེ་དུས་རིམ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་དང་། ལོ་རིམ་དང་པོ་ཞི་གཞི་རིམ་གྱི་དུས་རིམ་དང་། ལོ་
 རིམ་གཉིས་པ་ནས་གསུམ་པ་བར་མཐོ་རིམ་གྱི་དུས་རིམ་ཡིན། ལོ་རིམ་དང་པོར་སློབ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་སློབ་དགོས་པ་དང་། ལོ་
 འཁོར་ཡིག་རྒྱལ་སློབ་སློབ་མཚོས་ལོ་རིམ་རྩིས་མར་རིག་གནས་ཚན་ཁག་དང་རང་བྱུང་ཚན་རིག་ཚན་ཁག་གང་དུ་འདྲུལ་
 མིན་གང་མ་གྱེད་དགོས་པ་དང་། དེས་མཐོ་སློབ་ཚུད་རྒྱལ་སློབ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབས་ཀྱི་རྒྱལ་སློབ་གཞི་འཇུག་དུ་འདྲུལ་མིན་ཡང་གཏན་
 འཛུགས་བྱས་ཡོད་ལ། སློབ་མ་ཚོས་རང་རང་གིས་བདམས་པའི་སློབ་ཚན་གཙོ་ལམ་གཞིར་བཟུང་སློབ་སློབ་བྱེད་དགོས།

ཕྱི་ལོ་སློབ་གསོ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཏན་འཛུགས་ལྟར་ན། རེས་གཟའ་སྟེན་པ་དང་ཉི་མ་གཉིས་གྲང་གསེང་ཡིན་པ་ནའང་།
 ས་ཆ་མང་དགའ་ཅིག་དུ་ཡིག་རྒྱལ་སློབ་ཀྱི་གཞོན་ཤུགས་འོག་ གཟའ་སྟེན་པའི་ཉིན་ཉི་ལ་པོར་རླང་སློབ་བྱེད་པ་དང་། སློབ་ལཱ་
 ལས་གཟའ་ཉི་མར་ཡང་གསལ་སློབ་བྱེད་དུ་འདྲུག་གི་ཡོད། སློབ་འབྲིང་ཕལ་ཆེ་བར་རྒྱ་དགོང་གི་རང་སློབ་ཡོད་ལ། རང་ས་
 སློབ་མི་ཞོགས་པའི་རྒྱ་ཚོང་༧ རས་སློབ་ཁང་དུ་འདྲོམས་དགོས་པ་དང་། དགོང་སློབ་མི་རྣམས་རྩིས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོང་༧ རས་མ་
 བར་དུ་འཕ་དེ་ལས་རིང་བའི་དུས་ཚོད་གཏོང་དགོས།

མཐོ་འབྲིང་གི་སློབ་སློབ་དམིགས་འབེན་མི་མཐོ་སློབ་དུ་རྒྱལ་སློབ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟབས། སློབ་མར་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་
 པ་དང་། གཞོན་ལུང་དུས་ཀྱི་སློབ་མི་ལྟ་བུ་ལྟར། སློབ་མཚོའི་སླེང་སློབ་འབྲས་ཏེ་མང་བཟང་ནའང་། འདོན་ཐང་མེད་པའི་སློབ་
 ཚུལ་རྒྱ་བྱེད་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་མཐོ་སློབ་དུ་སློབ་སློབ་གཉེར་ལ་སྤྲོད་སློབ་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་ལུལ་མཚོད་པར་

ཡོག་ལས་དུ་ཞུགས་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཡོད་པ་སློབ་གསོ་མཁུ་སྤྲོད་ལུས་ལྟོད་པ་ཞེན་ཡོད།

མཐོ་སློབ་དུ་ཞུགས་སློད།

ཞུགས་སློད་འདི་ནི་སློབ་གསོ་མ་ལག་ནང་གི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཞུགས་སློད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། ༡༠༠༡ ལོ་བར་འཆར་ལོའི་རྒྱ་མ ནང་ཞུགས་སློབ་གྲྲི་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་ལོ་དེའི་རྒྱ་མ ཆོས་མ ནས་ད བར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད། ཞུགས་སློད་འདི་རིགས་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་སློབ་གསོ་སྤྱི་ཚོན་ནས་ཞུགས་ཤོག་བཟོ་དགོས་པ་དང་། ཞིང་ཆེན་དབར་གྱི་ཞུགས་ཤོག་གི་ནང་དོན་འདྲ་མཚུངས་མིན། ཐད་གཏོགས་གོང་ཁྲིར་ཁག་གི་ཞུགས་ཤོག་དེ་ཞིང་ཆེན་གཞན་དག་ལས་དཀའ་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་མོད། སློབ་བརྗེའི་སྐར་གྲངས་ཐད་གོང་ཁྲིར་དེ་རང་གི་སློབ་མའི་སྐར་གྲངས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དེ་ས་གནས་གཞན་གྱི་སློབ་མ་ལས་དམའ་བ་ཡོད་སྟབས། ཞིང་ཆེན་ཁག་གི་སློབ་མ་ཚོ་གོང་ཁྲིར་དུ་ཡོད་པའི་མཐོ་སློབ་གྲགས་ཅན་ཁག་དུ་འདྲེ་ལ་ཞུར་དཀའ་ཆོགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་འཕམ་མ་བཞག་ཡོད།

མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཞུགས་སློད་ནང་ཅིས་རིག་ཞུགས་ཤོག་ལ་སྐར་གྲངས་༡༥༠ དང་། རིག་གནས་ཚན་པའི་ཅིས་རིག་ཞུགས་ཤོག་ལ་༡༥༠ ། རྒྱ་ཡིག་ལ་༡༥༠ དང་། དབྱིན་ཡིག་༡༥༠ ། རིག་གནས་ཚན་པའི་སྤྱི་ཡོངས་ཞུགས་ཤོག་ལ་༡༠༠ ། རང་བྱུང་ཚན་པའི་སྤྱི་ཡོངས་ཞུགས་ཤོག་ལ་༡༠༠ ཡོད། ཚན་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་གི་དེ་ཤོག་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། རིག་གནས་ཚན་པའི་ཅིས་རིག་གི་ཞུགས་ཤོག་དེ་རང་བྱུང་ཚན་པའི་སྤྱི་ཡོངས་ཤོག་དང་བརྗེས་ན་ཅུང་སྤྲ། ཚན་པ་གཉིས་ཀའི་སྐར་གྲངས་ཁྲིར་བསྐྱོད་མས་༥༠ ཡིན།

མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ།

རྒྱ་བཀའ་བློན་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་དེ་ལོ་གཉིས་ནས་གསུམ་ཅན་གྱི་མཐོ་རིམ་ལས་རིགས་སློབ་གྲྲི་དང་། མཐོ་སློབ་ཆེད་སློབ་ལོ་བཞེ་ཅན་གྱི་མཐོ་སློབ་དངོས་གཞི་བཅས་

མཁུ་སྤྲོད་ལོ་རྒྱུས་ལོན་མེ་ཡིས། རྒྱ་རིགས་ནམས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་འོག་དུ་ཚུང་དུ་འདྲེ་བྱས་ནས་གལ་རིམ་འཐབ་ཚུང་རྒྱང་རྒྱང་གིས་གཏོགས་ཏེ། བུམས་བཅའི་ཤོ་དོན་ཤོས་ཀྱི་མེད་པ་དང་། རྒྱང་གི་འོ་འཕུང་ནས་འཆར་ལོངས་བྱུང་མཁུ་སྤྲོད་ལོན་པའི་འགྲེམ་རྒྱུད་བྱས་ཡོད།

ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ།

ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ།

སློབ་གྲྭ་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ།

མཚོ་སློབ་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ།

ལས་གྲུབ་པ་དང་། སྡེ་མ་གཉིས་ལ་གནས་ཚད་ལག་ཁྲིའི་མེད་
པ་དང་། དངོས་གཞི་མཐར་ཕྱིན་མཁན་ལ་གཙུག་ལག་སློབ་ཐོན་
པའི་‘ཞེའི་མི’ ཤེས་ཚད་མིང་རྟགས་ཐོབ་གྱི་ཡོད།

དངོས་གཞི་མཐར་ཕྱིན་རྗེས། རྒྱལ་ཡོངས་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་
སྤུང་འཇུག་གི་རྒྱལ་སློབ་ལ་ཞུགས་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱལ་སློབ་
མཁན་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དམ། སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཞིབ་འཇུག་
འཛིན་གྲྭ་གདམ་ག་བྱས་ཚོགས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་རྒྱལ་སྤུགས་སྤུགས་མཁན་ཚོས་ཐོག་མར་བྲ་རྒྱབ་རྒྱབ་
ནས་ཐོ་འགོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ཐོ་འགོད་དོད་རྒྱ་སྒྲིབ་
༡༠༠ སྤྱད་དེ་སོ་སོའི་གནས་ལུ་ལ་སྡེ་ཚན་དུ་དོ་བཅར་ཐོ་འགོད་
བྱེད་དགོས། ཐོ་འགོད་བྱེད་སྐབས་འདོད་འདུན་གཅིག་དང་། ཆེད་
ལས་གཅིག་ ཞིབ་འཇུག་ཁ་སྤོགས་གཅིག་ལས་བདམས་མི་ཚོགས་
རྒྱལ་སློབ་ལ་སྡེ་ཚན་འགོ་དང་དངོས་གཞིའི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད།
སྡེ་ཚན་འགོའི་རྒྱལ་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཚན་ནི་ཆབ་སྲིད་གཞུང་ལུགས་སྐར་
གྲངས་༡༠༠ དང་། དབྱིན་ཡིག་༡༠༠ ། ཕྱིས་རིག་༡༥༠
(ཕྱིས་རིག་ལ་སྡེ་ཚན་གསུམ་ཡོད་པ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཤོག་གྲང་
མི་འདྲ།) ཆེད་ལས་སློབ་ཚན་ལ་༡༥༠ (སློབ་མ་རང་དོས་

བོད་སློབ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ།

ནས་འདེམས་ཚོགས།) དངོས་ལུགས་དང་རྗེས་འགྲུབ། ཁྱིམ་སྐྱོད་ལུགས་རིག་པ་བཅས་ལ་ཅིས་རིག་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱེད་མི་དགོས་
 ཞིང་། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཉུང་མཐར་ཆེད་ལས་སློབ་ཚན་གཉིས་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། ཚད་སྲིད་གཞུང་ལུགས་དང་། དབྱིན་ཡིག
 ཅིས་རིག་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱེད་མི་ལོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། ཆེད་ལས་སློབ་ཚན་རྣམས་མཐོ་སློབ་མོས་ས་བཅོས་ཚོགས་
 སློབ་འགྲུའི་ཡིག་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོ། སློབ་མ་ཚོས་རང་རང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཁ་སྤྲོད་གས་གང་བདམས་པའི་སློབ་ཚན་དེ་དག་
 གི་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་མོ་མོའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལུགས་དང་རིམ་གཞིར་བརྒྱུད་དོ་འཕྲད་དག་རྒྱལ་སྤྱོད་སློབ་ཚན་ལྟེ། མཐའ་མའི་སློབ་འཇུག་
 གི་ཐོབ་ཐང་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཞིང་། ལོ་ན་ལ རན་ཉ རིང་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་སྤྱད་སྤྲོད་མཐར་མོན་ཚོ། 'མོ་མོ་
 'ཡི་ཤེས་ཚད་མིང་རྟགས་ཐོབ་གྱི་ཡོད།

'མོ་མོ་'ཡི་མིང་རྟགས་ཐོབ་རྗེས། 'མོ་མོ་'ཡི་ཤེས་ཚད་མིང་རྟགས་ལེན་པར་ལོ་ཉ རན་ལ བར་སློབ་གཉེར་བྱེད་
 དགོས་པ་དང་། མཐོ་སློབ་རེ་བྱུང་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་ཆ་རྒྱུན་བཞག་ཡོད་པ་ལས། སལ་ཆེ་བར་རྒྱལ་སྤྱོད་དུ་ལུགས་མི་
 དགོས། མཐོ་སློབ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐད་ཀར་'མོ་མོ་'སློབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྱུར་ཏེ། 'ཞོ་མོ་'ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་སྤྱད་སྤྲོད་པ་
 མཐར་མོན་ཚོ་'མོ་མོ་'ཡི་མིང་རྟགས་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་དག་གིས་མཐར་མོན་མ་ཐུབ་ན། 'མོ་མོ་'ཡི་མིང་རྟགས་ལག་
 ཁྱིམ་ཡང་རྒྱག་གི་མེད།

རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གཙོ་གནད་མཐོ་སློབ་རེ་བྱུང་ཞིག་ཏུ། རྒྱ་ནག་གི་ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲུ་འགྲིམ་མཁན་སལ་ཆེ་བར་རྒྱལ་
 ཁབ་དང་སློབ་གྲུའི་དོན་ནས་སློབ་སྦྱོང་དོགས་དུལ་ Scholarship སྤྱོད་སློབ་ལེན་པས། སློབ་ཡོན་ཆ་ཚང་རང་དོན་ནས་ཐབས་
 འཚོལ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་ནག་གི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་ཁོངས་གཏོགས་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཚུད་ཚོ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱི་
 ལོགས་ནས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་འཆར་འདུ་ལེན་ཐབས་འཚོལ་བྱེད་བྱུང་པས། ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་ཚོར་སྤྱི་ལོ་སློབ་སྦྱོང་དོགས་
 དུལ་རྒྱ་སྒྲོར་༡༠༠༠ རན་༣༠༠༠ བར་ཐོབ་གྱི་ཡོད།

བོད་དུ་མཐོ་སློབ་ཆེད་སྦྱོང་བྱ་ཡུལ་ནི་མཚོ་སྤོན་གྱི་ཆལ་ཆ་དང་། ཀན་སྤྱོད་གཙོས། དཀར་མཛེས་ཁུལ་གྱི་དར་མདོ།
 ར་བ་ཁུལ་གྱི་འབར་ཁམས་བཅས་ཀྱི་དགོ་ཐོན་ཆེད་སྦྱོང་སློབ་གྲུ་བཅུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཅིང་ཚུད་པའི་ནང་བསྟན་སློབ་མྱིང་ཁག་
 དུ་ལ། མཐོ་སློབ་གཞན་གྱི་ཟབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲུ་བཅས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅིན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་དབྱེད་མི་རིགས་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོ་དང་།
 ལན་གོ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཚོན། ཟི་ལིང་དུ་ཡོད་པའི་མཚོ་སྤོན་མི་རིགས་སློབ་ཚོན། ཁྱིམ་དུ་ཡོད་པའི་
 སྤོ་རྒྱལ་མི་རིགས་སློབ་ཚོན་སོགས་ནི་དུས་རབས་༣༠ ལོ་རབས་ལ༠ རན་། བོད་རིགས་ལས་བྱེད་གསོ་སྦྱོང་གི་ཆེད་དུ་བཅུགས་
 པའི་དངོས་གཞིའི་ཚན་ཁག་ཡོད་པའི་མཐོ་སློབ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་ལས་དོན་ལྷན་སྤྱོད་གྱི་ཁོངས་སུ་
 ཡོད། ལྷ་ས་དང་ཟི་ལིང་དུ་བོད་གྱི་གསོ་རིག་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོ་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། བོད་སྤོངས་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོ་ནི་བོད་ས་

ཁྱེད་ཡོངས་སུ་བོད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཡོད་པའི་སློབ་གསོ་ཕྱུག་ལོགས་གཏོང་ས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་ཁག་བཙུགས་པའི་མཐོ་སློབ་ཉལ་
ཅིག་དེ་ཡིན།

༡༠༠༡ ལའི་ལྷ་མ་ ཚོས་མ ཉིན། རྒྱལ་སྲིད་སྲི་བྲུབ་ཁང་གི་མི་རིགས་སློབ་གསོ་བཅོས་བསྐྱར་གཏོང་ཟབ་དང་
ཡར་རྒྱས་ཅི་མགོ་གས་གཏོང་རྒྱ་ཐད་ཀྱི་གཏན་འབེབས། ཡིག་ཙམ་། ༡༠༠༡། ༡༤ ནང་འབོད་པ་རྣམ་ན། བྱངས་ཉུང་མི་
རིགས་ས་ཁུལ་དུ། ‘ལོ་རྒྱུས་དང་སྲི་ཚོགས། རང་བྱུང་གི་མཐུན་རྐྱེན། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཚུ་ཚོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
བརྟེན་ནས། སློབ་གསོའི་འདུ་ཤེས་ཚུང་རྗེས་ལྷན་ཡིན་པ་དང་། སློབ་གསོ་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་འཕེལ་རིམ་དཔལ་བ། སློབ་གསོའི་
མྱེད་གཞི་ཞན་པ། འོས་འགན་སློབ་གསོ་བྲུབ་གདལ་དང་སློབ་གསོའི་ལས་རིམ་གཞན་དག་འཕེལ་འགྲོས་དཔལ་བ། དགོ་ཆུན་
ཀྱི་བྱངས་ཚད་མི་ཡོངས་པ་དང་། རྒྱས་ཚད་མི་འདད་བ། སློབ་གསོའི་མ་རྩ་འཇུགས་གཏོང་ཉུང་བ། སློབ་བྱ་འཇུགས་གཏོང་
གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་བཅོས་དཀའ་བ། སློབ་ཕྲུག་སློབ་གྲུར་འགོ་བརྒྱུད་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཞིང་། དགོ་ཆུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཞན་པའི་
དཀའ་ངལ་ཡོད་ཚུལ་ངོས་ལེན་བྱས་ཡོད། །

མཚན་བུ།

① རྒྱལ་སྲིད་སྲི་བྲུབ་ཁང་གི་གཞི་རིམ་སློབ་གསོ་བཅོས་བསྐྱར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ཀྱི་གཏན་འབེབས། ༡༠༠༡། ༡༤། ༡༤ ཡིག་ཙམ་། ༡༠༠༡། ༡༡

ལྷན་འགྲོལ་ཚོས་ལུགས།

ལྷན་འགྲོལ་གི་སྐོར་ལ་སྐྱེད་པ་སངས་ལྷན་འགྲོལ་ཚོས་ལུགས་དང་། དབྱི་སི་ལམ། ཡི་བྱ། ཉའོ་བཅས་ཚོས་ལུགས་
ཚེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ལྷན་འགྲོལ་དང་སྐྱེད་པ་བཞིན་གྱི་སྐྱིག་འདུགས་ལྷན་པ་མ་ཟད། ལྷན་འགྲོལ་གིས་ཀྱང་དོས་ལེན་
བྱེད་བཞིན་ཡོད། ས་ཁུལ་ལ་ལམ་ཚོས་ལུགས་རྒྱུད་ཁག་དམིགས་བསལ་བ་དེ་རྒྱུད་ཡང་ཡོད།

ལྷན་འགྲོལ་གིས་ཡོངས་ཁྲུབ་ཞིབ་བཞེར་མ་བརྒྱུད་པའི་གྲངས་ཚོ་ཚོར་དབལ་བྱས་པ་རྣམས་ན། ཚོས་ལུགས་ལ་དང་བྱེད་
ལའན་གྱི་མི་འབྲེལ་དུང་ལྷུང་གཅིག་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྐོར་སྐོར་ལ་ལྷུང་བརྒྱུད་གྱི་ལྷ་སྐོར་ལྷག ཚོས་ལུགས་
དོན་གཉེར་བྱེད་ལའན་འབྲེལ་གསུམ་ལྷག ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་༡༠༠༠ ལྷག་ཅིང་དང་། ཚོགས་སྡེ་དག་གིས་བཅུ་གསུམ་
པའི་ཚོས་ལུགས་སྐོར་གཉེར་ཁང་༧༩ ཡོད་སྐྱད།

༡། ལྷན་འགྲོལ་ཚོས་ལུགས་ཆེ་ཁབ།

༡) རང་ཚོས།

སྤྱི་ལོའི་བརྒྱ་ལྷག་དང་པོའི་ནང་ལྷན་འགྲོལ་ཏུ་རང་ཚོས་དར་ཏེ། ད་བར་ལོ་༡༠༠༠ ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་དམིགས་
གི་ཆ་ནས་ལྷན་འགྲོལ་དང་། བོད་རྒྱུད། པ་ལི་རྒྱུད་བཅས་ཁབ་གསུམ་དུ་བྱེ། ལྷན་འགྲོལ་གྱི་རང་ཚོས་དེ་ཉན་ལྷན་འགྲོལ་གྱི་གོང་མ་
ཉན་མིང་ཉི་ལོ་སྐབས་སུ་ལྷན་འགྲོལ་ལ་རང་པའི་བརྒྱུན་བཅོས་དང་སྐྱབས་སྐྱོན་གདན་དྲངས་ཤིང་། དེ་དག་ཉ་དཀར་པོར་བཀལ་ཏེ་ཡོང་
བས། ལྷན་འགྲོལ་ལོ་དབྱུང་དུ་ཚོས་སྤེལ་མ་ཉ་དཀར་དགོན་བཏབ་ཅིང་། ཉ་མོ་མི་①ནས་ལོ་རྒྱུ་བཀའ་ཉེས་གདན་ལུས་ཀྱིས་སྤོན་
པའི་གསུང་རབ་ལེན་ཞེ་གཉེས་ལྷན་འགྲོལ་བརྒྱུད། ཐང་ལྷན་འགྲོལ་སུ་དེང་སང་བརྒྱན་འཕྲིན་ལྷན་སྤོན་ལྷན་གསུང་བྱེད་བྱེད་ཟེན་
ཐོ། སྤྱི་བྱ་ལ་ཟེར་བའི་ཐང་ཟན་ཅོང་ངམ་ཐང་མིན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
ལ་ཐང་ཐེ་ཚུང་གིས་གཅིག་ཆེར་གཟིགས་ཏེ། ལོ་རྒྱུ་བརྒྱུད་ལ་བརྒྱུས་ཏེ་རང་པའི་བརྒྱུན་ཚོས་ལྷན་འགྲོལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས།
ལྷན་འགྲོལ་རང་ཚོས་ལྷན་འགྲོལ་དུ་སྤུང་ལྷན་འགྲོལ་སུ། དེས་ཡོན་ཅན་ནམས་གཞུང་གི་ཐོབ་གོས་འཛོགས་ལྷན་འགྲོལ་དེས་པར་དུ་
གོང་ཅིའི་ལྷན་འགྲོལ་ལ་བརྟེན་དགོས་སྐབས། ལྷན་འགྲོལ་རང་ཚོས་ཉམས་ལྷན་གྱི་མགོ་ཚུགས། མོག་པོའི་ཡོན་ལྷན་འགྲོལ་དང་།
མན་ལྷན་ཚེན་ལྷན་འགྲོལ་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་ཆེན་ཁག་ཅིག་གདན་ལུས་ཀྱིས་ལྷན་འགྲོལ་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནས་དཔོན་རིགས་མི་དྲུག་
བརྒྱུད་དེ་རིམ་བཞིན་བོད་བརྒྱུད་རང་བརྒྱུན་ལྷན་འགྲོལ་དུ་སྤོན་ལའང་ཡོད་པ་དང་། མིན་ལྷན་འགྲོལ་སྐོར་སྐོར་ལ་བརྟེན་ནས་

རྒྱ་བརྒྱུད་ནང་ཚོས་ལུགས་ལྷན་འཛིན་བྱས་ཡོད། གྲང་ཁུན་ཏང་རྒྱ་ནག་ཏུ་དར་ཏེ་དུས་རབས་བྱེད་ཙམ་དེང་ཚོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་མོངས་དང་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱུན་ཞིག་འབྲུར་ཡོད་མོད། དེང་སང་དམར་ཤོག་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་རྗེ་ཉུང་དུ་སོང་སྟེ། རྒྱ་རིགས་རྣམས་ལ་ནང་བསམ་སྡེའི་སྤོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེན་ཡོད་པ་དང་། སློལ་རྒྱུན་གྱི་ཚོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་དང་ཚོས་ལུགས་ཁག་དང་སློལ་གྱིས་དེར་ཁ་གསལ་བའོང་རྒྱུར་དེ་བའཛོན་མཁན་མང་པོ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་རིགས་ཁྲོད་ནང་ཚོས་འདིར་ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་ལུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད། ནང་ཚོས་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་གྱི་ཚོས་སྒོར་འབྲུག་པའི་ཚོ་ག་དང་གཏན་འབེབས་ཁ་གསལ་མེད་སྟབས། ཚོས་དད་བྱེད་མཁན་གྱི་གངས་འབོར་ཅིས་བསྐོར་བྱེད་དགལ། ཁ་བས་གྱིས་རགས་ཅིས་ལྟར་ན་དུང་ལྷུར་གཅིག་སྟེན་ཡོད་པར་འདོད། ② བོད་སྐད་གྱི་ནང་ཚོས་དེ་བོད་དང་སོག་པོ། དུས་གྲུ་མོན་པ། ཉོར་སོགས་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཁྲོད་དུ་ལམ་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་པའི་ཚོས་ལུགས་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༧༡ ལོར་ཚོས་དད་མང་ཚོགས་ཁྲི་༧༠ ལྷག་ཟིན་ཡོད། པ་ལི་སྐད་གྱི་ནང་ཚོས་དེ་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་སུ་ཡོད་

པའི་ཉེ་དང་། ལྷུ་ལང་། ཉེ་ནང་། མཚོ་གས་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་རྒྱན་མོང་གིས་དད་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། ༡༩༧༡ ལོར་ཚོས་དད་མང་ཚོགས་ཁྲི་༡༥༠ ལྷག་ཟིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་ཏུ་གསང་སྟེན་དང་སའི་ཡུལ་གཅོད་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཨན་(དང་སང་ཞེ་ཨན་གྲོང་ཁྲིམ་) ཡིན་པ་གནའ་རྗེས་ཉམས་ཞིབ་པས་ཁྲུང་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད།

རིག་གསར་ནང་རྒྱ་རིགས་རབ་བྱུང་པར་འབབ་ཚོད།

༡) དབྱི་སི་ལམ་ཚོས་ལུགས།

སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ལྔ་པ་ནང་ཨ་རབ་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་དར་བ་དང་། ད་པར་ལོ་༡༩༠༠ ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་། དབྱི་སི་ལམ་ལ་སྐྱེན་ནི་ Sunni དང་ཤི་ཏེ་ Shiite བཅས་ཚོས་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་ནག་ཏུ་གཅོད་བསྐྱེད་ཚོས་རྒྱུད་འཛིན་མཁན་ཡིན། ③ ཚོས་རྒྱུད་དེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་དར་སྐབས། ཀན་སུ་ཏུ་ཉོང་བརྒྱུད་སྐམ་ས་ནས་དར་བ་གཅིག་དང་། མཚོ་ཐོག་ནས་གོང་གོ་འུ་ཞིང་ཆེན་ཚོན་གོ་འུ་བརྒྱུད་པ་བཅས་ལམ་ཁ་གཉིས་ནས་དར་ཡོད། ཉོས་དང་ཡུ་གུར། ཐ་ཐར། ཨར་ཁེ་ཅི་ ཏ་སག ལྷ་ཚེ་ལེག་ ཏུང་ཞང་། ཟེ་ལར། པའོ་ཨན་སོགས་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཀྱི་དད་པ་བྱེད་མཁན་བྱེད་པ་གཉིས་ལྷག་ཡོད། དེ་དག་གཅོད་ཆེན་ཤིན་ཅང་དང་། ཉིན་ཞལ། ཀན་སུ་ཏུ། མཚོ་སྟོན། ཡུན་ནན་སོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་ཆེན་དང་རྫོང་སྤྱི་གྲོང་ཁྲིམ་གཞན་དུ་འང་གང་ཙམ་ཁྲབ་ཡོད།

མུ་མུ་གི་བྱ་བྱ་ལྷོང་ལྷོང་གི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 ཡ་ཟེར་བ་སོགས་སུ་དབྱི་མི་ལམ་རྗེས་འཇུག་
 ཚོ་ཚོས་ལུགས་གཞན་དང་བསྐྱར་ན་དྲག་སྲོད་
 ལ་དགའ་བ་དང་། ཤར་ཏུར་གེ་སི་ཐམ་གྱི་གཏོར་
 ཚོས་ལས་འགུལ་དང་། མུ་མུ་གི་གང་སར་
 གྲུབ་པའི་ཤིན་ཙམ་གི་རྒྱུ་ལ། སྲོང་གྲིང་ཁག་
 ཏུ་ནག་ཚོང་མུག་ལ་ཁན་ནང་ཏོས་རིགས་ལང་
 བ་སོགས་ལ་རྒྱ་ཡིག་དྲ་རྒྱ་རྩལ་ལ་ཁན་ཚོས་
 སྲོན་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་དྲུ་
 ཏོས་རིགས་དང་རྒྱ་རིགས་དབར་རིག་གཞུང་

མུ་མུ་གི་བྱ་བྱ་དྲུ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཟེ་ལིང་ཏུར་གོ་མི་ཏོས་ཏོས་སྒྲིལ་ཁང་།

གི་གཏོར་ཕུག་ཚོད་སྲོང་བྱུང་སྟེ། འཇུག་ཟེར་གི་དོན་རྒྱུ་རིམ་བསྐྱར་བོན་ཡོད་པ་དང་། ཏོས་རིགས་དང་བོད་རིགས་དབར་ལའང་
 ཚོད་སྲོད་ཡོང་བཞིན་ཡོད།

༡) ཡི་ཤུ་ཚོས་ལུགས།

ཡི་ཤུ་ཚོས་ལུགས་ལ་གནམ་བདག་
 Catholic དང་། ཤར་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུ་གཙང་མ། ཏུར་
 གྱིན། Orthodox གསར་མ་ Protestant བཅས་
 ཚོས་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་༡༤
 བར་མུ་མུ་གི་དཔ་སྐབས། རྗེས་འཇུག་ཚོས་དང་པ་
 བྱ་ཡུལ་གྱི་སྤྱུ་ལ་གནམ་བདག་ཅིས་འཕོད་པས་དེ་ལྟར་
 བཏགས་སྐད། ༡༩༤༩ ལོར་ཕན་ཏན་གྱི་དང་རྒྱ་
 བུ་དབར་ཚོད་སྲོང་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱུ་ལ་སྲོད་
 འོག་མུ་མུ་གི་ཡི་ཤུ་ཚོས་ལུགས་ལ་ཐུན་ཚོགས་གྱིས་
 ‘རང་སྲོད་། རང་བརྒྱུད། རང་གསོ་’ཞེས་‘རང་
 གསུམ་’ཟེར་བའི་སྲིད་ཇུས་བསྐྱར་བ་དང་། ཚོས་དཔོན་

༡༩༤༤ ལོར་བཏགས་པའི་ཕྱང་ཏེ་གནམ་བདག་སྤྱུ་ཁང་།

བརྗོད་བཞག་བྱེད་སྲོལ་ལ་ཕན་པ་ལྟོན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས། ༡༧༥༧ ལོར་རྒྱལ་གྱི་ཡི་བྲུ་ཚོས་ལུགས་རང་གསུམ་
རྒྱལ་གཅེས་ལས་འགྲུལ་འབྲུས་མི་རྣམས་ཚོགས་ཞེས་པ་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། དེར་སང་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྒྱུད་གསར་མའི་ཚོགས་པ་ཆེ་
ཤོས་དེ་ཆགས་ཡོད།

རང་གསུམ་གྱི་སྲིད་རྒྱུས་དེར་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་སྐོང་སྐོང་ཆེ་ཤོས་ནི་གནམ་བདག་ཚོས་ལུགས་ནང་བྱུང་བ་དང་། ༡༧༥༧
ལོར་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱུགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་གནམ་བདག་ཚོས་ལུགས་རྒྱལ་གཅེས་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་སྐོང་། རང་གསུམ་སྲིད་
རྒྱུས་ལ་དོས་ལེན་གྱི་གྲོས་ཚེད་བཞག་སྟབས། རྗེས་འདྲུག་པ་མང་དག་ཅིག་ཚོགས་པ་དེ་ལས་སྤྱིར་བཏོན་པ་དང་། དེའི་ཁྲོད་ཀྱི་
སྐོར་ཞིག་གིས་ལུ་མཐུན་ཕན་པ་ལྟོན་ལ་སྐོར་སྲོལ་པས། དེ་དག་ལ་གསང་བའི་ཚོས་ཚོགས་ཞེས་ཀྱང་འབོད། རྒྱལ་གྱི་གཞུང་
ལ་ཐོ་འགོད་བྱས་ཟིན་པའི་ཡི་བྲུ་ཚོས་ལུགས་དང་གནམ་བདག་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འདྲུག་པ་བརྗོད་མས་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་རྒྱ་ག་
རྣམས་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་དེས་ཡོད་རྗེས་འདྲུག་པ་དུང་ཕུར་གཅིག་དང་བྱེ་བ་གཉིས་ནས་དུང་ཕུར་གཅིག་དང་བྱེ་བ་བཞིའི་
བར་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མཐོང་དང་ཡའོ། དབྱིས། ལ་དུ་ལུ། ཅིན་མོ་སོགས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ཉེ་
བའི་དུས་རབས་སུ་ཡི་བྲུ་ཚོས་མགོ་འགྲུར་ཡོད།

དེར་སང་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་། རྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟོས་ཁྲོད་ཡི་བྲུ་ཚོས་ལུགས་དར་
ཚད་ཉ་ཅང་མགོགས་པོ་ཡོད་ཚོད། ཐའེ་མུན་གྱི་ཚོས་པ་པོ་བྱིན་ཁྲུང་བྱིན་གྱི་ཚོས་ཡིག་ཏུ་ཡི་བྲུའི་རྗེས་འདྲུག་ལོ་རེར་ཆ་སྟོ་མས་
བྱེ་བ་གཉིས་མེ་འཕར་སྟོན་ཡོད་བཞིན་ཡོད་ཚུ་ལ་བཀོད་འདུག།

རྒྱལ་གྱི་ནང་ཚོས་ནི་སྐང་ཆེན་ལ་ཞོན་ཏེ་རྒྱལ་གྱི་ལ་ཐེབས་པ་དང་། ཡི་བྲུ་ཚོས་ལུགས་ནི་སྲོལ་ལས་ལ་ཞོན་ནས་འཕུར་
ཡོད་བཞིག་དེ་ཅེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

༧) ཏའོ་ཚོས་ལུགས།

ཏའོ་ནི་སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་པའི་ནང་རྒྱལ་གྱི་རང་གི་ས་ཐོག་ནས་དར་བའི་ཚོས་ལུགས་ཤིག་རྟེ། གནམ་འཕམ་སུ་

ལྷུ་ཏའོ་པེ་ལོ་ཏའོ་ཡི་སྤྱུ་ཁང་།

ལྷ་འདྲེ་ལ་དད་བཀུར་བྱེད་པའི་བསམ་སྐྱོའི་མང་གཞིའི་སྤྱང་རིམ་བཞིན་སྤྱུ་ལུ་
ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་དེ་སྤྱུ་བ་པ་ཞིག་ཡིན། ཏའོ་ཞེས་པ་ཐོད་སྐྱད་ཀྱི་‘ལམ་’དང་
གོ་དོན་ཐག་ཉེ་ཞིང་། ཚོས་ལུགས་འདིས་ཏའོ་ལོ་ཡོད་ཚད་འདིའི་ནང་སྤྱུ་པ་
དང་། ལྷ་ལ་ཐེམས་ཅད་དུ་གནས་པ། མཐའ་དག་གི་མགོ་ཚོམ་ས་ཏའོ་ཡིན་
པའི་འགྲུལ་བཤད་རྒྱལ་གྱི་ཡོད། ཏའོ་དང་མཉམ་དུ་‘ཏེ’་ཟེར་བཞིག་སྤྱིར་བ་
ནི་ཐོད་སྐྱད་དུ་‘སྤྱོད་པ་’དང་གོ་དོན་ཉེ་བ་རྟེ། ཏའོ་ཏེ་གཉིས་སྤྱུ་ལྷ་དུ་སྤྱུ་ལྷ་གྱུ་ན་

སྤྱོད་ལ་གོ་ཚོག་ ཚོས་ལུགས་འདིས་སྐྱུ་བ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་བཅོས་སྐོར་རྩལ་འདོན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་།
རང་བྱུང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འཚམ་མཐུན་དགོས་གཤམ་ཆེ་བའི་སྣ་བསྐོས་བཞིན་ཡོད།

བརྒྱུས་ལ་བཅུ་གཉིས་པའི་རྗེས། ཚོན་གྱིན་ཏའོ་དང་གྱིན་ཡི་ཏའོ་ཟེར་བའི་ཚོས་རྒྱུད་ཁག་གཉིས་སུ་གྱུས་ཏེ། རྩ་མ་
དེའི་རྗེས་འདུག་པ་ཉམས་བྱིས་ཐབ་མི་འཛིན་པར། དཔེན་གནས་སུ་དཀར་ཟས་སྤྱོད་བཞིན་སྐྱུ་བ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འདུག་པ་དང་།
རྗེས་མ་དེས་བྱིས་ཐབ་བཟུང་སྟེ་སྣ་འདུལ་འདྲེ་འདུལ་གྱི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བྱེད། ཏའོ་ཡི་གསོའི་གཤམ་གི་མན་ངག་དུ་མ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཏེ་
ཅང་གྲགས་ཆེ།

ཐའོ་མན་དང་ཏོང་ཀོང་། ཨ་འོ་མིན་བཅས་རྒྱ་སྤྱོད་བྱེད་ལུགས་ལ་ཚོས་ལུགས་འདིའི་སྐྱེ་ཁང་མང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་
སྤྱོད་ལེགས་སྤྱོད་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་མྱོང་ལུགས་སུ་ཁབ་ཀྱི་འདུག་ཏུ་འདུག་པར་མཚོན་རྒྱུ་ཡོད།

རྒྱ་ནག་ཏུ་འོ་རྒྱ་སྤྱོད་ལེགས་ལ་གྲགས་ཅན་དཔའ་ལོ་ཀོན་ལུས་དང་སྣ་ཚུ་ལོ་གསལ་ལ་དང་བཀུར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ལེགས་ཤིག་དང་།
ཕྱོད་གསལ་ཏུ་སྣ་སྤྱོད་དང་གཞིས་བདག་ལ་མཚོན་བཀུར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ལེགས་ཤིག་ཡོད་པ་འདི་དག་ཏའོ་ཡི་ཁོངས་སུ་འདུ་མིན་ཐད་
ཚོད་མྱོང་ཡོད་པ་དང་། ཁབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སྤོལ་རྒྱ་ཚོས་ལུགས་ཞེས་ལོ་གསལ་སུ་དགའ་བྱི་ཡོད། འདིའི་སྤྱོད་ལེགས་རྒྱ་ནག་
སྤོ་རྒྱུ་དུ་དར་སོ་ཆེ་ནའང་། རྒྱ་ལ་ཡོངས་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱི་ག་འདུགས་ཤིག་མེད།

ཁ། རྒྱ་ནག་གི་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་དོ་དམ་

༡) ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་བྱིས་ལོ་གསལ་

ཚོས་ལུགས་དོན་ཚན་༡༥ ནང་། ཀུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྤྱི་དམངས་ལ་ཚོས་ལུགས་དང་མོས་གྱི་
རང་དབང་ཡོད་ཅེས་བཀོད་པ་དང་། ༡༩༨༩ ལོའི་ཟླ་༡ པར། ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་མི་སྣས་ཀུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཚོས་ལུགས་བཅའ་བྱིས་ལོ་གསལ་གྱི་འཆར་ཟེན་ཞིག་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་སྤེལ་བར། བྱིས་ལོ་
བཟོའི་དམིགས་ལུས་ཚོས་ལུགས་དང་མོས་རང་དབང་ལ་འགན་སྲུང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཚོས་ལུགས་ལ་དོ་དམ་བྱ་
རྒྱུ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚུ་དོན་ཐད་ཚོས་ལུགས་མི་སྣ་དང་བྱིས་ལོ་བཟོ་དབང་འཛིན་པའི་དབར་ཚོད་མྱོང་བྱུང་སྟེ། གཏན་འབེབས་བྱེད་མ་
ཐུབ་པས། དབར་ནར་འགྲུངས་སུ་སོང་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཚོས་ལུགས་དང་མོས་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཉིས་
ཐད་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཚོས་ལུགས་དང་མོས་ནི་བསམ་སྐྱོའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པས་དེར་བརྩི་བཀུར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཚོས་

ལུགས་ལམ་ལུགས་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་པགས་བཤོད་རྒྱུ་འདོན་གྱི་ཁྲུང་ཚོས་རྣམ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས། དེར་བརྒྱུར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་དང་བྱེད་ཚོགས་འདི་ངོས་འདོན་བྱེད་གྱི་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་འདོན་སྤྲོད་གི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ལྟན་འབྲེལ་བས་བྱས་ཡོད་པ་ནི།

- ཚོས་ལུགས་བྱེད་སློབ་སྦྲོལ་ལུ་ལ་དོ་དམ་གྱི་སློབ་ཡིག་ ༡༩༩༩ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ རས་ལག་བརྒྱུར་བྱེད་མགོ་བརྩམས།
- གྲུང་ལྷ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཁོངས་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱལ་དམངས་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་བྱེད་སློབ་སྦྲོལ་གྱི་གཏན་འབེབས། ༡༩༩༩ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ ཉིན།
- ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་སློབ་ཡིག་ ༢༠༠༤ ཟླ་༢ ཚེས་༢ ཉིན་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཁབ་ཁང་གི་རྒྱལ་ལས་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་པ་ལ་སྤེང་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་དང་། ༢༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡ ཉིན་མགོ་འཇུགས་བྱས། ལེའུ་བདུན་དང་དོན་ཚན་ཞི་བརྒྱུད་ཅན་གྱི་སློབ་ཡིག་འདི་རྒྱ་གཞུང་གི་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ཐང་གི་གཞི་འདོན་སའི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ལ་ཆེ་བོས་དེ་ཆགས་ཡོད།

རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ཚུལ་གྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྤྱི་གཞི།

- ཚོས་ལུགས་ཚོགས་སྡེ་ཐོ་འགོད་དོ་དམ་ལག་བརྒྱུར་བྱེད་ཐབས། ༡༩༩༡ ཟླ་༥ པར་དམངས་སྤྱི་ལས་ཁུངས་དང་མཉམ་དུ་བརྒྱུགས།
- ཚོས་ལུགས་བྱེད་སློབ་སྦྲོལ་ལུ་ལ་ཐོ་འགོད་བྱེད་སྣངས། ༡༩༩༩ ལོ། འདི་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་སློབ་ཡིག་ཁྲུབ་བརྒྱུགས་བྱས་ཉིན་ནས་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུ་བྱས་འདུག།
- ཚོས་ལུགས་བྱེད་སློབ་སྦྲོལ་ལུ་ལ་ཐོ་འགོད་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་སྣངས། ༡༩༩༦ ལོ།
- བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྒྱན་གྱི་སྐུ་ལ་སྐུ་འི་ཡང་སྤྱི་དངོས་འདོན་དོ་དམ་བྱེད་ཐབས། ༢༠༠༢ ཟླ་༩ ཚེས་༡ ཉིན་ལག་བརྒྱུར་མགོ་འཇུགས་བྱས་ཡོད། དོན་ཚན་༡༤ ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་འདི་བོད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཐོ་འགོད་སྤྱི་ཚོགས་སྐུ་ན་གཞི་ཆེ་རྒྱུད་མི་པ་བཞེན། ཞིང་ཆེན་ནམ་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱི་དགའ་བོ་གི་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་སྡེ་ཚན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ཚུལ། རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཁབ་ཁང་བཅས་ནས་ངོས་འདོན་ཚོགས་མཆན་སྤྱོད་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་སྤེང་གསེར་བྱས་དུག་ལ་འདོན་གནང་ཕྱོད་བའི་སྐུ་ལ་སྐུ་འི་གསེར་བརྒྱུད་མི་དེ་བརྒྱུད་དགོས་པ་བརྗོད་ཡོད། དུད་སྐུ་ལ་སྐུ་འདོན་འདོན་བྱེད་པ་ལ་ཆ་རྒྱུན་གསུམ་དང་། ངོས་འདོན་བྱེད་མི་ཚོགས་འདི་ཆ་རྒྱུན་གཉིས་བཤོད་ཡོད་ལ། ཡང་སྤྱི་དངོས་འདོན་ཐང་ས་ཁོངས་སྤྱི་ལོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་དང་མི་སྡེ་སྐུ་ལ་སྐུ་འདི་གིས་ཐེ་བྱས་བྱེད་མི་ཚོགས་ཚུལ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད།

མཆན་བུ།

① དེང་སང་ཏུ་ནག་གི་སྤུ་ཞིང་ཚེན་ཁོངས་ཀྱི་ཀྲང་ཡི་ནས་ཏུ་ན་ཏོང་བར་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཡུན་ཞིག་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ལྔ་མི་གི་ལོ་ལྔ༤ ལོར་སོགས་པོ་མཐོ་སྐང་ནས་མཚེད་པའི་ཞུང་རྒྱུ་ཡིས་གཏོར་རྗེས། རིམ་པས་རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་སློབ་སྦྱོང་དྲིས། ལྷ་རེ་སི་(Greece)ཡིས་བཙུགས་པའི་དབུས་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁའི་ཡ་(Bactria)རྒྱལ་ཁབ་དབང་དུ་བསྟུན་ཤིང་། ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་ཚོང་འབྲེལ་འབྲུལ་ལམ་གལ་ཆེན་དུ་ཁེལ་བས། མངའ་ཐང་དར།

② <http://www.mac.gov.tw/big5/risk/2-13.pdf>

③ འཛོམས་སྐྱོང་སྟེང་གི་དབྱི་སི་ལམ་ལ་དང་པ་བྱེད་མཁན་ཡོངས་རྫོགས་ལས་བརྒྱ་ཆའི་དལ་ནས་༧༠ ཙམ་སྤྱན་ནོ་ཚོས་རྒྱུད་འཛོན་མཁན་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱ་ཆའི་༡༠ ནས་༡༥ ཙམ་ཤི་ཏེ་ཚོས་རྒྱུད་འཛོན་མཁན་ཡིན།

ལྷ་སྤུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་དུ་མ་ཆིའི་འཁོར་ལོའི་གཟུངས་གཞུག་མེར་སྲིག་གཏོང་བཞིན་པ།

གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་ཇུས།

རྒྱ་ནག་དུ་མི་མ་པ་དང་པོའི་འཛིན་སྲྀང་ས་ཁུལ་༡༧ ཡོད་པའི་ཁོངས། བར་སོག་དང་ཀོང་ཞི། ཉིན་ཞ། ཤིན་ཅང་། བོད་རྫོང་ས་བཅས་རང་སྲྀང་རྫོང་ས་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། རང་སྲྀང་ཁུལ་༡༡ དང་། རང་སྲྀང་རྫོང་༡༡༦ ། མི་རིགས་ཁང་༡༡༦༠ བཅས་ཡོད། ༢༠༠༧ ལོར་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་སྲིད་མི་འཕོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༧༠ ལྷག་ཟེན་པ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་ རང་སྲྀང་ལག་བརླར་བུ་ཡུལ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁོངས་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༤༧ ཟེན་ཡོད།

༡༽ རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་གྱི་འགྲུར་རིམ།

༡) མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་དང་། རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་གྱི་ལྷ་སྲུབ་དང་ལེན་གྱི་དུས་ ལྐབས། ༡༩༣༣ ལོར་༡༩༣༥ ལོ་བར།

༡༩༣༣ ལྷ་ ༥ པར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་བཙུགས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་རྗེས་གྱི་‘ཀྲང་གྲང་ཐེངས་གཉིས་’ པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་གྱི་བསྐྱབས་གཏམ་’ནང་། ‘རང་དབང་གི་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ ཁོངས་དང་། སོག་པོ། བོད། (ཤིན་ཅང་།) ཉིན་ཅང་། (ཤིན་ཅང་།) བཅས་གཅིག་གྲུར་གྱིས་ཀྲང་དུ་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་ སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདུགས་སྐྱུན་བྱ་རྒྱ།’ ཞེས་དང་།

༡༩༣༩ ལོའི་ལྷ་ ༦ པར་ ‘ཀྲང་གྲང་ཐེངས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་གྱི་བསྐྱབས་གཏམ་’ནང་གོས་ འཆམ་བུང་བའི་ཏང་གི་ཙུ་འཛིན་གྱི་ཟེན་བྲིས་སྲ། ‘བོད་ (ཤིན་ཅང་།) དང་སོག་པོ། ཤིན་ཅང་། མཚོ་སྲོན་སོགས་ས་ཁུལ་ དང་རྒྱ་ནག་རང་ཁོངས་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་དེ་ས་གནས་དེ་དག་གི་མི་རིགས་ཚོས་རང་ཐག་རང་གཅོད་བྱ་རྒྱ།’

༡༩༤༥ ལོའི་ཀྲང་གྲང་གི་ཚོགས་ཚེན་ཐེངས་དྲུག་པའི་གོས་ཚོད་དུ། ‘ཀྲང་གོ་གཅིག་གྲུར་བྱས་ཏེ། མི་རིགས་རང་ ཐག་རང་གཅོད་གྱི་དབང་ཆ་ཁས་ལེན་བྱ་རྒྱ།’ ཞེས་དང་།

༡༩༥༡ ལོའི་ལྷ་ ༡༡ པར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ ‘ཀྲང་དུ་སོ་མི་ཡན་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཙུ་བྲིས་ཚེན་ མོའི་’ ནང་། ‘རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁོངས་སུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་སོག་པོ་དང་། ཉིན། བོད། མེའོ། མི། (ཀོང་དུང་དུ་གནས་ པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག) ཀོ་མི་ (ཀོ་རི་ཡ།) སོགས་མི་རིགས་ནམས། ཀྲང་གོ་སོ་མི་ཡན་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་དུ་

འདྲེན་ལུགས་སམ་ཁ་བྲལ་དང་། རང་ཉིད་གྱི་རང་སྐྱོད་སའོངས་འདྲེན་ལུགས་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཅེས་བཀོད་པ་དང་། ཅུ་ཁྲིམས་
ཚེན་མའི་དོན་ཚེན་བཅུ་བཞི་བའི་ནང་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ལ་རང་ཐག་རང་གཅོད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་དོན་ལེན་བྱས་ཡོད།

༡༩༩༥ ལེའི་ ‘གྲུང་དབྱུང་གི་དམར་དམག་རྩ་དཔུང་དང་པོ་དང་བཞི་བ་རྒྱ་སྐྱེལ་རྗེས་གྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་དང་
ལས་འགན་སྒོར་གྱི་ཤོས་ཚོད་’ ཅེས་པའི་ནང་། ‘ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐོ་ནས་ཁོ་ཚོར་མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་གྱི་
ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ། ཆབ་སྲིད་ཐང་གཉེན་འགོ་ནས་བྱེད་པ་ཁམས་གྱི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་མིགས་ལས་ཅི་དགའ་
ཁ་བྲལ་ནས་རང་བཅོན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་ཡོད། གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲམ་ཏང་དང་གྲུང་གོ་སོ་སྐལ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས། དོན་
དོས་ཐོག་ཁོ་ཚོའི་མི་རིགས་རང་བཅོན་དང་བཅེངས་འགྲོལ་ལས་འགྲུལ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས།’ ཞེས་དང་། སོག་པོ་
དང་དོས་མིགས། བོད་མིགས་སོགས་ ‘རང་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་གསུལ་རྗེས། ཁོ་ཚོའི་འདོད་སྐོ་གར་ཡོད་གྱི་ཅ་དོན་གཞིར་
བཟུང་ཚོག་པ་འཕམ་འོས་པའི་སྐོ་ནས། གྲུང་དུ་སོ་སྐལ་ཏེ་སྐྱེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཉམ་པུ་དོན་དོ་མའི་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་
མི་རིགས་མཐུན་སྐྱེལ་སྐྱབ་པའི་གྲུང་དུ་སོ་སྐལ་ཏེ་རྒྱལ་སྐྱབ་མཉམ་འབྲེལ་འདྲེན་ལུགས་རྒྱ།’

༡༩༩༥ ལེའི་རྒྱ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བསྐྱབས་པའི་གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲམ་ཏང་གི་མི་འཕྲོག་རྒྱལ་སྐྱོད་གྱི་ཅ་དོན་བཅུ་
ཞེས་པའི་ནང་། ‘སོག་པོ་དང་དོས་མིགས། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་གཞན་ཡོངས་སུ་རྒྱོགས་པ་སྐྱལ་སྐྱོད་བྱས་ཏེ། མི་རིགས་
རང་ཐག་རང་གཅོད་དང་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ཅ་དོན་འོག་ཐུན་མོང་གིས་མི་ལོན་འཕྲོག་རྒྱལ་བྱེད་དགོས།’ ཞེས་བཀོད་ཡོད།

རྒྱ་དམར་གྱིས་དུས་སྐབས་འདིར་རྒྱལ་སྐྱབ་མཉམ་འབྲེལ་འདྲེན་ལུགས་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་སྐྱོགས་པ་བཟུང་དོན་ནི། ༡ གོ་མིན་
ཏང་ལ་ཁ་གཏད་གཞུགས་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་མཉམ་འབྲེན་འདྲེན་ལུགས་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་གཞིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཞིག་དང་། ༢ སུའུ་
ལེན་དང་རྒྱལ་སྐྱེ་གསུམ་པའི་གྲུང་ཁྲམ་གྱི་བྱུགས་རྒྱུ། ༣ གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་གྱི་གནས་སྡངས་ལ་རྒྱུས་མང་འཕེད་པར་
ཚོད་བགམ་གྱི་དུས་མའི་ཞིག་ཏུ་གནས་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དུ་འཛོག་གི་ཡོད།

༡) རྒྱལ་སྐྱབ་མཉམ་འབྲེལ་ནས་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གྱི་འགྲུར་བཅོས། ༡༩༩༡-༡༡
ནས་ ༡༩༩༩

༡༩༩༡ ལེའི་རྒྱ་ ༡༡ པར། མའོ་ཅི་ཏུང་གིས་ ‘གྲུང་ལྷུ་ཚང་འདོམས་ཤོས་ཚོགས་ཐངས་དུག་པའི་སྐྱབ་ལུ་ཞེ་
ནང་། ‘སོག་པོ་དང་། དོས། བོད། མའོ། ཡའོ། དབྱི། རྒྱ་བཅས་མི་རིགས་རྣམས་ལ་རྒྱ་མིགས་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་
ཐང་ཡོད་ཚོག་པ་དང་། ཐུན་མོང་ཐོག་ཉི་ཏོང་འཕྲོག་རྒྱལ་གྱི་ཅ་དོན་འོག་སོ་སོའི་ལས་དོན་སོ་སོས་དོ་དམ་བྱ་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་
ལ། དེ་མཚུངས་སུ་རྒྱ་མིགས་མཉམ་པུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲེན་ལུགས་རྒྱ།’ ཞེས་བཀོད་ཡོད།

༡༩༧༧ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ བར། མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་ ‘གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་བསྐྱབས་གཏན་མ’ ཞེས་པའི་ནང་། ‘གྲུང་གོའི་ས་ཁོངས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སོ་སོར་འདྲ་མཉམ་རང་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཅིས་བརྗོད་དེ་རང་སྐྱོང་གི་ལྷ་སྤྱོད་ཐོག་མར་བཏོན་ཡོད།

༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༥ ཉིན། རྒྱ་གར་དུ་བཅའ་སྲོད་ཨ་འི་འགྲུང་ཚབ་ཉེན་ཁེར་མོན་ Ambassador L.Henderson གྱིས་ཨ་འི་འགྲུང་ལ་སྟུན་ཞུ་ཞིག་སྤྲུལ་ཏེ། གལ་སྲིད་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་བཟུང་བ་ཡིན་ན། ཨ་འི་རིས་བོད་དེ་རང་བཅོམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་ངོས་ལེན་བྱ་རྒྱུར་བྱ་སྤྲིན་ཡོད་དཔོན་ཚུལ་བརྟན།

སྟུན་ཞུ་དེ་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ལག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ། སི་ཏ་ཡིན་གྱིས་བོད་རང་བཅོམ་ཐོབ་ན་སྤུ་ལན་ལ་དགོ་མཚན་མེད་པར་མཐོང་སྟབས། འབྲུལ་མར་སྐྱེ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་གིས། ཟླ་༡ ཚེས་༡ ནས་༡ བར་ཉིན་གསུམ་རིང་། མའོ་ཅེ་ཏུང་དང་ཡི་ཏུ་ཅུའོ་ཆི་སོགས་ལ་ཕྱོགས་བསྐྱར་བྱས། ཚེས་༤ ཉིན། སྐྱེ་ཚབ་མི་ཀོ་ཡན་(Mikoyan) གྱིས་ ‘ངས་མའོ་ཅེ་ཏུང་ལ། རྒྱ་གར་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐོག་ཐལ་དུ་གསུངས་པའི་གྲུ་བཤངས་བྱ་རྒྱ་ལེད་པ་དང་། གལ་སྲིད་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རང་བཅོམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་ན། དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རྒྱ་གར་གི་མངའ་ཁོངས་རི་རྒྱུད་དུ་འགོ་རྒྱུ་རེད། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་རང་སྐྱོང་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་ལས། རང་བཅོམ་བྱེད་དུ་འཇུག་མི་ཉན་པའི་བསམ་ཚུལ་བརྒྱུད་ཞུས་བྱས་པ་ཡིན་’ ཞེས་སྤུ་ལན་གྲུང་ལ་སྟུན་ཞུ་སྤྲུལ། ①

༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༧ ཉིན་མེན་ཏུ་ཅུང་མི་ཡིས་ ‘གོ་མིན་ཏང་གི་ཡོག་སྐྱོད་དབང་བསྐྱར་གཞི་ཅུའི་ཐོག་མམ་པར་བརྒྱལ་ཐེན་པ་དང་། རང་རེ་ཏང་གིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་གྲུང་གོ་གསར་པ་དབུ་བརྩེས་ལ་ཉེ། ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་བྱ་གཞི་མའོ་ཅེ་ཏུང་ལ་འགྲུང་སྤྲོད་དང་། བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་དེའི་རྒྱུགས་ཀྱིས་གྲུང་གོའི་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ཁབ་བཟུང་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོག་གཡོ་ལ་ངོ་ཚོ་ལ་བྱེད་སྟུང་། རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐད། ཁ་གཡང་འདི་(མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད།) བསྐྱར་དུ་ནན་བཤད་བྱེད་མི་འོས་པ་སྟེ། བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཁྲོད་གྱི་ཡོག་སྐྱོད་པ་ཚོས་ལོད་སྐྱོད་སྤོང་སྤོང་བྱེད་དཔོན། ཞེས་བཀའ་རྒྱ་བཏང་སྟེ། མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཁ་གཡང་འདོད་དཔོན་པའི་ལམ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

ཁ། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད།

༡) མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས།

༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ ‘གྲུང་གོ་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་འོ་ལ་ཚོགས་འདུའི་ཐུན་མོང་ཅ་འཛིན་’ (གྲུང་གུང་ཀང་ཡིན་) ཞེས་པ་ཡི་ཏུ་བདུན་དང་དོན་ཚན་ ༤༠ ཅན་དེའི་དོན་ཚན་ ༥༡ ནང་།

‘གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་མོ་མོ་འདུ་སྲོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་ལག་བརྒྱུད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་འདུ་སྲོད་ཀྱི་མི་འཛོམས་མང་རྒྱུང་དང་ས་ཁོངས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ན། མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ཚན་པ་ཁག་གསུམ་འདྲུགས་བྱེད་དགོས། མི་རིགས་མོ་མོ་འདུ་སྲོད་ཀྱི་ས་གནས་སམ་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ས་ཁོངས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ཚན་པར་མི་རིགས་མོ་མོའི་རྒྱ་ཚབ་ཀྱི་ས་མིག་གང་འཚམ་ཡོད་དགོས་དང་། མི་རིགས་མོ་མོར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་རང་དབང་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་དང་ཚོས་ལུགས་དང་མོས་སྤྱང་འཛིན་ནམ་བཙུག་བསྐྱུར་གྱི་རང་དབང་ཡོད་ཅེས་བཀོད་ཡོད།

༡༧༥༡ ལོའི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཚེན་སྐབས་དང་པོའི་ཚོགས་འདུ་དང་པོའི་ཐོག་ལེའུ་བཞི་དང་དོན་ཚན་ ༡༠༦ ཙན་གྱི་ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅུ་ཁྲི་མས་དང་པོ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་ ‘ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནི་གཅིག་གྱུར་གྱི་མི་རིགས་མང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། མི་རིགས་ཁག་ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན། མི་རིགས་གང་ཞིག་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་གཉེན་འགོན་བྱེད་པ་འགོག་སྡོམ་དང་། མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་གཏོར་བཅིག་གཏོང་བའི་བྱ་སྲོད་འགོག་སྡོམ་བྱ་རྒྱ། མི་རིགས་ཁག་ཚང་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་བཀོལ་སྲོད་དང་གོང་སྤེལ་གྱི་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། ཚང་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་སྤྱང་འཛིན་ནམ་བཙུག་བསྐྱུར་གྱི་རང་དབང་ཡོད། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཁག་འདུ་སྲོད་ཀྱི་ས་གནས་སུ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་ལག་བརྒྱུད་བྱ་རྒྱ། མི་རིགས་མོ་མོའི་རང་སྐྱོད་ས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་འབྲུག་དུ་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཡིན།’ ཞེས་བཀོད་དེ་ཁྲི་མས་ཐོག་ནས་ལམ་ལུགས་དེ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡) མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་གི་འགྲེལ་བཤད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་དམ་བཅའ།

༡༧༥༢ ལོར། ཀྲོའུ་ཨིན་ལེ་ཡིས་ ‘རང་རྒྱལ་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་དོན་འགའ་’ ཞེས་པའི་ནང་བརྟན་དོན། ‘ང་ཚོས་རང་རྒྱལ་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་གཞིར་བཟུང་སྟེ། དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་(དངོས་གནས་དང་གནས།) གྱི་སྐོན་ནས་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་ལག་བརྒྱུད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་འདི་མི་རིགས་ནི་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་དང་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་གི་ཡང་དག་པའི་རྩུང་འབྲེལ་ཡིན་ལ། ཆབ་སྲིད་རྒྱ་རྒྱུན་དང་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཡང་དག་པའི་རྩུང་འབྲེལ་ཡིན་ ཞེས་དང་། ‘མི་འཛོམས་མང་པའི་མི་རིགས་ནས་མི་འཛོམས་རྒྱུང་པའི་མི་རིགས་བར་དང་། འདུ་སྲོད་ཆེ་པའི་མི་རིགས་ནས་འདུ་སྲོད་ཆུང་པའི་མི་རིགས་བར་ཉ་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་སྐྱོད་ཚན་པ་ཆགས་ཏེ། མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ཐོབ་ཐང་འབྲུག་ཚང་བ་ཡོངས་སུ་སྲོད་བྱུང་ཡོད། ལམ་ལུགས་འདི་རྣམས་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་སུ་བྱུང་མ་སྐྱོང་བའི་གསུམ་གཏོད་ཅིག་མེད་ཅེས་བཀོད་ཡོད།

༡༩༥༢ ལོར། ཉིང་ཞའོ་མེང་གིས་ཀྱང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་དེ་དུང་‘སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དུས་རིམ་
 ཐོག་མ་’ཡིན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། ཁོས་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་ཐད། ཀྱང་གོས་
 ལག་བརྟུང་བྱེད་པའི་མི་རིགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ཡུལ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་མ་ཡིན་པར། མི་རིགས་ས་ཁོངས་
 རང་སྤྱོད་གི་ལམ་ལུགས་ལག་བརྟུང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོའི་བསམ་པར་ལམ་ལུགས་འདི་ལག་པོ་ཞིག་དང་། ཀྱང་གོའི་གནས་
 བབ་དང་འཚམས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོར་ལེགས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འདི་ནི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལེགས་
 ཆ་ཞིག་ཡིན་པས། འདོར་མི་རུང་ཞེས་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟུང་བྱེད་སྐབས། ‘དབལ་འབྱོར་ཡར་
 རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་ན། རང་སྤྱོད་དེ་སྤོང་པ་རེད’ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་གི་རྒྱབ་ཤེད་ཀྱི་པོ་འདྲི་བ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ནི་ཀྱང་གོའི་རྩ་བའི་ཆབ་
 སྲིད་ལམ་ལུགས་ཤིག་སྟེ། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཚེང་ལམ་ལུགས་དང་། བྱང་ཁྲན་ཏང་གི་མགོ་ཁྲིད་པའི་
 ཏང་ཁག་མང་པོ་མཉམ་འབྲེལ་དང་ཆབ་སྲིད་གོས་མོལ་ལམ་ལུགས་བཅས་ལས་ཀྱང་གོའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་སློབ་
 བཞི་ལྷུ་བ་ཡོད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན།

གཅིག་ཀྱང་གི་མི་རིགས་མང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡུན་རིང་གནས་ཡོད་པ་དེ། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟུང་
 བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཡིན།

ཉེ་བསམ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ནས་ཡོང་བའི་བཙན་འཇུག་བར་དོ་རྩོལ་སྤོང་བྱུང་བའི་རྒྱལ་གཅིས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སློབ་ནི།
 མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟུང་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མང་གཞི་ཡིན།

མི་རིགས་སོ་སོ་འདྲེས་སྤོང་ཆེན་པོ། འདུ་སྤོང་རྒྱུ་བའི་མི་འབོར་ཁྲབ་འགྲེམས་བྱེད་སྐབས་དང་། ས་གནས་སོ་སོའི་
 ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་བག་ནི། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟུང་བྱེད་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་
 ཡིན།

མི་རིགས་རང་སྤྱོད་ས་ཁུལ་གྱི་རང་སྤྱོད་དབང་ཚད།

- ✓ རང་བདག་གི་སློབ་སྦྱོར་མི་རིགས་རང་ཉིད་དང་། ས་གནས་རང་གི་ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་དོ་དམ།
- ✓ རང་སྤྱོད་སློབ་ཡིག་དང་ཁེར་རྒྱུ་སློབ་ཡིག་གཏན་འབེབས་ཀྱི་དབང་ཆ།
- ✓ མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་བཞོན་སྤྱོད་དང་གོང་སྤེལ།
- ✓ ཚོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་འགན་ལེན།

- ✓ མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་རྒྱན་འཛིན་ནམ་བཙམས་བསྐྱུར།
- ✓ རང་བདག་གི་རྫོང་ནས་དཔལ་འབྱོར་འདུགས་སྐྱུན་ལས་དོན་བཞོད་རྒྱིག་དང་དོད་མ། འཕེལ་རྒྱས།
- ✓ རང་བདག་གི་རྫོང་ནས་རྫོང་གསོ་དང་ཚོན་རྩལ། རིག་གནས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལས་དོན་གོད་སྤེལ།

ག༽ རྒྱན་གཤི་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་རྫོང་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཟིན་བོ།

༡) ༡༩༩༩ ནས་ ༡༩༥༥ བར། ‘བཅོངས་འགོལ་’ དང་། འབྲེལ་ལུགས་གསར་བཟོ། རང་རྫོང་ལས་ཁུངས་གསར་འདུགས།

༡༩༩༩ ལོའི་‘རྒྱུང་གོ་མི་དམངས་ཚབ་སྲིད་མོལ་མོལ་ཚོགས་འདུའི་ཐུན་མོང་རྩ་འཛིན།’དང་། ༡༩༥༣ ལོའི་‘རྒྱུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་རྫོང་ལག་བརྟར་རྩ་བཞག་།’ ༡༩༥༩ ལོའི་‘རྒྱུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས།’བཙམས་ཁྲིམས་ཡིག་གསུམ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། ༡༩༥༥ ལོའི་ལོ་མཇུག་བར། རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་མཐུན་རྩ་བཞག་ ༤༥ བཅུགས་ཡོད། དེའི་ཁོད་རང་རྫོང་རྫོང་ས་གཉིས་དང་། རང་རྫོང་རྫོང་ས་གཉིས་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་བཞག་ ༣༠ དང་། རང་རྫོང་རྫོང་ ༥༣ བཅུགས་ཡོད།

༢) ༡༩༥༥ ནས་ ༡༩༥༥ བར། དྲག་ཚར་རྒྱུང་འཚུབ་ཀྱི་དུས་རབས།

༡༩༥༥ ལོ་ནས་བཟུང་། མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་ཐུན་མོང་གི་རང་བཞིན་ནམ་བཙམས་ཀྱི་དུས་ལས། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་རང་རྫོང་ས་ཁུལ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རང་བཞིན་ཐུན་མོང་ལས་མི་ལྷན་པ་དང་། དམངས་གཙོ་བཙམས་བསྐྱུར་དང་། གལ་སྲིད་ལ་དོ་རྗེས། ལོ་གསུམ་རང་བྱུང་གནད་འཚེའི་དུས་སྐབས། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་གཅིག་ཇེས་གཉིས་མཐུན་ཀྱི་ཚབ་སྲིད་ལས་འགུལ་ཁོད། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ལ་གདུག་རྒྱབ་ཀྱི་དྲག་གནད་དང་མནར་གཅོད་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་མཐུན་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དུས་རིམ་དེའི་ནང་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གལ་མི་གྱི་གནད་དོན་དུ་བརྒྱུང་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ལས་འགུལ་དུ་སྤེལ་བྱུང་སྐབས་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཟིང་འཇུག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ༡༩༥༥ ལོའི་རྩ་ཁྲིམས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ལག་བརྟར་བྱ་རྒྱུའི་ནད་དོན་བཞོད་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་རང་རྫོང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ཚོན་རང་སོར་བཞག་པ་ཙམ་ལས་རང་རྫོང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཐོབ་ཐང་ནམས་ལྱིར་བསྐྱུབས་ཡོད།

༣) ལོ་རབས་བརྒྱུད་ཚུན་ནས་ད་བར།

༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱུང་གུང་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུང་དབྱེད་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚང་

ཕྱི་ལོ་༡༠༩༡ ལོར་མི་ཉམ་(ཞི་ཞ་) རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐད་དུ་སོག་པོས་དབང་དུ་བསྐྱུས་རྗེས།
ཉིན་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས། དེ་ནི་རྒྱ་སྐད་དུ་ཞི་ཡི་ཡུལ་ཁམས་བདེ་ལ་འཁོད་པའི་ཚིག་སྐད་ཡིན། ༡༠༠༧ ལོར་སྤྱི་ལོ་མི་
འཕོར་གྱི་༥༤༧༡ ཡོད་ཁོངས། རྒྱ་རིགས་གྱི་༩༧༧༤༡ དང་། འོས་རིགས་གྱི་༡༠༦༤༧ ཡོད། འོས་རིགས་འདི་དག་
ནི་སོག་དམག་ཤར་དུ་དབྱེད་འཇུག་སྐབས་དམག་རྗེས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱབ་རྒྱུད་མི་རིགས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། ས་འདིར་
གནས་ཚགས་ཏེ་ལོ་ངོ་༧༠༠ ལྷག་ཟིན། དེང་སང་ས་ཁུལ་ལྔ་པའི་ཕྱོད་ཁྲིམ་གསུམ་དང་། ཕྱོད་ཁྲིམ་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་
རྒྱུས་པ། རྫོང་རིམ་པའི་ཕྱོད་ཁྲིམ་༡ དང་། རྫོང་༡༡ ཡོད། རྫོང་ས་ཁོངས་སུ་ཁ་ཆེའི་ལྷག་ཁང་༩༠༠ ལྷག་ཡོད་པ་དང་།
ནང་པའི་ལྷ་བཅུ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་སྐད། རྫོང་ས་ཡོངས་སུ་ཞིང་ས་ཉེ་གཏུག་ཁྲི་༡༡༡ ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཁོད་རྒྱ་མ་ཉེ་ག་
ཏུ་ཁྲི་༩༩ ལྷག་ཡོད། རྒྱ་སའི་རྒྱ་ཁྲིམ་ཉེ་གཏུག་ས་ལ་ལས་དང་གཏུག་ཁའི་ཐོན་ཁུངས་འཛོམས་པོ་ཡོད།

༡) ཀོང་ཞི་ཕྱོད་རིགས་རང་སྐྱོད་ལྗོངས།

ལོ་ངོ་གཅིག་སྐོར་ལྷག་གོང་ལོ་གྱི་ལོ་ཡུལ་དང་ཞི་ཨོ་ལུ་གཉིས་ནི་ཕྱོད་རིགས་ཀྱི་ལྷག་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་
ཞིང་འདི་བས་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ནི་མི་རིགས་འདིས་ཐོག་མར་སྐོལ་བཏོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏང་ས་མཁར་གྱི་ལག་
རྩལ་ཏེ་ཅང་མཐོ་ལ། ཟངས་ཀྱི་སྐྱུ་ག་ཆ་ལ་གྱི་བཟོ་རྩལ་དེ་བས་གྲགས་ཆེ། དེ་བཞིན་སྤྱིར་དང་འཛོར་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་ཆས་
དབྱིབས་བཏོད་མཛེས་ཤིང་སྐྱོད་སྐོ་ཆེ་བ་ཡོད་ལ། ལྷོ་བས་རིས་ཀྱི་སྐྱུ་རྩལ་ཡང་སྐོགས་ཀྱན་ཏུ་སྤྲོན་གྲགས་ཁྲུབ་ཡོད། ཕྱོད་རིགས་
ལ་ཡུལ་སྐད་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་སྐྱོད་མཁན་མི་འཕོར་བུ་བ་གཉིས་ལྷག་ཟིན། རྒྱ་ཡིག་ལ་དཔེ་བལྟས་ནས་ཡིག་
འབྲུ་ལྟ་སྐོར་མ་ཟེན་ཙམ་གྱི་འདྲ་གཞུགས་ཡི་གེ་ཞིག་ལོ་ཆེ་གསེར་གོང་ནས་ཡོད་ནའང་། ཕྱོད་རིགས་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྲིད་དབང་
ཞིག་ལྷུང་སྐོར་མེད་པ་དང་། ཡི་གེ་དེ་དག་སྐྱུང་གཏུག་དང་སྐྱུ་གཞས་ཐོ་འཕོད་ཙམ་ལས་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་དང་སྐོབ་གསའི་
སྐད་ཡིག་ཏུ་བཀོལ་སྐྱོད་བྱས་མེད་པས་དར་ཁྲུབ་ཆེ་བ་བྱུང་མེད། དུས་རབས་སྐོན་མའི་ལོ་རབས་ལྷ་བཅུ་འེ་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གི་
ཚོགས་ཚན་འོག་ལ་ཉིན་དང་སི་ལོ་མེ་ཡའི་གསལ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོད་ལི་གེ་ཞིག་གསར་བཟོ་དང་། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུའི་
ནང་ཕྱོད་སྐད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཉིན་གྱི་གསལ་བྱེད་༡༦ ལ་བསྐྱར་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། དེང་སང་ཕྱོད་གསལ་ཁག་ཏུ་སྐོལ་རྒྱུ་གྱི་
ཡུལ་སྐད་ཏོག་ཙམ་སྐྱོད་པ་ལས། རྒྱའི་སྐད་ཡིག་དེ་ཏེ་ལམ་རྒྱ་ཁྲུབ་ཏུ་བཀོལ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཀོས་ཀོ་ལུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་
ཀྱི་ལྷུང་དབྱི་རིགས་ནི་སྐད་ཡིག་དང་། ཡུལ་སྐོལ་ཐོ་མས་གཤིས་ཐད་ཕྱོད་དང་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། མེ་ཉི་ནམ་བུར་རྒྱུད་
ཀྱི་ཡུལ་མི་ས་ལ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཕྱོད་སྐོད་ཀྱི་ཡོད་ཚོད། ༡༩༤༩ ལོར་ཀོང་ཞི་ཞིང་ཆེན་བཅུགས་པ་དང་། རང་
སྐོད་ལྗོངས་འཇུགས་འོས་མིན་ཚོད་ལྱོད་བྱུང་བའི་ལུང་། ཀོ་ལུ་ཨིན་ལེ་ཡིས་ལམ་སྐོན་ལྷུང་། ༡༩༥༤ ལྷ་༩ ཚེས་༥ ཉིན།
རང་སྐོད་ལྗོངས་སུ་མིང་བསྐྱར་བྱས། ལྗོངས་འདིའི་ས་ཁྲིམ་སྤྱི་ལོ་གྱི་བཞེ་མ་གྱི་༡༩༦༧ ཡོད་པ་དང་། ༡༠༠༥ ལོའི་མི་

འབྲོང་བསྐྱོམས་ཁྲི་༤༧༥ ཡོད་པའི་ཁོངས། རྒྱ་རིགས་ཁྲི་༩༠༣༧ ལྷག་དང་། རྩོད་རིགས་ཁྲི་༡༥༥༠ ལྷག་ཡོད། དེ་བཞིན་
ཡའོ་དང་། མེ་ལོ། ཉུང་། མེ་ལོ། མའོ་ནན། ཉོས། དབྱིས།(རྒྱ་ལོ་ལོ།) ཉོས། ཆི་ལོ་ལོ་གསལ་གདོད་མའི་མི་རིགས་
༡༣ ཡོད། ས་ཁུལ་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༡༤ དང་། ཁྲོད་ཁྲི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱུས་༩༤ ། རྩོད་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༧༧ །
རྩོད་༥༡ དང་། རང་སྐྱོད་རྩོད་༡༣ ཡོད།

༤) ཤིན་ཅང་ཡུ་གུར་རིགས་རང་སྐྱོད་རྩོད་སྲིད་སྲིད་སྲིད།

༡༩༩༩ ལོར། ལྷ་པོ་ཐེ་ཏ་མོ་ལ་ཡིས་སྡེ་ཁྲི་དེ་ཤིན་ཅང་སྡེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་མི་འོས་ལངས་ཀྱིས། ‘ཤར་ཉུར་གཤེན་ཐན་
དབྱི་སི་ལམ་སྡེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་’ཅེས་པ་བཅུགས་ཤིང་། ལྷ་གསུམ་མཛེས་ལོ་མིན་ཏང་གི་དམག་ཤེད་ཅན་མིན་མི་ཆའི་ཡིས་གཏོར་
ཕམ་བཏང་། ༡༩༩༩ ལྷ་༡༡ ཆོས་༡༣ ཉིན། ཤིན་ཅང་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱི་ལི་ཏུ་བྱེན་ལངས་ཀྱིས། ‘ཤར་ཉུར་གཤེན་ཐན་སྡེ་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་’ཅེས་པ་བཅུགས་ཏེ། ལོ་གཅིག་དང་ལྷ་བརྒྱུད་ཅམ་གནས་ཀྱང་། ༡༩༩༩ ལྷ་༩ བར་མང་གིན་གྱིས་འཁྲིད་
པའི་‘བཅེངས་འགོ་ལ་དམག་’ཤིན་ཅང་དུ་སྡེ་བས་པ་དང་། མང་གིན་གྱིས་‘ཤིན་ཅང་ནི་རང་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། ད་ལྟ་
ང་ཚོ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ལོ་མིན་ཏང་གཏོར་ཕམ་གཏོར་དགོས། མ་འོངས་པར་ཁྲོད་ཚོ་རང་སྐྱོད་ངམ་རང་བཅོན་གང་ཞིག་བྱེད་
འདོད་ན། ང་ཚོས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་’ཞེས་མགོ་སྐོར་བཏང་སྟེ། སྡེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་མགོ་དྲིང་བསྐྱོད་གས།③ ༡༩༥༥
ལོའི་ལྷ་༡༠ ཆོས་༡ ཉིན་ཡུ་གུར་རིགས་རང་སྐྱོད་རྩོད་སྲིད་སྲིད་སྲིད་ལྷ་ལོང་བསྐྱར་བྱས། ས་ཁྲོན་སྡེ་ལེ་གྲུ་བཞི་པ་ཁྲི་༡༥༥ ལྷག་ཡོད་
པས། རྒྱ་ནག་གི་རིམ་པ་དང་པོའི་འཛིན་སྐྱོད་ས་ཁོངས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆར་ས་ཁུལ་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༣ དང་། ཁྲོད་
ཁྲི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱུས་༡༡ ། ས་ཁུལ་༧ རང་སྐྱོད་ཁུལ་༥ ། རྩོད་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༣༠ ། རྩོད་༤༣ དང་། རང་
སྐྱོད་རྩོད་༤ ཡོད། ༢༠༠༤ ལོར། མི་འབྲོང་བསྐྱོམས་ཁྲི་༡༩༤༩༡༡ ཡོད་པའི་ཁོངས། ཡུ་གུར་ཁྲི་༤༧༥༧༧ དང་། རྒྱ་
རིགས་ཁྲི་༧༤༠༣༥ ། ཏ་ས་གཤེན་༡༩༤༡༧ ། ཉོས་རིགས་༤༧༥༩ ། ཁེ་ཁེ་ལོ་ཁྲི་༡༧༡༣ ། མོག་པོ་ཁྲི་༡༧༧༤ ཡོད།
དེ་མིན་ཐུག་དང་། ཞི་པོ། མན་ཏུ། ལྷ་ཚོ་ལི་ག། ལྷ་ཏུ་སི། ཏ་ཏོ་ཨ་ཤ། ཐ་ཐར་མོགས་མི་རིགས་ཀྱི་མི་འབྲོང་ཁྲི་༣༥་༩༣
ཡོད། རྩོད་ས་འདིའི་ཁོངས་སུ་‘འཇུགས་སྐྱུན་དམག་སྡེ་’ཟེས་པའི་སྡེ་གཤེད་འཇུགས་ཤིག་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་གིས་དུལ་ཕུན་མཚོན་
ཚམས་ལྷ་ཐེངས་༩༤ བྱས་པ་ཚང་མ་ཤིན་ཅང་ས་ཐོག་དུ་འཁེལ་ཡོད།

ས་ཁུལ་འདིར་ཐོན་ཁུངས་སྐྱུན་སྐྱུལ་ཚོགས་པོ་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྡེ་ལོ་༢༠༠༠ ནས་བཟུང་ཨ་སྐོར་དུང་ཕྱུར་
༡༠༦༠ ལྷག་བཏང་སྟེ། འཇུགས་སྐྱུན་ནམ་གངས་ཆེ་ལག་༦༠ འཆར་འགོད་བྱས་ཡོད་ལ། ༢༠༠༤ ལྷ་༥ བར་དུ་ནམ་གངས་
༩༩ ལྷག་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གི་མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་གཞི་བཅོམ་བཅོམ་འོག། ཤར་ཉུར་གཤེན་ཐན་རང་བཅོན་གྱི་ལས་འགུལ་

མཚམས་མ་ཚད་པར་འབྲུང་བཞིན་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་དྲག་པོའི་ཐབས་ལམ་བརྟེན་པའང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ལོགས་
སྤྱི་ཚོགས་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡། ༡༩༧༦ ལོར་རང་མཚན་གྱི་གྲོང་ཁྲིམ་ལུ་ཞེ་རུ་‘ཤར་རྒྱུ་ཀའི་ཐབས་ཚུ་ལེན་ལྟེ་
གནས་’དང་། (East Turkistan Information Centre) ༢། ༡༩༧༩ ལོར་རྒྱུ་ཀའི་རྒྱལ་ས་ཨན་ཀ་ལ་རུ་‘ཤར་རྒྱུ་
ཀའི་ཐབས་ཚུ་ལེན་ལྟེ་གནས་’ ཚོགས་པ་འདིས། རང་བཅོམ་ཚོད་ཀྱི་མེད། རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ལོགས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་སྒྲོགས།
༣། ཅེ་ཨར་ཅེ་སི་རུ་‘ཤར་རྒྱུ་ཀའི་ཐབས་ཚུ་ལེན་ལྟེ་གནས་’ (East Turkistan Liberation Organization)
འདིས་རྒྱུ་ཀའི་སྤྱི་ཚོགས་ལེན་ལྟེ་གནས་གཏོར་དང་། དམག་མིའི་གོ་མཚོན་འཕྲོག་ལེན། བཅོམ་ཁང་གཏོར་བཅོམ། མེ་
ཤུགས་འཕུར་མདེལ་གྱི་རྟེན་གཞིར་ཡར་ཚོལ་སོགས་ཁོ་ཚོས་བྱས་ཚུ་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ༤། རྒྱུ་ཀའི་གྲོང་ཁྲིམ་ཨི་མི་
ཐབས་ལུ་ཡོད་པའི་‘གཞོན་ནུའི་བྱིས་ཚང་།’ འདི་ཚོགས་མི་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཡོད་པ་མང་དག་ཅིག་རྒྱུ་ཀའི་དམག་དབུང་ནང་
དུ་སྤྱོད་བརྒྱུ་ཐོབ་ཡོད། ༥། ཨ་རིར་ཤར་རྒྱུ་ཀའི་བཅོམ་ཕྱོགས་གཞུང་ཞིག་ཀྱང་བཙུགས་ཡོད།

༥) བོད་རང་སྤྱོད་སྤོངས།

༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༢ ཉིན་ཆབ་མདོ་གཡུལ་འབྲུག་མགོ་རྒྱུགས། ཚེས་༡༩ ཉིན་བཅོམ་ཕྱོགས་དམག་
ཆབ་མདོར་འབྱོར། ལོ་དེའི་ཟླ་༡༣ ཚེས་༢༢ ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་མི་དམངས་བཅོམ་ཕྱོགས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དངོས་སུ་བཙུགས།
༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༢༡ ཉིན་པེ་ཅིང་དུ་རྒྱ་བོད་སྤྱི་ཚོགས་དབར་ཀྱང་དབུང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་
གཞུང་གི་བོད་ཞི་བའི་བཅོམ་ཕྱོགས་འབྲུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་(དོན་ཚན་བཙུན་བདུན་) ལ་མིང་རྟགས་བཏོད། ༡༩༥༡
ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༦ ཉིན་རྒྱ་དམག་ལྷ་སར་འབྱོར། ༡༩༥༦ ཟླ་༩ ཚེས་༢༣ ཉིན་ བོད་རང་སྤྱོད་སྤོངས་གསྲིག་ཨུ་ལྷན་
བཙུགས་པ་དང་། ༡༩༥༩ ཟླ་༩ རང་། ལྷ་སར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གོལ་ལས་འགུལ་ལངས་ཏེ། ༢་གོང་ས་༢་སྐབས་མགོན་
ཚེན་པོ་མཚོག་དང་། བོད་མི་ཁྲི་བདུན་བརྒྱད་ཅུ་མ་བཅོམ་ཕྱོགས་དུ་གྲུ། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡ བོད་རང་སྤྱོད་སྤོངས་
དངོས་སུ་བཙུགས།

ས་ཁྲིམ་སྤྱི་ལོ་གྲུ་བཞི་མཁྲི་༡༩༣ ལྷག་ཡོད་(རྒྱ་གར་ཁོངས་ཀྱི་ཨ་རུ་ན་ཅལ་བཙུན་ཡོད་པ་འདྲ།)པ་དང་། ས་ཁུལ་
རི་མ་པའི་གྲོང་ཁྲིམ་གཅིག་དང་། ས་ཁུལ་༤ ། རྫོང་རི་མ་པའི་གྲོང་ཁྲིམ་༡ ། རྫོང་རི་མ་པའི་གྲོང་ཁྲིམ་ཐད་གཏོགས་རྒྱུས་༡ །
རྫོང་༢༡ ཡོད། ༢༠༠༢ ལོ་མཇུག་དུ་མི་འབོར་ཁྲི་༣༤༩༠༥ ལ་སྤྱི་བས་འདུག །

མཚན་བུ།

- ① རྒྱ་ནག་ཤིན་མིག་དང་ཟེར་བའི་ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ་གོ་ཚོན་བྲིས་པའི་‘རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས། ༤༧ རྩོན་མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཙོ་དུ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། ༤༧ རྩོན་མི་རིགས་ཁ་བུལ་ལ་རོ་རྩོལ་’ཞེས་པའི་ཚོ་མ་ཡིག་ཏུ་གསལ། <http://www.peacehall.com/news/gb/pubvp/2008/04/200804151248.shtml>
- ② རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་ཇུས་འགྲུར་རིམ་འདིར་ཁ་སྐྱོན་ཏོག་ཙམ་བྱས་པ་ཡུད། ཐུན་གྲིས་བྲིས་པའི་མར་ཁེ་སི་དང་། ལེ་ཉིན། མའོ་བཙམ་གྱི་མི་རིགས་ལྟ་བུ་བ་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྲིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་མི་རིགས་སྲིད་བྱུས་ཞེས་པ་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེ་ལས་ཁུངས་ནས་དཔར་འགྲེམས་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་། བོད་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་སྐོར་བཟོ་སྐྱེད་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་ཕྱོགས་བསྡེ་བས་སུ་བཀོད་པ་ལས་ཚན་བཟུས་བྱས།
- ③ www.caochangqing.com

གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་ཇུས།

རྒྱ་ནག་དུ་མི་མ་པ་དང་པོའི་འཛིན་སྲྀང་ས་ཁུལ་༡༧ ཡོད་པའི་ཁོངས། བར་སོག་དང་ཀོང་ཞི། ཉིན་ཞ། ཤིན་ཅང་། བོད་རྫོང་ས་བཅས་རང་སྲྀང་རྫོང་ས་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། རང་སྲྀང་ཁུལ་༡༡ དང་། རང་སྲྀང་རྫོང་༡༡༥ ། མི་རིགས་ཁང་༡༡༤༠ བཅས་ཡོད། ༢༠༠༧ ལོར་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་སྲིད་མི་འཕོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༧༠ ལྷག་ཟེན་པ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་ རང་སྲྀང་ལག་བསྟར་བྱ་ཡུལ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁོངས་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༤༧ ཟེན་ཡོད།

༡༽ རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་འགྲུར་རིམ།

༡) མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་དང་། རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྲུབ་དང་ལེན་གྱི་དུས་ ལྐབས། ༡༩༣༣ ལོར་༡༩༣༥ ལོ་བར།

༡༩༣༣ ལྷ་ ༥ པར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་བཅུ་གསུམ་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་རྗེས་ཀྱི་‘ཀྲང་གྲང་ཐེངས་གཉིས་’ པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་གྱི་བསྐྱབས་གཏམ་’ནང་། ‘རང་དབང་གི་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ ཁོངས་དང་། སོག་པོ། བོད།(ཤིན་ཅང་།) ཉོས་ཅང་(ཤིན་ཅང་།)བཅས་གཅིག་གྲུར་གྱིས་ཀྲང་དུ་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་ སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདྲུགས་སྐྱུན་བྱ་རྒྱ།’ ཞེས་དང་།

༡༩༣༩ ལོའི་ལྷ་ ༤ པར་ ‘ཀྲང་གྲང་ཐེངས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚེན་གྱི་བསྐྱབས་གཏམ་’ནང་གོས་ འཆམ་བུང་བའི་ཏང་གི་ཙུ་འཛིན་གྱི་ཟེན་བྲིས་སྲ། ‘བོད་(ཤིན་ཅང་།)དང་སོག་པོ། ཤིན་ཅང་། མཚོ་སྤོན་སོགས་ས་ཁུལ་ དང་རྒྱ་ནག་རང་ཁོངས་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་དེ་ས་གནས་དེ་དག་གི་མི་རིགས་ཚོས་རང་ཐག་རང་གཅོད་བྱ་རྒྱ།’

༡༩༤༥ ལོའི་ཀྲང་གྲང་གི་ཚོགས་ཚེན་ཐེངས་དྲུག་པའི་གོས་ཚོད་དུ། ‘ཀྲང་གོ་གཅིག་གྲུར་བྱས་ཏེ། མི་རིགས་རང་ ཐག་རང་གཅོད་གྱི་དབང་ཆ་ཁས་ལེན་བྱ་རྒྱ།’ ཞེས་དང་།

༡༩༥༡ ལོའི་ལྷ་ ༡༡ པར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ ‘ཀྲང་དུ་སོ་མེལ་ཏ་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཙུ་བྲིམས་ཚེན་ མོའི་’ ནང་། ‘རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁོངས་སུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་སོག་པོ་དང་། ཉོས། བོད། མེའོ། མི།(ཀོང་དུང་དུ་གནས་ པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག) ཀོ་མི་(ཀོ་རི་ཡ།)སོགས་མི་རིགས་རྣམས། ཀྲང་གོ་སོ་མེལ་ཏ་རྒྱལ་ཕྱན་མཉམ་འབྲེལ་དུ་

འདྲེན་ལུགས་སུ་ཁ་བྱུང་དང་། རང་ཉིད་གྱི་རང་སྐྱོད་སའོངས་འདྲེན་ལུགས་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཅེས་བཀོད་པ་དང་། ཅུ་ཁྲིམས་
ཚུན་མའི་དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ལ་རང་ཐག་རང་གཅོད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་དོན་ལེན་བྱས་ཡོད།

༡༩༩༥ ལོའི་ ‘གྲུང་དབྱུང་གི་དམར་དམག་རྩ་དཔུང་དང་པོ་དང་བཞི་བ་རྒྱ་སྐྱེལ་རྗེས་གྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་དང་
ལས་འགན་སློང་གྱི་གོ་སྐོར་ཚོད་’ ཅེས་པའི་ནང་། ‘ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པའི་སློན་སྐོར་ཚོད་མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་གྱི་
ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ། ཆབ་སྲིད་ཐང་གཉེན་འགོན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་མིགས་ལས་ཅི་དགའ་
ཁ་བྱུང་ནས་རང་བཅོན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་ཡོད། གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲུན་ཏང་དང་གྲུང་གོ་སོ་སྐལ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས། དོན་
དངོས་ཐོག་ཚོད་མི་རིགས་རང་བཅོན་དང་བཅེངས་འགྲོལ་ལས་འགྲུལ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས།’ ཞེས་དང་། སོག་པོ་
དང་དོན་མིགས། བོད་རིགས་སོགས་ ‘རང་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་གསུལ་རྗེས། ཁོ་ཚོའི་འདོད་སློབ་ཀྱི་ཅ་དོན་གཞིར་
བཟུང་ཚོགས་པའམ་འོས་པའི་སློན་སྐོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཉམ་འདྲེན་དོན་དོ་མའི་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་
མི་རིགས་མཐུན་སྐྱེལ་སྐྱབ་པའི་གྲུང་ཏུ་སོ་སྐལ་ཏེ་རྒྱལ་སྐྱབ་མཉམ་འདྲེན་ལ་འདྲེན་གསུལ་གྱི་’

༡༩༩༥ ལོའི་རྗེ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བསྐྱབས་པའི་གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲུན་ཏང་གི་འཕྲོག་རྒྱལ་སྐྱོད་གྱི་ཅ་དོན་བཅུ་
ཞེས་པའི་ནང་། ‘སོག་པོ་དང་དོན་མིགས། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་གཞན་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་ལྷན་སྐྱོད་བྱས་ཏེ། མི་རིགས་
རང་ཐག་རང་གཅོད་དང་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ཅ་དོན་འོག་ཐུན་མོང་གིས་མི་བོན་འཕྲོག་རྒྱལ་བྱེད་དགོས།’ ཞེས་བཀོད་ཡོད།

རྒྱ་དམར་གྱིས་དུས་སྐབས་འདིར་རྒྱལ་སྐྱབ་མཉམ་འདྲེན་ལ་འདྲེན་གསུལ་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་སྐྱོགས་བཟུང་དོན་ནི། ༡ གོ་མིན་
ཏང་ལ་ཁ་གཏད་གཞུགས་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་མཉམ་འདྲེན་ལ་འདྲེན་གསུལ་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་གཞིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཞིག་དང་། ༢ སུའུ་
ལེན་དང་རྒྱལ་སྐྱེལ་གསུམ་པའི་གྲུང་ཁྲུན་གྱི་བྱུགས་རྒྱུ། ༣ གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་གྱི་གནས་སྣང་ས་ལ་རྒྱུས་མང་འཕེད་པར་
ཚོད་བགམ་གྱི་དུས་མའི་ཞིག་ཏུ་གནས་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དུ་འཛོག་གི་ཡོད།

༡) རྒྱལ་སྐྱབ་མཉམ་འདྲེན་ནས་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གྱི་འགྲུལ་བཅོས། ༡༩༩༡-༡༡
ནས་ ༡༩༩༩

༡༩༩༡ ལོའི་རྗེ་ ༡༡ པར། མའོ་ཅི་ཏུང་གིས་ ‘གྲུང་ལྷུ་ཚང་འདོམས་གོ་སྐོར་ཚོགས་ཐངས་དུག་པའི་སྐྱབ་ལུ་ཞེ་
ནང་། ‘སོག་པོ་དང་། དོན་མིགས། མའོ་ལའོ། ཡའོ། དུག། རྒྱ་བཅས་མི་རིགས་རྣམས་ལ་རྒྱ་མིགས་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་
ཐང་ཡོད་ཚོགས་པ་དང་། ཐུན་མོང་ཐོག་ཉི་ཏོང་འཕྲོག་རྒྱལ་གྱི་ཅ་དོན་འོག་སོ་སོའི་ལས་དོན་སོ་སོས་དོ་དམ་བྱ་རྒྱུ་ལོ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་
ལ། དེ་མཚུངས་སུ་རྒྱ་མིགས་མཉམ་འདྲེན་གཞིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲེན་གསུལ་གྱི་’ ཞེས་བཀོད་ཡོད།

༡༩༧༧ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ བར། བའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་ ‘གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་བརྒྱུགས་གཏན་མ’ ཞེས་པའི་ནང་། ‘གྲུང་གོའི་ས་ཁོངས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སོ་སོར་འདྲ་མཉམ་རང་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཅིས་བརྗོད་དེ་རང་སྐྱོང་གི་ལྷན་ཁྲུང་གི་མཚན་ལོད།

༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་༡ ཚེས་༥ ཉིན། རྒྱ་གར་དུ་བཅའ་སྡོད་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་ཉེན་ཁེར་མོན་ Ambassador L.Henderson གྱིས་ཨ་རིའི་གཞུང་ལ་སྟུན་ཞུ་ཞིག་སྤྲུལ་ཏེ། གལ་སྲིད་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་བཟུང་བ་ཡིན་ན། ཨ་རིས་བོད་དེ་རང་བཅོམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་ངོས་ལེན་བྱ་རྒྱུར་བྱ་སྤྲིད་ཡོད་དཔོན་ཚུལ་བརྟན།

སྟུན་ཞུ་དེ་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ལག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ། སི་ཏུ་ཡིན་གྱིས་བོད་རང་བཅོམ་ཐོབ་ན་སྤུ་ལན་ལ་དགོ་མཚན་མེད་པར་མཐོང་སྟབས། འབྲུལ་མར་སྐྱེ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་གིས། ཟླ་༡ ཚེས་༡ ནས་༡ བར་ཉིན་གསུམ་རིང་། བའོ་ཅེ་ཏུང་དང་ཡི་ཏུ་ཅུའོ་ཆི་སོགས་ལ་ཕྱོགས་བསྐྱར་བྱས། ཚེས་༧ ཉིན། སྐྱེ་ཚབ་མི་ཀོ་ཡན་(Mikoyan) གྱིས་ ‘ངས་མའོ་ཅེ་ཏུང་ལ། རྒྱ་གར་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐོག་ཐལ་དུ་གསུངས་པའི་གྲུ་བཤངས་བྱ་རྒྱ་ལེད་པ་དང་། གལ་སྲིད་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རང་བཅོམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་ན། དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རྒྱ་གར་གི་མངའ་ཁོངས་རི་རྒྱུད་དུ་འགོ་རྒྱུ་རེད། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་རང་སྐྱོང་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་ལས། རང་བཅོམ་བྱེད་དུ་འཇུག་མི་ཉན་པའི་བསམ་ཚུལ་བརྒྱུད་ལྲུས་བྱས་པ་ཡིན་’ ཞེས་སྤུ་ལན་གཞུང་ལ་སྟུན་ཞུ་སྤྲུལ། ①

༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༧ ཉིན་མེན་ཏུ་ཅུང་མི་ཡིས་ ‘གོ་མིན་ཏང་གི་ཡོག་སྐྱོད་དབང་བརྒྱུར་གཞི་རྒྱུ་ལོ་ཐོག་ཕམ་པར་བརྒྱུ་ཐེན་པ་དང་། རང་རེ་ཏང་གིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་གྲུང་གོ་གསར་པ་དབུ་བརྟེས་ལ་ཉེ། ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་བྱ་གཞག་མངོན་དུ་འགྱུར་སྲིད་དང་། བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་དེའི་རྒྱུགས་གྱིས་གྲུང་གོའི་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ཁབ་བཟུང་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོག་གཡོ་ལ་ངོ་ཚོ་ལ་བྱེད་སྲིད། རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐང་། ཁ་གཡང་འདི་(མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད།) བརྒྱུར་དུ་ནན་བཤད་བྱེད་མི་འོས་པ་སྟེ། བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཁྲོད་གྱི་ཡོག་སྐྱོད་པ་ཚོས་བེད་སྐྱོད་སྤོང་སྤོང་བྱེད་དཔོན། ཞེས་བཀའ་རྒྱ་བཏང་སྟེ། མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཁ་གཡང་འདོད་དཔོན་པའི་ལམ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

ཁ། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད།

- ༡) མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས།
- ༡༩༧༩ ལོའི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ ‘གྲུང་གོ་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་འོལ་ཚོགས་འདུའི་ཐུན་མོང་ཚུ་འཛིན་’ (གྲུང་གུང་ཀང་ཡིན་) ཞེས་པ་ཡི་ཏུ་བདུན་དང་དོན་ཚན་ ༤༠ ཅན་དེའི་དོན་ཚན་ ༥༡ ནང་།

‘གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་མོ་མོ་འདུ་སྲོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་ལག་བརྒྱུད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་འདུ་སྲོད་ཀྱི་མི་འཛོམས་མང་རྒྱུང་དང་ས་ཁོངས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ། མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ཚན་པ་ཁག་གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས། མི་རིགས་མོ་མོ་འདུ་སྲོད་ཀྱི་ས་གནས་སམ་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ས་ཁོངས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ཚན་པར་མི་རིགས་མོ་མོའི་རྒྱ་ཚབ་ཀྱི་ས་མིག་གང་འཚམ་ཡོད་དགོས་དང་། མི་རིགས་མོ་མོར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་རང་དབང་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་དང་ཚོས་ལུགས་དང་མོས་སྤྱང་འཛིན་ནམ་བཙུག་གི་རང་དབང་ཡོད་ཅེས་བཀོད་ཡོད།

༡༧༥ ལེའི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུག་མི་ཚོགས་ཚན་སྐབས་དང་པོའི་ཚོགས་འདུ་དང་པོའི་ཐོག་ལེའུ་བཞི་དང་དོན་ཚན་ ༡༠༥ ཙན་གྱི་ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅུ་ཁྲི་མས་དང་པོ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་ ‘ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནི་གཅིག་གྱུར་གྱི་མི་རིགས་མང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། མི་རིགས་ཁག་ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན། མི་རིགས་གང་ཞིག་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་གཉའ་བཞུགས་བྱེད་པ་འགོག་སྡོམ་དང་། མི་རིགས་མཐུན་སྲིལ་ལ་གཏོར་བཅིག་གཏོང་བའི་བྱ་སྲོད་འགོག་སྡོམ་བྱ་རྒྱ། མི་རིགས་ཁག་ཚང་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་བཀོལ་སྲོད་དང་གོང་སྲེལ་གྱི་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། ཚང་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་སྤྱང་འཛིན་ནམ་བཙུག་གི་རང་དབང་ཡོད། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཁག་འདུ་སྲོད་ཀྱི་ས་གནས་སུ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་ལག་བརྒྱུད་བྱ་རྒྱ། མི་རིགས་མོ་མོའི་རང་སྐྱོད་ས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་འབྲུག་དུ་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན།’ ཞེས་བཀོད་དེ་ཁྲི་མས་ཐོག་ནས་ལམ་ལུགས་དེ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡) མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་གི་འགྲེལ་བཤད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་དམ་བཅའ།

༡༧༥པ ལོར། ཀྲོའུ་ཨིན་ལེ་ཡིས་ ‘རང་རྒྱལ་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་གནད་དོན་འགའ་’ ཞེས་པའི་ནང་བརྟན་དོན། ‘ང་ཚོས་རང་རྒྱལ་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་གཞིར་བཟུང་སྟེ། དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་(དངོས་གནས་དང་གནས།) གྱི་སྐོན་ནས་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་ལག་བརྒྱུད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་འདི་མི་རིགས་ནི་མི་རིགས་རང་སྐྱོད་དང་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོད་གི་ཡང་དག་པའི་རྩུང་འབྲེལ་ཡིན་ལ། ཆབ་སྲིད་རྒྱ་རྒྱུན་དང་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཡང་དག་པའི་རྩུང་འབྲེལ་ཡིན་ ཞེས་དང་། ‘མི་འཛོམས་མང་པའི་མི་རིགས་ནས་མི་འཛོམས་རྒྱུང་པའི་མི་རིགས་བར་དང་། འདུ་སྲོད་ཆེ་པའི་མི་རིགས་ནས་འདུ་སྲོད་ཆུང་པའི་མི་རིགས་བར་ཏེ་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་སྐྱོད་ཚན་པ་ཆགས་ཏེ། མི་རིགས་རང་སྐྱོད་གི་ཐོབ་ཐང་འབྲུག་ཚང་བ་ཡོངས་སུ་སྲོད་བྱུང་ཡོད། ལམ་ལུགས་འདི་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་སུ་བྱུང་མ་སྐྱོང་བའི་གསར་གཏོད་ཅིག་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

༡༩༥༢ ལོར། ཉིང་ཞའོ་མེང་གིས་ཀྱང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་དེ་དུང་‘སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དུས་རིམ་
 ཐོག་མ་’ཡིན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། ཁོས་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་ཐད། ཀྱང་གོས་
 ལག་བརྟམ་བྱེད་པའི་མི་རིགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ཡུན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་མ་ཡིན་པར། མི་རིགས་ས་ཁོངས་
 རང་སྤྱོད་གི་ལམ་ལུགས་ལག་བརྟམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོའི་བསམ་པར་ལམ་ལུགས་འདི་ལག་པོ་ཞིག་དང་། ཀྱང་གོའི་གནས་
 བབ་དང་འཚམས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོར་ལེགས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འདི་ནི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལེགས་
 ཆ་ཞིག་ཡིན་པས། འདོར་མི་རུང་ཞེས་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟམ་བྱེད་སྐབས། ‘དབལ་འབྱོར་ཡར་
 རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་ན། རང་སྤྱོད་དེ་སྤོང་པ་རེད’ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་གི་རྒྱབ་ཤེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ནི་ཀྱང་གོའི་རྩ་བའི་ཆབ་
 སྲིད་ལམ་ལུགས་ཤིག་སྟེ། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཚེང་ལམ་ལུགས་དང་། བྱང་ཁྲན་ཏང་གི་མགོ་ཁྲིད་པའི་
 ཏང་ཁག་མང་པོ་མཉམ་འབྲེལ་དང་ཆབ་སྲིད་གོས་མོ་ལ་ལམ་ལུགས་བཅས་ལས་ཀྱང་གོའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་སློབ་
 བཞི་ལྟ་བུ་ཡོད།

མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན།

གཅིག་ཀྱང་གི་མི་རིགས་མང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡུན་རིང་གནས་ཡོད་པ་དེ། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟམ་
 བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཡིན།

ཉེ་བསམ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ནས་ཡོང་བའི་བཙན་འཇུག་བར་དོ་རྗོལ་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སློབ་ནི།
 མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟམ་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མང་གཞི་ཡིན།

མི་རིགས་སོ་སོ་འདྲེས་སྤོང་ཆེན་པོ། འདུ་སྤོང་རྒྱུ་བའི་མི་འབོར་ཁྲབ་འགྲེམས་བྱེད་སྐྱེད་པ་དང་། ས་གནས་སོ་སོའི་
 ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་བག་ནི། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟམ་བྱེད་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་
 ཡིན།

མི་རིགས་རང་སྤྱོད་ས་ཁུལ་གྱི་རང་སྤྱོད་དབང་ཚད།

- ✓ རང་བདག་གི་སློབ་སྦྱོར་མི་རིགས་རང་ཉིད་དང་། ས་གནས་རང་གི་ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་དོ་དམ།
- ✓ རང་སྤྱོད་སློབ་ཡིག་དང་ཁེར་རྒྱུ་སློབ་ཡིག་གཏན་འབེབས་ཀྱི་དབང་ཆ།
- ✓ མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་བཞོན་སྤྱོད་དང་གོང་སྟེལ།
- ✓ ཚོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་འགན་ལེན།

- ✓ མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་རྒྱན་འཛིན་ནམ་བཙུག་བསྐྱུར།
- ✓ རང་བདག་གི་སློབ་མཁུན་དཔལ་འབྱོར་འདུགས་སྐྱུན་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་དང་དོད་ལ། འཕེལ་རྒྱས།
- ✓ རང་བདག་གི་སློབ་མཁུན་སློབ་གསོ་དང་ཚོན་ཅུལ། རིག་གནས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལས་དོན་གོད་སྡེལ།

ག༽ རྒྱན་གཤི་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཟིན་བོ།

༡) ༡༩༩༩ ནས་ ༡༩༥༦ བར། ‘བཅོངས་འགོལ་’ དང་། འབྲེག་ལུགས་གསར་བཟོ། རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་གསར་འདུགས།

༡༩༩༩ ལོའི་‘རྒྱུང་གོ་མི་དམངས་ཚབ་སྲིད་མོལ་མོལ་ཚོགས་འདུའི་ཐུན་མོང་ཙུ་འཛིན།’ དང་། ༡༩༥༣ ལོའི་‘རྒྱུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལག་བརྟུར་ཙུ་གནད།’ ༡༩༥༩ ལོའི་‘རྒྱུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙུ་ཁྲིམས།’ བཙུགས་ཁྲིམས་ཡིག་གསུམ་གནད་འབེབས་བྱས་པ་དང་། ༡༩༥༦ ལོའི་ལོ་མཇུག་བར། རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུང་ཁབ་རང་སྐྱོང་ཁབ་ ༤༦ བཅུགས་ཡོད། དེའི་ཁོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་གཉིས་དང་། རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་འགྲེལ་ལྷན་གཅིག་ རང་སྐྱོང་ཁུལ་ ༩༠ དང་། རང་སྐྱོང་རྫོང་ ༥༩ བཅུགས་ཡོད།

༢) ༡༩༥༢ ནས་ ༡༩༥༦ བར། དྲུག་ཚར་རྒྱུང་འཚུབ་ཀྱི་དུས་རབས།

༡༩༥༢ ལོ་ནས་བཟུང་། མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་ཐུན་མོང་གི་རང་བཞིན་ནམ་བཙུག་གོད་བྱེད་པ་ལས། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་ཁུལ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱོན་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། དམངས་གཙོ་བཙུགས་བསྐྱུར་དང་། གལ་སྲིད་ལ་དོ་སྐོལ། ལོ་གསུམ་རང་བྱུང་གནད་འཚེའི་དུས་སྐབས། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུན་གྱི་ཚབ་སྲིད་ལས་འགུལ་བྱོད། གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ལ་གདུག་རྒྱུབ་ཀྱི་དྲུག་གནད་དང་མནར་གཅོད་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་མཐུན་འབྲེག་ལུགས་ལ་ཞེས་བྱུང་ཡོད། དུས་རིམ་དེའི་ནང་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གལ་མི་གྱི་གནད་དོན་དུ་བརྒྱུང་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ལས་འགུལ་དུ་སྡེལ་བྱུང་སྐབས་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཟིང་འཇུག་འབྱུང་བའི་རེ་སྐྱུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ༡༩༥༥ ལོའི་ཙུ་ཁྲིམས་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ལག་བརྟུར་བྱ་རྒྱུའི་ནད་དོན་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ཚོན་རང་སོར་བཞག་པ་ཚོམ་ལས་རང་སྐྱོང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཐོབ་ཐང་ནམས་ལྱིར་བསྐྱུབ་ཡོད།

༣) ལོ་རབས་བརྒྱུད་ཚུན་ནས་ད་བར།

༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་རྒྱུང་གྲུང་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུང་དབྱེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚང་

འདྲོ་མས་ཤོས་ཚོགས་ཐེངས་དུག་པའི་སློང་ཤོས་འཆམ་བུར་བའི་‘རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཉང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་དོན་འགའི་
 ཐད་ཀྱི་ཤོས་ཚོད་’དང་། ‘ད་ཆ་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་འབྲེལ་བའི་གཞི་རྒྱུ་སློང་མི་རིགས་སོ་སོའི་ངལ་ཚོ་ལ་མི་དམངས་དབར་
 གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན། དེས་པར་དུ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སློང་ལག་བསྟར་རྒྱུ་འཁྲོངས་བྱེད་དགོས་’ ཞེས་སོགས་བཀོད་དེ།
 མི་གསལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱུ་ས་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་། ༡༩༥༧ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡ ཉིན་ ‘རྒྱུ་དུ་མི་
 དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སློང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་’གཏན་འབེབས་བྱས་པས། ད་ལྟ་ལག་བསྟར་བྱེད་
 བཞིན་པའི་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱུ་ས་འདྲིའི་དུས་མཚམས་དེ་ནས་བཟུང་བཅི་ཚོགས་པར་སྤང་།^②

ང་། རང་སློང་སློང་སྤྱི་ལུགས་ལྟེན་ལུགས་ལྟེན་ལུགས་

༡) རང་སོག་རང་སློང་སློང་སྤྱི་ལུགས་

མན་རྒྱུ་ལི་སྐབས་ནང་སོག་རང་སློང་སློང་སྤྱི་ལུགས་ལྟེན་ལུགས་ལྟེན་ལུགས་སུ་བཀོས་པ་དེ། ལྷ་མ་དང་སང་གི་རང་སོག་དང་། ལྷི་
 ལ་སོག་པོ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཆགས་ཡོད། སོག་སྐད་དུ་རང་སོག་ལ་ öbür monggol ཟེར་ཞིང་། öbür བོ་སྤོ་རྒྱུད་དམ།
 རང་སོག་ལ། མདུན་དོས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ལྷི་རང་སོག་པོ་ལ་སྤོ་བུར་སོག་པོ་ཞེས་པའི་འབོད་སྲོལ་ཡང་ཡོད། ༡༩༧༧ ལོར་
 ལྷུ་ལན་གྱི་གནོན་བྱགས་འོག་ལྷི་སོག་རང་བཅོམ་ཐོབ་རྗེས། བོ་མིན་ཉང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཞིང་ཆེན་ལྷ་ཡི་ས་ཁོངས་དུ་མ་བུ་གཅིག་
 དུ་བསྐྱུས་ཏེ། རང་སོག་རང་སློང་སློང་སྤྱི་ལུགས་རྒྱུར་ཚོགས་མཚན་སྤྱད་པ་དང་། ལྷུ་ལན་དེའི་གྲུང་ཁྲན་ཉང་གིས་ཀྱང་དེར་རྒྱབ་
 སྐྱོར་བྱས། དེང་སངས་ཁོམ་སྤྱི་ལུ་བཞེ་མ་གྱི་༡༡༥་ཉ ཡོད། ལྷུ་ལ་མི་པའི་ཤོང་ཁྲིར་དགྲུ་དང་། ལྷུ་ལ་མི་པའི་མེང་
 གསུམ། ཤོང་ཁྲིར་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བསྐྱོད་མས་༡༡ དང་། རྫོང་མི་པའི་ཤོང་ཁྲིར་༡༡ ། རྫོང་༡༧ ། རྫོང་མི་པ་
 པའི་ཆི་༤༧ ། རང་སློང་ཆི་༩ ཡོད་པ་དང་། ༡༩༠༥ ལོའི་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡ ཉིན་བར་མི་འབོར་གྱི་ ༡༡༥༧་ཉ ཡོད། དེའི་
 ཁྲོད་རྒྱ་མིགས་ཀྱིས་སྤྱིའི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༥༥ དང་། སོག་མིགས་ཀྱིས་བརྒྱ་ཆའི་༡༠ ཙམ་ཟིན། རྫོང་ས་འདྲིའི་མངའ་
 ཁོངས་སུ་ཉ་མོ་ཨར་དང་ཨེ་ལུ་ལེ། ཨེ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ། ལའོ་ལེ། ཏོས། མན་རྒྱ་སོགས་མི་རིགས་༤༧ ཙམ་ཡོད། ལྷ་ས་འི་
 རྒྱ་ཁྲོན་ཉེ་གཏམ་ ༡༤༤༤་མ ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་མག་གི་རྒྱ་ས་འི་ཐོན་ཁུངས་སྤྱིའི་བཞེ་ཆའི་གཅིག་ཟིན་པ་དང་། ཞིང་ས་འི་རྒྱ་ཁྲོན་
 ཉེ་གཏམ་ ༥༤༧ ལྷག་ཡོད་ཅིང་། མི་རིང་ཆ་སྤོ་མས་ཞིང་ས་ཉེ་གཏམ་ ༠་༡༤ ཐོབ་པ་དེའང་རྒྱ་མག་གི་ཨང་དང་པོ་ཡིན།

༢) ཉིན་ལོ་ཉོས་མིགས་རང་སློང་སློང་སྤྱི་ལུགས་

འདྲི་བོ་རྒྱ་མག་གི་ས་ཁོམ་རྒྱུང་ཤོས་ཀྱི་མི་པའ་དང་པོའི་འདྲི་བོ་སློང་ས་ལྷུ་ལ་ཞིག་སྤྱི། རྫོང་ས་འི་པོའི་རྒྱ་ཁོམ་སྤྱི་ལུ་
 ལྷུ་བཞེ་མ་གྱི་༦་༤༧ ལས་མེད། ལོ་རྒྱུས་སློང་རྒྱ་མག་དང་པོ་དེ་པོའི་ལུ་བཙུགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁབ་གི་ཚོང་ལམ་འབེལ་བ་དང་།

ཕྱི་ལོ་༡༠༩༡ ལོར་མི་ཉམ་(ཞི་ཞ་) རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་གསུམ་ ཏུ་ས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐད་དུ་སོག་པོས་དབང་དུ་བསྐྱུས་རྗེས།
ཉིན་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས། དེ་ནི་རྒྱ་སྐད་དུ་ཞ་ཡི་ཡུལ་ཁམས་བདེ་ལ་འཁོད་པའི་ཚིག་སྐད་ཡིན། ༡༠༠༧ ལོར་སྤྱི་ལོ་མི་
འཕོར་གྱི་༥༤༧༡ ཡོད་ཁོངས། རྒྱ་རིགས་གྱི་༩༧༧༤༡ དང་། འོས་རིགས་གྱི་༡༠༦༤༧ ཡོད། འོས་རིགས་འདི་དག་
ནི་སོག་དམག་ཤར་དུ་དབྱུང་འཇུག་སྐབས་དམག་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱབ་རྒྱུད་མི་རིགས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། ས་འདིར་
གནས་ཚགས་ཏེ་ལོ་ངོ་༧༠༠ ལྷག་ཟིན། དེང་སང་ས་ཁུལ་ལེ་པའི་གྲོང་ཁྱེད་གསུམ་དང་། གྲོང་ཁྱེད་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་
རྒྱུས་པ་ ། རྫོང་རིམ་པའི་གྲོང་ཁྱེད་༡ དང་། རྫོང་༡༡ ཡོད། རྫོང་ས་ཁོངས་སུ་ཁ་ཆེའི་ལྷག་ཁང་༩༠༠ ལྷག་ཡོད་པ་དང་།
ནང་པའི་ལྷ་བཅུ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་སྐད། རྫོང་ས་ཡོངས་སུ་ཞིང་ས་ཉེ་གཏུག་ཁྱི་༡༡༡ ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཁོད་རྒྱ་མ་ཉེ་ག་
ཏར་གྱི་༩༩ ལྷག་ཡོད། རྒྱ་སའི་རྒྱ་ཁྱོད་ཉེ་གཏུག་ས་ལ་ལས་དང་གཏོར་ཁའི་ཐོན་ཁུངས་འཛོམས་པོ་ཡོད།

༡) ཀོང་ཞི་གྲོང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁྲུང་ས།

ལོ་ངོ་གཅིག་སྐོང་ལྷག་གོང་ལོ་ལྱི་ལོ་ཡུའེ་དང་ཞི་ཨོ་འུ་གཉིས་ནི་གྲོང་རིགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་
ཞིང་འདི་བས་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ནི་མི་རིགས་འདིས་ཐོག་མར་སྲོལ་བཏོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏང་ས་མཁར་གྱི་ལག་
རྩལ་ཏེ་ཅང་མཐོ་ལ། ཟངས་ཀྱི་སྐྱུ་ག་ཆ་ལ་གྱི་བཟོ་རྩལ་དེ་བས་གྲགས་ཆེ། དེ་བཞིན་སྤྱིར་དང་འཛོར་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་ཆས་
དབྱིབས་བཀོད་མཛེས་ཤིང་སྐྱོད་སྐོ་ཆེ་བ་ཡོད་ལ། ལྷེ་བས་རིས་ཀྱི་སྐྱུ་རྩལ་ཡང་སྲོགས་ཀུན་ཏུ་སྤྲོན་གྲགས་ཁྲུབ་ཡོད། གྲོང་རིགས་
ལ་ཡུལ་སྐད་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་སྐྱོད་མཁན་མི་འཕོར་བུ་བ་གཉིས་ལྷག་ཟིན། རྒྱ་ཡིག་ལ་དཔེ་བལྟས་ནས་ཡིག་
འབྲུ་ལྟ་སྐོང་མ་ཟེན་ཙམ་གྱི་འདྲ་གཞུགས་ཡི་གེ་ཞིག་ལོ་ཆེ་གསེར་གོང་ནས་ཡོད་ནའང་། གྲོང་རིགས་ལ་གཅིག་གྲུར་གྱི་སྲིད་དབང་
ཞིག་ཁྲུང་ཁྱོང་མེད་པ་དང་། ཡི་གེ་དེ་དག་སྐྱུང་གཏུག་དང་སྐྱུ་གཞས་ཐོ་འཕོད་ཙམ་ལས་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་དང་སྐོབ་གསའི་
སྐད་ཡིག་ཏུ་བཀོལ་སྐྱོད་བྱས་མེད་པས་དར་ཁྲུབ་ཆེ་བ་བྱུང་མེད། ཏུ་ས་རབས་སྐོན་མའི་ལོ་རབས་ལྷ་བཅུ་འེ་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གི་
ཚོགས་ཚན་འོག་ལ་ཉིན་དང་སི་ལོ་མེ་ཡའི་གསལ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོད་ཡི་གེ་ཞིག་གསར་བཟོ་དང་། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུའི་
ནང་གོང་སྐད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཉིན་གྱི་གསལ་བྱེད་༡༦ ལ་བསྐྱར་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། དེང་སང་གོང་གསལ་ཁག་ཏུ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་
ཡུལ་སྐད་ཏེ་ག་ཙམ་སྐྱོད་པ་ལས། རྒྱའི་སྐད་ཡིག་དེ་ཏེ་ལམ་རྒྱ་ཁྲུབ་ཏུ་བཀོལ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཀོས་ཀོ་འུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་
ཀྱི་ཡུལ་མི་ས་ལ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གོང་སྐད་སྐོད་ཀྱི་ཡོད་ཚོད། ༡༩༩༩ ལོར་གོང་ཞི་ཞིང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། རང་
སྐོང་ཁྲུང་ས་འཇུགས་འོས་མིན་ཚོད་ལྷུང་བའི་ལུང་། ཀོ་འུ་ཨིན་ལེ་ཡིས་ལམ་སྐོན་ལྷུང་། ༡༩༥༤ ལྷ་༩ ཚེས་༥ ཉིན།
རང་སྐོང་ཁྲུང་ས་སུ་མིང་བསྐྱར་བྱས། རྫོང་ས་འདིའི་ས་ཁྱོད་སྤྱི་ལོ་གྲུབ་ཞི་མ་གྱི་༡༩༦༧ ཡོད་པ་དང་། ༡༠༠༥ ལོའི་མི་

འབྲོང་བསྐྱོམས་ཁྲི་༤༧༥ ཡོད་པའི་ཁོངས། རྒྱ་རིགས་ཁྲི་༡༠༣༧ ལྷག་དང་། རྩོད་རིགས་ཁྲི་༡༥༥༠ ལྷག་ཡོད། དེ་བཞིན་
ཡའོ་དང་། མེ་ལོ། ཉུང་། མེ་ལོ། མའོ་ནན། ཉོས། དབྱིས།(རྒྱ་ལོ་ལོ།) ཉོས། ཆི་ལོ་ལོ་གསལ་གདོད་མའི་མི་རིགས་
༡༣ ཡོད། ས་ཁུལ་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༡༤ དང་། ཁྲོད་ཁྲི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱུས་༡༤ ། རྩོད་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༧ །
རྩོད་༥༡ དང་། རང་སྐྱོད་རྩོད་༡༣ ཡོད།

༤) ཤིན་ཅང་ཡུ་གུར་རིགས་རང་སྐྱོད་རྩོད་སྲིད་སྲོལ།

༡༩༩༩ ལོར། འུ་པི་ཐི་ཏ་མོ་ལ་ཡིས་སྡེ་ཁྲི་དེ་ཤིན་ཅང་སྡེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་མི་འོས་ལངས་ཀྱིས། ‘ཤར་ཏུར་གེ་སི་ཐན་
དབྱི་སི་ལམ་སྡེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་’ཅེས་པ་བཅུགས་ཤིང་། རྒྱ་གསུམ་མཛུས་ལོ་མིན་ཏང་གི་དམག་ཤེད་ཅན་མིན་མི་ཆའི་ཡིས་གཏོར་
ཕམ་བཏང་། ༡༩༩༩ ལྷ་ཡུ་ཆོས་ཡུལ་ ཉིན། ཤིན་ཅང་བུད་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱི་ལི་ཏུ་བྱེན་ལངས་ཀྱིས། ‘ཤར་ཏུར་གེ་སི་ཐན་སྡེ་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་’ཅེས་པ་བཅུགས་ཏེ། ལོ་གཅིག་དང་རྒྱ་བརྒྱད་ཅམ་གནས་ཀྱང་། ༡༩༩༩ ལྷ་ལ་ བར་མང་གིན་གྱིས་འཁྲིད་
པའི་‘བཅེངས་འགོ་ལ་དམག་’ཤིན་ཅང་དུ་སྡེ་བས་པ་དང་། མང་གིན་གྱིས་‘ཤིན་ཅང་ནི་རང་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། ད་ལྟ་
ང་ཚོ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ལོ་མིན་ཏང་གཏོར་ཕམ་གཏོར་དགོས། མ་འོངས་པར་ཁྲོད་ཚོ་རང་སྐྱོད་ངམ་རང་བཅོན་གང་ཞིག་བྱེད་
འདོད་ན། ང་ཚོས་རྒྱལ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་’ཞེས་མགོ་སྐོར་བཏང་སྟེ། སྡེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་མགོ་དྲིང་བསྐྱོད་གས།③ ༡༩༥༥
ལོའི་ལྷ་ཡུ་ཆོས་ཡུལ་ ཉིན་ཡུ་གུར་རིགས་རང་སྐྱོད་རྩོད་སྲིད་སྲོལ་ལིང་བསྐྱར་བུས། ས་ཁྲོན་སྡེ་ལེ་གྲུ་བཞི་པ་ཁྲི་༡༥༥ ལྷག་ཡོད་
པས། རྒྱ་ནག་གི་རིམ་པ་དང་པོའི་འཛིན་སྐྱོད་ས་ཁོངས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆར་ས་ཁུལ་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༣ དང་། ཁྲོད་
ཁྲི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱུས་༡༡ ། ས་ཁུལ་༧ རང་སྐྱོད་ཁུལ་༥ ། རྩོད་རིམ་པའི་ཁྲོད་ཁྲི་༣༠ ། རྩོད་༥༣ དང་། རང་
སྐྱོད་རྩོད་༥ ཡོད། ༢༠༠༤ ལོར། མི་འབྲོང་བསྐྱོམས་ཁྲི་༡༩༥༩༡༡ ཡོད་པའི་ཁོངས། ཡུ་གུར་ཁྲི་༤༧༥༧༧ དང་། རྒྱ་
རིགས་ཁྲི་༧༤༠༣༥ ། ཏ་ས་གཞི་ཁྲི་༡༩༤༡༦ ། ཉོས་རིགས་༤༧༥༩ ། ཁེ་ཁེ་ལོ་ཁྲི་༡༧༡༣ ། སོག་པོ་ཁྲི་༡༥༧༤ ཡོད།
དེ་མིན་ཐ་ཅིག་དང་། ཞི་པོ། མན་ཏུ། ལྷ་ཚོ་པིག་ ལྷ་ཏུ་སི། ཏ་ཏོ་ཨར། ཐ་ཐར་སོགས་མི་རིགས་ཀྱི་མི་འབྲོང་ཁྲི་༣༥་༡༣
ཡོད། ཁྲོད་ས་འདིའི་ཁོངས་སུ་‘འཇུགས་སྐྱུན་དམག་སྡེ་’ཟེས་པའི་སྡེ་གཞི་འཇུགས་ཤིག་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་གིས་དུལ་ཕུན་མཚོན་
ཚམས་ལྷ་ཐེངས་༩༥ བུས་པ་ཚང་མ་ཤིན་ཅང་ས་ཐོག་དུ་འཁེལ་ཡོད།

ས་ཁུལ་འདིར་ཐོན་ཁུངས་སྐྱུན་སྐྱུལ་ཚོགས་པོ་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྡེ་ལོ་༢༠༠༠ ནས་བཟུང་ཨ་སྐོར་དུང་ཕུར་
༡༠༦༠ ལྷག་བཏང་སྟེ། འཇུགས་སྐྱུན་ནམ་གངས་ཆེ་ལག་༦༠ འཆར་འགོད་བུས་ཡོད་ལ། ༢༠༠༦ ལྷ་ལ་ བར་དུ་ནམ་གངས་
༡༩ ལྷག་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གི་མི་རིགས་དང་ཚོས་ཡུགས་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་གཞི་བཅོམ་བཅོམ་འོག་ ཤར་ཏུར་གེ་སི་ཐན་རང་བཅོན་གྱི་ལས་འགུལ་

མཚན་བྲ།

- ① རྒྱ་ནག་ཤིན་མིན་དང་ཟེར་བའི་ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ་གོ་ཚོན་བྱེད་པའི་‘རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས། ༤༧ རྒྱུ་མི་རིགས་རང་ཐག་རང་གཙོ་དུ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། ༤༧ རྗེས་མི་རིགས་ཁ་བྲལ་ལ་རོ་རྒྱལ་’ཞེས་པའི་ཚོ་མ་ཡིག་ཏུ་གསལ། <http://www.peacehall.com/news/gb/pubvp/2008/04/200804151248.shtml>
- ② རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་ཇུས་འགྲུར་རིམ་འདིར་ཁ་སྐོན་དོག་ཙམ་བྱས་པ་ཡུད། ཐུན་གྱིས་བྱེད་པའི་མར་ཁེ་སི་དང་། ལེ་ཉིན། མའོ་བཙམ་གྱི་མི་རིགས་ལྟ་བུ་བྱེད་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་མི་རིགས་སྲིད་བྱུས་ཞེས་པ་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ལས་ཁུངས་ནས་དཔར་འབྲེམས་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཁྲིམས་སྒོ་ལ་དང་། བོད་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ལྟར་སྐོར་བཀོ་སྐྱོང་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་ཕྱོགས་བརྒྲེབས་སུ་བཀོད་པ་ལས་ཚོན་བྲུས་བྱས།
- ③ www.caochangqing.com

